

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

กลวิธีการแต่งและแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล
“เซเว่นบุ๊กอวอร์ด” พ.ศ. 2556 – 2557

WRITING TECHNIQUES AND THEMES OF YOUNG ADULT LITERATURE
WINNING 'SEVENBOOKS AWARDS' DURING 2013 - 2014

WANG RUI (กัณฑ์ญา)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
พ.ศ. 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

กลวิธีการแต่งและแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล

“เซเว่นบุ๊กอวอร์ด” พ.ศ. 2556 – 2557

WRITING TECHNIQUES AND THEMES OF YOUNG ADULT LITERATURE WINNING

'SEVENBOOKS AWARDS' DURING 2013 - 2014

WANG RUI

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์
กรรมการ

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
กรรมการ

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

รองศาสตราจารย์อิสยา จันทรวินิจฉัย
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิก สุนทรชัย
คณบดีคณะศิลปศาสตร์

กลวิธีการแต่งและแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล
“เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 – 2557

WANG RUI 576092

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ธิดา โมสิกรัตน์, กศ.ม.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ประเภทนวนิยาย จำนวน 5 เล่ม ได้แก่ แต่ก็แต่ก่อน ลูกยางกลางห้วย อาม่าบนคอนโด เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก และต้นมะกอกหลานยาย โดยนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 – 2557 ใช้กลวิธีการแต่ง ได้แก่ การตั้งชื่อบทด้วยคำ วลี และสำนวนภาษา การเปิดเรื่องใช้นาฏกการเล่าเรื่อง การใช้บทสนทนา การพรรณนาฉากและบรรยากาศ และการใช้คำพูดของตัวละคร การดำเนินเรื่องใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และความขัดแย้งภายในจิตใจของมนุษย์ วิธีการเล่าเรื่องเป็นแบบตัวละครหลักเป็นผู้เล่าเรื่อง และแบบผู้แต่งเป็นผู้เล่าเรื่อง ในด้านการวางโครงเรื่องใช้วิธี การลำดับเรื่องตามปฏิทิน ตามเหตุการณ์ และแบบย้อนต้น การปิดเรื่องใช้วิธี ทิ้งปัญหาให้คิดและแบบสุขนานุกรม การสร้างตัวละครเป็นบุคคลในชีวิตจริง คือ ตัวละครเด็กและเยาวชน ตัวละครผู้ใหญ่ มีการสร้างฉากที่เป็นสถานที่ในเมืองและชนบท ใช้บทสนทนาเพื่อช่วยดำเนินเรื่อง บอกลักษณะนิสัยตัวละคร ให้คิดและข้อคิด

ด้านแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 พบว่า มีแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อ ความอดทน ความขยัน ความกตัญญู การเชื่อฟังผู้ใหญ่ และความซื่อสัตย์ แนวคิดด้านอื่น ๆ ได้แก่ แนวคิดการมีมารยาท แนวคิดเกี่ยวกับความรักระหว่างสมาชิกในครอบครัว ความรักของหนุ่มสาว ความรักระหว่างเพื่อนบ้าน และแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาสังคม ในด้านปัญหาของเด็กและปัญหาของผู้ชาย

คำสำคัญ: กลวิธีการแต่ง วรรณกรรมสำหรับเยาวชน รางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด”

WRITING TECHNIQUES AND THEMES OF YOUNG ADULT LITERATURE WINNING
'SEVENBOOKS AWARDS' DURING 2013-2014

WANG RUI 576092

MASTER OF ARTS (COMMUNICATIVE THAI AS A SECOND LANGUAGE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: THIDA MOSIKARAT, ED.M.

ABSTRACT

This research aimed to analyze the writing techniques and ideas presented in five young adult novels which were awarded the Seven Book Award during 2013 – 2014. The works are: 1) Tare-ki-tare-korn, 2) Luk-yang-klang-huay, 3) A-ma-bon-condo, 4) Kho-te-me-kham-suk-te-sud-nai-look, and 5) Ton-ma-gog-lan-yai.

Findings of the research regarding to the writing techniques are: 1) Chapter entitling was made by words, phrases, and idioms; 2) Opening scenes were started with situations, story-telling, dialogues, narration of setting and atmosphere, and the characters' saying; 3) the Conflicts were humans against humans and the mental conflict; 4) Points of view were from the first person, the protagonist, and the omniscience; 5) Plots had been both chronological and flash back; 6) Endings of the story were presented either open or happily rounded; 7) Characters and Characterizations were realistic focusing on the young adults; 8) Setting was shown both in the city and the upcountry; and 9) Dialogues were used for continuing the story, characterizing and presenting ideas. Regarding to the themes, most of the awarded novels focused on ideas about morals and ethics, which were generosity, tolerance, hardworking, gratitude, obedience, and honesty. Minor ideas were also noticed, which were favorable manner, family affection, heterosexual love, neighboring care, and the social problem about children and males.

Keywords : writing techniques, young adult literature, Seven Book Award

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากอาจารย์ของมหาวิทยาลัย คือ อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง และรองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ความคิด และคำแนะนำในการเขียนวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนทำให้วิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์และสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม รองศาสตราจารย์ ธิดา โมสิกรัตน์ และอาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร ที่ได้ให้แนวคิดและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและมีคุณภาพตามหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ให้คำปรึกษา ความช่วยเหลือในด้านการเรียนและการดำเนินชีวิตในประเทศไทย

ขอขอบพระคุณเพื่อนนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สองทุก ๆ คนที่ได้เรียนร่วมกันตลอด 2 ปี และให้กำลังใจ ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยตลอดเวลา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ที่ให้ความรักใคร่ การสนับสนุน และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยในช่วงเวลาการศึกษาเล่าเรียนในประเทศไทย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.7 วิธีการดำเนินการวิจัย	6
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรม	7
2.1.1 ความหมายของวรรณกรรม	7
2.1.2 ประเภทของวรรณกรรม	9
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวรรณกรรม	11
2.2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการแต่งในวรรณกรรม	11
2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดหรือแก่นเรื่องในวรรณกรรม	12
2.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเยาวชน	14
2.3.1 ความต้องการของเยาวชน	14
2.3.2 ความสนใจในการอ่านของเยาวชน	15
2.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมสำหรับเยาวชน	16
2.4.1 ลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน	16
2.4.2 ประเภทของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน	18
2.4.3 คุณค่าของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.5 ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการประกวดหนังสือดีเด่นรางวัล“เซเว่นบุ๊คอวอร์ด”	22
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมสำหรับเยาวชน	23
2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการแต่งในวรรณกรรม	26
2.6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์แนวคิดในวรรณกรรม	29
2.6.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมที่ได้รับรางวัล	31
บทที่ 3 กลวิธีการแต่งวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล“เซเว่นบุ๊คอวอร์ด”พ.ศ.2556-2557	
3.1 การตั้งชื่อบท	34
3.1.1 การตั้งชื่อบทด้วยคำ	35
3.1.2 การตั้งชื่อบทด้วยวลี	35
3.1.3 การตั้งชื่อบทด้วยสำนวนภาษา	41
3.2 โครงสร้างของเรื่อง	42
3.2.1 การเปิดเรื่อง	42
3.2.2 การดำเนินเรื่อง	51
3.2.3 การปิดเรื่อง	62
3.3 ตัวละคร	67
3.3.1 ตัวละครเอก	67
3.3.2 ตัวละครประกอบ	75
3.4 ฉาก	81
3.4.1 ฉากในเมือง	81
3.4.2 ฉากในชนบท	83
3.5 บทสนทนา	85
3.5.1 บทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่อง	85
3.5.2 บทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยตัวละคร	88
3.5.3 บทสนทนาที่ให้คติและข้อคิด	91
บทที่ 4 แนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล“เซเว่นบุ๊คอวอร์ด”พ.ศ. 2556-2557	
4.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม	96
4.1.1 ความเอื้อเฟื้อ	96

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.1.2 ความอดทน	98
4.1.3 ความขยัน	101
4.1.4 ความกตัญญู	103
4.1.5 การเชื่อฟังผู้ใหญ่	106
4.1.6 ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติตามสัญญา	107
4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีมารยาท	109
4.3 แนวคิดเกี่ยวกับความรัก	112
4.3.1 ความรักในครอบครัว	112
4.3.2 ความรักของหนุ่มสาว	119
4.3.3 ความรักระหว่างเพื่อนบ้าน	120
4.4 แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาสังคม	122
4.4.1 ปัญหาของเด็ก	123
4.4.2 ปัญหาของผู้ชาย	125
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	127
5.2 อภิปรายผล	129
5.3 ข้อเสนอแนะ	130
บรรณานุกรม	131
ภาคผนวก	136
เอกสารรับรองคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย	137
ประวัติผู้เขียน	138

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณกรรมเป็นผลงานสร้างสรรค์และผู้เขียนได้รวบรวมความคิดของมนุษย์มาเขียนเป็นเรื่องราวต่าง ๆ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 1100) ได้อธิบายความหมายของวรรณกรรมว่า หมายถึงงานหนังสือ งานประพันธ์ บทประพันธ์ทุกชนิด ทั้งที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง และยังหมายถึงงานแต่งที่ทำขึ้นทุกชนิดโดยใช้วิธีการหรือรูปแบบบางอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น หนังสือ จุลสาร ข้อเขียน สิ่งพิมพ์ ปาฐกถา เทศนา คำปราศรัย สุนทรพจน์ และหมายรวมถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วย นอกจากนี้ วัชรี เกิดคำ (2550 : 245) ได้อธิบายว่า วรรณกรรมเป็นหนังสือประเภทใดก็ได้ มีคุณค่าทางวรรณศิลป์ ผู้แต่งมีศิลปะในการแต่ง มีความประณีตงดงาม ทั้งเนื้อหาและรูปแบบ ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้ มีความเข้าใจและเกิดความเพลิดเพลินจากการอ่านหนังสือ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า วรรณกรรมเป็นงานหนังสือทุกชนิดที่สามารถทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินและเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ ซึ่งสะท้อนให้เห็นบทบาทสำคัญของวรรณกรรมที่ใช้กลวิธีการแต่งถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ไว้ในเนื้อหาของวรรณกรรมแต่ละประเภทได้อย่างน่าสนใจ

ศิวกานท์ ปทุมสูติ (2553 : 260-262) ได้กล่าวว่า กลวิธีการแต่ง (tactics of writing) คือ กระบวนการต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้ในการเขียนวรรณกรรม โดยทั่วไปมักประกอบด้วยวิธีต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างเรื่อง การนำเสนอเรื่อง การใช้รูปแบบ การใช้ภาษา และการใช้สัญลักษณ์ กลวิธีการแต่งดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างความประทับใจแก่ผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านชื่นชอบและติดตามเนื้อเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ เพราะฉะนั้นกลวิธีการแต่งจึงเปรียบเสมือนเครื่องปรุงรสอาหารที่สามารถทำให้วรรณกรรมน่าอ่านมากขึ้น กลวิธีการแต่งที่ใช้ในวรรณกรรมจะน่าสนใจและประทับใจมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับฝีมือของผู้เขียนเป็นสำคัญ ดังนั้นวรรณกรรมประเภทใดก็ตาม หากขาดศิลปะการประพันธ์หรือกลวิธีการแต่งที่ดีก็จะเป็นวรรณกรรมที่ดีไม่ได้

นอกจากนี้ วรรณกรรมยังต้องประกอบด้วยแนวคิดหรือเรียกว่าแก่นเรื่อง (Theme) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของเรื่องหรือปรัชญาสำคัญของเรื่อง ผู้อ่านจะพิจารณาเพื่อให้อ่านและเข้าใจ เป็นแนวทางเบื้องต้นว่าเรื่องนั้นมีแก่นสาระอย่างไร หรือผู้เขียนเน้นการนำเสนอปรัชญาความคิดใดเป็นประการสำคัญ เพื่อที่ผู้อ่านจะได้เชื่อมโยงพิจารณาองค์ประกอบส่วนอื่น ๆ ของเรื่องได้สะดวกและสอดคล้องกันยิ่งขึ้น (ศิวกานท์ ปทุมสูติ, 2553 : 159) แนวคิดในวรรณกรรมมีลักษณะโดดเด่น คือ การสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึงสภาพชีวิตและทัศนคติความคิดของผู้เขียนโดยผ่านตัวละคร ฉาก การเล่าเรื่อง เป็นต้น ทำให้ผู้อ่านได้รับประสบการณ์และความรู้ ข้อคิด สิ่งเหล่านี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตต่อไป ดังนั้นการศึกษาและพิจารณากลวิธีการแต่งและแนวคิดในวรรณกรรมเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีประโยชน์ที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจวรรณกรรมเรื่องนั้น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

วรรณกรรมแต่ละเรื่องไม่เพียงแต่มีกลวิธีการแต่งที่โดดเด่นและนำเสนอแนวคิดที่ชัดเจนแล้วยังมีจุดเด่นที่แตกต่างกันในวรรณกรรมแต่ละประเภท ดังที่มีการแบ่งประเภทของวรรณกรรมหลายแบบ โดยแบ่งตามเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น ชไมพร พรเพ็ญพิพัฒน์ (2549 : 15) ได้แบ่งประเภทของวรรณกรรมตามคุณค่าที่มุ่งให้กับผู้อ่าน เป็นวรรณกรรมเชิงวิชาการ และวรรณกรรมเชิงวรรณศิลป์ อนันต์ ศรีศักดิ์ (2554 : 5) ได้แบ่งประเภทของวรรณกรรมตามหลักฐานที่ปรากฏ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) วรรณกรรมมุขปาฐะเป็นวรรณกรรมที่ไม่ปรากฏหลักฐานเป็นลายลักษณ์ เกิดจากการจดจำ บอกเล่าสืบต่อกันมา ปากต่อปาก เช่น นิทานพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน 2) วรรณกรรมลายลักษณ์ เป็นวรรณกรรมที่ตกทอดมาหลายยุคสมัย โดยมีการจารึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรลงบนวัสดุต่าง ๆ ที่นิยมใช้กันในแต่ละยุค เช่น หนังสืร์ ใบลานกระดาศ

นอกจากวิธีการแบ่งประเภทดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในยุคปัจจุบันยังได้แบ่งประเภทแยกย่อยมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเมื่อสังคมเริ่มเห็นความสำคัญของกลุ่มผู้อ่านที่เป็นเยาวชน ดังนั้นในราวคริสต์ศักราชที่ 1950บรรดาสำนักรพิมพ์และนักเขียนเริ่มผลิตงานเพื่อกลุ่มผู้อ่านที่เป็นเด็กหรือเยาวชนเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันก็แบ่งวรรณกรรมสำหรับผู้ใหญ่แยกออกจากวรรณกรรมสำหรับเด็กหรือเยาวชนอย่างชัดเจนขึ้น (วรรณกรรมเยาวชน : ออนไลน์)

เด็กหรือเยาวชนเป็นกลุ่มคนที่มีอายุน้อยและแตกต่างกับกลุ่มผู้ใหญ่ ในด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ ประสบการณ์และความสามารถ คำว่า เยาวชน ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 961) หมายถึง บุคคลอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ ส่วนคำว่า ผู้ใหญ่ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (2556 : 786) หมายถึงคนที่มีอายุมาก ครบ 18 ปีบริบูรณ์ นอกจากนี้ มีการกำหนดกลุ่มเยาวชนที่คล้ายคลึงกัน เช่น เกณฑ์การพิจารณาผลงานวรรณกรรมรางวัล “แว่นแก้ว” ได้กำหนดไว้ว่า เยาวชนเป็นกลุ่มที่มีอายุ 12-18 ปี การพิจารณาผลงานวรรณกรรมรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” ได้กำหนดให้เยาวชนเป็นกลุ่มผู้มีอายุระหว่าง 12-25 ปี

ดังนั้นกลุ่มเยาวชนจึงเป็นผู้ที่มีอายุน้อย ยังไม่เป็นผู้ใหญ่ เยาวชนต้องการพัฒนาตัวเองในด้านต่าง ๆ เช่น สติปัญญา ความสามารถ การสร้างสรรค์ บุคลิกภาพ การค้นหาความจริงเป็นต้น นอกจากนี้ เยาวชนยังเป็นกลุ่มคนที่มีพลังอันสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต ทำให้สังคมต้องสนใจเยาวชน พยายามตอบสนองความต้องการต่าง ๆ ค้นหาแนวทางพัฒนาทั้งในด้านจิตใจและปัญญาให้แก่เยาวชน โดยเฉพาะการส่งเสริมการแต่งวรรณกรรมสำหรับเด็ก

วรรณกรรมที่แต่งสำหรับผู้อ่านที่เป็นเด็กหรือเยาวชนเป็นงานเขียนที่สร้างขึ้นเพื่อให้กลุ่มเฉพาะเด็กหรือเยาวชนอ่าน จึงมีลักษณะที่แตกต่างกับวรรณกรรมสำหรับผู้ใหญ่และคนทั่วไป ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงว่าจะเขียนเรื่องอะไร ในรูปแบบใด แล้วต้องเป็นหนังสือที่เหมาะสมกับวัยเด็กหรือเยาวชน โดยไม่เพียงแต่ช่วยให้เด็กหรือเยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

แต่ยังเป็นการสนองความต้องการต่าง ๆ ตามวัยและมีประโยชน์แก่เยาวชนหลายด้าน ได้แก่ ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา ช่วยแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ ช่วยเกิดความคิดสร้างสรรค์ ช่วยส่งเสริมการอ่านหนังสือและรักการอ่าน ช่วยปลูกฝังค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม และส่งเสริมความเข้าใจตนเอง พร้อมทั้งได้ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่อบอุ่นในครอบครัวอีกด้วย ดังนั้น การสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กหรือเยาวชนถือว่าเป็นวิธีหนึ่งที่ได้ตอบสนองความต้องการต่าง ๆ ของเยาวชนที่กำลังเจริญเติบโตและเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและประโยชน์ต่อเยาวชนที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป

โดยที่เยาวชนเป็นความหวังในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เป็นกลุ่มที่ต้องการเสริมสร้างอาหารจิตใจและอาหารสมองให้เพียงพอ วรรณกรรมสำหรับเยาวชนจึงเป็นงานเขียนที่เหมาะสมกับเยาวชนและเสริมสร้างเยาวชนในด้านต่าง ๆ ดังนั้น สังคมจึงสนับสนุนให้แต่งวรรณกรรมสำหรับเยาวชนโดยการจัดประกวดวรรณกรรมเยาวชนที่ดีเด่น สะท้อนให้เห็นความสำคัญของวรรณกรรมเยาวชนและการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของวรรณกรรมเยาวชนด้วย การจัดประกวดวรรณกรรมเยาวชนมีจำนวนมาก มีการจัดโดยหน่วยงานภาครัฐ เช่น การประกวดหนังสือดีเด่น และมีการจัดโดยเอกชน เช่น การประกวดรางวัล “นายอินทร์อวอร์ด” การประกวดรางวัล “แวนแก้ว” นอกจากนี้ ยังมีการจัดประกวดวรรณกรรมสำหรับเยาวชนโดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เช่น การประกวดหนังสือดีเด่นรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” ประเภทวรรณกรรมสำหรับเยาวชน

การประกวดหนังสือดีเด่นรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” ประเภทวรรณกรรมสำหรับเยาวชนเป็นรางวัลหนึ่งที่ให้รางวัลกับวรรณกรรมเยาวชนที่ดี ซึ่งบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร หน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่าง ๆ ดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านมาตั้งแต่ ปี 2539 จนถึงปัจจุบัน และจากการดำเนินโครงการส่งเสริม การอ่านดังกล่าว พบปัญหาว่า เยาวชนไทยยังมีนิสัยรักการอ่านน้อย อีกทั้งปัญหาในการผลิตหนังสือดีมีคุณภาพยังมีอีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการผลิต การจัดจำหน่ายและราคาหนังสือ ดังนั้นในปี 2549 บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ได้เริ่มจัดการประกวดหนังสือดีเด่นรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” (7 Book Awards) ขึ้นเป็นครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกและส่งเสริมหนังสือดี มีคุณภาพให้กับสังคมไทย อันจะเป็นการส่งเสริมการอ่าน และเป็นทางเลือกอีกทางเลือกหนึ่งให้กับคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้กับเยาวชน (บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน). 2558 : ออนไลน์)

จากความเป็นมาของการประกวดหนังสือดีเด่นรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” จะเห็นว่าวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” เป็นวรรณกรรมดีเด่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนพัฒนาตนเองด้านการอ่าน การเขียน และการสร้างสรรค์ผลงานคุณภาพ โดยที่วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” เป็นผลงานที่ได้รับการยอมรับและมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะ “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ซึ่งจะทำให้เข้าใจกลวิธีการแต่ง ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนและแนวคิดเชิงบวกที่นักเขียนนำเสนอออกมาเป็นประโยชน์ต่อเยาวชนในการดำเนินชีวิต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแต่งในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557
2. เพื่อวิเคราะห์แนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557

1.3 สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ได้ใช้กลวิธีการแต่งวรรณกรรมประเภทนวนิยายที่โดดเด่น เช่น การตั้งชื่อบท การวางโครงเรื่อง ซึ่งได้ใช้วิธีที่หลากหลาย มาเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง ปิดเรื่อง การสร้างความขัดแย้ง การลำดับเรื่อง การสร้างบทสนทนา นอกจากนี้ผู้แต่งยังใช้ฉากและบรรยากาศที่สมจริง สร้างตัวละครเอกและตัวละครรองหลัก
2. แนวคิดที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ได้แก่แนวคิดเกี่ยวกับความรักระหว่างสมาชิกครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม เช่น มารยาทการยกมือไหว้ อาหารไทย การแต่งกาย เป็นต้น และแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เช่น ความกตัญญู ความเข้มแข็งต่อสู้กับชีวิต ความประหยัด ความอดทน ความเป็นคนดี เป็นต้น

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดทั้งหมด 2 แนวคิดมาใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวข้องกับกลวิธีการแต่งวรรณกรรม แนวคิดเกี่ยวข้องกับแนวคิดในวรรณกรรม สรุปสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1.4.1. แนวคิดเกี่ยวข้องกับกลวิธีการแต่งวรรณกรรม

กลวิธีการแต่ง เป็นวิธีต่าง ๆ ที่ผู้แต่งใช้ในการแต่งเรื่อง เพื่อแสดงทัศนคติของผู้แต่งที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ และช่วยสร้างความประทับใจให้กับผู้อ่าน ส่วนจะประทับใจผู้อ่านมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับฝีมือของผู้แต่ง กลวิธีในการสร้างเรื่อง การเสนอเรื่อง และการใช้ถ้อยคำล้วนแล้วเป็นกลวิธีการแต่งทั้งสิ้น (สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์. 2534 : 96) ส่วนการวิเคราะห์กลวิธีการแต่งในวรรณกรรมควรวิเคราะห์จากองค์ประกอบต่าง ๆ ของวรรณกรรม ได้แก่ แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร ฉากและบรรยากาศ บทสนทนา ภาษา เป็นต้น องค์ประกอบเหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึงลักษณะบุคลิกของผู้แต่งด้วย

1.4.2. แนวคิดเกี่ยวข้องกับแนวคิดในวรรณกรรม

แนวคิดในวรรณกรรมคือ ความคิดที่ผู้เขียนนำเสนอในเรื่อง ซึ่งผู้เขียนนำเสนอสถานการณ์

เกี่ยวกับโลกในชีวิตจริงมาถ่ายทอดผ่านตัวละคร เหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น แนวคิดที่ปรากฏในวรรณกรรมมีความหลากหลาย ได้แก่ แนวคิดในเชิงสังคมวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง แนวคิดในเชิงปรัชญา ศาสนา คุณธรรมจริยธรรม ฯลฯ แนวคิดต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นหัวใจสำคัญของเรื่องที่จะสะท้อนผ่านวรรณกรรม ส่วนการพิจารณาแนวคิดให้พิจารณาถึงความสมจริง ความชัดเจน และคุณค่าทางปัญญาที่ผู้แต่งแสดงไว้ ผู้อ่านอาจจะได้รับแนวคิดในวรรณกรรมโดยพิจารณาผ่านกลวิธีการแต่งหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ของวรรณกรรม เช่น ตัวละคร ฉาก การเล่าเรื่อง บรรยากาศ บทสนทนา เป็นต้น (กาญจนา วิชาปกรณ. 2534 : 72-74)

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากลวิธีการแต่งและแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 จำนวน 5 เล่ม ซึ่งเป็นวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลรางวัลอันดับหนึ่งและอันดับสองในแต่ละปี เนื่องจากปี 2556 ไม่มีวรรณกรรมเรื่องใดได้รับรางวัลชนะเลิศ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปีที่ได้รับ	อันดับรางวัล	ชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง
2556	รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1	แต่ก็ แต่ก่อน	ประพิศ คุณาวุฒิ
2556	รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2	ลูกยางกลางห้วย	คามิน คมนีย์
2557	รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1	อาม่าบนคอนโด ชมัฆร	แสงกระจ่าง
2557	รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1	เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก	ลินดา โทมลาร์ชุน
2557	รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2	ต้นมะกอกหลานยาย	ศรัญญา สงสัย

1.6 คำนียามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่องนี้มีค่านียามคำศัพท์ ดังนี้

1. กลวิธีการแต่ง หมายถึงวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้แต่งใช้ในการแต่งเรื่องเพื่อแสดงทัศนคติ ความคิดของผู้แต่งและช่วยสร้างความประทับใจให้กับผู้อ่าน กลวิธีการแต่งประกอบด้วยการตั้งชื่อเรื่อง การกำหนดโครงสร้างของเรื่อง การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง การปิดเรื่อง ฉากหรือบรรยากาศ การใช้ภาษาที่เป็นบทสนทนาหรือบรรยายหรือพรรณนาภาพ เป็นต้น

2. แนวคิด หมายถึง ทัศนคติ ความรู้สึกหรือความคิดที่ผู้เขียนนำเสนอในเรื่อง เพื่อสื่อให้ผู้อ่านเห็นถึงภาพชีวิตและทัศนคติของผู้เขียน และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตต่อไป

3. วรรณกรรมเยาวชน หมายถึง หนังสือที่เขียนขึ้นมาเพื่อให้เด็กหรือเยาวชนอ่าน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากหนังสือสำหรับวัยอื่น และมีจุดมุ่งหมายรวมก็เพื่อให้เด็กหรือเยาวชนอ่านอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้รับความรู้ มุ่งให้เด็กเป็นคนดี กระทำความดี และนำไปสู่นิสัยรักการอ่าน

4. รางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” หมายถึง การให้รางวัลหนังสือดีเด่นประจำปีแต่ละปี จัดโดยบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) เพื่อคัดเลือกและส่งเสริมหนังสือดีมีคุณภาพให้สังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้แก่เยาวชน

1.7 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมและวรรณกรรมสำหรับเยาวชน
2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการแต่งและแนวคิดในวรรณกรรม
3. ศึกษาวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด”
4. คัดเลือกวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 จำนวน 5 เล่ม ได้แก่ 1) ลูกยางกลางห้วย 2) แตกั้ แตกั้ก่อน 3) ต้นมะกอกหลานยาย 4) อาม่าบนคอนโด 5) เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก
5. วิเคราะห์กลวิธีการแต่งในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับ “รางวัลเซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557
6. วิเคราะห์แนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557
7. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจกลวิธีการแต่งในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557
2. ทำให้เข้าใจแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557
3. ทำให้เข้าใจกลวิธีการแต่งวรรณกรรมเพื่อถ่ายทอดแนวคิดอันเป็นประโยชน์ต่อเยาวชนในการดำเนินชีวิตเมื่อเป็นผู้ใหญ่ต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวเคราะห์เรื่อง กลวิธีการแต่ง และแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 – 2557 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรม
 - 2.1.1 ความหมายของวรรณกรรม
 - 2.1.2 ประเภทของวรรณกรรม
 - 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวรรณกรรม
 - 2.2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการแต่งในวรรณกรรม
 - 2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดหรือแก่นเรื่องในวรรณกรรม
 - 2.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเยาวชน
 - 2.3.1 ความต้องการของเยาวชน
 - 2.3.2 ความสนใจในการอ่านของเยาวชน
 - 2.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมสำหรับเยาวชน
 - 2.4.1 ลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน
 - 2.4.2 ประเภทของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน
 - 2.4.3 คุณค่าของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน
 - 2.5 ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการประกวดหนังสือดีเด่นรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด”
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมสำหรับเยาวชน
 - 2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการแต่งในวรรณกรรม
 - 2.6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์แนวคิดในวรรณกรรม
 - 2.6.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมที่ได้รับรางวัล
- โดยมีรายละเอียดดังเนื้อหาต่อไปนี้

2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรม

นักวิชาการได้อธิบายความหมายและประเภทของวรรณกรรม ดังสาระสำคัญในเอกสารต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1.1 ความหมายของวรรณกรรม

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (2556 : 1100) ได้อธิบายความหมายของวรรณกรรม ว่า หมายถึงงานหนังสือ งานประพันธ์ บทประพันธ์ทุกชนิด ทั้งที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง เช่น วรรณกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ วรรณกรรมของเสฐียรโกเศศ วรรณกรรมฝรั่งเศส วรรณกรรมประเภทสื่อสารมวลชน นอกจากนี้ยังหมายถึงงานนิพนธ์ที่ทำขึ้นทุกชนิด ไม่ว่าจะแสดงออกมาโดยวิธีหรือในรูปอย่างใด เช่น หนังสือ จุลสาร สิ่งเขียน สิ่งพิมพ์ ปาฐกถา เทศนา คำปราศรัยสุนทรพจน์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์

วัชรีย์ เกิดคำ (2550 : 245) ได้กล่าวว่า วรรณกรรม หมายถึง หนังสือประเภทใดก็ได้ มีคุณค่าทางวรรณศิลป์ ผู้แต่งมีศิลปะในการแต่ง มีความประณีตงดงาม ทั้งเนื้อหาและรูปแบบ ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้ ความเข้าใจและเกิดความเพลิดเพลิน

ชไมพร พรเพ็ญพิพัฒน์ (2549 : 3) ได้กล่าวว่า วรรณกรรม คือ งานสร้างสรรค์ที่ใช้ภาษาเป็นสื่อกลาง ไม่ว่าจะมึเนื้อหาแบบใด มีขอบเขตถึงงานเขียนทุกชนิด บทกวีนิพนธ์ ร้อยกรอง และข้อเขียนที่ใช้ภาษาร้อยแก้ว เช่น วรรณคดี สารคดี นวนิยาย เรื่องสั้น บทความ บทละคร บทภาพยนตร์บทโทรทัศน์ ตลอดจนคอลัมน์ต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ รวมถึงวรรณกรรมประเภทยุทธศาสตร์ เช่น นิยายพื้นบ้าน บทเพลงต่าง ๆ ฯลฯ

กตัญญู ชูชื่น (2543 : 2) ได้กล่าวว่า “วรรณกรรม” มีปรากฏเป็นหลักฐานครั้งแรกใน พ.ร.บ.คุ้มครองศิลปะและวรรณกรรม พ.ศ. 2475 คำนี้ใกล้เคียงกับคำว่า “วรรณคดี” เพราะแปลมาจากคำว่า literature เช่นเดียวกัน และหมายถึงสิ่งที่เขียนขึ้นทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นรูปใด หรือเพื่อความมุ่งหมายอย่างใด เช่น คำอธิบายใช้วิธีใช้น้ำยาดับเพลิง การใช้เตารีดไฟฟ้า รวมทั้งใบปลิว หนังสือพิมพ์ ฯลฯ ก็ล้วนแต่เรียกว่า “วรรณกรรม” ทั้งสิ้น ส่วนวรรณกรรมที่แต่งดีได้รับการยกย่องจากคนทั่วไปก็เรียกว่า “วรรณคดี”

ศิวากานท์ ปทุมสูติ (2542 : 37-38) ได้กล่าวถึง คำว่า “วรรณกรรม” ในความหมายทางวรรณกรรมศึกษาหมายถึงงานหนังสือทั้งร้อยกรองและร้อยแก้วที่เขียนขึ้นเป็นบันเทิงคดีและสารคดี (ยกเว้นงานเขียนที่เป็นตำราและวิชาการต่างๆ) ให้ความรู้ ความคิด ความสนุกสนานเพลิดเพลินด้วยถ้อยคำสำนวนภาษาและศิลปะของการเขียน ซึ่งผู้เขียนประติดประต่ออย่างตั้งใจ พร้อม ๆ กับสอดแทรกความรู้สึกนึกคิดที่ผ่านการเรียบเรียงให้ผสมผสานกันกับเรื่องที่เขียน

ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2539 : 56) ได้กล่าวถึงความหมายของวรรณกรรมไว้ว่า วรรณกรรม คือ ศิลปกรรมประเภทหนึ่ง เปรียบได้กับจิตรกรรมหรือประติมากรรม วรรณกรรมมีรูปแบบเป็นหนังสือ ซึ่งอาจเขียนอยู่ในสมุดไทย หรือพิมพ์ ซึ่งปัจจุบันเรียกว่าหนังสือเล่มหนึ่ง หรือเป็นบทความออกอากาศทางวิทยุ เป็นบทความในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร วัสดุซึ่งประกอบขึ้นเป็นวรรณกรรม คือ ภาษา วรรณกรรม เป็นการสื่อสารอย่างหนึ่ง คือ มี “สาร” ได้แก่ ความคิดหรือ

ความหมายที่ผู้เขียนต้องการส่งถึงผู้อ่าน การสื่อสารทางวรรณกรรมอาจผ่านจักษุประสาท คือ ผู้อ่านอ่านเอง หรือผ่านโสตประสาทก็ได้

จากความรู้เกี่ยวกับความหมายของวรรณกรรมดังที่นักวิชาการกล่าวไว้ สรุปได้ว่า วรรณกรรม คือ งานหนังสือทั้งหมด ไม่ว่ามีรูปแบบอย่างไร ใช้ภาษาเป็นสื่อกลาง มีศิลปะในการแต่ง และมีจุดมุ่งหมายจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อในงานเขียน ทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินและรับรู้ความคิดของผู้แต่งผ่านเนื้อเรื่องด้วย

2.1.2 ประเภทของวรรณกรรม

นักวิชาการได้แบ่งประเภทของวรรณกรรมไว้โดยใช้เกณฑ์ต่าง ๆ มีสาระสำคัญดังนี้ อนันต์ ศรีศักดิ์ (2554 : 5) ได้แบ่งประเภทของวรรณกรรมตามหลักฐานที่ปรากฏเป็น 2 ประเภท คือ

1. วรรณกรรมมุขปาฐะ เป็นวรรณกรรมที่ไม่ปรากฏหลักฐานเป็นลายลักษณ์ เกิดจากการจดจำ บอกเล่าสืบต่อกันมาปากต่อปาก เช่น นิทานพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน ฯลฯ

2. วรรณกรรมลายลักษณ์ เป็นวรรณกรรมที่ตกทอดมาหลายยุคสมัย โดยมีการจารึกไว้เป็น ลายลักษณ์อักษรลงบนวัสดุต่าง ๆ ที่นิยมใช้กันในแต่ละยุค เช่น หนังสืตัว ใบลาน กระดาษ ฯลฯ

ชไมพร พรเพ็ญพิพัฒน์ (2549 : 15) ได้แบ่งประเภทของวรรณกรรมตามคุณค่าที่มุ่งให้กับผู้อ่าน สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ

1. วรรณกรรมเชิงวิชาการ เป็นวรรณกรรมที่มุ่งให้ความรู้หรือความคิดแก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ ไม่ให้ความสำคัญในเรื่องรูปแบบและกลวิธีการประพันธ์มากนัก เช่น สารคดี รายงาน ตำรา พระราชพิธีพงศาวดาร เป็นต้น

2. วรรณกรรมเชิงวรรณศิลป์ เป็นวรรณกรรมที่มุ่งให้ความเพลิดเพลิน เน้นรูปแบบและกลวิธีการประพันธ์ พอ ๆ กับเนื้อเรื่อง ไม่เน้นในเรื่องข้อมูลอันเป็นข้อเท็จจริงเท่ากับความบันเทิงและสุนทรียภาพ อาจกล่าวได้ว่า เป็นวรรณกรรมที่มุ่งให้ความบันเทิงและสุนทรียภาพเป็นสำคัญ เช่น บทละคร นิทาน นิยาย เรื่องสั้น บทเพลง เป็นต้น

อัมพร สุขเกษม และ บรรพต ศิริชัย (2544 : 18) ได้แบ่งประเภทวรรณกรรมตามลักษณะเนื้อหา เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. สารคดี หมายถึง หนังสือที่แต่งขึ้นเพื่อมุ่งให้ความรู้ ความคิด ประสบการณ์แก่ผู้อ่าน ซึ่งอาจใช้รูปแบบร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้

2. บันเทิงคดี คือ วรรณกรรมที่แต่งขึ้นเพื่อมุ่งให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน บันเทิงแก่ผู้อ่าน จึงมักเป็นเรื่องที่มีเหตุการณ์และตัวละคร

นอกจากนี้ ไพโรธ เลิศพิริยกุล (2539 : 56-57) ได้แบ่งประเภทวรรณกรรมใช้เกณฑ์ 2 ประการ ได้แก่ 1) เนื้อเรื่อง 2) ลักษณะการเขียน

1) การแบ่งตามเนื้อเรื่องมี 9 ประเภท คือ

1. วรรณกรรมเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี
2. วรรณกรรมศาสนาและศีลธรรม
3. วรรณกรรมการละคร
4. วรรณกรรมสุคดี
5. วรรณกรรมพงศาวดารและประวัติศาสตร์
6. วรรณกรรมการเมือง
7. วรรณกรรมบันเทิงอารมณ์
8. วรรณกรรมตำราเรียน
9. วรรณกรรมสำหรับเด็ก

2) การแบ่งตามลักษณะการเขียน แบ่งเป็น สารคดี บันเทิงคดี และร้อยกรอง และนิยมแบ่งเป็นประเภทย่อย ๆ มีรายละเอียดดังนี้

1. สารคดี แบ่งเป็น
 - 1.1 ความเรียง
 - 1.2 บทความ
 - 1.3 สารคดีท่องเที่ยว
 - 1.4 สารคดีชีวประวัติ
 - 1.5 จดหมายเหตุ
 - 1.6 อนุทิน
 - 1.7 ปกิณกคดี
2. บันเทิงคดี แบ่งเป็น
 - 2.1 เรื่องสั้น
 - 2.2 นวนิยาย
 - 2.3 บทละคร
 - 2.4 การ์ตูน
3. ร้อยกรอง

สรุปได้ว่า การแบ่งประเภทวรรณกรรม มีการแบ่งไว้หลายประเภทตามแนวทางที่แตกต่างกัน เช่น แบ่งตามหลักฐานที่ปรากฏ มี 2 ประเภท ได้แก่ วรรณกรรมมุขปาฐะและวรรณกรรมลายลักษณ์ แบ่งตามคุณค่าที่มุ่งให้กับผู้อ่าน มี 2 ประเภท ได้แก่ วรรณกรรมเชิงวิชาการและวรรณกรรมเชิงวรรณศิลป์ แบ่งตามลักษณะเนื้อหามี 2 ประเภท ได้แก่ สารคดีและบันเทิงคดี แบ่งตามลักษณะการเขียน มี 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ สารคดี บันเทิงคดี และร้อยกรอง

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวรรณกรรม

การศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและแนวคิดในวรรณกรรม มีแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องอย่างละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกลวิธีการแต่งวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกลวิธีการแต่งเป็นส่วนสำคัญในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนได้รวบรวมเอกสารต่าง ๆ ดังนี้

ศิวากานท์ ปทุมสูติ (2553 : 260-262) ได้กล่าวว่า กลวิธีการแต่ง (tactics of writing) คือ กระบวนวิธีต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้ในการเขียนเรื่อง โดยทั่วไปมักประกอบด้วยวิธีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การสร้างเรื่องและการนำเสนอเรื่อง (building and presenting story) คือการจับจุดประเด็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาสร้างสรรค์ให้เป็นเรื่องราวเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันตามโครงเรื่องที่กำหนดขึ้น อาจสร้างเรื่องในลักษณะสมจริงอิงปัจจุบัน หรืออิงประวัติศาสตร์นาน หรือคิดคาดวาดเหตุการณ์ในอนาคต หรือสร้างเรื่องให้เป็นแนวเหนือจริงเหนือธรรมชาติ แนวสะท้อนชีวิต สังคมการเมือง หรือศาสนา แนวอุดมคติ แนวตลกขบขัน ฯลฯ การสร้างเรื่องในแนวใดก็จะต้องเลือกสรรวิธีการนำเสนอเรื่องให้น่าสนใจไปพร้อม ๆ กันด้วย วิธีที่มักพบเห็นใช้กัน ได้แก่ การเล่าเรื่องโดยผู้เขียนเป็นผู้ล่วงรู้เหตุการณ์และความเป็นไปต่าง ๆ ทุกแง่ทุกมุม การเล่าเรื่องผ่านคำพูดหรือคำบอกกล่าวของตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง การเล่าเรื่องผ่านความรำพึงซึ่งไม่ระบุแน่ชัดว่าผู้เขียนรำพึงหรือตัวละครรำพึงหรือทั้งสองอย่างสลับกัน การใช้จดหมายโต้ตอบหรือเล่าบอกเรื่องราว การใช้บทรายงานข่าวหรือรายงานข้อมูลในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง การใช้ฉากซ้อนฉากหรือเหตุการณ์ซ้อนเหตุการณ์ หรือวิธีประสมประสานอื่น ๆ

2. การใช้รูปแบบ (form and usage) คือการเลือกรูปแบบการประพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่งเขียนเรื่องนั้น ผู้เขียนเลือกใช้รูปแบบได้เหมาะสมกับเรื่องเพียงไรหรือไม่ และในขณะที่เดียวกันใช้รูปแบบดังกล่าวได้ดีหรือไม่ เพียงไร หรือเป็นรูปแบบที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ อย่างไร และมีคุณค่าอย่างไรบ้าง

3. การใช้ภาษา (language in use) คือการใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหาร และท่วงทำนองการเรียบเรียง ผู้เขียนมีวิธีการของตนเอง หรือใช้ตามหลักเกณฑ์ทางภาษาที่เหมาะสม อาจพิจารณาว่าใช้ภาษาในลักษณะอย่างไร ดีหรือไม่ดีอย่างไร มีคุณค่าน่าสนใจอย่างไร

4. การใช้สัญลักษณ์ (symbol usage) คือการสร้างสิ่งแทนหรือใช้สิ่งแทนค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือแทนเรื่องราวใดและความหมายใด หรือใช้ “บุคลาธิษฐาน” (personification) แทนบุคคลด้วยสิ่งใดอย่างไร

วิริยะ สิริสิงห (2537 : 75-78) ได้กล่าวว่า กลวิธีการเขียนเรื่องให้น่าสนใจ สามารถทำได้หลายวิธี ส่วนจะประทับใจผู้อ่านมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับฝีมือของผู้เขียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้

ยังกล่าวถึงการสร้างหรือเขียนวรรณกรรมสำหรับเด็กเรื่องหนึ่ง ๆ นั้น ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี

1. กลวิธีการวางโครงเรื่อง ได้แก่ กลวิธีในการเปิดเรื่อง กลวิธีในการดำเนินเรื่อง กลวิธีในการปิดเรื่อง

2. กลวิธีในการเล่าเรื่อง

3. กลวิธีในการสร้างตัวละคร

สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์ (2534 : 96) ได้กล่าวว่า กลวิธีการแต่ง (Technique) หมายถึงวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้แต่งใช้ในการแต่งหนังสือเพื่อชักชวนหรือจูงใจให้ผู้อ่านติดตามเนื้อเรื่องตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ และหมายรวมถึงวิธีการสร้างความประทับใจ การแสดงทัศนคติของผู้แต่งที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ แล้วนำมาสอดแทรกไว้ในงานเขียนของตน กลวิธีในการสร้างเรื่อง การเสนอเรื่องและการใช้ถ้อยคำล้วนแล้วเป็นกลวิธีทั้งสิ้น

ดั่งนี้ วิชา กงกะนันท์ (2533 : 69) กล่าวถึงกลวิธีการแต่งไว้ว่า จะต้องพิจารณาเรื่องต่าง ๆ

1. วัตถุประสงค์ (material)

2. แนวเรื่อง (theme)

3. พล็อต (plot)

4. การสร้างตัวละคร (characterization)

5. การสร้างฉาก (setting)

6. วิธีการเสนอผลงาน (presentation)

7. กรรมวิธีเบ็ดเตล็ด

จากทฤษฎีของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่ากลวิธีการแต่งเป็นวิธีที่ผู้เขียนใช้ในการแต่งเรื่องและทำให้ผู้อ่านประทับใจในเรื่องนั้น กลวิธีในการแต่งเรื่องมีหลายวิธี ได้แก่ การเสนอแนวเรื่อง การวางโครงเรื่อง การเล่าเรื่อง การใช้ถ้อยคำ การใช้รูปแบบ การสร้างตัวละคร การสร้างฉาก การใช้สัญลักษณ์ดั่งนั้นเมื่อศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแต่งในวรรณกรรมจึงต้องพิจารณาวิธีต่าง ๆ ดังกล่าวถึง

2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดหรือแก่นเรื่องในวรรณกรรม

นักวิชาการได้ให้แนวคิดและอธิบายทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดหรือแก่นเรื่องดั่งนี้

ศิวกันท์ ปทุมสูติ (2553 :159) ได้อธิบายว่า แก่นเรื่อง (Theme) คือ หัวใจสำคัญของเรื่องหรือปรัชญาสำคัญของเรื่อง เป็นแนวทางเบื้องต้นว่าเรื่องนั้นมีแก่นสาระอย่างไร หรือนำเสนอปรัชญาความคิดใดเป็นประการสำคัญ เพื่อเชื่อมโยงพิจารณาองค์ประกอบส่วนอื่น ๆ ของเรื่องได้สะดวกและสอดคล้องกัน

อิราวตี ไตลังคะ (2543 : 66) ได้ให้ความหมายของแนวคิดว่า แนวคิดหมายถึง ความคิดที่นำเสนอในเรื่อง ซึ่งสรุปจากสถานการณ์เฉพาะของโลกบังเกิดออกมาเป็นความเข้าใจทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับโลกในชีวิตจริง

กาญจนา วิชญาปกรณ์ (2534 : 72-74) ได้กล่าวว่าลักษณะสำคัญของแนวคิด คือ การสะท้อนภาพชีวิตไปตามทรรศนะของผู้แต่งผ่านตัวละคร ซึ่งผู้อ่านไม่จำเป็นต้องยอมรับว่าแนวคิดนั้นถูกต้องเสมอไป แต่ควรพิจารณาว่า ได้รับประสบการณ์โดยอ้อมและได้ข้อคิดเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตหรือใช้สำหรับเป็นวิจารณ์ญาณในเรื่องต่าง ๆ หากต้องพบกับสถานการณ์ที่เคยอ่านโดยบังเอิญ การพิจารณาแนวคิดให้พิจารณาถึงความสมจริง ความชัดเจน และคุณค่าทางปัญญาที่ผู้แต่งแสดงไว้ผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ตัวละคร ฉาก การเล่าเรื่อง เป็นต้น

สมพร มั่นตะสูตร พงษ์พิพัฒน์ (2534 : 9) ได้กล่าวว่า แนวคิดต่าง ๆ ที่ปรากฏในบันเทิงคดีเป็นแนวคิดที่สร้างสรรค์และรังสรรค์สังคม เช่น

1. แนวคิดเรื่องความรัก ความกล้าหาญ ความจงรักภักดี ความรับผิดชอบ
2. แนวคิดเรื่องสงครามเป็นเครื่องนำความพินาศมาสู่สังคม
3. แนวคิดเรื่องความรักไม่มีพรมแดน แต่มีวัฒนธรรม
4. แนวคิดเรื่องความรักและความเมตตาเป็นเครื่องค้ำจุนโลก
5. แนวคิดเรื่องโลกนี้เป็นอนิจจัง
6. แนวคิดเรื่องการพลัดพรากจากสิ่งที่รักเป็นทุกข์
7. แนวคิดเรื่องพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากความยากแค้นแสนสาหัส
8. แนวคิดเรื่องมนุษย์และสัตว์มีความรับผิดชอบต่างกัน
9. แนวคิดเรื่องความไม่สมดุลของความคิดเป็นปัญหาครอบครัว

สุวรรณา เกรียงไกรเพชร แบ่งแนวคิดในการเขียนเรื่องออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. แนวคิดแสดงทรรศนะ คือ แนวคิดที่ผู้เขียนมุ่งเสนอหรือแสดงทัศนะความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2. แนวคิดแสดงอารมณ์ คือแนวคิดที่ผู้เขียนมุ่งแสดงอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร

3. แนวคิดแสดงพฤติกรรม คือแนวคิดที่ผู้เขียนมุ่งเสนอพฤติกรรมของตัวละครและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในเรื่อง จะเป็นส่วนสำคัญของเรื่อง อาจเกิดขึ้นจากการคลี่คลายมาจาก 1) ทัศนะต่อค่านิยมหรือคุณธรรมบางประการ 2) ความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์

4. แนวคิดแสดงสภาพและเหตุการณ์ คือแนวคิดที่ผู้เขียนมุ่งเสนอสภาพที่ปรากฏและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวละคร อาจจะเป็นสภาพและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติก็ได้ หรือมีผู้ทำให้เกิดเหตุการณ์นั้น

หทัยวรรณ ไชยะกุล (2544 : 66) ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์แนวคิดของผู้แต่ง (Theme) คือ พิจารณาร่างงานเขียนเรื่องนั้น ผู้แต่งมุ่งเสนอแนวคิดใดบ้าง เช่น แนวคิดในเชิงสังคมวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง หรือเป็นแนวคิดในเชิงปรัชญา ศาสนา คุณธรรมจริยธรรม ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อจะได้เข้าใจงานเขียนนั้น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

ดังที่กล่าวถึง สรุปได้ว่า แนวคิดหรือแก่นเรื่อง (theme) คือความคิดที่ผู้เขียนนำเสนอในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ความคิดที่ผู้เขียนนำเสนอมีความหลากหลายและเป็นส่วนสำคัญของเรื่อง สะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึงภาพชีวิตและทรรศนะของผู้เขียน และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตต่อไป

2.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเยาวชน

คำว่า เยาวชน ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (2556 : 961) หมายถึง บุคคลอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ คำว่า เด็ก (2556 : 442) หมายถึง คนที่มีอายุน้อย คำว่าผู้ใหญ่ (2556 : 786) หมายถึง คนที่มีอายุมาก, บุคคลที่มีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์

นอกจากนี้ ทวีศักดิ์ ญาณประทีป (2549 : 1) กล่าวว่า ขอบข่ายอายุของเยาวชนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น อยู่ระหว่าง 13-21 ปี แบ่งเป็น 3 ช่วงคือ วัยรุ่นตอนต้น (13-15 ปี) วัยรุ่นตอนกลาง (15-18 ปี) วัยรุ่นตอนปลาย (18-21 ปี)

จากเอกสารที่ยกมาจะเห็นว่า เยาวชนเป็นเด็กหรือวัยรุ่นที่อายุระหว่าง 15-18 ปี เป็นกลุ่มที่อายุน้อย แตกต่างกับกลุ่มผู้ใหญ่ เยาวชนมีลักษณะเฉพาะดังนี้

2.3.1 ความต้องการของเยาวชน

ความต้องการของเยาวชนมีนักวิชาการได้อธิบายได้ดังต่อไปนี้

ทวีศักดิ์ ญาณประทีป (2549 : 11) ได้กล่าวว่า เยาวชนเป็นวัยที่ต้องการอิสรภาพ และเป็นวัยที่แสวงหาสิ่งอันเป็นอุดมคติในชีวิต รวมทั้งต้องการค้นหาความจริงทั้งหลายด้วยตนเอง

วิริยะ สิริสิงห (2537 : 19-20) ได้กล่าวว่า เด็กหรือเยาวชนมีความต้องการขั้นมูลฐานที่สำคัญเหมือนกับความต้องการของผู้ใหญ่ ความต้องการนี้จะช่วยให้เขียนและเลือกวรรณกรรมสำหรับผู้่านที่เป็นเด็กและเยาวชนได้ถูกต้อง ความต้องการขั้นมูลฐาน 7 ประการ คือ

1. ต้องการความอบอุ่น ปลอดภัย ทั้งทางด้านวัตถุ อารมณ์และจิตใจ
2. ต้องการจะเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ครอบครัว บ้านเมืองประเทศชาติและโลก
3. ต้องการที่จะให้ผู้อื่นรักและต้องการที่จะรักผู้อื่น
4. ต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต
5. ต้องการที่จะเรียนรู้ อยากรู้ อยากเห็น
6. ต้องการที่จะเปลี่ยนแปลง เด็ก ๆ ต้องการพ้นจากกิจวัตรประจำวันในครอบครัวและพ้นจากการควบคุมของผู้ใหญ่

7. ทุกคนรักสวย รักงามและต้องการตอบสนองอารมณ์

นอกจากความต้องการพื้นฐาน 7 ประการนี้แล้ว มีความต้องการเพิ่มอีก 2 ประการที่ผู้ใหญ่ไม่มี คือ

1. ต้องการโลกแห่งความนึกฝัน
2. ต้องการให้ผู้อื่นเป็นสุขสมหวังตามที่ตัวเองเป็น

ลมูล รัตตากร (2529 : 16-17) ได้กล่าวว่า ความต้องการของเยาวชน คือ

1. การพัฒนาสุขภาพกายและจิต คือ ต้องการสารอาหารครบถ้วนเพื่อสร้างเสริมการเจริญเติบโตของร่างกายที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว

2. การพัฒนาสติปัญญาและความสามารถ คือ ต้องการสร้างความสนใจรอบตัวและรอบด้านตระหนักในศักยภาพของตนเอง และใฝ่หาความรู้และทักษะเพิ่มเติมตลอดเวลา

3. การพัฒนาด้านอาชีพ คือ ต้องการโอกาสเตรียมตัวและพัฒนาความสามารถเพื่อประกอบอาชีพ มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานไปในแนวคิดที่จะไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน

4. การพัฒนาบุคลิกภาพด้านสังคม วัฒนธรรม และจริยธรรม คือ ต้องการโอกาสในการพัฒนาบุคลิกภาพให้มีคุณภาพและมีการสร้างสรรค์ มีความสามารถในกระบวนการคิดสร้างเสริมค่านิยมทางวัฒนธรรม จริยธรรม และรับผิดชอบต่อสังคม

สรุปได้ว่า เยาวชนเป็นกลุ่มที่แตกต่างจากผู้ใหญ่ มีทั้งความต้องการขั้นมูลฐานที่สำคัญเหมือนกับคนทั่วไป และความต้องการเฉพาะตัว เยาวชนเป็นวัยที่ต้องการค้นหาความจริงทั้งหลายด้วยตนเอง ต้องการอิสรภาพ ต้องการอาหารจิตใจและอาหารสมองให้เพียงพอเช่นเดียวกันกับอาหารกาย เพราะต้องพัฒนาให้เป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ มีสติปัญญาความสามารถ การสร้างสรรค์ และบุคลิกภาพที่ดี

2.3.2 ความสนใจในการอ่านของเยาวชน

นักวิชาการได้อธิบายลักษณะของเยาวชนที่เป็นกลุ่มผู้อ่านที่มีความสนใจอ่านดังนี้

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2542 : 13) ได้กล่าวว่า ความสนใจของเยาวชน หมายถึงความสนใจซึ่งเยาวชนมีอยู่ตามธรรมชาติ อันเกี่ยวกับความชอบ ความต้องการ และรสนิยม คือเป็นเรื่องสนุก ส่งเสริมจินตนาการ ส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจ สนองอารมณ์ที่ปรารถนา คือเป็นผู้ประสบความสำเร็จ ต้องการเป็นคนเก่ง ต้องการความรัก และการส่งเสริมความรู้ด้านต่าง ๆ วรรณกรรมเยาวชนจึงต้องตอบสนองความต้องการต่าง ๆ ดังกล่าวมาขั้นต้นจึงเป็นอาหารจิตใจและอาหารสมองที่ดีสำหรับเยาวชน

ทวีศักดิ์ ญาณประทีป (2549 : 12) ได้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับความสนใจในการอ่านของเยาวชน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เยาวชนวัยอายุ 15 ปี แต่ละคนเริ่มอ่านหนังสือตามความต้องการของโรงเรียนและสังคมของตน แต่ยังคงชอบอ่านหนังสืออยู่แต่ไม่กระหายเหมือนในวัยเด็ก เยาวชนชายมักชอบอ่านเรื่องเกี่ยวกับวิชาการ งานอดิเรกและการทดลอง ส่วนเยาวชนหญิงยังคงชอบอ่านนวนิยาย

2. เยาวชนวัยอายุ 16-17 ปี ความสนใจการอ่านค่อยพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ขึ้น จะมีความสนใจ ความต้องการ และมีรสนิยมของตนเอง เริ่มสนใจชีวิตอย่างผู้ใหญ่ สนใจกับเรื่องของโลกของสังคมและปัญหาส่วนตัวต่าง ๆ

ลมูล รัตตากร (2529 : 50) ได้กล่าวว่า เยาวชนสนใจอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ต่อไปนี้ในระดับมากคือ

1. สารคดี เยาวชนสนใจหนังสือซึ่งให้ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวางในระยะแรก ๆ และจะจำกัดความสนใจลง และจะสนใจอ่านเฉพาะวิชาเอกเมื่อศึกษาในระดับอุดมศึกษา
2. นวนิยาย เยาวชนสนใจนวนิยายประเภทตลกขบขัน นวนิยายประวัติศาสตร์ นวนิยายสำหรับผู้ใหญ่
3. เรื่องสั้น เยาวชนสนใจเรื่องสั้นอยู่ในระดับสูง
4. นิทาน เยาวชนสนใจทั้งนิทานพื้นเมือง ซึ่งเป็นนิทานไทย และนิทานนานาชาติกับนิทานชาดก
5. ร้อยกรอง เยาวชนสนใจร้อยกรองเกือบทุกประเภท มีทั้งละครสุภาพนิทานคำกลอน เสภา บทร้อยกรองสั้น ๆ เรื่องย่อพระเกียรติ ภาพยนตร์เห่เรือ และนิราศ

จากแนวคิดของนักวิชาการที่เกี่ยวกับความสนใจในการอ่านของเยาวชนดังกล่าว สรุปได้ว่า เยาวชนมีความสนใจในการอ่านคล้ายกับความสนใจอ่านของผู้ใหญ่เพิ่มขึ้น ชอบอ่านวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ได้แก่ สารคดี โดยเฉพาะสารคดีที่ให้ความรู้เกี่ยวกับวิชาเอกที่ตนศึกษา รวมทั้ง นวนิยาย เรื่องสั้น นิทาน และ ร้อยกรอง ส่วนความสนใจในการอ่านนั้น มีความแตกต่างตามเพศและแต่ละช่วงวัยอายุ

2.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมสำหรับเยาวชน

วรรณกรรมสำหรับเยาวชนมีรูปแบบ เนื้อหาที่เข้าใจง่ายและมีความคิดเชิงบวก เพราะวรรณกรรมสำหรับเยาวชนมีความสำคัญและประโยชน์ต่อเยาวชนที่กำลังเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป การสร้างสรรค์วรรณกรรมมีแนวคิดดังนี้

2.4.1 ลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน

วรรณกรรมสำหรับเยาวชนเป็นงานเขียนที่สร้างขึ้นมาเพื่อให้กลุ่มเด็กหรือเยาวชนอ่าน ดังนั้น จึงมีลักษณะที่แตกต่างกับวรรณกรรมทั่วไป นักวิชาการได้อธิบายลักษณะของวรรณกรรมเยาวชนดังต่อไปนี้

จินตนา ไบกาชุยี (2542 : 10-14) กล่าวว่า หนังสือสำหรับเด็กหรือเยาวชนโดยทั่วไปมีลักษณะดังนี้

1. เนื้อหา มีวัตถุประสงค์และแก่นเรื่องบ่งบอกชัดเจน ไม่สับสนยุ่งยาก มีความยากง่ายเหมาะสมวัย มีเรื่องราวแสดงความเคลื่อนไหวของตัวละคร มีการดำเนินเรื่องของตัวละครอย่างรวดเร็ว ใช้ตัวละครที่เหมาะสม ไม่มีตัวละครมาก มีบทสนทนาพอสมควร

2. แนวการเขียน เหมาะสมกับประเภทของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของหนังสือ เมื่อเลือกใช้ประเภทใด จะต้องใช้อย่างถูกต้องตามรูปแบบ ไม่ปะปนจนสับสน และกลมกลืนกันไป ส่วนหลักการเขียนเรื่องหรือการเสนอเรื่องคือ เขียนให้ผู้อ่านซึ่งสามารถอ่านเข้าใจง่ายและรู้เรื่องเร็วที่สุด

3. ภาพประกอบ เป็นส่วนสำคัญของหนังสือ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาของหนังสือประเภทนั้น ๆ ภาพนั้นจะต้องชัดเจน ไม่มีดมัว เลือน หรือมีรายละเอียดมาก

4. การใช้ภาษา ต้องใช้ “คำง่าย” ที่ไม่ต้องแปลซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ต้องหลีกเลี่ยงคำศัพท์ยาก ๆ หรือคำศัพท์ทางวิชาการต่าง ๆ ใช้ประโยคสั้น ๆ

รัถพร ชังชาดา (2542 : 33) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนว่า หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนมีทั้งประเภทสารคดีและบันเทิงคดี เช่นเดียวกับหนังสือของผู้ใหญ่ แต่จะแตกต่างกันในด้านวิธีเขียนและเนื้อหา กล่าวคือ จะมีวิธีเขียนให้อ่านง่ายเหมาะกับวัย ความสนใจ และความเข้าใจของเด็กและเยาวชน ด้านเนื้อหาที่ไม่ละเอียดลึกซึ้ง ซับซ้อนยุ่งยากเหมือนหนังสือของผู้ใหญ่

ไพโรธ เลิศพิริยกุล (2539 : 280) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กหรือเยาวชน คือ หนังสือ ที่เขียนให้เหมาะสมกับเด็กหรือเยาวชน เหมาะสมตามความถนัดหรือเทคนิคของผู้เขียนแต่ละคน จุดมุ่งหมายรวมก็เพื่อให้สนุกสนานเพลิดเพลิน ได้รับความรู้ มุ่งให้เด็กหรือเยาวชนเป็นคนดีและกระทำความดี ยิ่งถ้าอ่านหนังสือจนติดเป็นนิสัย ก็ถือได้ว่าบรรลุจุดมุ่งหมายสูงสุด เพราะเป็นการสร้างนิสัยเด็กหรือเยาวชนให้เป็นผู้เรียนรู้ไปตลอดชีวิตนั่นเอง

ถวัลย์ มาศจรัส (2539 : 29-30) ได้กล่าวว่า ลักษณะวรรณกรรมเยาวชนควรมีดังนี้

1. เนื้อเรื่องสั้น
2. ภาพประกอบเรื่องจะมีหรือไม่มีก็ได้
3. คำโคร่งเรื่องง่าย และเป็นเรื่องธรรมดาที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนมากนัก
4. เน้นบทความ การกระทำของตัวละครมากกว่าความรู้สึกนึกคิด
5. ตัวเอกของเรื่องมักจะเป็นเด็กหรือสัตว์

วินัย รอดจ่ายและคณะ (2534 : 8) ได้อธิบายลักษณะเด่นของหนังสือสำหรับเด็กหรือเยาวชนสรุปได้ดังนี้

1. มุ่งให้ความบันเทิงเป็นหลัก ความรู้เป็นส่วนเสริมประกอบ เนื่องจากเป็นวัยที่ชอบความสนุกสนาน ร่าเริง เนื้อหาที่จะบรรจุลงไปควรเป็นเรื่องที่สนุกสนานชวนติดตาม เป็นแก่นของเรื่องสำหรับความรู้ ผู้เขียนเพียงสอดแทรกแต่ไม่มากนักจะทำให้เป้าหมายต่อการอ่านได้

2. เนื้อเรื่องสอดคล้องกับวัยและจิตวิทยาความต้องการของเด็กหรือเยาวชน เช่น เด็กอายุ 6-8 ปี ชอบอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับนิทาน ตำนาน เทพนิยาย คำกลอนง่าย ๆ ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันหรือเด็กวัย 11 ปี เด็กผู้ชายชอบอ่านเรื่องลึกลับ ผจญภัย เด็กผู้หญิงชอบอ่านเรื่องชีวิตในบ้าน สัตว์เลี้ยง ถ้าเป็นนวนิยายก็เป็นเรื่องความรัก

3. เป็นหนังสือที่เด็กและเยาวชนสามารถตัดสินใจซื้อด้วยตัวเอง ได้ด้วยความพอใจ หนังสือนี้จะต้องมีจุดเด่นในด้านรูปเล่ม ภาพประกอบ เนื้อหา เมื่อเด็กหยิบขึ้นมาพิจารณาแล้วสามารถตัดสินใจด้วยตัวเองที่จะซื้อหนังสือได้

4. เป็นหนังสือที่เด็ก ๆ และเยาวชนทั่วไปยอมรับ ซึ่งหนังสือในลักษณะนี้ เด็ก ๆ และเยาวชนจะกล่าวถึงเสมอ หรือจำนวนความถี่ของการใช้หนังสือเล่มนี้ จากการยืมจากห้องสมุดไปอ่านที่บ้าน หรือสภาพของหนังสือที่เหลือร่องรอยของการเปิดอ่าน ดูนจนชำรุดทรุดโทรมก่อนกาลเวลาเป็นต้น

วรารณ บำรุงกุล (2530 : 73) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่จะทำให้เยาวชนชื่นชอบได้นั้น ควรมีลักษณะดังนี้

1. ตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของเยาวชน
2. ตรงกับความสนใจของเยาวชน
3. เป็นหนังสือที่มีความงามพร้อม

สรุปได้ว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กหรือเยาวชนเป็นหนังสือที่น่าสนใจ และเหมาะกับวัยเด็กหรือเยาวชน สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กหรือเยาวชน รูปแบบวรรณกรรมมีทั้งสารคดีและบันเทิงคดี ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย มีเนื้อหา เคำโครง แนวคิดที่ง่ายไม่ซับซ้อน บางเรื่องยังมีภาพประกอบเรื่อง เป็นวรรณกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่เด็กหรือเยาวชนมากกว่าให้ความรู้

2.4.2 ประเภทของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน

การแบ่งประเภทของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน แบ่งออกได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

ไพโรธ เลิศพิริยกุล (2539 : 289) ได้แบ่งประเภทของวรรณกรรมสำหรับเยาวชนตามลักษณะการเขียน แยกได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. วรรณกรรมประเภทร้อยแก้ว
2. วรรณกรรมประเภทร้อยกรอง

วิริยะ สิริสิงห (2537 : 13-14) ได้แบ่งประเภทของหนังสือสำหรับเด็กตามลักษณะการเขียนเรื่องเป็น 3 ประเภท คือ

1. นวนิยาย (Fiction) ให้ความเพลิดเพลินเป็นสำคัญ การบรรยายเรื่องเขียนเป็นร้อยแก้ว หนังสือสำหรับเด็กที่เสนอในรูปของนวนิยายนี้มีอยู่ 2 แบบ ได้แก่

1.1 เสนอเป็นเรื่องราว (story) ได้แก่ การเล่าเรื่อง เล่านิทาน มีการบรรยายให้ผู้อ่านเห็นเป็นภาพพจน์

1.2 เสนอเป็นบทละคร (play) สำหรับใช้แสดงบนเวที ใช้ฉากบทเจรจา และท่าทางของผู้แสดงเป็นการสื่อความเข้าใจ

2. สารคดี (Non Fiction) ให้ความรู้และข้อเท็จจริงเป็นสำคัญ หนังสือสารคดีเหมาะกับเยาวชนทุกวัย

3. ร้อยกรอง (Verse) เป็นการเสนอเรื่องราวไม่ว่าจะแทรกอยู่ในนวนิยายหรือสารคดีเป็นคำคล้องจองตามประเภทฉันทลักษณ์ต่าง ๆ มี 2 ประเภท คือ

3.1 บทร้อยกรองสำหรับเด็ก

3.2 บทร้อยกรองสำหรับวัยรุ่น

จินตนา ไบกาซูยี (2534 : 25) ได้แบ่งประเภทวรรณกรรมเยาวชนตามลักษณะของเรื่องไว้ 3 ประเภท มีดังนี้

1. หนังสือเรียน

2. หนังสืออ่านทั่วไป

3. นิตยสาร วารสาร และการ์ตูน

สรุปได้ว่า การแบ่งประเภทวรรณกรรมสำหรับเยาวชนสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทตามลักษณะการเขียน ได้แก่ นวนิยาย สารคดีและร้อยกรอง หรือแบ่งตามลักษณะของเรื่อง จะแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ หนังสือเรียน หนังสืออ่านทั่วไป และนิตยสาร วารสาร การ์ตูน

2.4.3 คุณค่าของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน

นักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นต่อคุณค่าของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2542 : 15) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวรรณกรรมสำหรับเด็กหรือเยาวชนว่า เป็นวรรณกรรมที่สามารถพัฒนาเด็กหรือเยาวชนได้หลายด้าน คือ

1. สร้างความอบอุ่นในครอบครัว วรรณกรรมสำหรับเด็กหรือเยาวชนมีส่วนอย่างยิ่งในการสร้างความรัก ความอบอุ่น ระหว่างผู้ใหญ่และเด็กในครอบครัว เด็กจะรู้สึกอบอุ่นใจ มีความรัก ความผูกพันต่อกัน

2. พัฒนาทักษะทางภาษา เด็กหรือเยาวชนได้พัฒนาทักษะทางภาษาทุกด้านไม่ว่าจะเป็นการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

3. ให้อัศจรรย์ คติเตือนใจในการดำรงชีวิต นอกจากจะให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลินแล้วยังสอดแทรกข้อคิด คติเตือนใจในการดำรงชีวิตในสังคม สอนให้เด็กหรือเยาวชนเติบโตเป็นคนดีมีคุณธรรมโดยที่เด็ก ๆ หรือเยาวชนจะไม่รู้ตัวว่าถูกสอน

กรมวิชาการ (2541 : 10) ได้กล่าวว่า คุณค่าของหนังสือสำหรับเยาวชนมีดังนี้

1. เป็นสื่อขยายการรับรู้ของเยาวชนและช่วยพัฒนาความรู้ ความคิดให้แตกฉานออกไป
2. เป็นอุปกรณ์ต่อเนื่องตลอดชีวิตที่เยาวชนสามารถใช้แสวงหาความรู้ได้
3. เป็นสื่อสร้างความสัมพันธ์อันอบอุ่นระหว่างพ่อ แม่ ลูกและช่วยในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. ให้ข่าวสารพร้อมทั้งการอธิบาย ช่วยให้เกิดการพัฒนาเจตคติและค่านิยม ส่งเสริมความเข้าใจตนเอง ผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ขยายการรับรู้ สร้างความสำนึกและตื่นตัวอยู่เสมอ ให้ความบันเทิง กระตุ้นจินตนาการเพื่อสร้างความคิดริเริ่ม ให้ความพอใจที่จะใฝ่รู้
5. ช่วยส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจ และความอบอุ่น จากผลสำเร็จของตัวละครที่อ่านและบรรยายภาคในการดำเนินเรื่อง
6. ช่วยให้เยาวชนคุ้นเคยกับหนังสือ มีนิสัยรักการอ่าน อันเป็นแนวทางที่จะช่วยเสริมสร้างทักษะ
7. ช่วยส่งเสริมจินตนาการ ให้คิดก้าวไกลไปกว่าสภาพที่เคยพบเห็น โดยนึกวาดภาพไว้ว่า เรื่องควรจะเป็นอย่างไรต่อไป
8. ให้ความสนุกเพลิดเพลิน
9. ช่วยให้อ่านหนังสือได้คล่องแคล่วแตกแตกฉาน
10. แสดงให้เห็นความเป็นจริงของชีวิต ช่วยให้เยาวชนสามารถเผชิญโลกอย่างเข้มแข็งและมั่นคง
11. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม อันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเยาวชนรุ่นใหม่ของสังคม
12. สนองความต้องการในด้านความอยากรู้อยากเห็น ช่วยให้สามารถหาคำตอบได้ด้วยตนเองจากการอ่านเรื่องที่ตนต้องการรู้
13. ทดแทนความต้องการของเยาวชนที่ขาดไป เช่น ความอยากมีเพื่อนของเยาวชนที่เป็นลูกโทน หรือเยาวชนที่ไม่มีโอกาสได้ออกไปเล่นกับเพื่อน หนังสือจะพาเยาวชนไปสู่โลกที่สนุกสนาน ตื่นเต้น ทำให้ลืมความเหงาได้เป็นครั้งคราว

สมพร จารุณี (2541 : 35-36) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชนมีคุณค่าต่อพัฒนาการของเยาวชนทุกวัยเป็นอันมาก วรรณกรรมสำหรับเยาวชนไม่ว่าจะเป็นหนังสือภาพ บทกวี และ สารคดี สามารถส่งเสริมเด็กและเยาวชนให้เกิดพัฒนาการทางการใช้ภาษาทางสติปัญญาทางบุคลิกภาพ และทางสังคม

สนั่น มีชันหมาก (2537 : คำนำ) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชน เป็นเครื่องมือสื่อสารอันทรงประสิทธิภาพในการอบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ ความสามารถทางศิลปวิทยาการต่าง ๆ วรรณกรรมสำหรับเยาวชนช่วยปลูกปลอบอารมณ์ให้เรามีชีวิตชีวา ปลูกฝังแนวคิด จิตสำนึก

ที่ขอบธรรมตามวิถีของสังคมให้แก่เยาวชนผู้เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญสูงสุดแห่งมวลมนุษยชาติ ความเจริญรุ่งเรืองหรือความถดถอยของประชาชาตินั้นย่อมขึ้นอยู่กับสติปัญญา ความสามารถ แนวคิด และจิตสำนึก ซึ่งรวมเรียกว่า คุณภาพชีวิตของเยาวชนทั้งปวง ที่เจริญเติบโตขึ้นจากการเลี้ยงดูอย่างถูกวิธี กล่าวคือ เยาวชนได้รับทั้งอาหารกายที่เป็นประโยชน์และได้รับทั้งอาหารสมองที่มีคุณค่าที่สามารถหล่อหลอมหล่อเลี้ยง จิตวิญญาณให้งอกเงย และงอกงาม ซึ่งอาหารสมองดังกล่าวนี้ก็คือ วรรณกรรมสำหรับเยาวชนนั่นเอง

รัถพร ชังธาดา (2531 : 6-7) สรุปคุณค่าของหนังสือสำหรับเยาวชนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดความพร้อมในการอ่าน
2. ช่วยให้อ่านหนังสือได้คล่องแตกฉาน
3. ช่วยเสริมทักษะในการอ่านซึ่งเป็นสื่อนำไปสู่การแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ
4. ช่วยให้ได้รับความบันเทิงเพลิดเพลินใจ
5. ช่วยเสริมสร้างบุคลิกลักษณะนิสัย ค่านิยม ทศนคติ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม อันดีงามให้กับเด็กและเยาวชน
6. ให้ข่าวสาร ความรู้ ความคิด และคำอธิบายเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่ถูกต้อง
7. ช่วยลับสมองและส่งเสริมเชาวน์ปัญญา
8. ช่วยให้เด็กและเยาวชนเข้าใจตัวเอง เข้าใจผู้อื่น เข้าใจสิ่งแวดล้อม และสิ่งที่ผ่านมาจากอดีต
9. ช่วยให้เกิดโลกทรรศน์กว้างไกล มีความรอบรู้ทันโลกทันเหตุการณ์
10. ช่วยเสริมสร้างให้เด็กและเยาวชนมีความรู้สึกมั่นคงในชีวิต มีความหวังในชีวิต มองเห็นทางออกของปัญหา
11. ช่วยเสริมสร้างให้มีนิสัยรักการอ่าน อ่านหนังสือเป็น และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
12. ช่วยสนองความต้องการและความสนใจของเด็กและเยาวชน
13. ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมและสร้างศรัทธาในเอกลักษณ์ของชาติให้แก่เยาวชน
14. ช่วยให้เห็นคุณค่าของความเป็นชาติ และสถาบันที่สำคัญของชาติ
15. ช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้กับเด็กและเยาวชน
16. เป็นแหล่งบันเทิงใจให้เด็กและเยาวชนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

จากทรรศนะของนักวิชาการดังกล่าวสรุปว่า วรรณกรรมเยาวชนเป็นอาหารทางสมองและจิตใจที่ดีสำหรับเยาวชนที่กำลังเจริญเติบโต เพราะไม่เพียงแต่ช่วยให้ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ยังสนองความต้องการต่าง ๆ ตามวัยของเยาวชน เกิดประโยชน์แก่เยาวชนในหลายด้าน ได้แก่ ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา ช่วยแสวงหาความรู้ ประสบการณ์

ต่าง ๆ ช่วยเกิดความคิดสร้างสรรค์ ช่วยส่งเสริมการอ่านหนังสือและรักการอ่าน ช่วยปลูกฝังค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมและส่งเสริมความเข้าใจตนเอง พร้อมทั้งได้ช่วยสร้างความอบอุ่นในครอบครัวอีกด้วย

2.5 ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการประกวดหนังสือสำหรับเยาวชนรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด”

เยาวชนเป็นความหวังของประเทศชาติ เป็นกลุ่มที่ต้องการอาหารจิตใจและอาหารสมอง เพียงพอ ส่วนวรรณกรรมเยาวชนเป็นงานเขียนที่เหมาะสมกับเยาวชนและสามารถตอบสนองความต้องการของเยาวชนอยู่เสมอ วรรณกรรมเยาวชนถือว่าเป็นอาหารจิตใจและอาหารสมองที่ดีสำหรับเยาวชน ดังนั้น สังคมจะจัดการประกวดขึ้นเพื่อชื่นชมวรรณกรรมเยาวชนที่ดีเด่น ดังเช่น การประกวดวรรณกรรมรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” ประเภทวรรณกรรมสำหรับเยาวชนเป็นวรรณกรรมที่มีคุณภาพและเกิดประโยชน์แก่เยาวชนอย่างเต็มที่ มีความเป็นมาและการกำหนดเกณฑ์การประกวดหนังสือดีเด่นรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” ดังนี้

บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร หน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่างๆ ดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านมาตั้งแต่ปี 2539 จนถึงปัจจุบัน และจากการดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านดังกล่าว พบปัญหาว่า เยาวชนไทยยังมีนิสัยรักการอ่านน้อย อีกทั้งปัญหาในการผลิตหนังสือดีมีคุณภาพยังมีอีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการผลิต การจัดทำหน้า และราคาหนังสือ ในปี 2549 บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ได้ริเริ่มจัดการประกวดหนังสือดีเด่นรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” (7 Book Awards) ขึ้นเป็นครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกและส่งเสริมหนังสือดีมีคุณภาพให้กับสังคมไทย อันจะเป็นการส่งเสริมการอ่าน และเป็นทางเลือกอีกทางเลือกหนึ่งให้กับคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้กับเยาวชน

หลักเกณฑ์ในการประกวดหนังสือดีเด่นรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” ประเภทวรรณกรรมสำหรับเยาวชนมีดังต่อไปนี้ (โครงการประกวดหนังสือดีเด่นรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” ครั้งที่ 12 ประจำปี 2558 : ออนไลน์)

1. เป็นหนังสือสำหรับเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 12-25 ปี เป็นงานสร้างสรรค์ประเภทนวนิยายของผู้ประพันธ์คนเดียว และผู้ประพันธ์ประพันธ์ขึ้นเอง โดยมีได้แปลหรือดัดแปลงจากผลงานของผู้อื่น
2. จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มบริบูรณ์ครั้งแรกตั้งแต่ พ.ศ. 2555 จนถึงปัจจุบัน
3. มีปีที่พิมพ์ เลข ISBN ชื่อสำนักพิมพ์ ชื่อโรงพิมพ์ และจังหวัดที่พิมพ์ปรากฏในหนังสืออย่างชัดเจน และมีวงจำหน่ายทั่วไป
4. มีเนื้อหาจรรโลงสังคม
5. มีคุณค่า ให้สาระประโยชน์และความเพลิดเพลิน ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษา สำนวนโวหาร วิธีการเรียบเรียง มีความเหมาะสม

สรุปได้ว่า การประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” ประเภทวรรณกรรมสำหรับเยาวชนเป็นการประกวดรางวัลประเภทนวนิยาย เหมาะกับกลุ่มผู้อ่านที่เป็นเยาวชนมีอายุ

12-25 ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการแต่งหนังสือที่มีคุณค่าต่อเยาวชนในด้านความบันเทิง ความคิดสร้างสรรค์ และคัดเลือกวรรณกรรมที่ดีเด่นในด้านเนื้อหาจรรยาโลงสังคม ใช้ภาษาสำนวนโวหาร วิธีการแต่งที่มีความเหมาะสม คั่นหาวรรณกรรมเยาวชนที่มีคุณภาพ บ่งบอกให้ผู้อ่านทราบวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ดีเด่นเป็นวรรณกรรมที่มีเนื้อหาแนวคิดส่งเสริมสังคม มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อเยาวชน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเวนบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 แบ่งได้เป็นหัวข้อดังนี้

2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมสำหรับเยาวชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวรรณกรรมสำหรับเยาวชนมีทั้งการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนที่แต่งโดยผู้แต่งคนใดคนหนึ่ง และวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนที่มีรูปแบบเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น สารคดี บทความ เป็นต้น ผู้วิจัยได้รวบรวมและคัดเลือกงานวิจัยที่สามารถนำมาเป็นแนวทางสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

เข็มมิกา สรรเสริญ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ภาพพจน์ในวรรณกรรมเยาวชน กรณีศึกษาวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลนายอินทร์ อะวอร์ด” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ประเภทต่าง ๆ ของภาพพจน์ที่พบในวรรณกรรมเยาวชน 2) ความถี่การใช้ภาพพจน์แต่ละประเภทในวรรณกรรมเยาวชน 3) ภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมและค่านิยมในสังคมไทยผ่านทางวรรณกรรมเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้ภาพพจน์ในวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลนายอินทร์ อะวอร์ด จำนวน 11 ภาพพจน์ ได้แก่ 1) การเลียนแบบเสียงธรรมชาติ 2) คำถามเชิงวาทศิลป์ 3) อุปมา 4) อุปลักษณ์ 5) อติพจน์ 6) บุคลาธิษฐาน 7) ปฏิพจน์ 8) การกล่าวอ้างถึง 9) ปฏิทรรศน์ 10) สัมพจน์ 11) นามนัย นอกจากนี้ วรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด ยังสะท้อนภาพวัฒนธรรมและค่านิยมในสังคมไทย ได้แก่ ภาพสะท้อนเรื่องพุทธศาสนากับสังคมไทย วิธีการดำรงชีวิตของคนไทยในชนบท ค่านิยมในสังคมไทย ภูมิปัญญาพื้นบ้านของไทย และประเพณีท้องถิ่นของชาวไทยภาคใต้

ลลิตา ศุภธนสินเขษม (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลแว่นแก้ว ปี พ.ศ. 2544 – 2547” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา แนวคิด กลวิธีการประพันธ์และคุณค่าทางคุณธรรมจริยธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า ด้านเนื้อหาแนวคิด ผู้เขียนได้สะท้อนแนวคิดเรื่องมิตรภาพความรัก ความผูกพันที่ก่อให้เกิดความหวังดีต่อกัน แนวคิดเรื่องความเจริญทางเทคโนโลยีและทางวัตถุได้เป็นความสุขทั้งหมดของมนุษย์ ความสุขทางจิตใจต่างหากที่มีความสำคัญกว่า แนวคิดเรื่องครอบครัวขาด

ความรักความอบอุ่น แนวคิดเรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรม แนวคิดเรื่องการค้นพบความดีงามที่อยู่ในตนเองและแนวคิดเรื่องการผจญภัย ด้านกลวิธีการประพันธ์ผู้เขียนวางโครงเรื่องไม่สลับซับซ้อน ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายโดยเริ่มเรื่องด้วยการบรรยายฉาก บรรยายพฤติกรรมตัวละคร การดำเนินเรื่องผู้เขียนนิยมใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งที่เกิดจากสาเหตุภายนอก นอกจากนี้ยังมีการสร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และความขัดแย้งกับตัวเอง มีการดำเนินเรื่องตามลำดับปฏิทิน ส่วนใหญ่ผู้เขียนเป็นผู้อ่านเล่าเรื่องและปิดเรื่องแบบสุขนานุกรมทั้งหมด ในด้านตัวละครผู้เขียนสร้างตัวละครแบบสมจริงเพื่อเป็นแบบอย่างในการกระทำแก่ผู้อ่าน และตัวละครแบบเหนือจริงเพื่อก่อให้เกิดจินตนาการ และเกิดความบันเทิงใจแก่ผู้อ่าน ในด้านฉาก ผู้เขียนเน้นฉากแบบโลกปัจจุบันและแบบโลกจินตนาการ ทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนาน ในด้านบทสนทนา ผู้เขียนใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีการใช้คำภาษาปาก ภาษาถิ่น คำแสดงภาพ คำแสดงอาการ คำหยาบ และในด้านการใช้ภาพพจน์ มีอุปมา อุปสรรค บุคลาธิษฐาน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ง่ายและก่อให้เกิดอรรถรสจากการอ่าน คุณค่าทางคุณธรรมจริยธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับเยาวชน มีคุณค่าด้านต่าง ๆ คือ เรื่องความเมตตากรุณา ความมีน้ำใจ ความอดสาหัส ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความสามัคคี การประหยัด ความกตัญญู ความใฝ่รู้ ความขยัน ความอดทน ความพอเพียง คุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่ดีงามที่ผู้อ่านควรยึดถือและปฏิบัติ ผู้เขียนเน้นเรื่องความเมตตาเพราะเป็นสิ่งที่สำคัญที่ต้องปลูกฝังให้เกิดในใจของเยาวชน

มิ่งฟ้า พิงรัตน์มงคล (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ : การวิเคราะห์โครงเรื่องและกลวิธีการนำเสนอโครงเรื่อง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์โครงเรื่องและกลวิธีการนำเสนอโครงเรื่องในวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า โครงเรื่องมีความขัดแย้งทั้งภายใน และภายนอก รูปแบบของโครงเรื่องประกอบด้วยจุดเริ่มเรื่อง จุดเริ่มต้นของปัญหา จุดวิกฤติ ปัญหาเริ่มคลี่คลายและจุดจบของปัญหา ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกับโครงเรื่องรองแบบเสริมในวรรณกรรมชุดนี้ ในโครงเรื่องรองของแต่ละเล่มนั้นได้นำมาใช้ตั้งแต่ 1 เรื่องขึ้นไป สำหรับแนวคิดเน้นว่าความกล้าหาญ ความสามัคคี ความมีน้ำใจ ตลอดจนความใฝ่รู้ให้ผลดีแก่ผู้กระทำ และเป็นคุณสมบัติอันดีที่วรรณกรรมชุดนี้ปลูกฝังให้กับผู้อ่านในระดับเยาวชน สำหรับกลวิธีการเล่าเรื่องใช้แบบวัตถุธาตุ กลวิธีการดำเนินเรื่องเป็นไปตามลำดับปฏิทิน กลวิธีการสร้างความสนใจใคร่รู้ประกอบด้วยกำหนัดช็อตตอน การใช้ชนิดและกลางต่าง ๆ และการสร้างปัญหาให้ตัวละครต้องหาวิธีการแก้ไข ซึ่งประกอบด้วยการใช้อุปบาย การใช้ไหวพริบและความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร การใช้เหตุประจวบหรือเหตุบังเอิญ สำหรับกลวิธีการจบเรื่องนั้น มีทั้งการจบลงอย่างมีความสุขและไม่มีความสุข นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าเจ.เค.โรว์ลิ่ง ใช้ความต่อเนื่องของวรรณกรรมชุดนี้ทั้ง 7 เล่มเป็นส่วนแสดงถึงโครงเรื่องหลัก และกลวิธีการนำเสนอโครงเรื่องโดยรวมของวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ด้วย

บุณทริกา เกื้อคลัง (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเล่าเรื่องในวรรณกรรมเยาวชนของอัศศิริ ธรรมโชติ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเล่าเรื่องในวรรณกรรมเยาวชน ประเภทนวนิยายของอัศศิริ ธรรมโชติ ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายที่วิเคราะห์มีลักษณะเด่นตรงกัน คือ มีองค์ประกอบที่สร้างความจรรโลงใจให้แก่ผู้อ่าน โดยให้ประสบการณ์เรียนรู้สอดคล้องกับวัยของเยาวชน เป็นการเรียนรู้ทั้งทางปัญญาและอารมณ์ องค์ประกอบของการเล่าเรื่องคือ โครงเรื่องและ เนื้อเรื่อง แนวคิด มุมมอง และผู้เล่าเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา และสัญลักษณ์ประสานกันได้อย่างเหมาะสมและประณีตด้วยวัสดุคือภาษาในระดับคำและประโยคที่เลือกเฟ้นมาเป็นอย่างดี การเล่าเรื่องในโลกสีน้ำเงิน เน้นผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวเอกเท่านั้น มุมมองภายในของผู้เล่าสะท้อนประสบการณ์ที่ให้ความเติบโตทางปัญญาและการสร้างสมคุณธรรม ท่ามกลางฉากธรรมชาติของหมู่บ้านชายทะเล ฉากเวลาคือช่วงของวันและฤดูกาล และฉากทางวัฒนธรรม ความงดงามของชีวิตใน “โลกสีน้ำเงิน” ซึ่งหมายถึงโลกแห่งท้องทะเล มีสีสันหลากหลายเป็นสัญลักษณ์บอกความน่าตื่นตาตื่นใจ ส่วนในมหกรรมในท้องทุ่ง ผู้เล่าแบบผู้รู้ ซึ่งไม่ใช่ตัวละครก็แสดงมุมมองภายในของตัวเอกที่มีประสบการณ์อยู่ในเหตุการณ์ต่าง ๆ เน้นที่ความสุขและการเรียนรู้ในการเล่น ซึ่งมีคุณค่าเทียบเท่ากับงานฉลองที่เรียกว่า มหกรรม สอดคล้องกับฉากธรรมชาติในฤดูกาลอันเป็นฉากเวลา และฉากทางวัฒนธรรมหรือการดำเนินชีวิตของชาวไร่ชาวนาในชนบทภาคกลาง นอกจากนี้ยังสอดแทรกปัญหาที่เยาวชนควรรับรู้ด้วย กล่าวได้ว่าการเล่าเรื่องในนวนิยายของอัศศิริ ธรรมโชติเป็นปัจจัยสำคัญของคุณค่าของประพันธ์ทั้งเชิงวรรณศิลป์และเชิงจริยธรรม

สุรางค์ แพรกทอง (2535) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนของ มาลา คำจันทร์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนของ มาลา คำจันทร์ ในด้านเนื้อหาทางจริยธรรม และกลวิธีการประพันธ์ ผลวิจัยพบว่า วรรณกรรมเยาวชนของ มาลา คำจันทร์ที่นำมาศึกษาทั้ง 6 เรื่อง มีเนื้อหาเด่นทางจริยธรรม ได้แก่ จริยธรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ เช่น ความรัก ความเมตตากรุณา ซึ่งเป็นพื้นฐานของจริยธรรมอันหลากหลาย เช่น ความสามัคคี ความกตัญญู ความเสียสละ ความมานะบากบั่น ความเคารพต่อผู้อื่น นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาทางจริยธรรม ซึ่งแสดงคุณสมบัติที่สร้างสรรค์คุณภาพของมนุษย์ ได้แก่ ความใฝ่รู้ และความกระตือรือร้น ผู้แต่งใช้ลักษณะนิสัยของตัวละครแสดงจริยธรรมในด้านต่าง ๆ ต่อสู้อุปสรรคของชีวิตอย่างไม่ย่อท้อ พฤติกรรมของตัวละครในเรื่องเป็นพฤติกรรมที่เด็กเข้าใจได้ มีคติและข้อคิดสอนใจ สามารถกระตุ้นและกล่อมเกลาความคิดและความรู้สึกของผู้เยาว์ ข้อขัดแย้งและแนวทางแก้ปัญหาในเรื่องอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์ที่พบเห็นได้ทั่วไป เหมาะสำหรับไว้ให้เยาวชนซึ่งยังต้องประสบการณ์มองโลกและชีวิตอย่างเอาใจใส่ และพิจารณามากขึ้น วรรณกรรมเหล่านี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับกลวิธีการประพันธ์สอดคล้องกันอย่างแนบเนียนงดงาม

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมสำหรับเยาวชนข้างต้นพบว่า มีงานวิจัยในด้านการศึกษาวรรณกรรมสำหรับเยาวชนเป็นจำนวนมาก มีการศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียดในด้านต่าง ๆ เช่น ลักษณะและกลวิธีการแต่ง การเล่าเรื่อง แนวคิด เนื้อหา ทำให้เห็นคุณค่าของวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่เป็นแนวทางสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการแต่งในวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้คัดเลือกและรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการแต่งวรรณกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

Chen Jialing (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาพสะท้อนและกลวิธีการเขียนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่น” โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยเชื้อสายจีนชนบทในวรรณกรรมของกิมหลั่น 2) เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการเขียนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่น ผลการวิจัยในด้านกลวิธีการเขียนพบว่า กลวิธีการเขียนสารคดีเกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่นมีกลวิธีการเขียนที่โดดเด่นที่สุด คือ การเสนอเรื่องที่น่าสนใจ ด้วยการนำเสนอความเศร้า ความทุกข์ และความยากลำบากของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านสงสารตัวละคร การใช้ภาษาในงานเขียนสารคดี พบว่า การใช้คำได้ชัดเจน และเหมาะสม อีกทั้งมีการใช้โวหาร ทั้งแบบบรรยายโวหาร อธิบายโวหาร และพรรณนาโวหาร กลวิธีการเขียนบันเทิงคดีเกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีนชนบทของกิมหลั่น ได้นำเสนอแนวคิดสำคัญของเรื่อง คือ การปลูกฝังคุณธรรม ความขยัน การประหยัด และความกตัญญู การนำเสนอโครงเรื่องที่เด่นที่สุด คือ การนำเสนอความขัดแย้งของเรื่อง ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม คนไทยเชื้อสายจีนชนบทต้องต่อสู้กับความยากจน และความยากลำบากของสิ่งแวดล้อมในชนบท ทำให้ผู้อ่านตระหนักในความกล้าหาญ และจิตใจที่เด็ดเดี่ยวของคนไทยเชื้อสายจีนชนบท อีกทั้งได้ปลูกฝังคุณธรรม ด้านความขยัน และการประหยัดแก่ผู้อ่านด้วย

กาญจนา ปราบปัญจะ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาลีลาการใช้ภาษาและกลวิธีการเขียนของ ว.วชิรเมธี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้เห็นลีลาการใช้ภาษาและกลวิธีการเขียนในงานเขียนของ ว.วชิรเมธี ผลการวิจัยพบว่า ด้านกลวิธีการเขียนในงานเขียนของ ว.วชิรเมธี ผู้วิจัยศึกษากลวิธีการเขียนที่น่าสนใจทั้งสิ้น 4 ประเด็น ได้แก่ ด้านกลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง พบว่า ผู้เขียนนิยมใช้กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องแบบตรงไปตรงมามากที่สุด ด้านกลวิธีการเขียนนำเรื่อง พบว่า ผู้เขียนนิยมใช้กลวิธีการเขียนส่วนนำเรื่องด้วยการกล่าวอย่างตรงไปตรงมามากที่สุด ด้านกลวิธีการนำเสนอเนื้อหา พบว่า ผู้เขียนมีกลวิธีในการนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจและนิยมใช้อย่างสม่ำเสมอ 6 วิธี ได้แก่ การนำเสนอเนื้อหาโดยการนิยาม การนำเสนอเนื้อหาโดยใช้ภาพพจน์ การนำเสนอเนื้อหาโดยการสาธก การนำเสนอเนื้อหาโดยการปุจฉา-วิสัชนา การนำเสนอเนื้อหาโดยการยกหลักฐานมาอ้างอิง และ

การนำเสนอเนื้อหาโดยการแสดงทัศนะ และด้านกลวิธีการเขียนบทสรุป พบว่า ผู้เขียนนิยมใช้กลวิธีการเขียนบทสรุปด้วยการย้ำใจความสำคัญของเรื่องมากที่สุด

วรรณะรัตน์ ไชยวงศ์ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและคุณค่าของนวนิยายแปลเกาหลี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและศึกษาคุณค่าที่ปรากฏในนวนิยายแปลเกาหลี ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายแปลเกาหลีได้ใช้กลวิธีการแต่งในด้านต่าง ๆ ดังนี้ กลวิธีการสร้างโครงเรื่องนวนิยายแปลเกาหลีมีการดำเนิน โครงเรื่องที่กระชับมีความกระชั้นชิดของปมความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับตัวเอง และมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องจนจบเรื่องด้วยโศกนาฏกรรมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของนวนิยายแปลเกาหลี แก่นเรื่องนวนิยายแปลเกาหลีเสนอแนวคิดเรื่องของความรักระหว่างชายหญิงที่เกิดจากความผูกพันและเกิดเป็นรักที่ไม่ได้ครองคู่กันเป็นส่วนใหญ่ กลวิธีการสร้างตัวละครเป็นลักษณะแบบกลมและตัวละครมีความสัมพันธ์เป็นรักสี่เส้า กลวิธีการสร้างฉากสถานที่มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง มีความเหมาะสมกับเหตุการณ์ ทั้งสถานที่จริงสถานที่สมมติ นอกจากนี้ฉากสถานที่ยังแสดงถึงสภาพความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม และวิถีชีวิตของคนเกาหลี ด้านมุมมองการเล่าเรื่องแบบผสมระหว่างผู้เล่าเรื่องเป็นตัวเอก และผู้รู้แจ้งตลอดทั้งเรื่อง ทำให้เรื่องน่าสนใจ กลวิธีลีลาการเขียน ผู้แปลใช้ถ้อยคำได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและลักษณะนิสัย วยของตัวละคร การใช้ความเปรียบเทียบบุปมาโวหารเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เกิดความรู้สึที่สะท้อนใจและเห็นภาพได้ชัดเจน ส่วนการใช้ประโยคสามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้อย่างรวดเร็ว เหมาะสมกับสถานะของตัวละคร ทำให้เรื่องสนุกน่าติดตาม

Jiang Nannan (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “กลวิธีการแต่งและแนวคิดในนวนิยายชุดความสุขของกะทิ โดย งามพรรณ เวชชาชีวะ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและวิเคราะห์แนวคิดในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านกลวิธีการแต่ง งามพรรณ เวชชาชีวะ ได้แต่งเรื่องราวของเด็กหญิงกำพร้าคนหนึ่งที่มีชีวิตทั้งความทุกข์และความสุข โดยใช้กลวิธีการแต่ง ได้แก่การตั้งชื่อบทย่อยของแต่ละเล่ม ตั้งชื่อตามของใช้ทั่วไป สิ่งของธรรมชาติ ชื่ออาหาร ชื่อนิทาน และค่านามธรรม โดยมีเนื้อหาเชื่อมโยงกับชื่อบทย่อยซึ่งดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน การวางโครงเรื่อง ผู้แต่งได้กำหนดเหตุการณ์และการดำเนินชีวิตของตัวละครที่เปลี่ยนแปลงไปตามลำดับเวลา โดยมีเนื้อเรื่องที่ต่อเนื่องกับตลอดทั้ง 3 เรื่อง ผู้แต่งใช้กลวิธีการเปิดเรื่องที่หลากหลาย โดยเปิดเรื่องด้วยการอธิบายชื่อบท บรรยายฉากและบรรยากาศ เปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนา ใช้науการณ์และการเล่าเรื่องเป็นกลวิธีที่นำไปสู่เนื้อเรื่องของแต่ละบทได้อย่างน่าสนใจ ในการดำเนินเรื่อง ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งที่ทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างสมเหตุสมผล ด้วยการสร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับธรรมชาติ มนุษย์กับชะตากรรม และความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวเอง นอกจากนี้ยังใช้กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ที่ทำให้เนื้อเรื่องดำเนินไปตามโครงเรื่องที่ผู้แต่งได้กำหนดไว้ โดยลำดับเหตุการณ์ตามลำดับปฏิทิน และการลำดับเหตุการณ์แบบ ย้อนต้น กลวิธีการปิดเรื่อง ผู้แต่งนิยมใช้กลวิธีปิดเรื่อง

แบบสุนทรนาฏกรรม นอกจากนี้ผู้แต่งยังใช้วิธีปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหาให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบ และปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม ผู้แต่งสร้างตัวละครที่มีพฤติกรรมและนิสัยใจคอสมจริง ทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างสนุกสนาน ฉากและบรรยากาศที่ผู้แต่งสร้างขึ้นมี 4 ฉากที่สำคัญ คือ ริมคลอง บ้านชายทะเล บ้านกลางเมือง และสถานที่ต่างประเทศ เป็นฉากที่สัมพันธ์กับชีวิตของตัวละครเอกที่เติบโตไปตามวัย กลวิธีการแต่งประการสุดท้ายคือบทสนทนา ผู้แต่งได้สร้างบทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่อง เป็นบทสนทนาที่บอกลักษณะและนิสัยของตัวละคร ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคม รวมทั้งให้คิดและข้อคิดแก่ผู้อ่าน

นิคม กองเพชร (2543) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “กลวิธีการแตงนวนิยายสยองขวัญไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแตงนวนิยายสยองขวัญไทยในด้านกลวิธีการวางโครงเรื่อง กลวิธีการสร้างตัวละคร และกลวิธีการสร้างฉากและบรรยากาศ ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายสยองขวัญไทย ใช้กลวิธีการแตงในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) กลวิธีการวางโครงเรื่องมีการเปิดเรื่องด้วยการบรรยายฉากและบรรยากาศ และการแสดงนาฏกรรมของตัวละคร ดำเนินเรื่องโดยการใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้ง เช่น การสร้างความขัดแย้งระหว่างตัวละครมนุษย์กับตัวละครภูตผีปีศาจ กลวิธีการเรียงลำดับเหตุการณ์และกลวิธีการเล่าเรื่อง และปิดเรื่องด้วยความหวานชื่นของตัวละครเป็นส่วนใหญ่ 2) กลวิธีการสร้างตัวละคร มี 2 ประเภท คือ ตัวละครประเภทมนุษย์ฝ่ายดี ฝ่ายร้าย และตัวละครมนุษย์ที่สามารถแสดงพฤติกรรมที่เหนือวิสัยมนุษย์ จะทำได้กับตัวละครประเภทภูตผีปีศาจและวิญญาณ มีการปรากฏตัวให้ผู้คนเห็นในสภาพบุคคลที่ยังมีชีวิต และบุคคลที่เสียชีวิตไปแล้วกับการปรากฏตัวในลักษณะสิ่งลึกลับในสิ่งของต่างๆ ด้านกลวิธีการนำเสนอตัวละครผู้แตงนวนิยายสยองขวัญไทยทั้ง 8 เรื่อง นิยมนำเสนอโดยการบรรยายหรือพรรณนาของผู้ประพันธ์และการบอกเล่าผ่านตัวละครอื่น 3) กลวิธีการสร้างฉากและบรรยากาศ ผู้แตงนวนิยายสยองขวัญทั้ง 8 เรื่องใช้กลวิธีการบรรยายฉากและบรรยากาศที่เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ อากัปกริยาหรืออารมณ์ความรู้สึก กิริยาของสัตว์บางประเภท การใช้สิ่งของเครื่องใช้แทนตัวละครเพื่อสร้างความสมจริง และการสร้างฉากที่เป็นสิ่งประติษฐ์ ฉากและบรรยากาศมีบทบาทสำคัญต่อกลวิธีการสร้างตัวละครในด้านอารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรมของตัวละครกับกลวิธีการดำเนินเรื่องในด้านการสร้างความขัดแย้ง แสดงให้เห็น ความสยองขวัญ ตื่นเต้น น่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหาของวรรณกรรมประเภทนี้

ภาวิกา ชุ่มเจริญ (2538) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์ท่วงทำนองและกลวิธีการประพันธ์นวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ท่วงทำนองและกลวิธีการประพันธ์นวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล ได้กล่าวถึงภูมิหลัง ประวัติและผลงาน และวิเคราะห์ท่วงทำนองการประพันธ์ โดยมุ่งเน้นในเรื่องการใช้คำ การใช้ประโยค และการใช้สำนวนโวหาร วิเคราะห์กลวิธีการประพันธ์ โดยมุ่งวิเคราะห์ในหัวข้อกลวิธีการเล่าเรื่อง การสร้างฉาก การสร้างตัวละคร และการสร้างบทสนทนา ผลการวิจัยพบว่า ประภัสสร เสวิกุล มีท่วงทำนอง

การเขียนเฉพาะตนที่น่าสนใจ ในเรื่องการใช้คำตัดแปด การใช้ประโยคลักษณะเฉพาะ เด่นด้วยการบรรยายพรรณนาความ และมีกลวิธีการประพันธ์ที่ไม่ซับซ้อน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย โดยเฉพาะการสร้างตัวละครมีกลวิธีการสร้างที่สมจริง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นวนิยายของ ประภัสสร เสวิกุล เป็นที่นิยมของผู้อ่านโดยทั่วไป

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับกลวิธีการแต่งวรรณกรรมที่ผู้วิจัยรวบรวมมาข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่า มีการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการแต่งวรรณกรรมหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านการตั้งชื่อเรื่อง ด้านการเขียนนำเรื่อง ด้านการนำเสนอเนื้อหา ด้านการเขียนบทสรุป ด้านการสร้างโครงเรื่อง แก่นเรื่อง และตัวละคร ด้านการสร้างฉากสถานที่และบทสนทนา ด้านการใช้ภาษา เป็นต้น ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ทำให้วรรณกรรมมีเนื้อหาสนุกสนาน มีความสมจริง สะท้อนสภาพชีวิตและสังคมไทยอย่างชัดเจน ชวนติดตามอ่านงานวิจัยเหล่านี้จึงนำมาใช้เป็นแนวทางสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ได้อย่างดี

2.6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์แนวคิดในวรรณกรรม

แนวคิด คือ ทัศนคติในแง่ใดแง่หนึ่งของผู้แต่งมุ่งเสนอเป็นสาระสำคัญของเรื่อง เพื่อแสดงความจริงเกี่ยวกับชีวิตของมนุษย์ที่ผู้แต่งมองเห็น ผู้วิจัยได้รวบรวมและคัดเลือกงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับแนวคิดในวรรณกรรมดังต่อไปนี้

พัชริดา หนองแดง (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดในนวนิยายที่ได้รับรางวัลของปิยะพร ศักดิ์เกษม พ.ศ. 2537-2550” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิด ในนวนิยายที่ได้รับรางวัลของปิยะพร ศักดิ์เกษม พ.ศ. 2537 - 2550 จำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ ทรายสีเพลิง รากนครา ไต้เงาตะวัน บัลลังก์แสงเดือน ในวารวัน และลับแลลายเมฆ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เขียนได้เสนอแนวคิดด้านการดำเนินชีวิต และแนวคิดเกี่ยวกับสังคมโดยการแสดงให้เห็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม ตีแผ่ให้เห็นธรรมชาติธาตุแท้ของมนุษย์ แสดงแนวคิดด้านความเสียสละต่อสังคม และแนวคิดที่สะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงความจริงของชีวิต ปลุกจิตสำนึกในเรื่องความถูกต้องดีงาม ความรับผิดชอบต่อสังคมและชาติ รวมทั้งเสนอความจริงของสังคม ปลุกเร้าสำนึกผู้อ่านให้ใช้วิจารณญาณพิจารณาไตร่ตรองแก้ไข หรือได้มุมมองใหม่เกี่ยวกับชีวิตและสังคม ในด้านการนำเสนอแนวคิด ผู้เขียนใช้กลวิธีการนำเสนอแนวคิดโดยผ่านชื่อเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร การเล่าเรื่อง ซึ่งสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจแนวคิดที่นำเสนอได้อย่างชัดเจน จึงกล่าวได้ว่าวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม มีคุณค่าเหมาะสมกับรางวัลที่ได้รับ

กาญจนา สืบแจ็ก และคณะ (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์แนวคิดที่ปรากฏในวรรณกรรมของโชคชัย บัณฑิต” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวคิดที่ปรากฏในวรรณกรรมของโชคชัย บัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า โชคชัย บัณฑิต มีแนวการเขียนเรื่องและบทกวีออกมาในแบบฉบับของตน คือ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย งานเขียนส่วนใหญ่ผู้เขียนนำมาจากประสบการณ์ตรงที่ได้ประสบ

มาตั้งแต่วัยเด็ก กระทั่งถึงปัจจุบัน บทกวีเรื่องบ้านเก่าซึ่งเป็นผลงานที่ได้รับรางวัลซีไรต์ ปี 2544 เป็นผลงานที่สร้างชื่อเสียงให้ผู้เขียนเป็นอย่างมาก มีเนื้อหาที่มีแนวคิดหลากหลายประการ เช่น การสะท้อนภาพการเมือง เศรษฐกิจ สังคมไทย เรื่องราวเกี่ยวกับสภาพธรรมชาติและมลภาวะที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ที่เกิดขึ้นในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งได้ชี้ให้เห็นลักษณะนิสัยของมนุษย์ในยุคปัจจุบันว่า มีความโลภ เห็นแก่ตัว เอาเปรียบผู้อื่น อยู่อย่างตัวใครตัวมัน ใช้ชีวิตอย่างประมาท มั่งง่าย เอาแต่ความสะดวกสบาย ฟุ่มเฟือย ชอบโกหก จิตใจโหดร้ายทำลายหรือทำร้ายกันได้อย่างไม่เกรงกลัวกฎหมาย ชอบวางอำนาจ แบ่งชั้นวรรณะ ฯลฯ อีกทั้งชี้ให้เห็นว่า เมื่อมนุษย์นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการดำรงชีวิต ก็มีทั้งคุณค่าและโทษ ส่วนที่ให้โทษได้ก่อให้เกิดมลพิษทำลายธรรมชาติเพราะมนุษย์มีชีวิตอยู่กับการใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนใหญ่ จนในที่สุดต้องตกเป็นทาสของวัตถุ ลืมคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ไม่นุรักษ์ธรรมชาติ ธรรมชาติที่เคยสวยงามอุดมสมบูรณ์จึงกลับกลายมาเป็นป่าเขาลำเนาไพรที่แห้งแล้ง สัตว์ป่าไร้ที่อยู่อาศัย ผู้เขียนต้องการปลุกจิตสำนึกผู้คนให้ตื่นตัว ตระหนักถึงปัญหาที่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้นและร่วมมือกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้หมดสิ้นเพื่อทำให้สภาพสังคมไทยเป็นสังคมที่น่าอยู่มากขึ้น

ปริยาภรณ์ มาสาซ้าย (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์เรื่องสั้นของวรัณา บุญยัง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เรื่องสั้นของวรัณา บุญยัง จำนวน 13 เล่ม 136 เรื่อง ในด้านเนื้อหา แนวคิด ภาพสะท้อนทางสังคม กลวิธีการแต่ง และการนำเสนอแนวคิด ผลการวิจัยในด้านแนวคิดและภาพสะท้อนทางสังคมพบว่า ผู้ประพันธ์เสนอทัศนะ แสดงอารมณ์ แสดงพฤติกรรม แสดงสภาพและเหตุการณ์ด้านสังคม ธรรมชาติ ความเชื่อ วิถีชน ตลอดจนถึงสภาพปัจจุบัน โดยนำเสนอแนวคิดและสะท้อนภาพทางสังคมอย่างตรงไปตรงมาตามความเป็นจริงของสังคม ในยุคที่สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ถูกทำลายและเกิดการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด ผู้ประพันธ์ได้เสนอแนวคิดโดยวิธีแสดงทัศนะโดยการแสดงอารมณ์ และโดยการแสดงพฤติกรรม ส่วนการเสนอแนวคิดและสะท้อนภาพทางสังคมด้วยการแสดงสภาพและเหตุการณ์นั้น ผู้ประพันธ์นำเสนอข้อมูลปัจจุบันจากสังคม ที่เป็นจริงตามกระแสของการเปลี่ยนแปลง ความเหลื่อมล้ำทางสังคม และปัจจัยที่ทำให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลง แนวคิดทัศนคติที่มีต่อสังคม ผู้ประพันธ์มุ่งนำเสนอเป็นลักษณะโดดเด่นของผู้ประพันธ์ที่ปรากฏ มีคุณค่าต่อผู้อ่านในการกระตุ้นสังคม เพราะผลงานนี้มุ่งเน้นเสนอแนวคิดสะท้อนสภาพปัญหาสังคม เพื่อให้สังคมได้รับการแก้ไขให้ดีขึ้น

สุภาณี ชุนรักษ์ (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์แนวคิดในเรื่องสั้นและนวนิยายของพนม นันทพฤษ์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวคิดในเรื่องสั้นและนวนิยายของพนม นันทพฤษ์ ผลการวิจัยในด้านการวิเคราะห์แนวคิดพบว่า เรื่องสั้นและนวนิยายของพนม นันทพฤษ์ ปรากฏแนวคิดดังต่อไปนี้ คือ แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมชนบท แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม แนวคิดเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ซึ่งล้วนเป็นแนวคิดที่น่าสนใจ และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้เป็น

อย่างดี ส่วนผลการวิจัยในด้านวิเคราะห์กลวิธีการเสนอแนวคิดพบว่า พนม นันทพุกษ์ได้เสนอแนวคิด โดยผ่านชื่อเรื่อง โดยผ่านตัวละคร โดยผ่านบทสนทนา โดยผ่านการเล่าเรื่อง โดยผ่านฉาก การเสนอแนวคิดดังกล่าวปรากฏว่า พนม นันทพุกษ์ มีความสามารถในการใช้กลวิธี การเสนอแนวคิดที่เหมาะสม ทำให้เนื้อเรื่องน่าสนใจ และชวนติดตาม โดยที่ พนม นันทพุกษ์ นิยมใช้กลวิธีการเสนอแนวคิดโดยผ่านตัวละครและบทสนทนามากกว่าวิธีอื่น

ลัดดา ราตรีพุกษ์ (2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์แนวคิด กลวิธีเสนอแนวคิด และศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวคิด กลวิธีการเสนอแนวคิดและศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ผลการวิจัยพบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม เสนอแนวคิดที่หลากหลายและทันสมัย ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว สามีภรรยาและครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาการทำงานและการดำเนินชีวิต และแนวคิดเกี่ยวกับสังคม ล้วนเป็นแนวคิดที่น่าสนใจ และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี ปิยะพร ศักดิ์เกษม มีความสามารถในการใช้กลวิธีการเสนอแนวคิดที่เหมาะสม ทำให้เนื้อเรื่องน่าสนใจ คือ การเสนอแนวคิด โดยใช้แก่นเรื่องในแง่มุมต่างๆ ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับครอบครัว และเรื่องเกี่ยวกับไสยศาสตร์สยองขวัญ การเสนอแนวคิดโดยใช้บทสนทนา การเสนอแนวคิดโดยผ่านตัวละคร และการเสนอแนวคิดโดยใช้กลวิธีการเล่าเรื่อง โดยที่ ปิยะพร ศักดิ์เกษม นิยมใช้กลวิธีการเสนอแนวคิดโดยผ่านตัวละครมากกว่าวิธีอื่น

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์แนวคิดในวรรณกรรม สรุปได้ว่า งานวิจัยเหล่านี้ได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดในวรรณกรรมที่มีความหลากหลาย มีแนวคิดที่เกี่ยวกับสังคม การดำเนินชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติ การเมืองการปกครอง วัฒนธรรม ความรักในครอบครัว เป็นต้น และยังมีแนวคิดย่อยจากแนวคิดหลัก ๆ เช่น แนวคิดเกี่ยวกับความรักในครอบครัว แนวคิดย่อยจากแนวคิดนี้มี ความรักระหว่างสามีภรรยา ระหว่างพ่อแม่ลูก ระหว่างตายายกับหลาน วรรณกรรมได้นำเสนอแนวคิดเหล่านี้ที่น่าสนใจ นำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดในวรรณกรรมได้อย่างถูกต้อง

2.6.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมที่ได้รับรางวัล

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า งานวิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลจากสถาบันหน่วยงานต่าง ๆ และศึกษาในทุกประเภท ในการวิจัยครั้งนี้ได้คัดเลือกงานวิจัยเป็นแนวทางเพื่อการวิจัยต่อไป ดังนี้

พรณทิตา ปานเอี่ยม (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้วปี พ.ศ. 2552 ประเภทนวนิยาย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลแว่นแก้ว ประจำปี พ.ศ. 2552 เรื่อง ขวดคนอยู่ไหน ไต บ้านต่างสายเลือด การกลับมาของดาวหางดวงที่เจ็ด และหมิพิทักษ์ฝัน ในด้านเนื้อเรื่อง แนวคิด กลวิธีการประพันธ์และคุณค่า ผลการวิจัย

พบว่า ด้านเนื้อเรื่องผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อเรื่อง 2 ลักษณะ คือ เนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการผจญภัยในโลกสมมุติ และเนื้อเรื่องผจญภัยในโลกแห่งความเป็นจริง มุ่งเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการมองชีวิต แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว และแนวคิดเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมิตรภาพ ด้วยกลวิธีการประพันธ์ ทั้งในด้านตัวละคร การเล่าเรื่อง การนำเสนอเรื่องและการใช้ภาษาที่มีศิลปะพอควร สามารถสื่อความหมายให้แก่ผู้อ่านที่เป็นเยาวชนได้ค่อนข้างดี ส่วนในด้านคุณค่า พบได้ว่า ทั้งหมดมี 3 ด้าน ได้แก่ คุณค่าด้านความรู้ คุณค่าด้านอารมณ์และคุณค่าด้านคุณธรรมจริยธรรม

อภันตรี กันเดช (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลตั้งแต่ พ.ศ. 2506 ถึง พ.ศ. 2548” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลตั้งแต่ พ.ศ. 2506 ถึง พ.ศ. 2548 ในด้านผู้จัดทำ เนื้อเรื่อง แนวคิด ตัวละคร ฉาก การนำเสนอเรื่อง การดำเนินเรื่อง และลักษณะการเรียบเรียง ผลการวิจัยพบว่า วรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลส่วนใหญ่จัดพิมพ์โดยสำนักงานพิมพ์เอกชน วรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลจำนวนมากที่สุดมีเนื้อเรื่องวิถีชีวิต และมีแนวคิดเกี่ยวกับมิตรภาพ วรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลส่วนใหญ่มีตัวละครเอกเป็นมนุษย์ โดยจำนวนมากที่สุดมีอายุ 12 – 14 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ในด้านฉาก วรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลส่วนใหญ่มีแนวเรื่องสมจริง มีฉากประเทศไทย โดยเป็นภาคใต้มากที่สุด มีโครงเรื่องเป็นเอกภาพและมีวิธีดำเนินเรื่องแบบเรื่องเล่า และมีการใช้สุภาษิตคำพังเพย

ชูชาติ คุ่มขำ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์วรรณกรรมสารคดีที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ด ปี 2543 – 2546” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสำนวนโวหารในงานเขียนสารคดี ที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ด ปี 2543 – 2546 ผลการวิจัยพบว่า สารคดีที่นำมาศึกษา ใช้บรรยายโวหารเป็นหลัก และใช้โวหารประเภทอื่นเป็นโวหารรองประกอบ การบรรยายโดยโวหารรองนั้นจะแทรกอยู่ในบรรยายโวหาร และมีความกลมกลืน สอดคล้องกับเรื่องที่กำลังกล่าวถึง ในสารคดีแต่ละเรื่องผู้เขียนเลือกใช้โวหารได้เหมาะสมกับจุดประสงค์ในการเล่าเรื่องและสามารถใช้โวหารแต่ละประเภทสร้างความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน จึงทำให้สารคดีดังกล่าวเป็นสารคดีที่อ่านสนุกชวนให้ผู้อ่านติดตามอ่านด้วยความอยากรู้ ใฝ่ใจและประทับใจจนจบเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การตัดสินรางวัลนายอินทร์อะวอร์ดที่กำหนดไว้ชัดเจนในข้อที่ 5 และ 6 ว่า “ภาษาควรจะสละสวยตามลักษณะคำประพันธ์ ไม่ใช่ถ้อยคำหยาบคายหรือรุนแรงโดยไม่จำเป็น นอกจากนี้ต้องมีวรรณศิลป์ คือการใช้ศิลปะการประพันธ์วรรณกรรมให้ได้อรชรสททางภาษา ประกอบกับศิลปะในการเริ่มเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการจบเรื่อง ชวนให้ผู้อ่านติดตามเรื่องราวด้วยความอยากรู้ ใฝ่ใจ และประทับใจจนจบเรื่อง หรือจำกัดความอย่างง่าย ๆ ว่า “อ่านแล้วสนุก” จากสิ่งที่กล่าวมาจึงส่งผลให้สารคดีที่นำมาศึกษานี้ได้รับคัดเลือกให้ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ด

กัลยานันท์ สิงจันทิก (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ตัวละครเด็กในวรรณกรรมรางวัลหนังสือดีเด่นของ มกุฏ อรดี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ตัวละครเด็กในวรรณกรรมรางวัล

“หนังสือดีเด่น” ของมกุฏ อรดี เพื่อศึกษาว่ามกุฏ อรดี สร้างตัวละครเด็กได้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยา อย่างไรที่ทำให้ตัวละครมีความสมจริง ผลการวิจัยพบว่า มกุฏ อรดี สามารถสร้างตัวละครแต่ละตัวได้เหมาะสมกับระดับ และสถานการณ์แวดล้อมของตัวละคร ทำให้ตัวละครมีความสมจริงโดยใช้หลักทางจิตวิทยา เพราะพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวละครเด็กสอดคล้องกับจิตวิทยาของวัยเด็กที่มีอายุระหว่าง 5 – 13 ปีทุกประการ เช่น พฤติกรรมการเรียนรู้ การเลียนแบบ การมองโลกในแง่ดี การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การจินตนาการ เป็นต้น โดยตัวละครเด็กส่วนใหญ่มีลักษณะร่วมกันคือ ตัวละครเด็กเติบโตในสิ่งแวดล้อมไม่ดี หรือในครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ แต่แสดงพฤติกรรมและลักษณะนิสัยที่ดีได้ และพฤติกรรมของตัวละครที่มีลักษณะแตกต่างกัน คือฐานะความเป็นอยู่ การอบรมเลี้ยงดู การศึกษา ความคิด และความประพฤติ นอกจากนี้ตัวละครเด็กในวรรณกรรม “หนังสือดีเด่น” ยังแสดงให้เห็นถึงแนวคิดของ มกุฏ อรดี ในการสร้างตัวละครเด็กเพื่อต้องการสะท้อนสภาพสังคมรอบตัวเด็กในสังคมจริงโดยแสดงแนวคิดเรื่องการปลูกฝังเด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี สิ่งแวดล้อมมีผลต่อพฤติกรรมและความคิดของเด็ก การแสดงออก ร่วมกันของเด็กเป็นลักษณะสากล และนำเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาเด็กในสังคม โดยแสดงแนวคิดว่าความเอื้ออาทร การช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาสังคมได้

อาภรณ์ ชาญชัยสกุลวตร์ (2536) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์นวนิยายที่ได้รับรางวัลซีไรต์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ทฤษฎีการแต่ง การใช้ภาษา วิถีชีวิตและค่านิยมที่ปรากฏในนวนิยายที่ได้รับรางวัลซีไรต์ ปี พ.ศ. 2522-2532 ผลการวิจัยพบว่า ด้านทฤษฎีการแต่งนวนิยายที่ได้รับรางวัลซีไรต์ มีลักษณะโครงเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิต เนื้อหาส่วนใหญ่จะให้คุณค่าสาระกับบุคคลโดยทั่วไป แก่นเรื่องส่วนใหญ่จะแสดงถึงปัญหาของการมีชีวิตอยู่ในครอบครัวและสังคม ในด้านการสร้างตัวละคร ได้พบว่า นวนิยายที่จัดให้มีเหตุการณ์ในเรื่องส่วนใหญ่เกิดในท้องถิ่นชนบท ในส่วนการใช้ภาษานวนิยายทุกเรื่องมีการใช้คำซ้ำทั้งที่มีลักษณะซ้ำคำ ลักษณะดังกล่าวเป็นการเน้นย้ำคำพูดของตัวละครที่ผู้อ่านสามารถเห็นอารมณ์ของผู้พูดได้ และยังมีการซ้ำคำเพื่อให้เกิดสัมผัส มีการใช้ภาษาถิ่น การใช้ภาษาถิ่นนั้น ช่วยให้บรรยากาศในเรื่องสมจริงมากยิ่งขึ้น ในด้านการใช้โวหารปรากฏว่า มีการใช้โวหารแตกต่างจากทุกเรื่อง แต่นิยมใช้โวหารประเภทอุปมาโวหาร นวนิยายยังได้สะท้อนวิถีชีวิตของบุคคลในครอบครัว และอยู่ในสังคมได้อย่างชัดเจน ส่วนค่านิยมที่ปรากฏในนวนิยายทุกเรื่อง ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ค่านิยมรองลงมาก็คือการพึ่งตนเอง แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้เน้นความบันเทิงและยังเน้นให้ผู้อ่านได้เกิดความรู้สึกนึกคิดและเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีได้

จากงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมที่ได้รับรางวัลเป็นวรรณกรรมที่มีคุณค่าสาระแก่ผู้อ่านที่เป็นเยาวชน ที่ถือว่าเป็นอาหารทางจิตใจที่ดี และวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลยังเป็นวรรณกรรมที่ดีเด่นในด้านผู้จัดทำ เนื้อเรื่อง แนวคิด ทฤษฎีการแต่ง การใช้ภาษา คุณค่า เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดนี้สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ครั้งนี้ได้อย่างดี

บทที่ 3

กลวิธีการแต่งวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 – 2557

กลวิธีการแต่งเป็นวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้แต่งใช้ในการแต่งเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านติดตามเนื้อเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นองค์ประกอบสำคัญของวรรณกรรม เพราะวิธีการเหล่านี้ช่วยทำให้เนื้อหาของวรรณกรรม น่าสนใจและชวนอ่านมากขึ้น นอกจากนี้ ยังแสดงถึงแนวคิดของผู้แต่งได้ด้วย ในการศึกษาวิเคราะห์ กลวิธีการแต่งในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ผู้วิจัย ได้วิเคราะห์กลวิธีการแต่งโดยแบ่งหัวข้อดังต่อไปนี้

3.1 การตั้งชื่อบท

3.1.1 การตั้งชื่อบทด้วยคำ

3.1.2 การตั้งชื่อบทด้วยวลี

3.1.3 การตั้งชื่อบทด้วยสำนวนภาษา

3.2 โครงสร้างของเรื่อง

3.2.1 การเปิดเรื่อง

3.2.2 การดำเนินเรื่อง

3.2.3 การปิดเรื่อง

3.3 ตัวละคร

3.3.1 ตัวละครเอก

3.3.2 ตัวละครประกอบ

3.4 ฉาก

3.4.1 ฉากในเมือง

3.4.2 ฉากในชนบท

3.5 บทสนทนา

3.5.1 บทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่อง

3.5.2 บทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยตัวละคร

3.5.3 บทสนทนาที่ให้คติและข้อคิด

โดยมีรายละเอียดผลการวิจัย ดังนี้

3.1 การตั้งชื่อบท

วรรณกรรมปัจจุบันประเภทนวนิยาย ผู้แต่งนิยมแบ่งเนื้อหาเป็นตอน ๆ หรือบท และการตั้งชื่อให้แต่ละตอนเป็นกลวิธีการแต่งที่สำคัญในการแต่งวรรณกรรมประเภทนวนิยาย เพราะชื่อบทเป็น

จุดแรกที่ผู้อ่านเห็นก่อนที่จะลงมืออ่านเนื้อเรื่อง การตั้งชื่อบทให้น่าสนใจสามารถสร้างพลังดึงดูดผู้อ่านเข้าไปอ่านเนื้อหาของแต่ละตอน จากการวิเคราะห์วิธีการการตั้งชื่อบทของวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 พบว่า มีนวนิยาย 4 เรื่องได้ใช้กลวิธีการตั้งชื่อบทให้แต่ละตอนของเรื่อง ได้แก่ เรื่องอาม่าบนคอนโด แต่ก็แต่ก่อน ลูกยางกลางห้วย และต้นมะกอกหลานยายโดยใช้กลวิธีการตั้งชื่อบททั้งหมด 3 วิธี ดังนี้

3.1.1 การตั้งชื่อบทด้วยคำ

วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ตั้งชื่อบทด้วยคำ เป็นคำที่มีความหมายแสดงถึงเรื่องราวหรือเหตุการณ์สำคัญในเรื่อง ดังตัวอย่างเรื่องอาม่าบนคอนโด ที่ผู้แต่งได้ตั้งชื่อบทด้วยคำนาม ดังต่อไปนี้

ความแตก

สัญญา

ญาติ

ฝีมือ

ภาวะ

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า เป็นการตั้งชื่อบทด้วยคำนามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวและเหตุการณ์หลักของเนื้อเรื่องโดยตรง ดังเช่น “ความแตก” เป็นชื่อบทที่มีความหมายเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเนื้อเรื่องว่ามีการตรวจสอบสุขภาพให้ทุกคนที่อยู่อาศัยในคอนโด แต่อาม่าไม่ได้มาตรวจสุขภาพก็เพราะถูกคนดูแลเอายานอนหลับให้กิน อาม่าจึงนอนตลอดเวลา ไม่มีใครได้พบเห็นอาม่า ชื่อบทแสดงให้เห็นว่า “ความแตก” หมายความว่าความจริงได้ถูกเปิดเผย ชื่อบทเช่นนี้ชวนให้สนใจติดตามเรื่องราว และค้นหาคำตอบว่า เรื่องในตอนนี้จะคลี่คลายเรื่องราวได้ตรงตามชื่อตอนอย่างไร และจะเกิดเหตุการณ์อย่างไรตามความหมาย “ความแตก”

ในเรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย มีการตั้งชื่อบทดังนี้

ความภูมิใจ

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า การตั้งชื่อบทด้วยคำที่สามารถบอกเล่าถึงเรื่องราวว่าใครทำอะไรที่ไหนได้ และทำให้รู้จะเกิดเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคำอย่างไร เช่นชื่อบท “ความภูมิใจ” ก็ทำให้เกิดความสนใจว่าเกี่ยวกับตัวละครใด ทำอย่างไรที่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ผู้อ่านจะสนใจอ่านเนื้อเรื่องเพื่อค้นหาคำตอบต่อไปว่าตัวละครใดจะมีความรู้สึกว่ามีเกียรติยศ และด้วยเหตุผลอะไรจึงเกิดความรู้สึกเช่นนั้น

3.1.2 การตั้งชื่อบทด้วยวลี

วลีเป็นกลุ่มคำที่ประกอบด้วยคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งในประโยค วลีประกอบด้วยคำที่มีความหมายเฉพาะเจาะจงตามที่ผู้เขียนต้องการบอกเล่า แบ่งเป็นหลายประเภท การตั้งชื่อบทด้วยวลี มีวิธีการแบบต่าง ๆ ดังนี้

1) สรุปเหตุการณ์สำคัญ

การตั้งชื่อบทด้วยวลีที่สรุปเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง คือใช้วลี กลุ่มคำสั้น ๆ ที่สรุปจากเหตุการณ์สำคัญในเรื่องมาเป็นชื่อบท ตรงตามเนื้อเรื่อง ชื่อบทก็จะสามารถบอกเรื่องราวจากชื่อบทได้ทันที ดังตัวอย่าง

เรื่อง แต่กี้ แต่ก่อน ใช้วิธีการตั้งชื่อบทด้วยวลีที่สรุปเหตุการณ์สำคัญในเรื่อง ได้แก่

ลาแล้วสวนพลู

หนีนหวอ

ตั้งศาล

เลี้ยงลูก เลี้ยงไก่ ชายขนม

ปิดบัง

หวานจับใจ

โอกาสที่ขาดหาย

สิ่งที่เปลี่ยนไป

รางวัลแห่งชีวิต

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ใช้วิธีตั้งชื่อบทด้วยวลีที่สรุปเหตุการณ์สำคัญของตอนนั้น ๆ ทำให้น่าสนใจ ติดตามอ่านเนื้อเรื่องเพื่อรู้ว่าเรื่องจริงเป็นอย่างไร เช่น

ชื่อบท “ลาแล้วสวนพลู” มีความหมายว่าเรื่องตอนนี้ น่าจะเป็นเหตุการณ์ที่กล่าวถึงเรื่องการออกจากสวนพลูด้วยความอาลัย

ชื่อบท “ตั้งศาล” และ “เลี้ยงลูก เลี้ยงไก่ ชายขนม” ชื่อบทบอกตั้งแต่เริ่มเรื่องว่ามีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับเรื่องการก่อสร้างศาล การมีหน้าที่เลี้ยงลูก การมีอาชีพเลี้ยงไก่ และอาชีพขายขนม

ชื่อบท “ปิดบัง” จะบอกได้ว่ามีเนื้อเรื่องอย่างไรและเกิดเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับสิ่งที่ปิดบังหรือสิ่งที่ไม่เปิดเผยอะไร ทำให้ติดตามอ่านเนื้อเรื่องต่อไป

ชื่อบท “หวานจับใจ” คาดเดาชื่อตั้งแต่เริ่มอ่านได้ว่ามีเรื่องราวเกี่ยวกับความสุข อาจจะมีสิ่งที่ดีเกิดขึ้น เปรียบเทียบกับน้ำตาลที่มีรสหวานจับใจ

ชื่อบท “โอกาสที่ขาดหาย” และ “สิ่งที่เปลี่ยนไป” ใช้วลีที่ทำให้เข้าใจได้ว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับโอกาสที่ดีขาดหายและมีสิ่งที่เปลี่ยนไป แต่ชื่อบทจะไม่บอกเรื่องราวอย่างชัดเจนว่า โอกาสนั้นคืออะไร และทำไมจึงขาดหายไป และสิ่งที่เปลี่ยนไปนั้น ทำไมเปลี่ยนไป และเปลี่ยนเป็นอย่างไร

ส่วนชื่อบท “รางวัลแห่งชีวิต” ชื่อบทจะใช้วลีที่แสดงว่ามีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่ดีในชีวิตที่เหมือนกับได้รับรางวัล ทำให้น่าสนใจและอยากรู้อาไรรางวัลนั้นจะเป็นรางวัลใหญ่ในชีวิตอย่างไร เป็นต้น

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย มีการตั้งชื่อบท ดังนี้

บาปแรกในชีวิต

มีความลับ

ได้รับคำอภัย

เล่นขายของ

ขายของใหม่

ไปตลาดนัด

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งใช้วิธีการตั้งชื่อบทด้วยวลีที่สรุปเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง ผู้อ่านคาดเดาได้ว่า จะมีเนื้อเรื่องอย่างไร และสนใจว่า ในเนื้อเรื่องตรงกับการคาดเดาไว้หรือไม่ เช่น ชื่อบท “บาปแรกในชีวิต” เนื้อเรื่องจะมีเรื่องราวที่เกี่ยวกับความผิดที่เป็นบาปครั้งแรกในชีวิตของตัวละคร แต่จะเป็นบาปที่เกี่ยวกับอะไร ผู้อ่านจะสนใจติดตามอ่านเนื้อเรื่องเพื่อค้นหาคำตอบ

ชื่อบท “มีความลับ” ชื่อบทจะทำให้รู้ว่า เรื่องในตอนนี้มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความลับที่ไม่เปิดเผย มีคนรู้ไม่กี่คนที่ช่วยกันปิดบัง ไม่ให้คนอื่น ๆ รู้ ชื่อบทที่ใช้วลีตั้งชื่อบทก็จะทำให้สนใจและอ่านค้นหาคำตอบว่า ความลับในเรื่องนี้เป็นความลับของใคร และทำไมจึงเป็นความลับ

ชื่อบท “เล่นขายของ” “ขายของใหม่” และ “ไปตลาดนัด” จะทำให้เยาวชน ซึ่งยังมีอายุน้อยรู้เรื่องราวอย่างชัดเจนว่า เรื่องจะกล่าวถึงการเล่นเกมขายของ กลับไปทำอาชีพขายของอีกทีหนึ่ง และไปเที่ยวตลาดนัด

เรื่องลูกยางกลางห้วย ก็มีการตั้งชื่อบทด้วยวลี ดังตัวอย่าง

ฝนตกแดดออก

ไปโรงเรียน

เข้าเมือง

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งใช้วิธีการตั้งชื่อบทด้วยวลีที่สรุปเหตุการณ์สำคัญมาดึงดูดใจผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านรู้ได้ว่าจะมีเรื่องราวอย่างไรเกิดขึ้นในเรื่องก่อนผู้อ่านจะลงมือไปอ่านเรื่อง โดยใช้วิธีการตั้งชื่อบทตามเนื้อเรื่องสำคัญ ชื่อบท “ฝนตกแดดออก” ผู้อ่านจะคาดเดาว่า ในเรื่องจะมีสถานการณ์ฝนตกและแดดออก หรือ “ฝนตก” มีความหมายแฝงบ่งบอกว่ามีอุปสรรคต่าง ๆ เกิดขึ้น ส่วน “แดดออก” บ่งบอกว่าท้องฟ้าสดใสมีพระอาทิตย์ส่องแสง มีความหมายว่าในที่สุดท้ายได้แก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ สำเร็จแล้ว ผู้อ่านจะติดตามอ่านจากต้นจนจบเพื่อรู้ว่าเรื่องจะเกี่ยวข้องกับฝนตกแดดออกอย่างไร

ชื่อบท “ไปโรงเรียน” และ “เข้าเมือง” ผู้อ่านจะรู้ทันทีว่าตอนนี้มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับเรื่องการเข้าโรงเรียนเพื่อเรียนรู้ และการออกจากบ้านชนบทเพื่อเข้าไปเมือง

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ผู้แต่งมีการตั้งชื่อบท ดังนี้

ยกแรก

เสียงประหลาด

เหตุเกิด

ความลับหลังบานประตู

ชีวิตใหม่

เรื่องของคนอื่น ๆ

เรื่องเล่า

กลับมา

ขอความช่วยเหลือ

ร้ายน้ำใจ

สำนึกบาป

เข้าวัด

สอนเย็น

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งใช้กลวิธีการตั้งชื่อด้วยวลีที่สรุปเหตุการณ์สำคัญของเรื่องมาตั้งชื่อบท ทำให้ผู้อ่านพอเห็นชื่อบทก็พิจารณาได้แล้วว่าผู้แต่งจะนำเสนอเหตุการณ์อะไร แต่วลีก็ไม่ได้บ่งบอกอย่างละเอียดว่าใคร ทำอะไรที่ไหนในรูปแบบที่เข้าใจได้ว่าเป็นประโยคที่ไม่จบความ อย่างเช่นตั้งชื่อว่า “กลับมา” ทำให้ผู้อ่านเห็นว่าตัวละครจะมีการกระทำ “กลับมา” แต่ไม่ได้บอกถึง ตัวละครใดกลับมา กลับมาจากไหน

ชื่อบท “ชีวิตใหม่” ทำให้ผู้อ่านรู้ว่าจะมีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับชีวิตใหม่ แต่ไม่ได้บอกละเอียดว่าเป็นชีวิตใหม่ของใคร เกิดขึ้นที่ไหน

ชื่อบท “ขอความช่วยเหลือ” และ “สำนึกบาป” ผู้อ่านก็จะคาดเดาว่าเนื้อเรื่องจะพูดถึงเรื่องตัวละครคนใดคนหนึ่งจะมีพฤติกรรมขอความช่วยเหลือและสำนึกบาป

ชื่อบท “เข้าวัด” ทำให้รู้ว่าเนื้อเรื่องอาจจะกล่าวถึงเรื่องตัวละครเข้าวัด

ชื่อบท “สอนเย็น” ผู้แต่งจะนึกถึงเรื่องการเรียนการสอนความรู้ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเวลาตอนเย็น แสดงให้เห็นว่าการตั้งชื่อบทด้วยวลีที่สรุปเหตุการณ์สำคัญของเรื่องทำให้ผู้อ่านอยากรู้เรื่องราวทั้งหมดจะดำเนินไปอย่างไรและเหมือนที่คาดเดาไว้ไหม ผู้อ่านสนใจจะติดตามอ่านเนื้อเรื่องต่อไป

2) ชื่อตัวละครสำคัญหรือคำเรียกแทนตัวละครสำคัญ

การตั้งชื่อด้วยชื่อตัวละครสำคัญหรือคำเรียกแทนตัวละครสำคัญ คือ การใช้ชื่อของตัวละครสำคัญที่ระบุในเรื่องหรือคำเรียกแทนตัวละครที่แสดงให้เห็นถึง ลักษณะ อาชีพ ฐานะ และ

ความเกี่ยวพันกันทางสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น มาเป็นชื่อบทของเรื่อง ผู้แต่งของ 4 เรื่องนี้ทั้งหมดก็ได้ใช้วิธีนี้มาตั้งชื่อเรื่อง ดังตัวอย่าง

ในเรื่อง แต่กี้แต่ก่อน มีการตั้งชื่อบท ดังนี้

น้ำปุก

พีเริ่ม

ไม้เอก-ไม้โท

หลวงพ่อโสธร

แม่ค้าผลไม้

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งใช้กลวิธีการแต่งชื่อบทด้วยชื่อตัวละครสำคัญหรือคำเรียกแทนตัวละครสำคัญ ชื่อบท “น้ำปุก” “พีเริ่ม” “ไม้เอก-ไม้โท” และ “หลวงพ่อโสธร” ทำให้ผู้อ่านรู้ทราบว่าเป็น ปุก เริ่มไม้เอก-ไม้โท และหลวงพ่อโสธร เป็นตัวละครสำคัญที่จะปรากฏในเรื่อง คำเรียก “น้ำ” “พี” แสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวพันกันทางสมาชิกในครอบครัวของตัวละครปุกและเริ่มที่เป็นเครือญาติ

ชื่อบท “แม่ค้าผลไม้” ทำให้ผู้อ่านรับรู้ได้ว่า แม่ค้าผลไม้จะมีบทบาทสำคัญในเรื่องที่จะอ่าน และเกิดความสนใจทันทีว่า แม่ค้าผลไม้เป็นอาชีพธรรมดา และจะอะไรขึ้นกับแม่ค้าผลไม้คนนี้

ในเรื่อง อาม่าบนคอนโด มีการตั้งชื่อบท ดังนี้

ผู้ปฏิบัติการ

ล่วนผู้ออกคำสั่ง

บุรุษไปรษณีย์

ฟรีเซ็นเตอร์

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งใช้วิธีการตั้งชื่อเรื่องด้วยคำเรียกแทนตัวละครที่แสดงให้เห็นถึงอาชีพ และหน้าที่ของตัวละคร เมื่ออ่านชื่อบท “ผู้ปฏิบัติการ” และ “ล่วนผู้ออกคำสั่ง” จะทำให้ผู้อ่านรู้ว่าตัวละครสำคัญในเรื่องมีหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติการและหัวหน้าที่เป็นผู้ออกคำสั่ง และได้ดึงดูดให้ผู้อ่านอ่านเรื่องต่อเพื่อจะรู้ว่า ผู้ปฏิบัติการต้องปฏิบัติทำอะไรบ้าง และผู้ออกคำสั่งจะสั่งให้ทำอะไรบ้าง

ชื่อบท “บุรุษไปรษณีย์” และ “ฟรีเซ็นเตอร์” ทำให้ผู้อ่านนึกถึงอาชีพหรือหน้าที่ของตัวละครสำคัญที่ระบุในเรื่องและรู้ได้ว่าตัวละครอาจจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับอาชีพไปรษณีย์ หรือทำหน้าที่เหมือนบุรุษไปรษณีย์ สนใจจะคาดเดาว่าตัวละครจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับอาชีพฟรีเซ็นเตอร์

ในเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ผู้แต่งมีการตั้งชื่อบท ดังนี้

สาวในเมือง

เด็ก ป.5

อาคันตุกะ

นักแสวงโชค

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งตั้งชื่อบทด้วยคำเรียกแทนตัวละครสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะและอาชีพของตัวละครสำคัญ เมื่อได้อ่านชื่อบท “สาวในเมือง” และ “เด็ก ป.๕” ผู้อ่านก็ได้รับรู้เรื่องจะกล่าวถึงเรื่องราวเกี่ยวกับตัวละครผู้หญิงที่มีลักษณะเป็นหญิงสาวในเมือง และตัวละครนักเรียนที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชื่อบท “อาคันตุกะ” และ “นักแสวงโชค” นอกจากทำให้ผู้อ่านรู้เรื่องราวที่จะมีเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแขกผู้มาหาและผู้คนที่แสวงโชค ยังทำให้เกิดความสนใจอยากรู้ว่าแขกผู้มาหามีบทบาทหน้าที่อย่างไรในการดำเนินเรื่อง ผู้แสวงโชคจะแสวงโชคอย่างไรและตอนจบได้ประสบความสำเร็จหรือเปล่า

ในเรื่อง ต้นมะกอกกลางยาย ผู้แต่งก็มีการตั้งชื่อบท ดังนี้

เจ้าตัวฟ้าแสนวิเศษ

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งของเรื่อง ต้นมะกอกกลางยายใช้วิธีการตั้งชื่อบทด้วยคำเรียกแทนตัวละครสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะตัวของตัวละคร ชื่อบท “เจ้าตัวฟ้าแสนวิเศษ” ทำให้ผู้อ่านสามารถรู้จักลักษณะของตัวละครในเรื่อง ซึ่งเป็นเจ้าตัวฟ้าและมีสิ่งที่วิเศษ คำว่า “วิเศษ” จะทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจอยากรู้ อยากเห็นว่าความสามารถยอดเยี่ยมของเจ้าตัวฟ้าเป็นอย่างไร

3) ฉากสำคัญ

การตั้งชื่อด้วยฉากคือ การตั้งชื่อด้วยสถานที่ เวลา และบรรยากาศในเรื่องที่ผู้แต่งสร้างขึ้นเพื่อบอกให้รู้ว่าเหตุการณ์นั้น ๆ เกิดขึ้นเมื่อไหร่ ที่ไหน และอย่างไร ผู้แต่งของเรื่องลูกยางกลางห้วย เรื่องแต่ก็แต่ก่อนนิยมใช้วิธีนี้มาตั้งชื่อเรื่อง ดังตัวอย่าง

ในเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ผู้แต่งมีการตั้งชื่อบท ดังนี้

สะพานลำไผ่

แม่น้ำตาปี

บ้านเกิด

ทะเลกับลำธาร

ทานพอ

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งนิยมใช้วิธีการตั้งชื่อบทด้วยฉากสำคัญ ซึ่งเป็นฉากที่สมจริงและเป็นธรรมชาติที่ใกล้ชิดกับผู้อ่าน การตั้งชื่อบทด้วยฉากที่เป็นสะพานลำไผ่ แม่น้ำตาปี บ้านเกิด ทะเล ลำธาร และสถานีรถไฟทานพอ ล้วนทำให้ผู้อ่านรู้ว่าสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ และทำให้เกิดความสนใจติดตามเรื่องราว เพื่อจะรู้ว่าฉากดังกล่าวถึงเกี่ยวข้องกับและมีความสำคัญกับเรื่องราวของเรื่องอย่างไร

ในเรื่องแต่ก็แต่ก่อน มีการตั้งชื่อบท ดังนี้

เรือน้อยลอยน้ำ

บ้านหลังใหม่

อาณาจักรของหมา 2 ตัว

สวนลำไย

ฤดูน้ำหลาก

จากตัวอย่างที่ยกมาจะได้เห็นว่า ผู้แต่งใช้วิธีการตั้งชื่อบทด้วยฉากสำคัญในเรื่อง ชื่อบท “เรือน้อยลอยน้ำ” ทำให้ผู้อ่านเห็นฉากที่เป็นเรือมีลักษณะลอยบนน้ำ ชื่อบท “บ้านหลังใหม่” ทำให้ผู้อ่านเห็นฉากที่เป็นบ้านมีลักษณะเป็นบ้านใหม่ ชื่อบท “อาณาจักรของหมา 2 ตัว” ผู้อ่านได้นึกถึงฉากที่เป็นบ้านของหมา 2 ตัว ชื่อบท “สวนลำไย” ทำให้ผู้อ่านเห็นฉากที่เป็นสวนลำไย ชื่อบท “ฤดูน้ำหลาก” ผู้อ่านรู้คาดเดาได้ว่าเรื่องอาจจะเกิดขึ้นเมื่อช่วงฤดูฝนที่มีน้ำมากไหลท่วมบ้านเรือน

ฉากดังกล่าวทั้งหมดเป็นฉากที่สมจริงและน่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจว่า จะมีเรื่องราวอย่างไรเกิดขึ้นในสถานที่เหล่านี้ และอาณาจักรของสุนัขเป็นอย่างไร เป็นต้น

3.1.3 การตั้งชื่อบทด้วยสำนวนภาษา

สำนวนสุภาพเป็นถ้อยคำที่กระชับรัดกุมและสละสลวย มีความหมายลึกซึ้ง และไม่ตรงตัว การตั้งชื่อบทด้วยสำนวนภาษาที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องในตอนนั้น ๆ จะทำให้ผู้อ่านสนใจ และต้องการอ่านเนื้อเรื่องต่อไป ผู้แต่งวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556-2557 ก็มีการตั้งชื่อบทด้วยสำนวนภาษา ดังตัวอย่าง

ในเรื่อง *แต่ก็ แต่ก่อน* มีการตั้งชื่อบท ดังนี้

ผิดเป็นครู

คนดีผีคุ้ม

จากตัวอย่างข้างต้นจะได้เห็นว่า ผู้แต่งใช้สำนวนภาษามาตั้งชื่อบทคือสำนวน *ผิดเป็นครู* มีความหมายว่า การนำสิ่งที่ผิดพลาดไปแล้วมาเป็นบทเรียน แล้วแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นเพื่อไม่ให้ทำผิดอีก การตั้งชื่อบทด้วยสำนวนนี้ ทำให้ผู้อ่านรู้แนวคิดสำคัญที่ผู้แต่งตั้งใจสื่อทันที ให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านว่า เมื่อทำผิด ก็ต้องแก้ไข พยายามปรับตัวแก้ความผิด ผู้อ่านจะสนใจอ่านเนื้อเรื่องเพื่อจะรู้ว่าผู้แต่งจะนำเสนอแนวคิดนี้อย่างไร

สำนวน “คนดีผีคุ้ม” หมายถึง คนที่ทำความดีก็จะได้รับความคุ้มครองป้องกันภัยจากผู้อื่น แม้กระทั่งกับผีสงเทวดา การตั้งชื่อบทด้วยสำนวนนี้ สามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามเรื่อง

เพื่อค้นหาคำตอบว่าผีसांगเทวดาจะคุ้มครองคนดีอย่างไร และทำให้ผู้อ่านเชื่อว่าทำได้ดีและมีการกระทำดีในชีวิตต่อไป

ในเรื่อง อาม่าบนคอนโด มีการตั้งชื่อด้วยสำนวนภาษา ดังนี้

ครคิดป์ (ไม่) กินกัน

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งใช้สำนวนภาษามาตั้งเป็นชื่อบท มีความหมายว่า คนสองคนรู้สึกไม่พอใจกัน ไม่ชอบกันตั้งแต่ได้พบกันเป็นครั้งแรก ในเนื้อเรื่องกล่าวถึงเหตุการณ์ครั้งแรกที่พบกันในโลก อาม่ารู้สึกไม่ชอบโชคที่มองอาม่าด้วยสายตาดูถูก ชื่อบทที่เป็นสำนวนนี้ช่วยให้เข้าใจความขัดแย้งของตัวละครในเนื้อเรื่องมากขึ้น

จากการวิเคราะห์ทั้งหมดข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้แต่งใช้กลวิธีการตั้งชื่อด้วยวิธีที่หลากหลายมาดึงดูดผู้อ่านติดตามเนื้อเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ กลวิธีการตั้งชื่อบทที่ได้ใช้ทั้งหมดมี 3 ลักษณะ ได้แก่ การตั้งชื่อบทด้วยคำ การตั้งชื่อบทด้วยวลี และการตั้งชื่อบทด้วยสำนวนภาษา การตั้งชื่อบทด้วยวลียังแยกออกเป็น 3 ประการ ได้แก่ การตั้งชื่อบทด้วยการสรุปเหตุการณ์สำคัญ การตั้งชื่อด้วยชื่อตัวละครสำคัญหรือคำเรียกแทนตัวละครสำคัญ และการตั้งชื่อด้วยฉากสำคัญ

3.2 โครงสร้างของเรื่อง

ประกอบด้วยโครงสร้างของวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง การปิดเรื่อง มีรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 การเปิดเรื่อง

การเปิดเรื่องเป็นจุดเริ่มต้นของเรื่อง หากเริ่มต้นด้วยดี ก็สามารถดึงดูดความสนใจผู้อ่านให้อ่านติดตามเรื่องต่อไป ดังนั้นการเปิดเรื่องก็ถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญมาก การเปิดเรื่องให้น่าสนใจทำได้หลายวิธี เช่นการเปิดเรื่องโดยการเล่าเรื่อง การเปิดเรื่องโดยการพรรณนาฉากหรือเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง การเปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนา การเปิดเรื่องโดยใช้ฉากการ เป็นต้น จากการวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556-2557 ปรากฏว่า ผู้แต่งแต่ละคนได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องหลายวิธี มีรายละเอียดต่อไปนี้

1) การเปิดเรื่องโดยใช้นาฏการ

การเปิดเรื่องโดยใช้นาฏการหรือการกระทำของตัวละคร สามารถทำให้อ่านเกิดความสนใจที่จะติดตามอ่านโดยเร็ว ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556-2557 มี 4 เรื่องได้ใช้วิธีนี้มาเปิดเรื่อง ได้แก่ เรื่อง อาม่าบนคอนโด ลูกยางกลางห้วย ต้นมะกอกหลานยาย และมะกอกหลานยาย มีรายละเอียดต่อไปนี้

ในเรื่อง อาม่าบนคอนโด เปิดเรื่องโดยการกระทำของตัวละคร โชคขึ้นลิปต์ ดังตัวอย่าง

ผมกำลังยืนรอลิฟต์อยู่ครับ มือขวาถือลูกฟุตบอลมือซ้าย กำลังเกาหัว ตัวเลขลิฟต์แสดงว่าใกล้ถึงพื้นดินเต็มทน พอลิฟต์เปิด ก็มีคนประมาณสามสี่คนออกมา ผมรอจนคนออกหมดแล้วจึงค่อย ๆ เดินเข้าไปมองตรงไปข้างหน้า ไม่มีใครเข้ามาพร้อมผมสักคน อะฮ้า ผมจินตนาการเอาว่าจะได้เป็นเจ้าของยานอวกาศคนเดียว ผมเอ๋อ มือไปกดปุ่มปิด และทำท่าจะกดหมายเลข 14 อันเป็นชั้นที่ผมอยู่ ทันใดนั้นผมก็ได้ยินเสียงแหบ ๆ ดังขึ้นภาพ

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 13)

จากตัวอย่างที่ยกมาเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยพรรณนาภาพเคลื่อนไหวที่เป็น การกระทำของตัวละครโชค ตัวละครโชคถือลูกฟุตบอลและเกาศีรษะ สะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึงภาพชีวิต วัยรุ่นของตัวละครอย่างชีวิตชีวา นอกจากนี้ ผู้อ่านยังรู้จักลักษณะนิสัยข้างจินตนาการของตัวละครโชค โดยผ่านนาฏการดังกล่าว การเปิดเรื่องด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจต่อพฤติกรรมของตัวละคร โชคและเกิดความสนใจจะอ่านเรื่องราวต่อ

ในเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยพรรณนาการกระทำของตัวละครจ้อย เมื่อขึ้นสะพานลำไม้ ดังตัวอย่าง

ลูกหว้าสีดัลอยนึ่งเป็นแพใหญ่ สะท้อนแสงไฟอยู่กลางวัง น้ำใต้โคนต้นหว้ายักษ์ ยั่วให้จ้อยหมายตาเอาไว้ รสมันคงสดหวาน ฉ่ำเย็นอย่างเคย เขากลื่นน้ำลายขณะย่างขึ้นสะพานลำไม้ไผ่คู่ ในความมืดตึ๊ดตื๋อตอนตีสี่ จ้อยมองเห็นแต่แสงไฟจากตะเกียงแก๊ส ติดหมวกชาวสวนยางพาราของแม่เท่านั้น ที่ส่องแสงแวววาวประหว่ง พุ่มไม้จากอีกฟากของลำห้วย

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 9)

จากตัวอย่างที่ยกมาเห็นได้ว่า ผู้แต่งใช้นาฏการของตัวละครเปิดเรื่อง ใช้ภาษาที่ สละสลวยมาพรรณนาการกระทำของตัวละครจ้อย ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพว่า เมื่อในเวลาขึ้น สะพาน จ้อยถูกรสหวานฉ่ำของลูกหว้าดึงดูดใจและความมืดทำให้จ้อยมองเห็นแต่แสงไฟตะเกียง แก๊ส นอกจากนี้ การ“กลื่นน้ำลาย” ทำให้ผู้อ่านรู้สึกได้ว่าลูกหว้ารสอร่อย และยังทำให้ผู้อ่านได้สัมผัสความมืด ในเวลาเช้าที่ทำให้ผู้อ่านสนใจว่า จ้อยจะไปทำอะไรในเวลาที่มีตึ๊ด

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ตอนเด็กหญิงขายมะกอก ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยกล่าวถึง การกระทำของแม่เมื่อใส่ผลมะกอกในถุง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผลมะกอกสีน้ำตาลเข้มแวววาวฉ่ำไปด้วยน้ำเชื่อมในหม้อ กำลังถูกลำเลียงใส่ถุงพลาสติกใส แม่ใช้ช้อนสแตนเลสตักขึ้นมาคราว

ละสามลูก สามครั้งก็ครบจำนวนพอดี

แม่เป็นคนออกความคิดว่าควรทำถุงเล็ก ๆ ไปขายในราคา
เพียงสามบาท เพื่อเด็กนักเรียนจะได้มีกำลังซื้อ

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 41)

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นว่า ผู้แต่งเปิดเรื่องโดยใช้นาฏการของตัวละครแม่ ซึ่งนำผลมะกอกใส่ถุง แต่ละถุงมีจำนวนพอดีเพื่อให้เด็ก ๆ มีกำลังซื้อ การกระทำของตัวละครแม่ทำให้เรื่องดำเนินต่อไปว่า เด็กมีความสามารถซื้อมะกอก และตัวละครเอกชายมะกอก การเปิดเรื่องนี้ช่วยให้เนื้อเรื่องดำเนินไปอย่างตรงกับชื่อบท “เด็กหญิงขายมะกอก”

ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชน เรื่อง “แต่ก็แต่ก่อน” ตอน อันเนื่องมาจากสาเก ผู้แต่งเปิดเรื่องโดยใช้นาฏการของตัวละครพิม ได้กล่าวถึงพิมเก็บสาเกเก่ามาเชื่อมน้ำตาล ดังตัวอย่าง

แม่หาสาเกพันธุ์ข้าวเหนียวมาปลูกไว้ 2 ต้น มีลูกตก มีแกก่อนอยู่ 4-5 ลูก ลูกโตอวบ หนามราบห่าง เหมาะจะเก็บมาเชื่อมน้ำตาลได้แล้ว พิมเก็บมาทิ้งไว้ค้างคืนแล้วลับมิดให้คมกริบ ผ่าครึ่งลูกตามยาว หั่นเป็นแว่นหนาพอสมควร ปอกเปลือก (ถ้ามีดคมไม่พอ ผีวรอบขึ้นสาเกจะไม่สวย) และปาดแกนในออก แชน้ำไว้ ราดน้ำปูนใสเชื่อมน้ำตาลทรายด้วยไฟรุ่มอ่อน ๆ ทำให้สาเกมีสีเหลืองใส ไม่แดงคล้ำ ชุ่น พิมทำตามอย่างแม่เคยสอนทุกประการ

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 : 309)

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยบรรยายภาพการเคลื่อนไหวที่เป็นการกระทำของตัวละครพิมเก็บสาเกมาเชื่อมน้ำตาล ผู้แต่งบรรยายกระบวนการนำสาเกเชื่อมน้ำตาล โดยผ่านการกระทำตัวละครพิมอย่างละเอียด ได้ใช้คำกริยาที่เหมาะสมและมีชีวิตชีวา เช่น “เก็บมาทิ้งไว้” “ลับมิด” “ผ่า” “หั่น” “ปาด” เป็นต้น ทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้วิธีการนำสาเกเชื่อมน้ำตาลได้อย่างดี นอกจากนี้ ยังทำให้ผู้อ่านรู้ว่าสาเกมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับตัวละครและเหตุการณ์อย่างไร

2) การเปิดเรื่องโดยการเล่าเรื่อง

การเปิดเรื่องโดยการเล่าเรื่องเป็นวิธีการเปิดเรื่องด้วยการบอกเล่าเรื่องราวความรู้ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวละครให้ผู้อ่านเข้าใจ ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเวนบุ๊กควอเตอร์” พ.ศ. 2556 - 2557 มีรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ตอนเรื่อน้อยลอยน้ำ เปิดเรื่องด้วยการเล่าเหตุการณ์ที่ตัวละครพิมดูรายการที่เกี่ยวกับการเล่นเรือใช้แรงลมเพื่อประหยัดน้ำมัน ดังตัวอย่าง

คืนหนึ่งในฤดูฝน พิมนั่งดูรายการคุยข่าวทางโทรทัศน์
พิธีกรชายในรายการได้เล่าถึงวิธีประหยัดน้ำมันในการเล่นเรือประมง

ชายฝั่งโดยการใช้แรงลม ซึ่งเป็นวิธีเดียวกับการเล่นเรือใบ พิมเห็น
ภาพเรือที่มีผ้าใบสีแดงทางออก เล่นเลียบชายฝั่ง และเมื่อแล่นกลับพัน
ปลาให้เข้ากับทิศทางลมเรือนั้นก็จะได้เร็วขึ้น

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 : 13)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นจะเห็นว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องด้วยการเล่าเรื่องราวของ
ตัวละครพิมที่นั่งดูรายการทีวีที่เกี่ยวกับวิธีประหยัดน้ำมันในการเล่นเรือ การเล่าเรื่องนี้ ไม่เพียงแต่ให้
ความรู้ใหม่แก่ผู้อ่าน ยังทำให้ผู้อ่านคาดเดาได้ว่า เรื่องจะมีบทบาทสำคัญในเรื่อง แสดงให้เห็นว่าการเปิด
เรื่องด้วยการเล่าเรื่องมีส่วนช่วยนำไปสู่เนื้อเรื่องตามชื่อบท “เรื่อน้อยลอยน้ำ” ที่ทำให้ผู้อ่านรู้ว่าเรื่อง
จะดำเนินไปเกี่ยวข้องกับตัวละครกับเรื่องอย่างไร

เรื่อง เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก ได้เปิดเรื่องโดยเล่าถึงข้อมูลทั่วไปของประเทศ
ของชาววานูอาตู ดังตัวอย่าง

ประเทศของเรามีรูปร่างคล้ายตัววายที่ลอยอยู่ในมหาสมุทร
ที่จริงน่าจะเรียกว่าเส้นประรูปร่างคล้ายตัววายมากกว่า เพราะถ้าดู
จากแผนที่จะเห็นเป็นเกาะเล็กเกาะน้อยเกือบร้อยเกาะเรียงกันอยู่
ประเทศของผมนี่ชื่อวานูอาตู มีความหมายว่า ดินแดนนิจนิรันดร์

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 3)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นจะเห็นว่า ผู้แต่งเปิดเรื่องด้วยวิธีการเล่าเรื่อง เป็นความรู้
ทั่วไปเกี่ยวกับวานูอาตู ซึ่งเป็นประเทศของตัวละครเอก (“ผม”) ที่เป็นคนวานู ทำให้รู้จักตัวละคร “ผม”
มากขึ้น คือรู้จักลักษณะประเทศของวานูอาตู เช่น มีรูปร่างคล้ายตัววาย ประกอบด้วยเกาะต่าง ๆ เป็น
ข้อมูลที่บอกเล่าในการเปิดเรื่องที่ช่วยผู้อ่านให้เข้าใจเรื่องมากขึ้น

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ได้เปิดเรื่องโดยบอกเล่าถึงเวลายามเช้าตรู่ ครอบครัวของ
ชะเอมเตรียมอุปกรณ์เพื่อไปเก็บมะกอก ดังตัวอย่าง

ในที่สุดวันอาทิตย์ก็เดินทางมาถึง

ยามเช้าตรู่ พระอาทิตย์สีส้มแดงยังไม่ทันโผล่พ้นยอดสน
ที่ปลายคુંน้ำดี และไม่ทันที่จะมีแสงแดดจ้าจัด ครอบครัวของชะเอม
ก็เตรียมอุปกรณ์สำหรับใช้เก็บมะกอกไว้พร้อม อันประกอบด้วย
ไม้สอยกับกระป๋องทรงสูงสีดาสองใบซึ่งทั้งหมดพอเป็นคนถือแล้ว
เดินอ้าว ๆ นำหน้าไปยังริมคลอง

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 31)

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นว่า ผู้แต่งใช้กลวิธีการเปิดเรื่องโดยการเล่าเรื่องเกี่ยวกับ
ครอบครัวของตัวละครชะเอมเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ในตอนเช้า ผู้อ่านได้รู้วิธีเก็บมะกอกเป็นเวลา
นอกจากนี้ ผู้แต่งยังบรรยายถึงเวลาเช้านี้พระอาทิตย์ยังไม่ทันจะมีแสงแดดเพื่อเน้นย้ำว่าเป็นเวลาเช้าตรู่

ได้เห็นภาพวิถีชีวิตของครอบครัวของตัวละครเซมที่เตรียมเก็บมะกอกตั้งแต่เช้า การเปิดเรื่องด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านสนใจจะติดตามเรื่องเพื่อรู้ว่าจะมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นในตอนเก็บมะกอก

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย เปิดเรื่องโดยกล่าวถึงเรื่องจ้อยไปหัวเมืองชายทะเลอีกครั้ง
ดังตัวอย่าง

จ้อยไปหัวเมืองชายทะเลอีกครั้ง คราวนี้เขาเดินทางไปคน

เดียว

เพราะอยากรู้จักทะเลแท้ ๆ เด็กบ้านป่าอย่างจ้อยจึงได้

ประสบกับเหตุการณ์ไม่คาดคิด

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 9)

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องโดยการเล่าเรื่องของตัวละครจ้อยที่จะไปเมืองชายทะเล และยิ่งเล่าถึงเหตุผลที่ต้องการไป สะท้อนความรู้สึกของตัวละครจ้อยที่เป็นเด็กบ้านป่าอยากเห็นทะเล นอกจากนี้ ในการเปิดเรื่องยังได้กล่าวว่าการเดินทางไปที่ทะเลครั้งนี้จะมีเหตุการณ์ไม่คาดคิดเกิดขึ้น ดึงดูดผู้อ่านให้ติดตามเรื่องต่อไปเพื่อรู้ว่าเหตุการณ์ดังกล่าวนั้นเป็นอย่างไร จึงเป็นเรื่องที่คาดคิดไม่ถึง

นอกจากนี้ เรื่อง อาม่าบนคอนโด ตอนช่างร้ายเหลือก็ได้ใช้วิธีการเปิดเรื่องด้วย การเล่าเรื่อง กล่าวถึง ตัวละครอาตี๋กับตัวละครยายนั่งรถตู้ไปพญาในเสาร์อาทิตย์หนึ่ง ดังตัวอย่าง

เสาร์อาทิตย์นั้นผมจึงได้ไปที่ทะเลพญาโดยไม่เต็มใจนัก

ผมต้องตื่นแต่เช้า และวิ่งตามรถเข็นอาม่าลงลิฟต์ขึ้นรถตู้ ผมได้นั่งใกล้

อาม่ามากกว่าใคร แม้อาม่าพยายามจะคุยด้วยตลอดทาง แต่ผมแกล้ง

ทำเป็นหลับ ได้ยินเสียงแสบว่า “อาตี๋ไอ้...” อยู่สักครึ่งสองครึ่ง แล้ว

ผมก็หลับไปจริง ๆ มาตื่นเอาอีกทีก็ตอนที่รถถึงพญาเรียบริ้อยแล้ว

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 151)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นจะเห็นว่า ผู้แต่งเปิดเรื่องด้วยการเล่าเรื่องของอาตี๋กับอาม่าโดยอาตี๋เป็นคนที่เล่าเรื่อง ทำให้ผู้อ่านติดตามเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับตัวละครอาตี๋ การใช้คำว่า “ไม่เต็มใจ” “แกล้งทำเป็นหลับ” ที่ตัวละครอาตี๋ใช้ในการเล่าเรื่องตอนเปิดเรื่องทำให้เข้าใจความรู้สึกไม่พอใจของตัวละคร ผู้อ่านก็จะเกิดความสนใจและอยากรู้ว่า ในเรื่องราวที่จะเกิดต่อไปอาตี๋กับอาม่าจะมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อไปอย่างไร

3) การเปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนา

การเปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนา คือ การใช้ถ้อยคำที่ตัวละครใช้พูดคุยโต้ตอบกันในเรื่อง การเปิดเรื่องด้วยวิธีนี้สามารถทำให้เรื่องสนุกและสมจริงมากขึ้น ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเวนบุ๊กอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ผู้แต่งหลายคนก็ได้ใช้วิธีเปิดเรื่องแบบนี้ ได้แก่ เรื่อง

ลูกยาง กลางห้วย ต้นมะกอกหลานยาย และอาม่าบนคอนโด

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย ตอนต้นน้ำ ขนาร้าง ใช้วิธีเปิดเรื่องด้วยบทสนทนาระหว่าง
จ้อย พร และแม่ของจ้อย ดังตัวอย่าง

เย็นวันหนึ่งพรเดินผ่านหน้าบ้าน แม่ตะโกนร้องให้เขาหยุด

ก่อน

“ช่วยบอกพ่อเอ็งไปจับงูเห่าที่ห้วยต้นจิวหน้อยสิ คงชาย
ได้หลายสตาจค์”

“ฮ่า งูเห่า” พรตื่นตื่น “ตรงไหนล่ะน้ำจันท์”

“แถวกอกกล้วยข้างขนาร้าง มันนอนพุงกางอยู่ ไม่รู้กินอะไร
เข้าไป”

“ไปกันไหม พรุ่งนี้วันเสาร์” พรชวนจ้อย

“ไปสิ” จ้อยรับปาก

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 24)

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องด้วยบทสนทนาระหว่าง
ตัวละครจ้อย พร และแม่ของจ้อย นำเรื่องไปสู่อีกเรื่องหนึ่ง ผู้อ่านจะคาดเดาสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อได้
คือจ้อย พร แม่ของจ้อย และพ่อของพรจะไปจับงูด้วยกัน ดังนั้น การเปิดเรื่องด้วยวิธีนี้ ทำให้เรื่องมีชีวิตชีวา
และสมจริงมากขึ้น และยังทำให้ผู้อ่านคาดเดาว่าเรื่องจะเป็นอย่างไรต่อไป และเหตุการณ์ที่คาดเดานั้น
เกิดขึ้นจริงหรือไม่

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ตอนปิดบัง เปิดเรื่องด้วยตัวละครชะเอมกับตัวละครยาย
กำลังพูดคุยกัน ดังตัวอย่าง

“ชะเอม ตามยายมานี้!”

เสียงยายเคร่งครัดจนชะเอมสะดุ้ง เซ็นจักรยานเข้าไปเก็บในบ้าน
โดยยังไม่ถอดกระเป่าออก เด็กหญิงรีบวิ่งหน้าตั้งไปหายายทันที
เมื่อเห็นจุดที่ยายยืนอยู่ริมบ่อน้ำ ก็ต้องตกใจ

“ยายมีอะไรหรือจ๊ะ” เสียงชะเอมลั่น

“เข้ามาใกล้ ๆ นี”... “ต้นไม้ตายแล้ว ชะเอมรดน้ำยังไงลูก”

ช... ชะเอมก็รดทุกวันนะจ๊ะยาย

...

“รดยังไงให้ตาย”

...

“ชะเอมรดชั้นหนึ่งทุกวันเลยนะ”

“อย่างนี้เองชั้นเดียวจะไปพออะไร รดแค่เวลาเดียว แดดจะ
เผาตายแบบนี้” ดุยายจะโกรธมากกว่าเดิม ชะเอมไม่เคยเห็นยายมี
อารมณ์แรงมากแบบนี้มาก่อน

“ชะเอม...”

เด็กหญิงก้มหน้าอยากแก้ตัวแต่พูดอะไรไม่ออก
“ไม่ต้องมาแก้ตัวนะ มานี้ ความผิดไม่ได้มีแค่นี้”

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 85)

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้เปิดเรื่องด้วยบทสนทนาการพูดโต้ตอบ
ระหว่างเด็กหญิงชะเอมกับยายด้วยเรื่องราวที่เด็กหญิงชะเอมเป็นสาเหตุทำให้ต้นไม้ตาย นำไปสู่เรื่อง
ชะเอมรดน้ำไม่พอ การเปิดเรื่องด้วยบทสนทนาทำให้เรื่องสมจริงและมีชีวิตชีวามากขึ้น

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ตอนสอนเย็น ก็ได้ใช้วิธีการเปิดเรื่องด้วยบทสนทนา กล่าวถึง
เรื่องอาม่าให้อาตีเอาคอมพิวเตอร์ของเขาไปใช้ ดังตัวอย่าง

ทันทีที่ถึงคอนโด อาม่าก็บอกกับผมสั้น ๆ ว่า “อาตี ลื้อช่วย
เอาคองอิ้วไปใช้ก่อนนะ...ให้มันชิงชะก่องแล้วค่อยมาสองอิ้ว”

“หา” ผมร้องเสียงดัง มีนงกับวิธิติดของอาม่าเป็นอย่างยิ่ง
แม้ในใจจะรู้สึกขบขันอยู่ชนิด ๆ แต่ก็อดบอกกับแกไม่ได้ว่า “คนจะ
เล่นต้องฝึกเองนะอาม่า ไม่ใช่ว่าผมเล่นแล้วอาม่าจะเล่นป็น”

อาม่าโบกไม้โบกมือแล้วว่า “นางแหละ นางแหละ...เอาตามที
อิ้วว่า”

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 181)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างบน จะเห็นได้ว่าผู้แต่งได้ใช้วิธีการเปิดเรื่องด้วยบทสนทนาที่
เกิดขึ้นระหว่างตัวละครอาม่ากับตัวละครอาตี บทสนทนานี้ นำไปสู่เรื่องสุดท้ายว่าอาตีเอาคอมพิวเตอร์
ของอาม่าไปใช้หรือไม่ การใช้บทสนทนายกหว่างตัวละครมาบอกเล่าเรื่องราวแทนวิธีการบรรยายเรื่อง
ทำให้เรื่องมีชีวิตชีวาและสมจริงมากขึ้น

4) การเปิดเรื่องโดยการพรรณนาฉากและบรรยากาศ

ฉากเป็นส่วนสำคัญของวรรณกรรม หมายถึงถึงสถานที่ เวลาและบรรยากาศที่ผู้แต่ง
สร้างขึ้นในเรื่อง การเปิดเรื่องโดยการพรรณนาฉากและบรรยากาศ คือ การบอกเล่าถึงสถานที่ เวลาหรือ
บรรยากาศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราว

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย เปิดเรื่องโดยกล่าวถึงฉากในเวลาตีสี่ เมื่อจ้อยกำลังขึ้นสะพาน
ลูกหว่าได้ตั้งดูความสนใจของจ้อย ดังตัวอย่าง

ลูกหว้าสีดัลอยนึ่งเป็นแพใหญ่ สะท้อนแสงไฟอยู่กลางวัง
น้ำใต้โคนต้นหว้ายักษ์ ยั่วให้จ้อยหมายตาเอาไว้ รสมันคงสดหวาน
ฉ่ำเย็นอย่างเคย เขากลื่นน้ำลายขณะย่างขึ้นสะพานลำไม้ไผ่คู่ ใน
ความมืดตึ๋มต้อตอนตีสี่ จ้อยมองเห็นแต่แสงไฟจากตะเกียงแก๊สติด
หมวกชาวสวนยางพาราของแม่เท่านั้น ที่ส่องแสงแวบวาบระหว่างพุ่ม
ไม้จากอีกฟากของลำห้วย

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 9)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้วิธีพรรณนาฉากที่เกี่ยวกับตัวละครจ้อยใช้
ภาษาพรรณนาให้ผู้อ่านเห็นภาพห้วย ในเวลาตีสี่ ทำให้ผู้อ่านสามารถสัมผัสถึงความมืดพร้อมกับการพรรณนา
ถึงความอโรยของลูกหว้า การเปิดเรื่องด้วยวิธีนี้ สามารถโน้มน้าวจิตใจผู้อ่าน ให้อยากรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ
ที่จะเกิดขึ้นกับตัวละครจ้อยในฉากที่พรรณนา และจะเกี่ยวข้องกับลูกหว้าอย่างไร

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย ตอนฝนตกแดดออก เปิดเรื่องโดยพรรณนาฉากปรากฏการณ์
ทางธรรมชาติ มีฟ้าแลบ พายุฝน และแดดออก ดังตัวอย่าง

ฟ้าแลบแปลบปลาบแล้วก็ฟ้าโครมครามตั้งแต่เช้า ตามมา
ด้วยพายุฝนกระหน่ำจนไม้เล็กไม้ใหญ่ส่ายไหวโยกโยนไปมา สายหน่อย
ลมก็หายเหลือแต่สายน้ำฟ้าตกพร่า ๆ ไม่ยอมหยุด แดดฉายแสงส่อง
ม่านเมฆฝนดูเป็นประกายสว่างสดใส

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 50)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นจะให้เห็นว่า ผู้แต่งพรรณนาธรรมชาติเมื่อเกิดพายุอย่าง
ละเอียดและมีชีวิตชีวา ผู้อ่านเห็นภาพ “ฟ้าแลบ” เกิดขึ้น ต่อมาก็มียุ “พายุฝน” ต้นไม้เล็กใหญ่ไหวตาม
สะท้อนให้เห็นว่ามีพายุฝนอย่างรุนแรง สุดท้ายลมก็หายไปและแดดเริ่มออก แสงแดดทำให้เมฆฝนดู
ประกายสดใส การเปิดเรื่องด้วยพรรณนาฉากนี้ให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเหมือนได้เห็นภาพจริง ๆ และ
เกิดความสนใจจะอ่านเรื่องต่อ

ในเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ตอนลูกยางกลางห้วย ได้เปิดเรื่องโดยพรรณนาถึง
การเปลี่ยนแปลงของเวลา ผ่านการเปลี่ยนแปลงของต้นยางพาราและต้นมะม่วงหิมพานต์ ดังตัวอย่าง

ต้นยางพาราเปลี่ยนสีใบอย่างรวดเร็ว จากเขียวเป็นเหลือง
แสด แดง น้ำตาล จากนั้นก็แห้งกรอบเหมือนถูกไฟไหม้ ต่างทยอย
ผล็อยร่วงหล่นพื้นจนลำต้นโกร่นไปตาม ๆ กัน

ไม่นานจากนั้น ช่วงเวลาสอปลายภาคสำหรับนักเรียนก็
มาถึงเช่นกัน มะม่วงหิมพานต์สองข้างทางไปโรงเรียนเริ่มออกดอก
หน้าแล้งจะมาพร้อมกับฤดูกลางผลัดใบ

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 60)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นจะเห็นว่า ผู้แต่งได้ใช้วิธีการเปิดเรื่องโดยการพรรณนาฉากและบรรยากาศธรรมชาติกับวิถีชีวิตคนชนบท ผู้แต่งใช้คำที่เหมาะสมมาพรรณนาถึงการเปลี่ยนแปลงของต้นยางพารา แสดงให้เห็นว่าต้นยางพาราจาก “เขียว” เป็น “เหลือง” เป็น “แสด” เป็น “แดง” เป็น “น้ำตาล” ต่อมาก็แห้งหล่นพิน นอกจากนั้นยังถ่ายทอดสถานการณ์ที่มะม่วงออกดอก แสดงให้เห็นว่าฤดูกาลย่างผลิบมาจนถึงแล้ว การเปิดเรื่องด้วยวิธีพรรณนาปรากฏการณ์ทางธรรมชาติบ่งบอกการเปลี่ยนแปลงของเวลาแทนการบอกกล่าวเวลาโดยตรง

5) การเปิดเรื่องด้วยคำพูดของตัวละคร

การเปิดเรื่องด้วยคำพูดของตัวละคร เป็นการบอกถึงเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่น่าสนใจ หรืออารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ของตัวละครคนใดคนหนึ่ง ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเวนบุ๊กอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ก็มีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งได้ใช้วิธีการเปิดเรื่องด้วยคำพูดของตัวละคร มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ตอนเจ้าฟ้าแสนวิเศษ เปิดเรื่องโดยกล่าวถึงลักษณะของเจ้าตัวฟ้าแสนวิเศษผ่านคำพูดของเพื่อนของชะเอม ดังตัวอย่าง

“ตัวมันเหมือนแมว สีฟ้า ๆ แต่หน้าขาว มีกระเป๋าดูอยู่ที่ท้องเอาไว้ใส่ของวิเศษเป็นร้อยอย่างเลย” ถ้าอยากจะขึ้นไปในอากาศก็ติดคอปเตอร์ไม่ไผ่มันก็พาเราไปได้แล้ว แต่ถ้าอยากดำดิ่งลงดินเลย อ้อ ๆ ๆ ใครอยากย้อนเวลาใช้ไหม้แมชชีนพาไปได้ โอ้ย...เล่าไม่หมด มันเก่งมากในความคิดของฉันจนอยากได้มาอยู่ที่บ้าน ถ้าได้มานะ...จะไปท่องเที่ยวให้ทั่วโลกเลย”

ชะเอมนึกถึงคำพูดของเพื่อนชั้น ป.4 ห้องเดียวกัน...

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 11)

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นว่า ผู้แต่งเปิดเรื่องด้วยคำพูดของเพื่อนของชะเอม บอกให้รับรู้รูปร่างหน้าตาและลักษณะเฉพาะตัวของเจ้าตัวฟ้าแสนวิเศษโดยผ่านคำพูดของเพื่อนห้องเดียวกันของชะเอม ได้รู้ว่าตัวฟ้าแสนวิเศษ “เหมือนแมว” “หน้าขาว” และมีของวิเศษจำนวนมาก ผู้แต่งไม่ได้กล่าวถึงลักษณะเจ้าตัวฟ้าแสนวิเศษโดยตรง แต่ใช้คำพูดของเพื่อนห้องเดียวกันของชะเอมมาบอกโดยทางอ้อม การเปิดเรื่องแบบนี้สามารถทำให้ผู้อ่านเกิดความสนุกสนาน ความประทับใจต่อลักษณะของเจ้าตัวฟ้าแสนวิเศษและสนใจจะอ่านต่อเพื่อรู้ว่าเจ้าตัวฟ้าแสนวิเศษมีบทบาทสำคัญอย่างไรในเรื่อง

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย เปิดเรื่องด้วยคำพูดของคุณครูสอาดค์ ในตอน “โตขึ้นหนูอยากเป็น...”

“เมื่อเราโตขึ้น ต้องประกอบอาชีพ เราจะมีความสุขถ้าได้ประกอบอาชีพที่ชอบและใฝ่ฝัน ดังนั้นวันนี้ครูจะให้ทุกคนเล่าถึงอาชีพที่ใฝ่ฝันอยากจะเป็นในอนาคตพร้อมบอกเหตุผลด้วยว่าทำไม”

คุณครูสอแสงค์พูดคุยเสียงพูดคุยกันจ้อกแจ้ก ๆ ก็ดังขึ้นบ้างก็ถ่ายหน้าทำนองว่าไม่รู้ว่าจะตอบอะไรแต่บางคนก็รีบเล่าอย่างออกรสออกชาติทั้ง ๆ ที่ได้ยกก็ได้เล่าแล้ว

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 111)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า ในตอนนี้ผู้แต่งเปิดเรื่องด้วยคำพูดของคุณครูสอแสงค์ที่ปัญหาให้เด็ก ๆ ว่าในอนาคตจะทำอาชีพอะไร การเปิดเรื่องด้วยวิธีนี้ ทำให้เรื่องมีชีวิตชีวาและสมจริงมากขึ้นและสามารถทำให้ผู้อ่านติดตามอ่านเรื่อง เพราะสนใจและให้ความสำคัญกับปัญหาที่กล่าวถึง

สรุปได้ว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ผู้แต่งของแต่ละเรื่องได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่อง 3 วิธี ได้แก่ การเปิดเรื่องโดยใช้นาฏการ การเปิดเรื่องโดยการเล่าเรื่อง การเปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนา นอกจากนี้ ผู้แต่งของบางเรื่องยังใช้วิธีการเปิดเรื่องที่แตกต่างกัน เช่นผู้แต่งของเรื่อง ลูกยางกลางห้วยนิยมเปิดเรื่องโดยการพรรณนาฉากและบรรยากาศ ผู้แต่งของเรื่องต้นมะกอกหลานยายนิยมเปิดเรื่องโดยใช้คำพูดของตัวละคร

3.2.2 การดำเนินเรื่อง

การดำเนินเรื่องเป็นตอนกลางของเรื่อง เป็นช่วงที่สืบเนื่องมาจากการเปิดเรื่องในช่วงการดำเนินเรื่อง มีวัตถุประสงค์เพื่อดึงความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามเรื่องจนจบ ดังนั้นการดำเนินเรื่องมีความสำคัญที่บอกเรื่องราวอย่างชัดเจน วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 มีจุดเด่นการดำเนินเรื่องในด้านการสร้างความขัดแย้งในเรื่อง การเล่าเรื่อง และการลำดับเรื่อง

1) การสร้างความขัดแย้ง

โดยทั่วไปผู้แต่งนิยมใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งที่เร้าใจ แล้วคลี่คลายความขัดแย้งเหล่านี้ ไปจนถึงช่วงการปิดเรื่อง จากการวิเคราะห์กลวิธีการสร้างความขัดแย้งในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 พบว่า ผู้แต่งได้สร้างความขัดแย้งหลายประการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1) ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ หมายถึง ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครเอกกับตัวละครเอก หรือระหว่างตัวละครเอกกับตัวละครรอง ความขัดแย้งนี้มักจะเกิดขึ้นด้วยเหตุผลตัวละครมีความแตกต่างด้านความคิด โลกทัศน์ พฤติกรรม ต่าง ๆ ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ผู้แต่งของแต่ละเรื่องก็ได้ใช้วิธีการสร้างความขัดแย้งระหว่าง ตัวละครกับตัวละครมาช่วยดำเนินเรื่อง

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ผู้แต่งตั้งใจสร้างเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นความขัดแย้งระหว่างอาม่ากับโชคตั้งแต่เปิดเรื่อง เช่นในเรื่องได้กล่าวไว้ว่า โชคกับพี่ขวัญไปส่งขนมปังหน้าหมูที่พี่ขวัญทำเองให้อาม่าชิมแต่อาม่าไม่ยอมให้โชคเข้าไปในห้อง ทำให้โชคไม่พอใจและเถียงกลับว่าเขาเองก็ไม่อยากเข้าห้องอาม่า ดังตัวอย่าง

อาม่ามองหน้าพี่สาวแล้วว่า “สื่อเข้ามาได้” แล้วก็หันมามองหน้าผม “แต่ไอ้ไม่ต้องมา...”

พี่สาวผมหัวเราะคิก ๆ ไม่รู้จะทำอะไรนักหนา ผมส่ายหน้าให้กับคำสั่งของอาม่า หนอยแน่ะ ดันมาเรียกผมว่า ‘ไอ้’ ทั้งที่ผมเป็นผู้ชาย ผมก็เลยสวนกลับไปว่า “ผมก็ไม่อยากเข้าไปนักรอก”

“เฮ้...” แกร้องอีก “ห้องอ้าว อ้าวให้ใครเข้าก็ได้” ว่าแล้วแกก็ใช้ไม้เท้าเกี่ยวเอาพี่ขวัญเข้าไปในห้องแก แล้วปิดประตูดั่งปัง “คนไม่มีมารยาท” ผมตะโกนใส่ห้องของแก...

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 43)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างบนจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างความขัดแย้งระหว่างอาม่ากับโชคมาช่วยดำเนินเรื่องอย่างต่อเนื่อง ทำให้เรื่องสนุกสนานและมีชีวิตชีวามากขึ้น ในตัวอย่างนี้ผู้แต่งได้สร้างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างโชค อาม่า กับพี่ขวัญ คำพูดของอาม่าและเสียงหัวเราะของพี่ทำให้โชคไม่พอใจ และใช้คำพูดเถียงตอบโต้กับอาม่า จึงทำให้อาม่ามีพฤติกรรมแข็งกร้าว “ปิดประตูดั่งปัง” พฤติกรรมของอาม่าดังกล่าวนี้ทำให้โชค “ตะโกนใส่ห้องอาม่า”

ในเรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ผู้แต่งได้สร้างบทสนทนาระหว่างพิมกับพี่เริ่ม ดังตัวอย่างแล้ววันหนึ่ง พี่เริ่มถามพิมว่า เราจะขนย้ายไปอยู่บ้านของเขาวินไหน พิมก็

“อ้าว! เกิดอะไรขึ้น ผู้ใหญ่ตกลงกันแล้วแต่ดันว่าอยู่บ้านของพิมไม่ต้องย้ายไปไหน เราจะทำมาหากินที่นี่ มีอาชีพทำสวน พี่เริ่มเข้าใจอะไรผิดไปรีเปล่า”

พี่เริ่มอธิบายว่า ตัวเขารับรู้ว่า แต่งงานแล้วจะอยู่บ้านไหนก็ตามใจ แต่ในความเป็นจริง เขามีภาระหน้าที่ประจำอยู่ในฤดูเก็บข้าวเปลือกจากค่าเช่านา...”

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 : 142)

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า พิมกับพี่เริ่มเป็นสามีภรรยา กัน แต่มีความคิดที่แตกต่างกัน พิมอยากใช้ชีวิตคู่อยู่ในบ้านของตัวเอง ส่วนพี่เริ่มเป็นหัวหน้าประจำของตัวเองและอยากจะทำพิมกลับไปใช้ชีวิตที่บ้าน ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงมีความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างพิมกับพี่เริ่ม การสร้างความขัดแย้งนี้มีส่วนช่วยให้เรื่องมีชีวิตชีวามากขึ้น

ในเรื่อง เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลกได้กล่าวถึงความขัดแย้งและความคิดที่แตกต่างกันระหว่างตัวละครแม่กับตัวละครบูบู ดังตัวอย่าง

แม่พูดอยู่เสมอว่า เสียหายที่ไม่ได้เรียนหนังสือต่อจนถึง
ชั้นมัธยม แม่ชอบอ่านหนังสือมากและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วจาก
การอ่าน แต่บูบูไม่สนับสนุนให้แม่เรียนต่อ บูบูไม่รู้ว่เด็กผู้หญิงจะ
เรียนหนังสือมาก ๆ ไปทำไม เพราะหน้าที่ของผู้หญิงก็คือการปลูก
มันเทศ ดูแลหมู สานตะกร้า แล้วก็ทำแสบแสบ พูดถึงเรื่องการเรียน
ที่บูบูกับแม่จึงเถียงกันทุกที

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 11)

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้สร้างความขัดแย้งระหว่างตัวละครแม่กับตัวละครบูบูมาดำเนินเรื่อง เพราะบูบูมีความคิดว่า ลูกผู้หญิงมีหน้าที่ทำงานบ้าน เช่น การปลูกมันเทศ ดูแลหมู ไม่ต้องมีการศึกษาสูง จึงไม่สนับสนุนลูกสาวให้เรียนต่อ แต่แม่เป็นคนที่ชอบเรียน จึงเกิดการโต้เถียงกัน การสร้างความขัดแย้งนี้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจอ่านต่อเพื่อหาคำตอบว่าสุดท้ายแม่ได้ไปเรียนหรือไม่

ในเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ได้กล่าวถึงบทสนทนาระหว่างจ้อยกับจวง ดังตัวอย่าง
วันนั้นจ้อยผลอดงข้าวข้างหนึ่งแซ่วันานจนมีกลิ่นเหม็นไหม้
“ให้หุงข้าวแค่นี้ยังวางใจไม่ได้” จวงก่นจ้อย “ต่อไปจะทำ
อะไร
“แล้วพี่ละ แค่ออกไฟก็ยังไม่เป็น ต้องให้คนอื่นก้อให้ตลอด
เลย” จ้อยทนไม่ไหวเริ่มตอปากต่อคำ
คงจะไปจีใจดำจวงเข้า หรือไม่เธอก็คงหงุดหงิดกับเรื่อง
อื่นอยู่ก่อนแล้ว จวงฉวยไม้ฟันข้างเตาดันหนึ่งขว้างไปที่จ้อย

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 52-53)

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งดำเนินเรื่องโดยสร้างความขัดแย้งระหว่างตัวละครจ้อยและตัวละครจวง เหตุการณ์จวงสั่งให้จ้อยน้องชายช่วยหุงข้าว แต่จ้อยทำให้ข้าวไหม้เกิดโต้เถียงขึ้นและพี่จวงได้ใช้ไม้ฟันตีน้องชาย ทำให้ผู้อ่านอยากติดตามเรื่องราวความขัดแย้งครั้งนี้จะคลี่คลายไปอย่างไรต่อไป

ในเรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ได้กล่าวถึงคุณยายสั่งให้ชะเอมชายมะกอกไม่นานก็เริ่มขายไม่ออก และชะเอมชายที่จะขายมะกอกให้เพื่อนในห้อง จึงมีการโต้แย้งกับคุณยายเพราะชะเอมต้องการหยุดขายมะกอก ดังตัวอย่าง

“ชะเอมไม่อยากจะขายแล้ว”

เด็กหญิงบอกความต้องการออกไปโดยไม่สนใจคำสอนแม่
เพียงสักนิด

“งั้นยายก็ต้องพูดต่อว่าถ้าชะเอมเป็นแม่ค้า จะถอยอย่างนี้
ไม่ได้”

“ก็ชะเอมไม่ใช่แม่ค้านี่ ชะเอมเป็นเด็ก” ยังไม่ใช่วัยรุ่นอย่าง
พี่จืดด้วย

“ยายรู้แล้ว แต่เอาเถอะ วันนี้ขายไม่ได้ พรุ่งนี้ก็ต้องขายได้น่า
ไปขายเพื่อนข้างห้องด้วยน่าจะดีนะ”

“ยาย...”

เมื่อยายไม่ฟังเสียงขอร้อง ชะเอมจึงต้องถอนหายใจเฮือกใหญ่
แล้วเดินคอตกเอากระเป๋าเข้าไปเก็บในห้องนอน

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 83)

จากตัวอย่างที่ยกมาเห็นได้ว่า ตัวละครชะเอมกับตัวละครยายมีความคิดที่
แตกต่างกันระหว่างวัย ในเรื่องการขายมะกอก ยายคิดว่าการขายของต้องอดทน มีความพยายามจะได้
ขายออกได้ ส่วนชะเอมคิดว่าตัวเองเป็นเด็ก ไม่ใช่แม่ค้าพ่อค้า จึงไม่ต้องขายมะกอก ความคิดที่
แตกต่างกันสร้างความขัดแย้งระหว่างตัวละครชะเอมกับตัวละครยายและทำให้เรื่องน่าสนใจว่าผู้แต่ง
จะคลี่คลายความขัดแย้งนี้อย่างไร

1.2) การสร้างความขัดแย้งภายในจิตใจของมนุษย์

ความขัดแย้งภายในจิตใจของมนุษย์ คือ ความรู้สึกสับสนภายในจิตใจของ
มนุษย์ที่มีต่อคนใดคนหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ทำให้มนุษย์ต้องต่อสู้กับความรู้สึกภายใน
จิตใจตนและเกิดความรู้สึกลำบากใจให้การตัดสินใจ

ในเรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้กล่าวไว้ว่า เมื่ออาม่าถามถึงเรื่องพ่อแม่ของโชค โชค
โกธรพ่อแม่ที่ทิ้งตัวเองไป จึงไม่อยากจะรู้ว่าพวกเขาอยู่ที่ไหน แต่ขณะเดียวกัน เขาก็อยากมีพ่อและแม่
เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ ดังตัวอย่าง

“ไม่มีค้ายอยากทิ้งลูกหลอก... พ่อแม่ลี้คงไม่มีทางเลือก...
แล้วตอนนี้เขาอยู่ที่ไหนล่ะ... พ่อรู้มั๊ย”

“ไม่” ผมลงเสียงหนัก เป็นการยืนยัน “ผมก็ไม่อยากรู้
เขาตายจากผมไปนานแล้วทั้งสองคน”

“ตั้ยไม่จิงมั้ง... พี่สาวลือว่า ลือชอบพูดว่า มายแต่ก ๆ ...
อยู่เลย”

“ผมประชด” ผมตอบอาม่า “ผมดูหนังฝรั่ง เด็กฝรั่งเรียก พ่อว่าแด๊ด ผมอยากมีแด๊ดกับเขาบ้าง ก็เลยอุทานว่า โอ มายแด๊ด แทนมายก็้อด แล้วมันก็ติดเรื่อยมา...”

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 244)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นจะได้เห็นว่า ผู้แต่งใช้บทสนทนาาระหว่างตัวละคร แสดงถึงความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครเอกโชค ช่วยการดำเนินเรื่องและผู้อ่านสามารถรู้ความรู้สึก สับสนในจิตใจของตัวละคร เรื่องพ่อแม่ทิ้งโชคไปตั้งแต่เด็ก ทำให้โชคเกิดความรู้สึกโกรธพ่อแม่และไม่ ยากรู้ว่าพ่อแม่อยู่ที่ไหน แต่โชคนิยมใช้คำว่า “มายแด๊ด” จะได้เห็นว่าในเวลาเดียวกัน โชคก็คิดถึงพ่อแม่

ในเรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ได้กล่าวถึงพิมเกิดความขัดแย้งภายในจิตใจ ดังตัวอย่าง
...ถึงแม่จะไม่ได้สาธยายรายละเอียดทุกเรื่องให้ฟัง ใจคอพิม
คิดจะทิ้งพ่อแม่ไปเรียนต่อได้ลงโดยไม่หวังใยเลย ได้หรือ

ฟังคำของแม่แล้ว พิมจะทำอะไรได้ นอกจากร้องไห้ แต่ร้อง
เท่าไร เวลาไหน ก็ไม่หมดน้ำตา พิมไม่ได้ร้องไห้ระบายความผิดหวัง
เท่านั้น แต่พิมก็คิดบททวนด้วยความน้อยใจอยู่ตลอดเวลา คนอื่น
ๆ ที่เขาได้เรียนต่อ ไซ้จะเรียนเก่งกว่าพิมทุกคน และไซ้จะพร้อมเสียทุก
คนในเรื่องทุนทรัพย์ แต่เขาไม่มีหน้าที่ประจำในบ้านที่ต้อง
รับผิดชอบอย่างที่พิมทำอยู่

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 : 104)

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้ดำเนินเรื่องโดยสร้างความขัดแย้ง ภายในจิตใจของ ตัวละครพิม ซึ่งเป็นลูกสาวที่เชื่อฟังแม่และรู้หน้าที่ของตัวเองอย่างดี ด้วยเหตุผลนี้ เมื่อแม่เสนอให้ไม่ต้องเรียนต่อ พิมก็ต้องยอมรับและทำอะไรไม่ได้ แต่เธอก็ร้องไห้และเกิดความขัดแย้ง ที่ผิดหวังจะไม่ได้เรียนต่อเหมือนเพื่อนคนอื่น ๆ และน้อยใจที่ไม่ใช่เพราะว่าตัวเองไม่เก่งจึงสู้เพื่อนไม่ได้ คือเพื่อนคนอื่น ๆ ไม่มีหน้าที่ประจำบ้านเหมือนเธอจึงมีเวลาเยอะให้กับการเรียน

ในเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ได้กล่าวถึงจ้อยรู้สึกสับสนและตัดสินใจไม่ได้ว่าจะ เรียนต่อหรือไม่ ดังตัวอย่าง

ทำไมพรถึงตัดสินใจได้ง่ายดาย จ้อยถามตัวเอง ความจริงจบ
พี่ชายของเขา รวมทั้งเด็กบ้านป่าคนไหน ๆ ก็เช่นกัน ต่างตัดสินใจ
ไม่เรียนต่อด้วยตัวเองทั้งสิ้น แม้แต่จิ๋วก็ตัดสินใจบอกแม่ไปแล้วว่าจะ
เรียนแค่ ป. 6 เท่านั้น จ้อยไม่เข้าใจว่าทำไมเขาถึงลงเล่น

บางทีเพราะแม่ทำให้จ้อยคิดหวั่นไหว หรือบางทีเขาก็อ่อนแอ
เกินไปจริง ๆ สำหรับชีวิตบ้านป่า

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 83)

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครจ้อย และได้กล่าวถึงตัวละครกำลังพบปัญหาว่าต้องตัดสินใจจะเรียนต่อหรือไม่ แม้ว่าได้เห็นคนที่อยู่ข้าง ๆ ที่เป็นเด็กบ้านป่าล้วนตัดสินใจไม่เรียนต่อ แต่เขาเองยังรู้ไม่ชัดเจนว่าจะเรียนต่อหรือไม่ ความขัดแย้งใจในการตัดสินใจของจ้อยดึงดูดใจผู้อ่านให้อยากรู้ว่าเรื่องจะดำเนินไปอย่างไร และจ้อยจะเลือกอย่างไร

ในเรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ได้กล่าวว่า เด็กหญิงชะเอมเกิดความรู้สึกที่ขัดแย้งกับเรื่องการขายมะกอก ดังตัวอย่าง

เด็กหญิงมีสีหน้าครุ่นคิด สองกะละมังน่าจะขายได้ประมาณสามวัน สับสนในใจ ทั้งอยากขายและไม่อยากขาย แน่แน่นอนว่าชะเอมจะได้เงินจากการขายไปฝากที่ธนาคารออมสินในวันเด็ก และได้ของขวัญมาด้วย

แต่อีกใจ...ชะเอมรู้สึกกระอักกระอ่วนเหลือคณาที่จะต้องบากหน้านำมะกอกเข้ามาวางขายในห้อง ถ้ามีคนอื่นทำจะไม่รู้สึกเช่นนี้ แต่ไม่มีใครทำเหมือนชะเอมสักคน

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 83)

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้สร้างความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครเอกชะเอม ชะเอมดีใจที่จะขายมะกอก เพราะจะได้เงินจากเรื่องขายมะกอก แต่อีกใจก็ไม่อยากขายมะกอก เพราะไม่เคยมีเพื่อนใครทำแบบนี้ รู้สึกว่าอายุที่จะขายมะกอกให้เพื่อน การสร้างความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครเอกชะเอมทำให้ผู้อ่านสามารถสัมผัสความรู้สึกสับสนในจิตใจของตัวละครชะเอมอย่างชัดเจน

สรุปได้ว่า ผู้แต่งของวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุคควอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ใช้กลวิธีการดำเนินเรื่องโดยสร้างความขัดแย้งระหว่างตัวละครและตัวละครในด้านความคิดและความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ด้านความคิด ความรู้สึก ความขัดแย้งดังกล่าวทั้งหมดสามารถช่วยให้เรื่องมีเนื้อหาสาระสมบูรณ์มากขึ้น ช่วยให้เรื่องดำเนินไปอย่างสนุกสนาน มีชีวิตชีวา และช่วยดึงดูดใจผู้อ่านให้ติดตามอ่าน

2) การเล่าเรื่อง

วรรณกรรมประเภทนวนิยายมีการเล่าเรื่องอยู่เสมอ การเล่าเรื่องได้ให้มุมมองที่หลากหลาย และแต่ละมุมมองของเรื่องเล่านั้นสามารถส่งเสริมให้เรื่องราวดูน่าเชื่อถือได้ ทำให้เรื่องเล่ามีเนื้อหาและอรรถรสที่แตกต่างกัน โดยทั่วไป ผู้แต่งเป็นผู้เล่า แบบเป็นผู้สังเกตการณ์หรือให้ตัวละครหลักเป็นผู้เล่าเรื่อง ตัวละครรองเป็นผู้เล่า ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุคควอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ผู้แต่งบางคนได้ใช้รูปแบบการเล่าเรื่องที่เหมือนกัน บางคนได้ใช้รูปแบบการเล่าเรื่องที่แตกต่างกัน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1) ตัวละครหลักเป็นผู้เล่าเรื่อง

ตัวละครหลักเป็นผู้เล่าเรื่อง คือ ให้ตัวละครหลักเป็นผู้เล่า วิธีนี้มักใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง เช่น ผม ฉัน তিনি เป็นต้น ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ได้ใช้วิธีนี้เล่าเรื่อง ดังนี้

ในเรื่องอำมาบนคอนโด ได้กล่าวถึงเรื่องราวเกี่ยวกับอำมากลับมาคอนโด ดังตัวอย่าง

อำมากลับมาคอนโดตอนไหนผมไม่รู้ มีใครแห่แห่มาบ้าง
ผมก็ไม่รู้อีกนั่นแหละ รู้แต่ว่าตอนเย็นพอผมกลับมาจากโรงเรียน ก็เห็น
หลักฐานว่าแกกลับมาแล้ว นั่นก็คือหน้าห้องอำมาของวางกองอยู่
หนึ่งอย่าง เป็นกล่องกระดาษคล้ายกล่องของขวัญแต่ไม่มีของขวัญ
เหลืออยู่แล้ว หน้าห้องถัดไปก็มีคนยืนจับกลุ่มกันอยู่สองสาม อันมี
คุณนายยิ้มปลอม คุณป้าหน้าเย็น และพี่วันจันทร์

(อำมาบนคอนโด. 2557 : 146)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้วิธีการเล่าเรื่องของตัวละคร โดยที่อยู่ในเหตุการณ์ที่เมื่อตัวละคร “ผม” กลับมาคอนโดก็ให้เห็นหลักฐานซึ่งเป็นกล่องของขวัญที่ไม่มีของขวัญ และมีคุณนายยิ้มปลอม คุณป้าหน้าเย็น และพี่วันจันทร์กำลังเยี่ยมอำมา “ผม” จึงพิจารณาได้ว่าอำมากลับมาแล้ว การใช้วิธีนี้ ทำให้เนื้อเรื่องที่เล่าออกมาดูมีความสมจริงน่าเชื่อถือ ทำให้ผู้อ่านเห็นว่า “ผม” เป็นคนเล่าเรื่อง และผู้อ่านสามารถรับรู้การกระทำของตัวละครผู้อื่น ๆ แต่ไม่สามารถสัมผัสความรู้สึกนึกคิดของตัวละครผู้อื่นได้

ในเรื่อง เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก ได้เล่าเรื่องโดยกล่าวถึงนิสัยใจคอของบubu ซึ่งเป็นคนพุดน้อย และดูดูเหมือนไม่เป็นมิตรดังตัวอย่าง

บubuเป็นคนพุดน้อย ผมไม่ค่อยเห็นบubuหัวเราะสักเท่าไร
นอกจากยิ้มให้ แต่ไม่ว่าจะยิ้มน้อย ๆ หรือยิ้มกว้าง ๆ สำหรับผมแล้ว
เป็นยิ้มที่ดูอยู่ดี เพราะบubuมีดวงตาที่ดูดุตัน ยิ่งมีรอยแผลเป็นลึกที่หาง
ตาข้างซ้ายเป็นแฉกคล้ายตัววายด้วยแล้ว เวลาจ้องใคร คนนั้นเป็น
ต้องหลบสายตาทุกที

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 5-6)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้ตัวละครหลักเป็นผู้เล่า คือ ตัวละครหลัก “ผม” ได้กล่าวถึงบubuเป็นคนไม่ชอบพุด หน้าตา ดูว่ายิ้มหรือจ้องใครจะทำให้รู้สึกดู ด้วยเหตุผลที่ตัวละครบubuเป็นผู้ใกล้ชิดกับตัวละครหลัก การให้ “ผม” เป็นผู้บรรยายเรื่องทำให้ผู้อ่านได้เห็น “ผม” เกิดความกลัวต่อบubu และได้รู้จักตัวละครบubuอย่างสมจริง

2.2) ผู้แต่งเป็นผู้เล่าเรื่อง

วิธีการเล่าเรื่องแบบผู้แต่งเป็นผู้เล่า คือ ผู้แต่งเป็นคนบรรยายเสมือนเป็นผู้ที่รู้เห็นทุกสิ่ง โดยที่ผู้แต่งต้องไม่แสดงตัวเองออกมาในงาน เรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ต้นมะกอกหลานยาย และ ลูกยางกลางห้วยก็ได้ใช้วิธีการเล่าเรื่องโดยให้ผู้แต่งเป็นผู้เล่า มีรายละเอียดดังนี้

ในเรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ได้กล่าวถึงเรื่องราวเกี่ยวกับพิมแบ่งอาหารกลางวันที่ห่อมาจากบ้านให้นิดกินด้วย ดังตัวอย่าง

เวลาอยู่พักกลางวัน นิดไม่ได้ลงไปซื้อข้าวกินที่โรงอาหาร ไม่ได้ห่อข้าวมาจากบ้านด้วย นิดเล่าว่า เมื่ออยู่โรงเรียนเดิมในกรุงเทพฯ โรงเรียนมีอาหารให้นักเรียนกินด้วย ไม่เคยต้องซื้อเลย พิมเอาห่อข้าวออกมาวางกับม้านั่ง ชวนนิดกินด้วย ถามเขาว่า

“นิดหิวไหม รังเกียจไหม จะกินไหม”

แล้วพิมก็นึกได้ว่า ถามอะไรโง่ ๆ ใครเขาจะกล้าตอบไม่ว่าคำถามไหน พิมก็เลยเปิดห่อข้าว เอาซ้อนออกมาแบ่งไข่ทอดครึ่งใบ ข้าวคนละครึ่ง และส่งซ้อนให้นิด

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 : 91-92)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ผู้แต่งเป็นผู้เล่าถึงเรื่องราวเกี่ยวกับด้วยเหตุผลนิดไม่ได้ห่อข้าวมาโรงเรียนและไม่มีเงินซื้อข้าว พิมจึงแบ่งข้าวให้นิดกิน ทำให้ผู้อ่านได้ยินเสียงพูดและมองเห็นการกระทำของพิม นอกจากนี้ วิธีนี้ยังสามารถบอกกล่าวถึงความรู้สึกนึกคิดในใจของพิม แสดงให้ผู้อ่านเห็นถึงพิมเป็นคนที่มีความน้ำใจและคำนึงถึงความรู้สึกของนิด ซึ่งนิดอาจจะรู้สึกประทับใจและเกรงใจ จึงตอบคำถามของเธอไม่ได้

ในเรื่อง ลูกยางกลางห้วยได้กล่าวถึงเวลาเปิดเทอม หน้าที่ช่วยงานบ้านของจ้อยก็เหลือแต่กรีดยาง เสรีจก็ต้องรีบไปโรงเรียน ดังตัวอย่าง

วันนี้เป็นวันเปิดเทอม จ้อยขึ้นชั้น ป. 4 จิวชั้น ป. 3

กว่าจ้อยจะกรีดยางกับแม่เสรีจก็รุ่งสาง แม่ไลให้รีบกลับบ้านเตรียมตัวไปโรงเรียน แม้ว่าอย่าไปสายให้เสียฤกษ์เสียยามตั้งแต่วันแรก จ้อยเร่งรีบเดินกลับบ้านพลางใช้มือลอกแกะเศษน้ำยางซึ่งแข็งติดตามมือตามแขน บางทีน้ำยางกระเซ็นไปติดเหนียวหนึบตรงคิ้วหรือขนตา เวลาลอกต้องเบามือ แต่เปิดเทอมแล้วหน้าที่เขามีแค่กรีดยางก็เสร็จงาน ไม่ต้องเก็บน้ำยางอีก

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 17)

จากตัวอย่างที่ยกมาเห็นได้ว่า ในเรื่องนี้ได้ใช้รูปแบบการเล่าเรื่องแบบผู้แต่งเป็นผู้เล่าเรื่อง เป็นเหตุการณ์หลังจากเสร็จงานกริตราย จ้อยกลับบ้านเตรียมตัวไปโรงเรียนเพื่อไม่ให้ไปสายในวันแรกที่เปิดเทอม วิธีการเล่าเรื่องนี้สามารถบอกกล่าวได้ทุกอย่างโดยละเอียด ไม่เพียงแต่ทำให้ผู้อ่านรู้เหตุการณ์ดังกล่าว ยังทำให้เห็นฉาก ความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร แม้ให้ความสำคัญกับการเรียนของลูกอย่างชัดเจน

สรุปได้ว่า ผู้แต่งของวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ได้ใช้รูปแบบการเล่าเรื่องทั้งหมด 2 แบบ คือ การเล่าเรื่องแบบตัวละครหลักเป็นผู้เล่าเรื่อง และ ผู้แต่งเป็นผู้เล่าเรื่อง การเล่าเรื่องแบบตัวละครหลักเป็นผู้เล่าเรื่อง สามารถทำให้เนื้อเรื่องที่เล่าออกมาดูมีความสำคัญและน่าเชื่อถือ ส่วนการเล่าเรื่องแบบผู้แต่งเป็นผู้เล่าเรื่อง สามารถบอกกล่าวได้ทุกอย่างโดยละเอียด นอกจากทำให้ผู้อ่านได้เห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ยังทำให้เห็นภาพฉากและความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร

3) การลำดับเรื่อง

การจัดลำดับเรื่องเป็นขั้นตอนแรกของการวางโครงเรื่อง คือ การเรียบเรียงจัดลำดับแนวคิดที่ต้องการสื่อ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินเรื่อง ผู้แต่งแต่ละคนของวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ได้ใช้วิธีที่หลากหลายมาลำดับเรื่องที่เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นจนจบ ได้แก่ ลำดับเรื่องตามลำดับปฏิทิน ลำดับเรื่องแบบย้อนกลับ และลำดับเรื่องแบบย้อนกลับไปกลับมา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1) ลำดับเรื่องตามลำดับปฏิทิน

การลำดับเรื่องตามลำดับปฏิทิน คือ การเล่าเรื่องไปตามลำดับเวลา เรื่องที่เกิดขึ้นก่อน เล่าก่อน เรื่องที่เกิดขึ้นทีหลัง ก็เล่าทีหลัง เรียงลำดับก่อนหลัง ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 เรื่องลูกยางกลางห้วยและเรื่องเกาะที่มีความสุขที่สุดในโลกก็ได้ลำดับเรื่องตามลำดับปฏิทิน

ในเรื่อง เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก ได้กล่าวว่ายานโนได้หาไข่มุกดำเพื่อเป็นของขวัญแก่แม่ ดังตัวอย่าง

“ถึงจะรู้ว่าหอยมุกอยู่ไหน แต่มันก็อันตรายเกินไปสำหรับเด็ก
อย่างหลาน”

“ผมไม่กลัวอันตราย และอยากให้แม่ได้ของขวัญที่ผมตั้งใจ
หามาให้นี่ครับ” ผมยืนยันเสียงแข็ง

บูบูเงียบไปพักหนึ่งก่อนรับปากว่าจะพาผมพายเรือแคนูไป
มหาไข่มุกดำ เช้าตรู่วันรุ่งขึ้นผมกับบูบูพายเรือแคนูออกไปในทะเล
กันเพียงสองคน ผมติดหน้ากากดำน้ำและท่อหายใจสำหรับการดำ
ผิวน้ำไปด้วย

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 58)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้ลำดับเหตุการณ์ตามเวลา ได้สร้างเหตุการณ์ การหาไข่มุกดำยาโนกับบูบुकุถึงเรื่องยาโนไม่กลัวอันตราย เพราะอยากได้ไข่มุกดำเป็นของขวัญให้กับ แม่ ต่อมาใช้ประโยค “เข้าสู่วันรุ่งขึ้น” บอกเวลาที่ชัดเจน บอกให้ผู้อ่านรู้เหตุการณ์ว่าในเวลาเช้าตรู่วันรุ่งขึ้น บูบุกกับยาโนไปทะเลเพื่อค้นหาไข่มุกดำ

ในเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ได้กล่าวถึงเมื่อสอบปลายภาคแล้วก็ปิดเทอม จ้อยก็ ล้มป่วย ดังตัวอย่าง

ไม่นานจากนั้น ช่วงเวลาสอบปลายภาคสำหรับนักเรียนก็
มาถึงเช่นกัน มะม่วงหิมพานต์ข้างทางไปโรงเรียนเริ่มออกดอก
หน้าแล้งจะพร้อมกับฤดูกาลยางผลัดใบ

ทันทีที่ปิดเทอมใหญ่จ้อยก็ล้มป่วย ราวว่าชีวิตของเขาฝากไว้
กับโรงเรียนก็ไม่ปาน

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 17)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการลำดับเรื่องตามลำดับปฏิทิน ซึ่งได้ดำเนินเรื่องที่เกิดขึ้นตามวันเวลา การลำดับเรื่องด้วยวิธีนี้ทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างสมเหตุสมผล และสมจริง ทำให้ผู้อ่านรู้ว่า “ไม่นานจากนั้น” เมื่อในเวลาฤดูกาลมีเรื่องสอบปลายภาคเกิดขึ้นกับจ้อย และหลังเวลาสอบปลายภาคเสร็จก็ถึงช่วงปิดเทอมผู้แต่งได้บรรยายเหตุการณ์จ้อยป่วยหลังปิดเทอมไป ตามลำดับเวลาของเรื่องราวที่เกิดขึ้น

ในเรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย มีการลำดับเวลาวันเสาร์ที่ชะเอมช่วยยายเก็บ มะกอกและไปเที่ยวบ้านของโจ๊ก ดังตัวอย่าง

เช้าวันเสาร์หมดไปกับการช่วยยายเก็บมะกอกที่ร่วงหล่น
พื้นได้มาเกือบครึ่งกระป๋องทีเดียว ยายเปรยว่าจะนำมะกอกส่วนนี้
ไปเชื่อมแจกจ่ายเพื่อนบ้าน ซึ่งชะเอมเห็นดีด้วย เพราะจะได้
ลดทอนส่วนที่จะนำไปขายลง

ภาคบ่ายชะเอมได้รับอิสระภาพ จึงหิ้วกระป๋องสีแดงแจ๊ดใส่
อุปกรณ์การเล่นไปยังบ้านของโจ๊ก

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 53)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีลำดับเรื่องตามลำดับปฏิทินหรือตาม วัน ซึ่งได้นำเสนอเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามเวลาก่อนหลัง คำว่า “เช้า” “ภาคบ่าย” เป็นคำที่เกี่ยวกับเวลา บอกให้ผู้อ่านรู้ว่าเหตุการณ์ชะเอมช่วยยายเก็บมะกอกเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน ในเช้าวันเสาร์ ต่อมาภาคบ่ายมีเหตุการณ์ชะเอมไปเที่ยวเล่นที่บ้านโจ๊ก

3.2) ลำดับเรื่องตามความขัดแย้ง

ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 เรื่องอาม่าบนคอนโดผู้แต่งได้จัดลำดับโครงเรื่องตามความขัดแย้งสำคัญในเรื่อง สร้างเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้ความขัดแย้งระหว่างอาม่าและโชคเกิดขึ้น พัฒนา และคลี่คลายความขัดแย้ง ดังตัวอย่าง

“ลือมองอาลาย ฮะ คงไม่มีมาละยาก”

ผมยืนนิ่ง เพราะยังแปลไม่ออก กว่าจะแปลออกแกก็มายืนอยู่ตรงหน้าพอดี ผมจ้องตาแกเขม็ง แหวตาของแกช่างเป็นแหวตาคนแก่ที่แห้งแล้งอับเฉาอย่างที่ผมไม่เคยเห็นมาก่อน ผมจ้องเขม็งแกก็จ้องเขม็ง ผมจ้องจนเห็นว่าผมของแกบางจนมองทะลุไปเห็นหนังหั่วที่ตกกระ

“เป็งเด็กเป็งเล็กไม่ลู้จักควาลบผู้ใหญ่...ใช้ไม่ลาย”

“ใช้ไม่ได้ก็ไม่ต้องใช้” ผมสวนตอบทันควัน “ยัยแกเอ๊ย”

ผมตบท้ายด้วยความสะใจ

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 21)

ทำหน้าที่บุรุษไปรษณีย์เสร็จเรียบร้อย ผมก็กลับคอนโดตอนไปถึงเห็นพวกไอ้โก๊ะยังเตะฟุตบอลกันอยู่ พอเห็นผมไอ้โก๊ะก็ตะโกนขึ้น “เฮ้ยโชค...อาม่าตายหรือยังวะ” นี่เป็นครั้งแรกที่ผมได้ยินประโยคคะนองปากของพวกมันแล้วชักโกรธขึ้นมา ทำให้ผมไม่ตอบพวกมันสักคำ และก็เป็นครั้งแรกอีกเช่นกันที่ผมเรียนรู้ว่า ประโยคแรง ๆ ที่ระคายหูมันเป็นเช่นไร ทั้งที่ตามปกติแล้วผมก็ใช้ประโยคแบบนี้บ่อยไป

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 130)

ผมทำท่าจะปิดประตูกลับเข้าห้อง แต่แกกลับร้องเสียงดัง “เดี่ยว ๆ อย่าเพิ่งไอ้หนู ตอบฉันมาก่อนว่านี่ห้องคุณนายซุ้ยกิม แซ่ลี้ไซ้ไหม”

ผมหยุดชะงัก นี่แกมาหาอาม่าหรือผมเข้าไปห้องข้าง ๆ แต่ก็ตัดสินใจไม่กลับเข้าห้อง เพราะผมเป็นหลานอาม่าแล้วนี่ มีความเคลื่อนไหวอะไรก็ต้องรู้แน่นอน ผมจึงไปเคาะประตูห้องให้ด้วย (อย่างมีมารยาท)

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 254)

จากตัวอย่าง การวางโครงเรื่องตามความขัดแย้งข้างต้นทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ในเรื่อง อาม่าอยู่บนคอนโด ผู้แต่งได้จัดลำดับเรื่องตามความขัดแย้งระหว่างโชคและอาม่า การวางโครงเรื่องให้ โชคและอาม่า ซึ่งสองคนที่มีอายุต่างกัน ทรศนะต่างกันมาใช้ชีวิตอยู่ในคอนโดเดียวกัน สองคนไม่ถูกกัน ตั้งแต่แรก และมีเหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้สองคนไม่ถูกกันมากขึ้น แต่อยู่ไปเรื่อยๆ ผู้แต่งยังสร้างเหตุการณ์ ต่าง ๆ ทำให้สองคนเริ่มเข้าใจและห่วงใยกันและสุดท้ายได้สนิทสนมมีความรักกัน แสดงให้เห็นว่า การจัดลำดับเรื่องตามความขัดแย้ง สามารถจัดลำดับเรื่องอย่างมีเหตุผลต่อเนื่องและช่วยวางโครงเรื่อง ที่ดีเยี่ยม

3.3) ลำดับเรื่องย้อนต้น

การลำดับเรื่องย้อนต้น คือ เล่าเรื่องเหตุการณ์ในตอนท้ายเพื่อให้เกิดความสงสัย ก่อนและจึงเล่าเรื่องทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนกระทั่งจบ ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 เรื่องแต่ก็แต่ก่อน ผู้แต่งก็ลำดับเรื่องย้อนต้น ในเรื่องแต่ก็แต่ก่อน ได้กล่าวถึง พินนี่ถึงอดีต ดังตัวอย่าง

ด้วยมีชีวิตผูกพันกับน้ำและเรือมายาวนาน พินรู้ว่าคลื่นลม จะช่วยพัดพาให้เรือแล่นไปได้ ถึงแม้จะไม่ใช่ทะเล แต่เป็นพื้นที่ แม่น้ำ ถ้ามีคลื่นลมแรงก็สามารถแล่นไปได้เช่นเดียวกัน ภาพเหล่านี้ ทำให้พินมองย้อนอดีตกลับไป...ไกลถึงสมัยเมื่อยังเป็นเด็ก ไกลไป ยังบ้านริมน้ำของพินเอง

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 : 13)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการลำดับเรื่องย้อนต้น โดยตอนเปิด เรื่องก็เล่าเหตุการณ์พินมีชีวิตวัยเด็กผูกพันกับน้ำมาตั้งนาน ในเวลาปัจจุบันนี้พินเชื่อว่าคลื่นลม สามารถช่วยให้เรือแล่น และพินนึกถึงอดีตของตัวเองตั้งแต่เมื่อยังเป็นเด็ก ต่อมาเรื่องที่เล่าเป็นเรื่อง เกี่ยวกับพินตั้งแต่เด็กจนโต การใช้วิธีการลำดับเรื่องย้อนต้นสามารถดึงดูดให้ผู้อ่านอยากอ่านต่อ เพื่อรู้ว่าเรื่องจะดำเนินไปอย่างไร

สรุปได้ว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ใช้กลวิธีการแต่งโดยมีการลำดับเรื่องแบบตามลำดับปฏิทิน การลำดับเรื่องแบบตามความ ขัดแย้ง การลำดับเรื่องแบบย้อนต้น

3.2.3 การปิดเรื่อง

การปิดเรื่องหมายถึง การหยุดการดำเนินเรื่องอีกต่อไป เป็นตอนจบของเรื่อง วิธีการปิด เรื่องมีหลายวิธี เช่น การปิดเรื่องแบบพลิกความคาดหมาย การปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม การปิดเรื่อง แบบโศกนาฏกรรม การปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหาไว้ให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบ เป็นต้น วรรณกรรมสำหรับ เยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ได้ใช้กลวิธีการปิดเรื่อง 2 วิธี ดังต่อไปนี้

1) การปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหาไว้ให้คิด

การปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหาไว้ให้คิด คือ การจบเรื่องแบบทิ้งปัญหาไว้ให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบเอาเอง ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 – 2557 ผู้แต่งได้ใช้วิธีนี้ในการจบเรื่องแต่ละตอนและจบบริบูรณ์ มีรายละเอียดต่อไปนี้

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ตอน สอนเขียน ปิดเรื่องด้วยบทสนทนาระหว่างอาม่ากับโชคที่ทิ้งปัญหาให้คิดเอง ดังตัวอย่าง

“อาม่าทำอะไรละในบ้านฝรั่ง”

แกตอบสั้น ๆ ว่า “มายบอก...มายอยากเล่า”

กวนจริง ๆ อาม่าของผม

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 185)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า เป็นกลวิธีปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหาให้ผู้อ่านคิด โดยกล่าวถึงโชคและอาม่าได้สนทนาถึงเรื่องที่อาม่าอยู่บ้านฝรั่ง อาม่าไม่ได้บอกว่าทำงานอะไร ทำให้ผู้อ่านคิดคาดคะเนเอาเอง เป็นการทิ้งท้ายให้ผู้อ่านค้นหาคำตอบโดยอ่านตอนต่อไป

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ตอนต้นมะกอกหลานยาย จบเรื่องโดยกล่าวถึงปัญหาที่ชะเอมสงสัยว่าทำไมต้องไปขายมะกอกให้เพื่อนร่วมห้อง ดังตัวอย่าง

ทั้งที่พ่อก็ได้เงินเดือนตั้งเยอะ แล้วก็มีทางเลือกอื่นมากมาย

ที่จะสามารถนำมะกอกเชื่อมของยายไปขายได้ เมื่อก่อนตอนชะเอม

อยู่ ป. 1 แม่ยังเอาไปขายที่ตลาดนัดอยู่เลย

ทำไมตอนนี้ถึงต้องให้ชะเอมเอาไปขายด้วย

ชะเอมทำได้เพียงสงสัย แต่ไม่เคยเอ่ยปากถาม รอก่อนเถอะ...

ถ้าชะเอมทนขายของไม่ไหววันไหน ชะเอมจะต้องถามแม่ให้รู้เรื่อง!

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 29)

จากตัวอย่างที่จะเห็นได้ว่า มีการจบเรื่องโดยทิ้งปัญหาไว้ให้ผู้อ่านคาดคะเนข้อสงสัยของชะเอม ซึ่งหาเหตุผลที่ต้องไปขายมะกอก แต่ชะเอมมีความอดทนที่จะให้เวลาผ่านไปก่อน ทำให้ผู้อ่านอยากรู้เรื่องราวต่อไป ว่าสาเหตุที่ชะเอมต้องขายมะกอกคืออะไรและตอนต่อไปชะเอมจะอดทนและถามแม่อย่างไร

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย ตอนเข้าเมือง ผู้แต่งจบเรื่องโดยใช้บทสนทนาระหว่างลุงและจ้อยที่ทิ้งปัญหาให้คิดว่าลุงจะบอกเรื่องไฟไหม้สวนยางอย่างไร ดังตัวอย่าง

“ลุงมีความหลังอะไรกับไฟไหม้สวนยางบ้างไหม

“...”

“ลุงไม่อยากจะบอกก็ไม่ใช่ไรนะ”

“เอาละ เรื่องนี้มีแต่คนนินทา ลุงไม่เคยมีใครถามลุงตรง ๆ แบบเอ็ง เมื่อถามลุงก็จะตอบ”

“ทำไมลุงตาแดง ๆ ถ้ามันเครียดมากไม่ต้องเล่าก็ได้ล่ะลุง”

“ถ้าเอ็งไม่ยกฟิงจริง ๆ ลุงก็ไม่...”

“อยากฟิงสิ แหมทำน้อยใจ”

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 148)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า มีการใช้กลวิธีปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหาให้ผู้อ่านคิดว่า ลุงมีความหลังอะไรกับไฟไหม้สวนยาง ลุงรู้สึกสะเทือนใจ คือ “ตาแดง ๆ” แสดงให้เห็นว่าเรื่องไฟไหม้สวนยางสำคัญและมีอิทธิพลอย่างมากจนลุงไม่สามารถพูดทันที ผู้อ่านก็จะคาดเดาเอาเองว่าลุงเกี่ยวข้องกับไฟไหม้สวนยางอย่างไร และเกิดเหตุการณ์อะไรที่กระทบจิตใจลุงและเกิดความสนใจจะอ่านตอนต่อไป

เรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ตอนลมพัดมา ลมพาพัดไป จบเรื่องโดยกล่าวถึงพิมว่า เป็นคนแข็งแรง และมีความตั้งใจทำอะไรสักอย่าง พิมมีความภาคภูมิใจ แต่จะเกิดเหตุการณ์สำคัญในชีวิตข้างหน้าอย่างไร และเหตุการณ์ดังกล่าวเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่ออนาคตของเขามากมาย ดังตัวอย่าง

พิมดีใจเป็นที่สุด ที่ชนะพี ๆ ได้ แสดงว่าพิมเป็นคนแข็งแรง ถ้าตั้งใจจะอย่าง พิมก็มีความสามารถทำได้ไม่แพ้ใคร แหมคุยต่อให้ ด้วยว่า ไม่ว่างานอะไร พิมก็ขยัน

พิมภาคภูมิใจไม่เคยคิดสังหรณ์ใจมาก่อนเลยว่า ในเวลาต่อ ๆ มาสิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นบ่วงมหาศาล ที่ร้ายรัดพันธนาการชีวิตพิมไว้ จนละและเสี่ยงจากไปไหนไม่พ้น

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 : 101)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า มีการใช้กลวิธีปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหาให้ผู้อ่านคิดโดยบรรยายตัวละครพิมว่ามีความเข้มแข็งและไม่ยอมแพ้ใคร พิมต้องการให้พ้นจาก “พันธนาการชีวิต” โดยไม่ได้บอกรายละเอียดว่าจะมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น ผู้อ่านจะคาดเดาเรื่องราวที่จะเกิดขึ้นในวันข้างหน้า และทำให้ผู้อ่านสนใจค้นหาคำตอบว่าจะตรงกับที่คาดคะเนหรือไม่

เรื่อง เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก ได้ปิดเรื่องด้วยการสนทนาเรื่องพะยูนแม่ลูกคู่หนึ่ง ที่เป็นความลับของตัวละคร ดังตัวอย่าง

“แล้วถ้าพะยูนแม่ลูกคู่หนึ่งมาเล่นน้ำที่ลากูนของเราอีกเมื่อไหร่ ฉันจะรีบส่งข่าวให้เธอรู้นะ”

ซานีครระซิบก่อนที่ผมจะก้าวเท้าลงเรือ “เจ้าลูกพะยูนตัวนั้นคงคิดถึงเธอน่าดู มันคงอยากเล่นให้เธอไปว่ายน้ำกับมันอีก”

ผมตาโตขึ้นทันทีพลางมองหน้าซานิค เธอพูดเหมือนกับจะรู้
 “ไม่ต้องห่วงหรอก” ซานิคยิ้มให้ “นี่เป็นความลับระหว่าง
 เราเท่านั้น ฉันทัญญา”

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 115)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า มีการใช้กลวิธีปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหา ในฉากซานิคกำลังพูดถึงเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปลาพะยูนแม่ลูกคู่หนึ่ง และซานิคกล่าวว่าเมื่อพบพะยูนแม่ลูกคู่หนึ่งอีก เธอจะบอก “ผม” ทันที เป็นการทิ้งท้ายให้ผู้อ่านคิดเองว่าจะพบปลาพะยูนเมื่อไรและจะทำให้ตัวละครทั้งสองจะได้พบกันอีก เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่มีตรีของตัวละครที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างแม่ลูกปลาพะยูน ทำให้ผู้อ่านคาดเดาว่า “ผม” กับพะยูนแม่ลูกคู่หนึ่งจะพบกันอีกเช่นเดียวกับที่จะได้พบซานิคด้วย

2) การปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม

การปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม คือ การจบเรื่องด้วยความสุขของตัวละครและ การแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี เป็นวิธีการปิดเรื่องที่นิยมใช้ในการแต่งวรรณกรรม วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเวนบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556-2557 มี 4 เรื่องที่นิยมปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม มีรายละเอียดดังนี้

เรื่อง อาม่าบนคอนโด จบเรื่องเมื่ออาม่ากับผู้ดูแลมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและโซครู้สึกมีความสุข ดังตัวอย่าง

แต่อนิจจา ผมเดินยังไม่ทันพ้นประตูคอนโดเลยครับ ก็ได้ยิน
 เสียงอาม่าตวาดแหวัดดังลั่น

“ไอ้ย่า แดงทหาย...ไอ้ย่า ทำมายทำอย่างนี้ ถ้าอ้าวล้มไปแล้ว
 ลี้อจะทำยังงาย หา หา”

ผมหันกลับไปมองนิดหนึ่ง เห็นแดงไทยกำลังจับแขนอาม่าอยู่
 ใบหน้าของเธอยิ้มแฉ่ง รวากับว่าคำดูว่าที่ได้ยินนั้นเป็นคำชม ผมอด
 ยิ้มไม่ได้ หันหลังกลับและเดินออกจากคอนโดไปอย่างสุขใจ

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 256)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า การปิดเรื่องใช้วิธีบรรยายสถานการณ์ที่อาม่าขัดแย้งกับแดงไทย แต่แดงไทยปรับตัวได้และไม่ได้โกรธตอบ สถานการณ์นี้ทำให้ตัวละครโซครู้สึกวางใจและเชื่อว่าอาม่ากับแดงไทยเข้ากันได้ จึงเกิดความสุข ผู้อ่านจะรู้สึกมีความสุขเช่นเดียวกับตัวละครโซค

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ปิดเรื่องโดยกล่าวถึงความเข้าใจของชะเอมที่มีต่อยาย ดังตัวอย่าง

เสร็จสรรพก็นั่งขัดสมาธิกลางแดดร้อน ๆ จ้องมองต้นมะกอก
 สีเขียวอ่อนที่พลิ้วไหวตามแรงลมพลางยิ้มออกมา

ตอนเย็น ๆ ยายอาจจะออกไปบ้านยายมา เชื่อว่ายายต้องมอง

มาตรฐานนี้แน่ ๆ ชะเอมจะขอตามมาด้วย จะได้เห็นว่ายายยิ้มหวานแค
ไหน

ชะเอนั่งคิดพลางยิ้มอยู่อย่างมีความสุข

จ้องมองต้นมะกอกน้อยราวเฝ้ารอให้เจริญเติบโตไว ๆ เหมือน
ความรักที่ชะเอมมีให้ยายที่จะเติบโตไปเรื่อย ๆ ไม่มีวันหมดสิ้น

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2557 : 191-192)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า มีการใช้กลวิธีการปิดเรื่องแบบสุชานาฏกรรมโดยที่ชะเอม
เข้าใจความคิดของยายจึงปลูกต้นมะกอกเพื่อให้คุณยายมีความสุข และจะเพิ่มมากขึ้นเมื่อต้นมะกอก
โตขึ้นเมื่อความขัดแย้งระหว่างตัวละครนั้นคลี่คลายไป สุดท้ายชะเอมเข้าใจและรักคุณยายมากขึ้น
ผู้อ่านได้สัมผัสความรักที่อบอุ่นและมีความสุขเช่นเดียวกับตัวละคร

เรื่อง แต่กี้แต่ก่อน ปิดเรื่องโดยกล่าวสรุปชีวิตของครอบครัวอย่างชาวบ้านพี่เริ่ม
และพิม เป็นครอบครัวที่มีชีวิตอย่างมีความสุข ดังตัวอย่าง

ชีวิตลูกชาวบ้าน ลูกชาวสวน เช่นครอบครัวพี่เริ่มและพิม
ถึงแม้จะไม่ร่ำรวยล้นเหลือ ก็ไม่ขัดสนจนยาก ไม่เคยเป็นหนี้เป็น
สินผู้ใด พออยู่ พอกิน สิ่งสำคัญที่สุดที่ยึดถือปฏิบัติตลอดมา คือ
ความกตัญญูทวดเวที่ต่อพ่อแม่ปู่ย่าตายาย พยายามทำทุกสิ่งทุก
อย่างเพื่อให้พ่อแม่สบายใจที่สุด เกิดเป็นกุศลผลบุญหนุนนำชัดเจน
ลูก ๆ เป็นเด็กดี มีความกตัญญูอันสืบทอด ทำให้เราสองคนพ่อแม่
ภูมิใจ ชื่นใจ นับเป็นรางวัลยิ่งใหญ่ที่สุดของชีวิต ซึ่งไม่มีอะไร
เปรียบเทียบได้เลย

(แต่กี้แต่ก่อน. 2555 : 322)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า มีการใช้กลวิธีการปิดเรื่องแบบสุชานาฏกรรม โดยบรรยายถึงชีวิต
ครอบครัวของพี่เริ่มและพิมที่ไม่ร่ำรวยมาก แต่ก็ไม่เคยขาดเงินใช้ สิ่งที่สำคัญคือพี่เริ่มและพิมปฏิบัติตน
มีความกตัญญูทวดเวที่ และลูก ๆ ได้สืบทอดความกตัญญูทวดเวที่ได้อย่างดี ผู้อ่านจะได้เห็นภาพชีวิต
ครอบครัวที่มีความสุขในตอนจบเรื่อง

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย จบเรื่องโดยกล่าวว่า ในสุดท้ายจ้อยสามารถตัดสินใจเลือก
ทางชีวิตของเขาเองได้ ดังตัวอย่าง

“อ้าว แล้วเอ็งไม่โยนลูกของเอ็งหรือกรี้” ลุงเพิ่มถามขึ้น

เมื่อเห็นจ้อยทำท่าเดินจากไป

“เก็บไว้ค่อยโยนวันหลังนะลุง”

จ้อยก้มวิ่งลงลำธารหลังบ้านลุงเพิ่ม ปุบปับก็รู้สึกร่าเริงขึ้นมา

ตั้งใจว่าถึงบ้านแล้วเขาจะพบกับแม่ว่า เขาอยากจะไปเรียนต่อในเมือง
ปีหน้า

ส่วนปีนี้ขอเวลารู้อีกบ้านเพิ่มขึ้นอีกสักหน่อย

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 157)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า มีการใช้กลวิธีการปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม โดยเล่าว่าจ้อย
สามารถตัดสินใจเลือกทางชีวิตของตัวเองได้ ซึ่งจะไปเรียนต่อในตัวเมือง เขาได้พบทางออกที่ตัดสินใจ
ได้ ทำให้ผู้อ่านรู้สึกมีความสุขไปกับตัวละคร

จากการวิเคราะห์กลวิธีการปิดเรื่องของวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ้ค
คอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 สรุปได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหาไว้ให้คิดและแบบ
สุขนานุกรมในตอนสุดท้ายของเรื่อง โดยเฉพาะกลวิธีการปิดเรื่องแบบสุขนานุกรมเป็นวิธีที่นิยมใช้
นอกจากนี้แล้ว ผู้แต่งยังได้ใช้กลวิธีการจบเรื่องแบบทิ้งปัญหาไว้ในแต่ละตอนเพื่อดึงดูดความสนใจและทำ
ให้ผู้อ่านต้องรู้เรื่องราวในตอนต่อไป

3.3 ตัวละคร

ตัวละครเป็นผู้แสดงพฤติกรรมหรือนิสัยใจคอในเรื่อง อาจจะเป็นมนุษย์ หรือเป็นสิ่งอื่นที่มีแนวคิด
และพฤติกรรมอย่างมนุษย์ก็ได้ เช่น ต้นไม้ สัตว์ ผีปีศาจ เป็นต้น ล้วนมีบทบาทที่จะช่วยให้เรื่องดำเนินไป
ตามโครงเรื่องที่ผู้สร้างไว้ ผู้แต่งสร้างตัวละครหลาย ๆ ลักษณะขึ้นมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในเรื่อง

ตัวละครในวรรณกรรมแบ่งตามลักษณะของบทบาทได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ตัวละครเอก
และ ตัวละครประกอบ ตัวละครเอกและตัวละครประกอบที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับ
รางวัล “เซเว่นบุ้คคอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.3.1 ตัวละครเอก

ตัวละครเอกคือบุคคลที่เป็นศูนย์กลางของเหตุการณ์เกิดขึ้นมาทั้งหมดและเป็นตัวหลัก
ในการดำเนินเรื่อง ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ้คคอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557
มีตัวละครเอกทั้งที่เป็นเยาวชนและผู้ใหญ่ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ตัวละครเอกที่เป็นเด็กและเยาวชน

วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ้คคอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557
ผู้แต่งสร้าง ตัวละครที่เป็นเด็กและเยาวชน เป็นตัวละครเอก เป็นกลุ่มคนที่อายุน้อยไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์
และมีความแตกต่างกับกลุ่มผู้ใหญ่ ในด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ ประสบการณ์ และความสามารถ

ตัวอย่างตัวละครเอกที่เป็นเด็กและเยาวชน ได้แก่ โซคในเรื่องอามาบนคอนโด พิมใน
เรื่องแต่ก็แต่ก่อน จ้อยในเรื่องลูกยางกลางห้วย ยาโยในเรื่องเกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก และเซแอม
ในเรื่องต้นมะกอกหลานยาย ตัวละครเอกที่เป็นเด็กหรือเยาวชนดังกล่าวมีความสมจริง มีลักษณะนิสัย
เหมือนเด็กและเยาวชนทั่วไป และยังมีการเปลี่ยนแปลงตามการดำเนินเรื่อง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1) โซค (อาตี)

ผู้แต่งได้สร้างตัวละครโซคให้เป็นตัวละครเอกในเรื่องอาม่าบนคอนโดที่เป็นตัวแทนของเด็กวัยรุ่นสมัยใหม่ โซคเป็นเด็กสมัยใหม่ที่มีอายุ 15 ปี กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โซคกับพี่สาวเป็นเด็กถูกพ่อแม่ทอดทิ้งตั้งแต่เด็ก พวกเขาจึงมีกันเพียงสองคนพี่น้อง โซครักพี่สาวมากและเชื่อฟังพี่สาว โซคมีชีวิตธรรมดาเหมือนเด็กในเมืองทั่วไป และมีนิสัยเด็กวัยรุ่นสมัยใหม่มีความคิดของตัวเอง ดังตัวอย่าง

...ตามปกติเวลากลับมาถึงคอนโด ผมจะขึ้นไปบนห้องก่อน เปลี่ยนเสื้อผ้า ลงมาเตะฟุตบอล แล้วก็ซื้อของกิน กลับขึ้นคอนโด อาบน้ำ กินข้าวเสร็จแล้วจึงเล่นเกม หรือไม่ก็ทำการบ้าน สุดท้ายว่า ผมอยากทำอะไรก่อน...

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 20)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ตัวละครที่เป็นเยาวชนที่มีความสมจริงมาก เป็นวิถีชีวิตของเด็กวัยรุ่นในเมืองทั่วไป หลังจากเลิกเรียนมาถึงบ้าน ก็ใช้เวลาไปทำงานอดิเรกกับเพื่อน ๆ หรือเล่นเกม นิยมซื้ออาหารมากิน ไม่ทำกับข้าวกินเอง ผู้อ่านจะรู้สึกคุ้นเคย เพราะมีความรู้ประสบการณ์เหมือนเด็กวัยรุ่นในเมือง

ในเรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้กล่าวถึง โซคมีนิสัยเอาแต่ใจตนเอง สนใจตัวเอง ไม่สนใจคนอื่น ๆ ดังตัวอย่าง

...แต่ผมโกรธไอ้คนนั้น ไอ้คนที่มันทำให้พี่สาวผมร้องไห้ นำโมโหอีกเป็นครั้งที่เท่าไรแล้วก็ไม่รู้ ที่ผมไม่รู้ว่าเป็นพี่สาวหรือคนที่พี่สาวชอบซื้ออะไรทำงานที่ไหน และเป็นคนยังไง พุดง่าย ๆ คือผมไม่รู้อะไรเกี่ยวกับผู้ชายคนนั้นเลย และที่ร้ายไปกว่านั้น ผมก็ไม่รู้อะไรเกี่ยวกับพี่สาวของผมเหมือนกัน ทำไมเธอจึงไปรักมัน เธอรักมันมานานแค่ไหนแล้วและทำไมมันเลิกกับพี่สาวผม ผมไม่รู้เรื่องอะไรเลยทั้งที่อยู่ในบ้านหลังเดียวกับพี่สาว บ้านหลังที่มีเราเพียงสองคน
ผมประสงค์จะมีชีวิตแบบ “ชีวิตใครชีวิตมัน” แบบที่ผมบอก
อาม่าจริงหรือ

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 196)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ตัวละครโซคมีชีวิตและนิสัยแบบเด็กในเมืองใหญ่ คือไม่สนใจคนที่อยู่รอบข้าง แม้จะเป็นพี่สาวตัวเองก็ตาม เป็นการดำเนินชีวิตแบบไม่ต้องการมีความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ และไม่สนใจคนอื่น ๆ ว่า คนอื่นมีชีวิตอย่างไร กำลังมีปัญหาอะไรหรือไม่ ยิ่งเป็นชีวิตจริงที่เด็กวัยรุ่นสมัยใหม่มีลักษณะสนใจแค่ตัวเอง ตัวละครโซคจึงเป็นตัวละครเด็กวัยรุ่นในเมืองที่มีความสมจริง มีความคิดแบบ “ชีวิตใครชีวิตมัน”

1.2) พิม

ผู้แต่งได้สร้างตัวละครพิมที่เป็นเด็กที่เป็นลูกสาวชาวสวน เรื่องแต่ก็แต่ก่อน เป็นเรื่องราวของพิมที่เติบโตจากการเป็นเด็กหญิง ตัวละครพิมจึงเป็นศูนย์กลางของเหตุการณ์เกิดขึ้น ในเนื้อเรื่องทั้งหมด พิมเป็นตัวละครที่เข้มแข็งสมจริง เป็นผู้หญิงที่มีความกตัญญูและความรับผิดชอบ มีชีวิตเหมือนลูกชาวสวนทั่วไป พิมเรียนหนังสือไปพลาญช่วยงานบ้านไปพลาญ มีการเลือกจะเรียนต่อหรือไม่ ด้วยเหตุผลที่เป็นห่วงพ่อแม่และนึกถึงหน้าที่ประจำในบ้าน สุดท้ายพิมตัดสินใจจะไม่เรียนต่อ และประกอบอาชีพเลี้ยงไก่ ทำขนมขาย เมื่อเติบโตก็แต่งงานกับพี่เริ่มและมีลูก 2 คนคือไม้เอก และไม้โท ดังตัวอย่าง

*ถ้าพ่อแม่กลัวว่าต่อไปพิมต้องขึ้นคาน พิมก็จะตามใจพ่อแม่
แต่มีข้อแม้ว่า พิมจะไม่ย้ายไปไหน ถ้าต้องมีครอบครัวอย่างที่พ่อแม่
ต้องการก็ต้องมาอยู่ทำมาหากินที่บ้านของเราหรือที่ใกล้ที่สุด
เพราะฉะนั้น จะเป็นใคร เวลาไหน ที่มาทาบตามเพื่อจับคู่ให้ พ่อแม่
ก็มีสิทธิ์ที่จะพิจารณา*

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 : 139)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งสร้างตัวละครเอกพิม เมื่อเป็นเด็กและวัยรุ่น มีนิสัยเชื่อฟังและรักพ่อแม่ แม้แต่เรื่องการแต่งงาน เธอมีเหตุผลที่ไม่อยากให้พ่อแม่เป็นห่วงจึงยอมสร้างครอบครัวของตัวเองโดยมีเงื่อนไขว่าหลังแต่งงานต้องมาอาศัยอยู่ใกล้บ้านพ่อแม่ แสดงให้เห็นว่า พิมรักพ่อแม่ ไม่อยากอยู่ห่างไกลจากพ่อแม่เพราะต้องการดูแลพ่อแม่ตลอดไป เป็นลักษณะของลูกผู้หญิงที่มีนิสัยเชื่อฟังผู้ใหญ่และห่วงใยพ่อแม่มากกว่าลูกผู้ชาย ดังนั้นตัวละครเอกพิมมีนิสัยเชื่อฟังและห่วงใยพ่อแม่จึงเป็นตัวละครที่สมจริง

1.3) จ้อย

ตัวละคร “จ้อย” เป็นตัวละครเอกในเรื่องลูกยางกลางห้วยที่มีความสมจริง เป็นเด็กชายบ้านป่าที่เกิดตั้งแต่สมัยที่น้ำในห้วยยังใส อาศัยอยู่กับพ่อแม่พี่น้องทั้งหมด 6 คน นอกจากต้องเรียนหนังสือ จ้อยยังมีหน้าที่ช่วยแม่ทำงานบ้าน จ้อยเป็นเด็กขี้อายเงิบขริม ไม่ชอบพูด ทำอะไรก็มักผิดพลาด ไม่แคล่วคล่องเหมือนเด็กชาวบ้านป่าคนอื่น ๆ แต่เป็นคนเรียนเก่ง เขาจึงต้องมีการเลือกว่าจะเรียนต่อหรือไม่ ดังตัวอย่าง

*...บางอย่างทำให้จ้อยติดใจ เช่น มะพร้าวตากคั่ว ที่เป็น
ไม้ล้มลุกคล้ายปาล์มต้นจิว ผลสีขาวของมันกลมป่องตรงด้านหนึ่งแล้ว
ค่อย ๆ เรียวมาอีกด้าน ใครได้ชิมแล้วรสหวานจะซ่านติดลิ้นอยู่นาน
ชนิดที่ว่าไปกินอะไรเปรี้ยว ๆ ก็ยังรู้สึกหวานอยู่ดี อีกอย่างหนึ่งคือ
ลูกปุดต้นคล้ายข่า หน่ออ่อนของมันเอามาลวกจิ้มน้ำพริกได้ มันออก*

ดอกสีแดงแกมเหลืองสุดสวย แต่ลูกหรือผลปุดนั้นอร่อยอย่างไร
 รถชาติลูกไม้ป่าทำให้จ้อยห้ามใจไม่ได้ กระทั่งบางทีก็ลืมไป
 ว่าตัวเองเป็นคนขี้กลัว ถึงกับลุยป่าริมทางโดยลำพัง

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 21)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครจ้อยที่มีความสมจริงของ
 การเป็นเด็ก การเติบโตในหมู่บ้านป่าทำให้จ้อยรู้จักลักษณะและรสชาติของลูกไม้ป่า เช่น มะพร้าววนกุ่ม
 ลูกปุด เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าจ้อยเป็นเด็กบ้านป่าที่ชอบเที่ยวเล่นในธรรมชาติ นอกจากนี้ จ้อยยังชอบ
 ของกินที่อร่อยและติดใจรสชาติของลูกไม้ป่า ความอร่อยทำให้เขาลืมตัวว่าเป็นคนที่ขี้กลัวและเข้าไป
 ไปหาลูกไม้ป่า เป็นลักษณะของเด็กชายทั่วไปในชีวิตจริง

1.4) ยาโน้

ตัวละครยาโน้ได้ปรากฏในเรื่อง เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก โดยตลอดทั้งเรื่อง
 เป็นเด็กชายवानูอาตูที่กำลังเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ยาโน้เป็นเด็กที่ไม่ฉลาด แต่มีจุดมุ่งหมายในชีวิตมี
 น้ำใจและมีความกตัญญูต่อผู้ใหญ่ นอกจากนี้ความคิดของยาโน้มีการเปลี่ยนแปลงทางความคิด
 ดังตัวอย่าง

...แต่ผมกลับรู้สึกว่าตำแหน่งหัวหน้าไม่จำเป็นเสียแล้ว
 ผมไม่ได้มีความสุขเพราะจะได้เป็นหัวหน้าหมู่บ้าน แต่กลับสุขใจที่
 ครอบครัวยังคงปลอดภัยอยู่พร้อมหน้ากัน ผมมีความสุข เพราะคน
 ในหมู่บ้านเวลาทุกคนยังอยู่ดีกินดีมีน้ำสะอาดใช้ และที่สำคัญ
 ผมมีความสุขเพราะมีเพื่อนดี ๆ อย่างใจไมเคิลและซานิด

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 115)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครยาโน้ที่มีชีวิตชีวา มีพัฒนาการ
 เพราะตัวละครจ้อยมีการเปลี่ยนแปลงตามการดำเนินเรื่อง ให้ข้อคิดเกี่ยวกับความสุขของจ้อยที่มี
 การเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน เมื่อก่อนจ้อยรู้สึกว่าการเป็นหัวหน้าหมู่บ้านเป็นความสุข แต่มีเหตุการณ์
 ทำให้จ้อยเริ่มคิดว่า การมีความสุขไม่ใช่การเป็นหัวหน้า แต่คือความปลอดภัยของครอบครัว ได้เห็นคน
 ที่อยู่ข้าง ๆ มีความสุข และการมีเพื่อน ทำให้ผู้อ่านเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางความคิดของจ้อย
 มีความสอดคล้องกับแนวคิดสำคัญของเรื่อง ซึ่งความสุขคือการให้

1.5) ซะเอม

ตัวละครเอก “ซะเอม” เป็นตัวละครเอกในเรื่องต้นมะกอกหลานยายที่มี
 ความสมจริง เป็นเด็กหญิงอายุน้อยกำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และอาศัยอยู่กับพ่อ แม่ และยาย
 ซะเอมเป็นเด็กดี เชื่อฟังผู้ใหญ่ มีความสามารถด้านคิดเลข นอกจากนี้ ผู้แต่งยังสร้างเหตุการณ์ที่ทำให้
 ความคิดของซะเอมที่มีต่อการขายมะกอกมีความเปลี่ยนแปลงอย่างสมเหตุสมผล ดังตัวอย่าง

ชะเอมไม่อยากให้ถึงวันจันทร์เลย...

วันที่ชะเอมต้องทิ้งความสุขจากการเล่นขายของไว้เบื้องหลัง แล้วตั้งหน้าตั้งต้ามะกอกที่ยายเชื่อมไว้อย่างสุดฝีมือไปขายเพื่อน ๆ

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 65)

ครั้งนั้น ชะเอมเคยคิดว่ามะกอกเชื่อมของยายไร้ค่า ทั้งยังทำให้ต้องอายเพื่อน ๆ เวลาขายเหลืออีกด้วย จึงลึนคิดทิ้งมะกอกที่ยาย รักลงน้ำอย่างไม่น่าให้อภัย

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 173)

ชะเอมไม่รู้จะนับอย่างไรไหวกับประโยชน์ที่ยายให้ชะเอมขาย มะกอกเชื่อมมาตั้งนาน

รางวัลที่ได้จากการแข่งขันคณิตศาสตร์ก็เชื่อว่า คงมาจากการฝึกฝนคิดเงิน ทอนเงินให้กับเพื่อน ๆ ที่มาซื้อมะกอกนั้นแหละ

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 183)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครชะเอมเด็กหญิงที่มีความสมจริง เพราะมีการเปลี่ยนแปลงตามการดำเนินเรื่อง ผู้แต่งสร้างเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น ชะเอมได้ประสบความสำเร็จจากการแข่งขันคิดเลข ทำให้ตัวละครมีการเปลี่ยนแปลงด้านความคิดอย่างชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องขายมะกอก จากมีความคิดว่าการขายมะกอกเป็นสิ่งที่ไร้ค่าและน่าอายค่อย ๆ กลายเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตัวเอง แสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวละครชะเอมสมเหตุสมผลและมีความสอดคล้องกับแก่นเรื่องและการดำเนินเรื่อง

2) ตัวละครเอกที่เป็นผู้ใหญ่

วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556-2557 ผู้แต่งได้สร้างตัวละครเอกที่เป็นผู้ใหญ่ ได้แก่ อาม่าในเรื่องอาม่าบนคอนโด ยายในเรื่องต้นมะกอกหลานยาย บุญในเรื่องเกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก และลุงเพิ่มในเรื่องลูกยางกลางห้วย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1) อาม่า

“อาม่า” เป็นตัวละครในเรื่องอาม่าบนคอนโด ผู้แต่งสร้างขึ้นเป็นผู้หญิงชราที่มีอายุ 80 ปี และอาศัยอยู่ในคอนโดมิเนียมแห่งหนึ่งในเมือง อาม่าได้พบกับปัญหาในชีวิตประจำวัน และได้รับความช่วยเหลือจากคนอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ในคอนโดมิเนียมแห่งเดียวกัน อาม่าเป็นตัวละครที่มีลักษณะเป็นตัวของตัวเองเช่นเดียวกับหญิงชราอื่น ๆ และมีคุณธรรมจริยธรรมตามแบบผู้สูงอายุ ดังตัวอย่าง

ผมหัวเราะรับคำด่า ก่อนจะค่อย ๆ เบี่ยงตัวให้คุณน้ำ

ยิ้มปลอมส่งถาดอาหารให้ “อาม่าขา ทิพย์ทำอาหารเข้าเผื่อค่ะ”

ผมถอยหลังออกมาอีก ทันใดนั้นก็ได้ยินเสียงของอำมาตย์ขึ้น
ชัดเจนและเต็มสองหู “มายาว มายาว ไม่ต้องท้งมาให้อี...อีวกิน
ของลื้อไม่เปงร็อก ลื้อเอาคิงไปเทอะ”

ผมเห็นคุณน้ำยืมปลอมเซไปเล็กน้อย ก่อนถื่อถาดหมุนตัว
กลับไปห้อง ผมว่าผมเห็นดวงตาที่ออกแดง ๆ ของคุณน้ำด้วย...

(อำมาตย์คนโต. 2557 : 58)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า ตัวละครอำมาตย์เป็นตัวละครหญิงชราที่สมจริงและมีลักษณะ
เป็นตัวของตัวเอง เป็นคนแข็งกระด้างไม่ยอมแพ้ พูดอะไรหรือทำอะไรก็ตรงไปตรงมาชอบอะไรก็บอกชอบ
ไม่ชอบก็บอกไม่ชอบ ไม่พูดโกหก ลักษณะนี้ทำให้คนอื่น ๆ ไม่เข้าใจอำมาตย์ และมีความคิดว่า อำมาตย์เป็น
คนทำร้ายน้ำใจของคนอื่น ๆ จึงสร้างความขัดแย้งระหว่างอำมาตย์กับตัวละครคนอื่น ๆ ลักษณะนี้เป็น
ลักษณะธรรมชาติอย่างหนึ่งของหญิงชรา อำมาตย์จึงเป็นตัวละครที่มีความสมจริง เป็นตัวแทนของ
คนชราที่มีอยู่จริงในสังคม

เรื่องอำมาตย์คนโต ได้กล่าวถึง เมื่ออำมาตย์รู้ว่าอำมาตย์ออกหัก จึงฝากโซศเอา
ผ้าเช็ดหน้าไปให้ เพื่อให้กำลังใจแก่อำมาตย์ อยากให้เธอรับรู้ว่าเป็นเรื่องธรรมดา ดังตัวอย่าง

...ผมเก็บของให้แก และพอทำท่าจะกลับห้อง แกก็พูดขึ้นมาว่า

“อาต๋ อีวฝากผ้าเช็ดหน้าไปให้พี่สาวลื้อหน่อย”

ผมนิ่ง รู้สึกสงสัยขึ้นมาว่าทำไมต้องผ้าเช็ดหน้า แต่ผมก็
ยื่นมือไปรับ เสียงอำมาตย์ทัก “... มีคนให้อีวมาแต่สมัยเสอา ๆ
เช็ดน้ำตาเสียให้แห้ง จาได้เล่มชีวกใหม่”

ผมรับผ้าเช็ดหน้านั้นมา เกือบจะปล่อยกำมือออกไป เพราะ
ผ้าเช็ดหน้าผืนนั้นน่าจะเข้าระดับเปื่อยได้แล้ว ลงว่าได้มาแต่สมัยอำมา
ตย์เป็นสาว ผ้ามันก็น่าจะหมดอายุ “มั่งยังดีอยู่หน้อ” เสียงแกทัก
ตามมาเหมือนรู้ว่าผมคิดอะไร

“ออกหักเป็นเลื่องธรรมดาซาก”

(อำมาตย์คนโต. 2557 : 199)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นจะเห็นว่า ตัวละครอำมาตย์เป็นตัวละครเอกที่มีความ
ความห่วงใยคนที่อายุน้อยและจะช่วยเหลือโดยให้ข้อคิดว่า เรื่องอะไรก็ผ่านไปได้ แม้ว่าเรื่องออกหักก็ตาม
เราสามารถเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้ แสดงให้เห็นว่า อำมาตย์เป็นผู้ใหญ่ที่เอาใจใส่คนอื่น ๆ เมื่อมีปัญหา อำมาตย์
จะพยายามช่วยแก้ปัญหา ดังนั้นเมื่อเวลาผ่านไป ความดีของอำมาตย์จะช่วยคลี่คลายความขัดแย้งระหว่าง
อำมาตย์กับคนอื่น ๆ ได้

2.2) คุณยาย

ตัวละคร “คุณยาย” เป็นตัวละครในเรื่องต้นมะกอกหลานยาย เป็นยายของ ชะเอมที่มีอายุ 75 ปี เป็นตัวละครที่สมจริง เป็นตัวแทนของผู้ใหญ่ในสมัยเก่า ซึ่งมีอำนาจมาก ในครอบครัว มีฝีมือด้านการทำกับข้าวและขนม ยายรักต้นมะกอกเหมือนหลานคนที่สอง ยายเป็นคนที่รักและห่วงใยหลานตลอดเวลา ดังตัวอย่าง

“ไม่เป็นไรลูกยายไม่โกรธ ยายสิ รู้ลึกผิดมากที่ทำให้ชะเอม
ต้องทุกข์ใจขนาดนั้น”

“ไม่จ้ะยาย ชะเอมไม่ทุกข์ใจ มะกอก...”

“ให้มันแล้วไป อย่าพูดถึงอีกเลย”

“แต่ว่ายายจำ คือ...”

“ยายบอกแล้วไงว่าไม่ต้องพูดถึงอีก ยายรักชะเอมชะเอม
จะต้องไม่ร้องไห้เพราะยายอีก”

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 155)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งบอกลักษณะนิสัยของตัวละครยายโดยผ่านบทสนทนา ทำให้เห็นว่า ยายรักหลาน มีความรักที่ให้กับชะเอมนั้นไม่เคยหมด มีวิธีสอนที่ต้องการให้ได้ ประสบการณ์การเรียนรู้คุณค่าของเงิน และรู้จักอดทน มีความรับผิดชอบ แต่เมื่อชะเอมร้องไห้และดูเหมือนว่าการขายมะกอกทำให้ไม่มีความสุข ยายไม่ได้โกรธโทษชะเอม ตรงกันข้าม ยายให้ชะเอมหยุดขายมะกอกเพื่อไม่ให้ชะเอมร้องไห้อีก แสดงถึงความรักหลาน

2.3) บubu

ตัวละครเอกบubuในเรื่อง เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก เป็นหัวหน้าของหมู่บ้าน และเป็นคุณตาของยาโย เป็นคนที่มีพลังอำนาจแห่งมนตร์ดำ บubuเป็นตัวแทนของคนสมัยก่อนที่ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา และจะสั่งสอนให้หลานไม่ต้องให้ความสำคัญกับการศึกษา แต่ต้องรู้จักหน้าที่ของผู้ชายที่ต้องทำมาหากิน หาอาหารเลี้ยงชีวิต หาหมูเขี้ยวใหม่และการเรียนรู้วิชามนตร์ ดังตัวอย่าง

บubuเป็นคนรูปร่างไม่สูงนักเมื่อเทียบกับหัวหน้าคนอื่น ๆ
แต่มีไหล่หนาและกล้ามเนื้อ แขนขาแข็งแรงแม้ว่าอายุเลย 60 ไป
หลายปีแล้ว ผมหยิกขดของบubuกลายเป็นสีเทาเกือบหมด
เช่นเดียวกับเคราหยิกหนาที่ล้อมอยู่ใต้คาง บubuเป็นคนพูดน้อย ผม
ไม่ค่อยเห็นบubuหัวเราะสักเท่าไรนอกจากยิ้มให้ แต่ไม่ว่าจะยิ้มน้อย ๆ
หรือยิ้มกว้าง ๆ สำหรับผมแล้วเป็นยิ้มที่ดูอยู่ดี เพราะบubuมีดวงตา
ที่ดูดุคั่น ยังมีรอยแผลเป็นลึกที่หางตาข้างซ้ายเป็นแฉกคล้ายตัววาย
ด้วยแล้ว เวลาจ้องใคร คนนั้นเป็นต้องหลบสายตาทันที

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 5-6)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครเอกที่เป็นผู้ชายสูงอายุ สะท้อนภาพลักษณะรูปร่างนิสัยของบุพบุ ทำให้ผู้อ่านได้รู้จักตัวจริงของบุพบุอย่างมีชีวิตชีวา ว่าบุพบุเป็นผู้ชายสูงอายุ เป็นหัวหน้า จึงเป็นคนเคร่งขรึมและพูดน้อย มีรูปร่างไม่สูงใหญ่ แต่มีกล้ามเนื้อ มีไหล่หนาและแขนขาแข็งแรงดี ผมบุพบุเกือบเป็นสีเทาหมดตามวัย ดวงตาที่ดูดีและรอยแผลลึกของบุพบุทำให้คนอื่นเกิดความกลัว แต่สะท้อนให้เห็นว่าบุพบุมีชีวิตที่ต่อสู้ด้วยตัวเองมาตลอดชีวิต

2.4) ลุงเพิ่ม

ตัวละครลุงเพิ่มในเรื่อง ลูกยางกลางห้วยเป็นพ่อของพร และยังเป็นเพื่อนสนิทของพ่อจ้อย มีอาชีพทำสวน เป็นคนที่มีน้ำใจ รู้จักการให้อภัยคนอื่น ๆ เมื่อตัวละครจ้อยพบปัญหา ลุงเพิ่มเป็นที่ปรึกษาให้จ้อยอยู่เสมอ ลุงเพิ่มสอนให้จ้อยรู้ว่าคนที่รู้จักหรือรักบ้านเกิดจะมีชีวิตที่ประสบความสำเร็จไม่มีวันหลงทาง จึงเป็นผู้ใหญ่ที่มีอิทธิพลต่อเด็กหรือเยาวชนเช่นจ้อย ดังตัวอย่าง

“วันก่อนลุงพูดว่าพี่จวงหลงทาง” จ้อยพูดขึ้นตอนลุงเพิ่ม
อาบน้ำเสร็จและกำลังจะเดินขึ้นจากห้วย

“ก็มันหลงทางจริง”

“ถ้าผมต้องเข้าเมืองไปเรียนหนังสือ” จ้อยพูด “ลุงว่าผมจะ
หลงทางเหมือนพี่จวงไหม”

“คนที่หลงทางคือคนที่ไม่รู้จักบ้าน” แกตอบพร้อมสะบัด
ผ้าขาวม้าขึ้นพาดไหล่ “คนที่รู้จักบ้านดินะจ้อย จะไปที่ไหนก็ได้
ไม่มีวันหลงทางหรอก”

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 117-118)

จ้อยก็วิ่งลงลำธารหลังบ้านลุงเพิ่ม ปุบปับก็รู้สึกสำนึกขึ้นมา
ตั้งใจว่าถึงบ้านแล้วเขาจะพูดกับแม่ว่า เขาอยากจะไปเรียนต่อในเมือง
ปีหน้า

ส่วนปีนี้ขอเวลารู้จักบ้านเพิ่มขึ้นอีกสักหน่อย

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 157)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละครลุงเพิ่มที่สมจริง เป็นผู้ใหญ่สูงอายุที่มีประสบการณ์ในชีวิตมากกว่าจ้อย การให้ลุงเพิ่มสั่งสอนและชี้ทางให้จ้อยจึงเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและสมเหตุสมผล ตัวละครลุงเพิ่มมีบทบาทที่สำคัญในเรื่อง ที่จะสอนและให้แนวทางที่ดีแก่เด็กและเยาวชนให้รักบ้านเกิด การสั่งสอนของลุงเพิ่มช่วยทำให้จ้อยตัดสินใจได้ เมื่อจ้อยรู้จักบ้านเกิดมากขึ้น ก็จะยอมไปเรียนในเมือง แสดงให้เห็นว่าตัวละครลุงเพิ่มเป็นผู้ใหญ่ที่จะมีส่วนช่วยให้ความขัดแย้งดังกล่าวนี้คลี่คลายไปและช่วยให้เรื่องดำเนินไปอย่างสมเหตุสมผล

3.3.2 ตัวละครประกอบ

ตัวละครประกอบหรือเรียกว่าตัวละครรอง มีบทบาทรองไปจากตัวละครเอก และเป็นตัวละครที่ช่วยให้เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวละครเอกดำเนินไปสู่จุดหมายปลาย ดังนั้น ตัวละครประกอบก็ถือว่าเป็นตัวละครที่มีความสำคัญที่ขาดไปไม่ได้ในเรื่อง วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเวนบุ๊กอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 มีตัวละครประกอบทั้งที่เป็นเด็กหรือเยาวชนและผู้ใหญ่ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ตัวละครประกอบที่เป็นเด็กและเยาวชน

วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเวนบุ๊กอวอร์ด” พ.ศ. 2556 – 2557 ผู้แต่งสร้าง ตัวละครประกอบที่เป็นเด็กและเยาวชน ได้แก่ พี่จืดในเรื่องต้นมะกอกหลานยาย พรในเรื่องลูกยางกลางห้วย พี่ขวัญในเรื่องอาม่าบนคอนโด โจไมเคิลในเรื่องเกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก ตัวละครประกอบเหล่านี้เป็นตัวละครที่สมจริง มีลักษณะนิสัยของตัวเอง และบางตัวยังมีส่วนช่วยในการสร้างความขัดแย้ง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1) พี่จืด

ตัวละครพี่จืดในเรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย เป็นตัวแทนของเยาวชน พี่จืดมีอายุ 13 ปี เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเป็นพี่สาวของตัวละครโจ๊ก พี่จืดเป็นคนสวยมีดวงตาโต ปากแดงเรื่อ นอกจากนี้ พี่จืดยังเป็นคนใจดีและชอบเล่นสนุกกับเด็ก ๆ เป็นพี่เลี้ยงที่คอยดูแลเด็กที่อายุน้อยกว่า ดังตัวอย่าง

“ชะเอมจะชวนพี่จืดไปเล่นกัน”

“เล่นขายของนะเธอ” เสียงพี่จืดคล้ายล้งเลใจ หรือว่าพี่จืดจะโตเป็นสาวตั้งแต่อายุสิบสามปีแล้ว จึงไม่ยอมเล่นขายของกับชะเอม

“ใช่ ๆ ชะเอมอยากเล่น” เด็กหญิงบอกเสียงกระตือรือร้น ดวงตาจ้องมองแป๋วอย่างลั่นรอคำตอบ

“นั่งนิ่งกินขนมกันก่อน เตียวค่อยไปเล่น”

ชะเอมยิ้มแฉ่งกับคำตอบรับ มองใบหน้าขาวใสนั้นอย่างชอบใจ พี่จืดเป็นคนสวยมาก ๆ แก้มดูจะอมชมพูนิด ๆ ปากแดงเรื่อ ดวงตาโต ...

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 55)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ตัวละครประกอบพี่จืดเป็นตัวละครที่สมจริง เมื่อเด็กชะเอมชวนเล่นขายของ พี่จืดที่กำลังโตเป็นสาวก็รู้ว่าควรทำอย่างไรกับเด็ก พี่จืดมีการเปลี่ยนแปลงจากความเป็นเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ จึงสามารถใช้คำพูดที่โน้มน้าวใจให้ดูแลร่างกายก่อนที่จะเล่นสนุก เพราะ

ถ้าเล่นขายของก็จะผลิตเพลินจนลืมนับประทานอาหาร ทำให้ผู้อ่านได้เห็นพีจีที่มีหน้าตาที่สวยงามและลักษณะที่เริ่มเป็นเยาวชน

1.2) พร

ตัวละครประกอบพรในเรื่องลูกยางกลางห้วยเป็นเด็กชายตัวเล็กที่เป็นเพื่อนสนิทของตัวละครเอกจ้อย พรเรียนไม่เก่ง แต่เป็นเด็กดีและช่วยพ่อทำมาหากิน เขารู้วิหาลีงชีวิต ทั้งในน้ำและบนบก เป็นคนรู้จักชีวิตธรรมชาติ เมื่อพรจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก็ออกมาทำงานและเมื่อโตขึ้นเขาไปเป็นนักแสดง ดั่งตัวอย่าง

ครูไม่รู้ว่านอกห้องเรียนไม่มีใครเก่งเท่าพร อย่างน้อยก็เรื่องต้นไม้ ใบหญ้า นก และแมลงตามไพรพฤกษ์ จ้อยเคยตามเขาเข้ารกเข้าพงสองข้างทางระหว่างบ้านกับโรงเรียน ได้เรียนรู้จักเขาว่าลูกไม้ป่าชนิดไหนกินได้บ้าง

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 21)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ตัวละครพรเป็นเยาวชนที่เริ่มเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งทำให้ผู้อ่านได้เห็นลักษณะนิสัยของพรอย่างชัดเจน เขาเรียนไม่เก่ง แต่มีความสามารถในการเรียนความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติมากกว่าใคร เพราะพรเป็นเด็กบ้านป่าที่จำเป็นต้องช่วยพ่อมาหากิน ดังนั้นผู้แต่งทำให้ตัวละครพรมีความสามารถในเรื่องธรรมชาติแทนการเรียนจึงเป็นเรื่องที่สมเหตุสมผล

1.3) พี่ขวัญ (อาหมวย)

พี่ขวัญ (อาหมวย) เป็นตัวละครประกอบในเรื่องอำมาบนคอนโด เป็นพี่สาวของตัวละครเอกโชค เป็นตัวแทนของรุ่นใหม่ที่มีการศึกษาจบปริญญาตรีทางด้านการละคร เป็นคนที่ขยันทำงาน เพราะมีแรงกดดันสูงจากการต้องดูแลน้องตามลำพัง เป็นคนที่มีแนวคิดและพฤติกรรมที่ดี รับผิดชอบน้องชาย ตั้งใจสั่งสอนน้องด้วยความรัก มีน้ำใจกับคนอื่น ๆ มีความห่วงใยและเข้าใจคนอื่น ๆ ดังตัวอย่าง

ผมตื่นขึ้นมาเพราะเสียงปลุกของพี่สาวยามเช้า แสดงว่าเธอกำลังจะไปทำงานแล้ว พี่ขวัญ พี่สาวของผมเรียนจบปริญญาตรีออกจากบ้านแต่เช้าและกลับดึกกลับคืน บางทีก็ค้างอยู่ตามกองถ่ายต่างจังหวัด เรามีกันเพียงสองคนพี่น้อง เราตกลงกันว่า เราสองคนจะรับผิดชอบตัวเองให้ดีที่สุด พี่สาวเอาเงินเดือนส่งผมเรียน ...

(อำมาบนคอนโด. 2557 : 19)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ตัวละครพี่ขวัญทำงานหนัก ออกตั้งแต่เช้ากลับดึก แต่เธอก็ไม่ลืมทำหน้าที่พี่ ซึ่งปลุกลูกน้องชายตื่นนอน เป็นพี่สาวที่ดีและดูแลน้องชายได้อย่างดี นอกจากนี้พี่มีความรับผิดชอบต่อตัวเองและน้อง การพยายามทำงานของพี่มีวัตถุประสงค์เพื่อมีเงินส่งน้องชายไปเรียน พี่ขวัญจึงเป็นตัวอย่างของพี่ที่มีความรับผิดชอบต่อ

...พี่สาวผมก็กลับตีกตื้นเข้าเหมือนเดิม แต่คราวนี้ท่าทางพี่
วิตกกังวลมาก ถึงขนาดเขียนจดหมายน้อยวางไว้บนหน้าอกผมว่า
“ถามอาม่าหรือยัง ช่วยถามให้หน่อย เป็นห่วงอาม่า มีอะไร
จะได้ช่วยกันทัน”

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 46)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ตัวละครพี่ขวัญเป็นคนที่มีความใจ และเอาใจใส่ห่วงใย
คนอื่น ๆ แม้ว่าตัวเองไม่ค่อยมีเวลา แต่ก็พยายามหาวิธีมาช่วยอาม่า แสดงถึงความมีน้ำใจในบทบาท
ของการเป็นพี่สาว ก็สั่งสอนน้องอยู่เสมอและเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับน้อง เป็นการกระทำของพี่ที่ดี
และมีอิทธิพลต่อโชค พี่ขวัญจึงเป็นตัวละครที่มีความสมจริง

1.4) โจไมเคิล

โจไมเคิลเป็นตัวละครประกอบในเรื่องเกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก เขาเป็น
ลูกเลี้ยงของป่าไอริน เป็นหลานอีกคนหนึ่งของบูบู เขามีปัญหาด้านการพูดมาตั้งแต่เล็ก แต่เป็นคนฉลาด
โจไมเคิลมีสิทธิ์ที่จะสืบทอดเป็นหัวหน้าหมู่บ้านเหมือนตัวละครเอกยาโน โจไมเคิลเป็นน้องชายของยาโน
ในอีกด้านหนึ่ง โจไมเคิลจึงมีบทบาทสร้างความขัดแย้งในเรื่อง แสดงความเป็นคู่แข่งกันกับโจไม
เคิลตลอดเวลา เพื่อช่วงชิงการเป็นหัวหน้าหมู่บ้าน ดังตัวอย่าง

“ป่าไอรินพูดอยู่บ่อย ๆ ว่าฉันมีพลังพิเศษ ลักวันหนึ่ง ฉันจะ
เป็นหัวหน้าเหมือนบูบู แต่ไม่ได้หมายความว่าพี่ไม่เหมาะที่จะเป็น
หัวหน้านะ ฉันว่าพี่ก็พอจะเป็นคัสตอมซีฟได้อยู่หรอก” โจไมเคิลพูด
กึ่งเยาะด้วยตาเป็นประกาย “แต่ไม่ใช่หัวหนาระดับสูงแน่ ๆ เพราะ
พี่นะใจดีเกินไป”

คำว่า “ใจดี” กับ “ใจอ่อน” ฟังแล้วคล้าย ๆ กัน คนที่ใจดี
อาจหมายถึงคนขี้สงสารและยอมคนง่าย ผมได้ยื่นแล้วไม่ชอบใจเอา
เสียเลย เพราะฟังดูเหมือนเป็นคนอ่อนแอ

“งั้นวันนี้คอยดูพี่ไว้ก็แล้วกัน ถ้าเจอทากาไรเมื่อไร จะยิงทะเล
หัวใจให้ดู” ผมบอกโจไมเคิล

“ซิ! หัวธนูหุ ๆ ของพี่จะทะเลอะไรได้”

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 83-84)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ตัวละครโจไมเคิลเป็นตัวละครประกอบที่ช่วยดำเนิน
เรื่อง ให้เห็นความขัดแย้งระหว่างตัวละครโจไมเคิลกับตัวละครยาโน ทั้งสองคนต้องการจะเป็นหัวหน้า
หมู่บ้าน โจไมเคิลเชื่อว่าตัวเองจะเป็นหัวหน้าหมู่บ้านในอนาคตและมีความคิดว่าพี่ไม่เหมาะจะเป็นหัวหน้า
หมู่บ้านเพราะว่าใจดีเกินไป แต่ยาโนไม่เห็นด้วย การสร้างตัวละครโจไมเคิลให้เป็นคนเห็นแก่ตัว และไม่มี
ความเคารพต่อพี่ ทำให้เขามีความขัดแย้งกับตัวละครเอกยาโน

2) ตัวละครประกอบที่เป็นผู้ใหญ่

วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 – 2557 มีการสร้างตัวละครประกอบที่เป็นผู้ใหญ่ ได้แก่ คุณนายยิ้มพลอมและอาม่าในเรื่องอาม่าบนคอนโด ยายในเรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย บุญในเรื่องเกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก และลุงเพิ่มในเรื่องลูกยาง กลางห้วย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1) คุณนายยิ้มพลอม (ดวงทิพย์)

ดวงทิพย์ เป็นตัวละครประกอบที่ปรากฏในเรื่องอาม่าบนคอนโด เป็นคนที่ชอบยิ้ม แม้ว่าในเวลาใด พบเรื่องอะไรก็ยิ้มได้เสมอ จึงเรียกเธอว่า “คุณนายยิ้มพลอม” นอกจากนี้ ดวงทิพย์ มีความรับผิดชอบในเรื่องดูแลและสั่งสอนลูกสาว เธอมีน้ำใจแก่คนอื่น ๆ ที่อาศัยในคอนโด ดังตัวอย่าง

“อาม่าล้มครับ...”

หนูข้าวโพดที่ยืนอยู่ข้างๆ พุดตามขึ้นมาด้วยน้ำเสียงแหลมสูง

“อาม่าล้ม...”

“ตายจริง” คุณนายยิ้มพลอมร้อง แยกปล่อยมือหนูข้าวโพด และเดินเข้ามาในห้องอย่างรวดเร็ว “อาม่าอยู่ไหน...” ผมชี้ไปที่ห้องน้ำ คุณนายยิ้มพลอมถลาเข้าไปยังร่างของอาม่าที่นอนอยู่

“อาม่าเป็นยังไงบ้างคะ”

น้ำเสียงของคุณนายยิ้มพลอมลั่นเครือ เธอเอามือจับมืออาม่า นัยน์ตามองไปที่ร่าง แถมยังหยิบผ้าเช็ดตัวมาคลุมร่างอาม่าให้อีก

“อย่าขยับนะคะ เดี่ยวทิพย์เรียกรถพยาบาลให้”

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 85)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้บอกนิสัยใจคอของตัวละคร ดวงทิพย์เป็นคนดีและชอบช่วยเหลือคนอื่น ๆ เป็นคนดีที่มีอยู่จริงในสังคมมนุษย์ที่ผู้แต่งสร้างขึ้นเป็นตัวละครรองที่มีความสมจริง ได้ช่วยเหตุการณ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับอาม่าดำเนินไปอย่างเข้มข้น มีพฤติกรรมที่เข้าไปช่วยอาม่า ทำให้เหตุการณ์ดำเนินไปตามความโครงเรื่องวรรณกรรม และเป็นตัวละครที่แสดงให้เห็นความมีน้ำใจของคนในสังคมเมือง

2.2) ยาย

ตัวละครยายในเรื่อง แต่ก็แต่ก่อนเป็นตัวแทนของผู้ใหญ่ในสมัยเก่าที่ยังกินหมาก อาศัยอยู่กับลูกชาย ยายเป็นคนที่ห่วงใยลูกหลานตลอดเวลา ดังตัวอย่าง

ยายไปมาระหว่างบ้านของลุง อันเป็นที่อยู่ประจำของยาย

มาค้างบ้านสวนกับแม่ ไม่เว้นนานไม่ว่าแม่จะทำงานอะไร ตรงไหน

ยายก็ไปช่วย นั่งคุยอยู่ด้วยกะหงุกกะหนิง ไม่ห่างกันเลย

ยายมีรูปร่างสมตัว ไม่อ้วนมาก ไม่ผอมมาก ไฝผมทรง
ดอกกระท่อม ยายมักนุ่งผ้าโจงกระเบนสีเปลือกมังคุดแดดหม่น
สีกรมท่า ยายไม่นุ่งผ้าลายไทยเหมือนแม่ของพิม ยายว่า ผ้าลายไทย
ตรารามสูรเมขลาที่แม่ນุ่งประจำอยู่ ดอกโต สีสด ไม่เหมาะกับคนแก่
(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 : 49-50)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ลักษณะนิสัยของตัวละครยายเป็นภาพของผู้ใหญ่
สมัยก่อนที่ทำให้ผู้อ่านรู้จักบุคลิกภาพของยายมากขึ้น เป็นยายที่มีรูปร่างสมตัว ไฝผมทรงดอกกระท่อม
นุ่งผ้าโจงกระเบน ไม่ชอบนุ่งผ้าลายไทยที่มีลายดอกโตและสีสดจืด ยายที่อยู่กับครอบครัวลูกชายเป็น
ตัวละครที่สมเหตุสมผล มีความรักและผูกพันกับลูกหลานในครอบครัว

2.3) แม่

ตัวละครแม่ของยาโนในเรื่องเกาะที่มีความสุขที่สุด เป็นตัวละครที่สมจริง
เป็นลูกสาวของบุญบุรูปร่างเล็กแบบหญิงคนไทย ฟันสีขาวเรียงเป็นระเบียบ ไม่ได้เป็นคนสวยแต่ยิ้มสวย
มีเสน่ห์ แม่มีนิสัยรักการอ่าน และให้ความสำคัญกับการเรียน จึงสนับสนุนให้ยาโนเรียนหนังสือ แม่ยัง
มีพลังฮาลสามารถหยั่งรู้เหตุการณ์หยั่งรู้เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้น แต่แม่ไม่รู้ว่าจะเกิดกับใคร
ก็ช่วยอะไรไม่ได้ ดังตัวอย่าง

แม่พูดอยู่เสมอว่า เสียหายที่ไม่ได้เรียนหนังสือต่อจนถึง
ชั้นมัธยม แม่ชอบอ่านหนังสือมากและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วจาก
การอ่าน แต่บุญไม่สนับสนุนให้แม่เรียนต่อ บุญไม่รู้ว่เด็กหญิงจะ
เรียนหนังสือมาก ๆ ไปทำไม เพราะหน้าที่ของผู้หญิงก็คือการปลูก
มันเทศ ดูแลหมู สานตะกร้า แล้วก็ทำแล็บแล็บ พูดถึงเรื่องการเรียน
ที่บุญกับแม่จึงเถียงกันทุกที อีกแค่ปีเศษผมก็จะเรียนจบชั้นประถม
แล้ว แม่บอกว่าจะให้ผมเรียนต่อชั้นมัธยมให้ได้ ในขณะที่บุญบอกว่า
จะสอนให้ผมจับปลาได้เก่งกว่าใครในหมู่บ้านนี้ แม่บอกว่าจะทำทุก
อย่างเพื่อให้ผมได้เข้ามหาวิทยาลัย

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 11-12)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า แม่แสดงพฤติกรรมและทัศนคติของการเป็นแม่
แม่เป็นคนรักอ่านหนังสือจึงสนใจการเรียนแม้ว่าแม่ไม่ได้เรียนต่อถึงชั้นมัธยม แต่แม่ก็จะสนับสนุนให้ลูก
เรียนระดับสูง แม่จึงยอมทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้ยาโนเรียนต่อให้ได้ ตัวละครแม่จึงมีนิสัยรักการอ่าน
และให้ความสำคัญกับเรื่องการเรียน ถึงแม้ตนเองจะไม่ได้เรียนก็ชัดเจนความต้องการเรียนของตนด้วย
การส่งเสริมให้ลูกได้เรียนแทน

2.4) ยายสมศรี

ยายสมศรีเป็นตัวละครประกอบในเรื่อง อาม่าบนคอนโดที่ผู้แต่งสร้างขึ้น เป็นผู้ดูแลตัวละครเอกอาม่า มีอายุมากกว่า 40 ปี เป็นตัวละครสมจริง เหมือนคนที่พบเห็นในชีวิตประจำวันที่ชอบประจบสอพลอคนมีเงินและใจร้าย ระหว่างดูแลอาม่า เธอตีอาม่าและให้อาม่ากินยานอนหลับเพื่อตัวเองจะได้สบาย

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้กล่าวว่าคุณหมอกที่เป็นน้องชายของคุณอาทิพย์มาตรวจสุขภาพของคนที่อยู่ในคอนโด หลังจากตรวจสุขภาพของอาม่า จึงรู้ความจริงว่ายายสมศรีให้อาม่ากินยานอนหลับมากเกินไป ดังตัวอย่าง

ถึงตอนนั้นคุณหมอกก็เดินเข้าไปในห้องแล้ว คุณอาทิพย์กับคุณน้ายิ้มพลอมเข้าไปด้วย ลักครู่หนึ่งก็โทรศัพท์เรียกรถพยาบาลจากโรงพยาบาลที่อาม่ารักษาเป็นประจำมา คุณหมอบอกว่า น่ากลัวอาม่าจะกินยานอนหลับมากเกินไป สายตาของทุกคนมองไปที่สมศรี เธอสั่นหัวปฏิเสธ “อาม่ากินเอง หนูไม่ได้เอาให้แกกิน” ว่าแล้วก็ร้องไห้โฮ ๆ แต่ผมว่าท่าทางดูเหมือนละครภาคค่ำมากกว่า

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 51)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งบอกลักษณะนิสัยของตัวละครโดยผ่านการกระทำที่เป็นตัวละครใจร้าย ไม่มีความรับผิดชอบต่องาน ด้วยลักษณะนิสัยเหล่านี้จึงทำให้ยายสมศรีไม่มีใจจะดูแลอาม่าให้ดี แต่มีการกระทำทำร้ายอาม่าโดยนำยานอนหลับไปให้อาม่ากิน การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่สมเหตุสมผล ดังนั้นก็กล่าวได้ว่า ยายสมศรีก็เป็นตัวละครรองที่ช่วยเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับอาม่าดำเนินไปสู่ความต้องการของผู้แต่งในเรื่อง

สรุปได้ว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 – 2557 ผู้แต่งได้ใช้วิธีสร้างตัวละครที่หลากหลาย ผู้มีลักษณะนิสัยของตัวละครที่บรรยายโดยตรง รวมทั้งให้ตัวละครอื่น ๆ พูดถึงตัวละครอีกตัวหนึ่ง เป็นการบอกลักษณะนิสัยของตัวละครผ่านพฤติกรรม คำพูด และทัศนคติของตัวละครเอก ตัวละครเอกทั้งหมดมี 9 ตัว ได้แก่ อาม่า และโซคมาจากรื่อง อาม่าบนคอนโด ชะเอมมาจากเรื่องต้นมะกอกหลานยาย พิมมาจากเรื่องแต่ก็แต่ก่อน จ้อยมาจากเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ยาโน้มาจากเรื่องเกาะที่มีความสุดที่สุดในโลก ตัวละครเอกที่เป็นเด็กหรือเยาวชนทั้งหมดมี 5 ตัว ตัวละครผู้ใหญ่มี 4 ตัว นอกจากนี้ ได้สร้างตัวละครประกอบเป็นจำนวนมาก มีทั้งหมด 8 ตัว ที่เป็นเด็กหรือเยาวชนมี 4 ตัว ได้แก่ พี่จี๊ด พร พี่ขวัญ (อาหมาย) โจ้ไมเคิล ที่เป็นผู้ใหญ่มี 4 ตัว ได้แก่ คุณน้ายิ้มพลอม (ดวงทิพย์) ยาย แม่ ยายสมศรี ตัวละครดังกล่าวทั้งหมดเป็นตัวละครที่สมจริงและมีส่วนช่วยในการดำเนินเรื่อง ที่ช่วยทำให้ผู้อ่านสนใจที่จะอ่านเรื่องราวต่อไป

3.4 ฉาก

ฉากเป็นองค์ประกอบสำคัญของวรรณกรรม หมายถึงสถานที่ เวลาและบรรยากาศที่ผู้แต่งสร้างขึ้นในเรื่อง ฉากต้องสอดคล้องกับเหตุการณ์ในเรื่องและมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านรับทราบว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่สร้างในเรื่อง เกิดขึ้นเมื่อไร ที่ไหน และมีบรรยากาศอย่างไร ผู้แต่งวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 มีความสามารถในการสร้างฉาก ได้สร้างฉากที่เป็นสถานที่ที่สมจริงหลายแห่ง สถานที่เหล่านี้มีทั้งสถานที่ในเมืองและสถานที่ชนบทล้วนเป็นสถานที่ที่ผู้อ่านคุ้นเคย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.4.1 ฉากในเมือง

ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 – 2557 ผู้แต่งได้สร้างฉากในเมืองที่สมจริงหลายแห่ง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า แม้ว่าผู้แต่งไม่ได้บรรยายลักษณะของลิฟต์ ลิฟต์เป็นฉากหลายครั้ง เป็นฉากที่สำคัญ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ ในเรื่องอาม่าบนคอนโดในการเปิดเรื่องของเรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้กล่าวว่า โชค คุณนายยิ้มปลอม และหนูข้าวโพดได้พบกับอาม่าเป็นครั้งแรกในลิฟต์ ดังตัวอย่าง

*ผมสะดุ้งโหยง เอนิ้วกลับไปจิ้มไว้ที่เดิม ลิฟต์ที่ทำท่าจะ
กระตุกปิดก็กระตุกเปิดค้างไว้ตามเดิม ระหว่างรอให้คนมีสามขา
เดินเข้าลิฟต์ ผมก็ได้ยินเสียงหนูข้าวโพดกระซิบกับแม่ว่า “แม่ขา
ตัวอะไร”*

*“อ๋อ...” คุณนายยิ้มปลอมเอื้อมมือไปปิดปากลูกสาวทันควัน
“คุณยายคะ คุณยาย ไม่ใช่ตัวอะไร”*

*อาม่าสามขาก้าวเข้ามาในลิฟต์พอดี แก่ก็คงได้ยินบ้างละ
แต่สีหน้าของแกเรียบเฉยราวกับแกขึ้นลิฟต์อยู่คนเดียว*

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 14)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในลิฟต์ ลิฟต์เป็นฉากในชีวิตจริงของในเมืองที่มีความเจริญ และเป็นการดำเนินชีวิตของคนในเมืองที่มีที่อยู่อาศัยอยู่บนอาคารตึกสูง ๆ ดังนั้นมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นในลิฟต์จึงเป็นเรื่องที่สมเหตุสมผล เรื่องอาม่าบนคอนโดเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในคอนโดแห่งหนึ่ง และตัวละครทั้งหมดอาศัยในคอนโดนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว ลิฟต์อันเป็นศูนย์รวมของการเดินทางเข้าออกคอนโดจึงเป็นฉากที่สมจริงและสอดคล้องกับเหตุการณ์ตัวละครพบในลิฟต์ นอกจากนี้ ผู้แต่งใช้ลิฟต์เป็นฉากยังสามารถทำให้อ่านเกิดความรู้สึกคุ้นเคยและมีใจจะอ่านเรื่องต่อ

ในเรื่องอาม่าบนคอนโด ผู้แต่งยังได้สร้างฉากที่เป็นห้องโถงใหญ่ของโรงพยาบาล เป็นฉากหนึ่งที่ปรากฏในเมือง ผู้แต่งได้บรรยายบรรยากาศของฉากห้องโถงใหญ่ของโรงพยาบาลอย่างสมจริง ดังตัวอย่าง

ในห้องโถงใหญ่นั้นเป็นที่นั่งรอของญาติคนไข้ ผมเดินไปนั่งที่
เก้าอี้ด้านหลังที่ว่าง นึกไม่ออกว่ามาทำไมที่นี่ มองดูผู้คนรายรอบ
ทุกคนมีสีหน้าหม่นหมอง บางคนก็ยังคงอยู่ในอาการตระหนกตกตื่น
เด็กชายตัวเล็ก ๆ คนหนึ่งกระโดดโลดเต้นอยู่ตรงช่องว่างหน้าเก้าอี้
ทั้งหมดดูเป็นภาพแปลก ๆ ในสถานที่ที่ผมไม่เคยเห็นมาก่อน

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 88)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า ผู้คนที่อยู่ในห้องโถงใหญ่ของโรงพยาบาลส่วนใหญ่ มีญาติกำลังเจ็บป่วย ดังนั้นพวกเขาจึงมีอาการเศร้าโศก ดังนั้นผู้แต่งได้ใช้ฉากที่เป็นห้องโถงใหญ่ของโรงพยาบาลที่มีบรรยากาศหม่นหมอง จึงเป็นฉากที่สมจริงและเหมาะสม นอกจากนี้บ่งชี้สถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ให้ผู้อ่านรับทราบ บรรยากาศของฉากห้องโถงใหญ่ของโรงพยาบาลยังมีอิทธิพลต่ออารมณ์ของผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเศร้าโศกเหมือนญาติของตัวละครด้วย

ในเรื่อง เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก ผู้แต่งได้สร้างฉากที่เป็นบ้านของตัวละครยาโน่ ดังตัวอย่าง

ภายในบ้านของผมแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนหน้ามีเพียงโต๊ะ
สี่เหลี่ยมผืนผ้าเล็ก ๆ และเก้าอี้ไม้ 2 ตัววางอยู่กลางห้อง ตรงนี้เป็นที่
ที่ผมใช้ทำการบ้านและอ่านหนังสือ ที่ผนังด้านหนึ่งมีชั้นไม้สำหรับวาง
ของเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างกล่องสะสมลูกแก้วของผมซึ่งถือเป็นที่รัก
ของหวง ผมวาดรูปหวัะโกลกไขว้ติดไว้ที่หน้ากล่องและสั่งห้ามบริทานี
มายุ่งกับกล่องใบนี้ได้เด็ดขาด นอกจากนี้ บนชั้นยังมีหนังสือเรียน
เครื่องเขียน กล่องเก็บสร้อยคอเปลือกหอยของแม่ และไม้แกะสลัก
ที่พ่อทำให้บริทานี ถัดจากโต๊ะเข้าไปมีผนังไม้ไผ่สานกันแบ่งครึ่งหลัง
ของบ้านให้เป็นห้องนอน มีพุกยัดไส้ด้วยกาบมะพร้าววางอยู่ที่พื้น

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 33)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งบรรยายถึงฉากที่เป็นบ้านของยาโน่อย่างละเอียดบรรยาย บอกลักษณะและการจัดวางของบ้าน ซึ่งบ้านของยาโน่แบ่งเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งสำหรับการเรียน มีโต๊ะ เก้าอี้และชั้นไม้ อีกส่วนหนึ่งเป็นห้องนอน แสดงให้ผู้อ่านเห็นภาพบ้านของเด็กที่สมจริง และผู้อ่านคาดเดาได้ว่าครอบครัวของยาโน่ให้ความสำคัญกับการเรียนและเป็นครอบครัวที่มีฐานะ

ในเรื่อง อาม่าบนคอนโด อาม่าเป็นหญิงชราใช้เวลาอยู่ที่ห้องมากกว่าไปไหน ๆ บ้านของอาม่าจึงเป็นสถานที่หลักที่เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาม่า ผู้แต่งได้บรรยายการเปลี่ยนแปลงของห้องอาม่าอย่างชัดเจน ดังตัวอย่าง

ห้องอาม่าที่เคยมีของรกรุงรังพอสมควร บัดนี้ของเหล่านั้น
หายไประหมด โต๊ะกินข้าวกลางห้องที่เคยตั้งคอมพิวเตอร์ กลายเป็น
โต๊ะโล่งกว้าง มีผ้าปูโต๊ะสีขาวปกคลุมดอกไม้รายรอบ ส่วนคอมพิวเตอร์
ย้ายไปอยู่ที่โต๊ะเล็กตรงข้างหน้าต่างแทน

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 211)

จากตัวอย่างได้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างฉากในเมืองที่เป็นบ้านของอาม่า ในชีวิตจริงคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนหนึ่งของคนในเมืองจะต้องมีส่วนร่วม ดังนั้นบ้านอาม่าที่มีคอมพิวเตอร์จึงเป็นฉากที่สมจริงและคุ้นเคย นอกจากนี้ ฉากนี้ยังทำให้ผู้อ่านเห็นความเปลี่ยนแปลงของบ้านอาม่าจากบ้านที่รกรุงรังมีของเยอะกลายเป็นบ้านที่เรียบร้อย ฉากที่อยู่อาศัยจึงสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของชีวิตตัวละครอาม่า ซึ่งอาม่ามีชีวิตดีกว่าวันก่อน

ในเรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ผู้แต่งได้กล่าวถึงพ่อแม่พาอะเมมไปซื้อตุ๊กตาในร้านขายตุ๊กตาใหญ่แห่งหนึ่ง ดังตัวอย่าง

...ตอนแรกนึกว่าเป็นร้านธรรมดาเหมือนที่เคยเดินผ่านนี่นา
แต่กลับเป็นร้านใหญ่ทอดตัวยาวตามแนวถนน ตุ๊กตาหลากหลาย
สีสันวางเรียงให้เลือกจนละลานตา มอง ๆ ไปแล้วเลือกไม่ถูกเลยชอบ
ทุกตัว!

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 17)

จากตัวอย่างได้เห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างฉากที่เป็นร้านขายตุ๊กตาขนาดใหญ่ ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงชีวิตของคนในเมือง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และดำเนินชีวิตอย่างสะดวก ตุ๊กตาเป็นของขวัญที่คุณพ่อคุณแม่ในเมืองชอบมอบให้เด็ก ในเมืองหาซื้อตุ๊กตาต่าง ๆ ได้ง่าย ฉากนี้จึงเป็นฉากที่สมจริง

3.4.2 ฉากในชนบท

ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 – 2557 ผู้แต่งได้สร้างฉากในชนบท มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ในเรื่อง ลูกยางกลางห้วย ผู้แต่งได้กล่าวถึงฉากที่เป็นห้วยหลังบ้าน ดังตัวอย่าง

ทางลงห้วยหลังบ้านลาดชันแต่เดินสะดวกเพราะคนบ้านอื่น
ก็มาใช้บ่อยครั้ง ทั้งอาบน้ำ ชักผ้า ทาบน้ำกลับไปใส่ตุ่มสำหรับดื่ม
เฉพาะยามฝนตกเท่านั้นที่ทางอาจลื่น ใครไม่ระวังมักไถลล้มกันจำเข้า
เอาง่าย ๆ ห้วยหลังบ้านมีแอ่งหินกว้าง น้ำลึกสุดแค่ยอดดอกจ้อย

มีโชดหินใหญ่สี่เหลี่ยมเพราะคลุมด้วยมอสส์และเฟิร์น แถวนั้นยังอุดม
ไปด้วยผักกูด มีลานหินสำหรับซักเสื้อผ้า บางส่วนใช้เป็นที่ลับมีดกรีด
ยาง

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 19)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งบรรยายถึงฉากที่เป็นห้วยหลังบ้านจ้อย ได้บรรยาย
ละเอียดว่าห้วยหลังบ้านนี้มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับชีวิตประจำของชาวบ้าน เป็นห้วยมีน้ำไม่ลึกแอง
หินกว้าง โชดหินใหญ่สี่เหลี่ยม อุดมไปด้วยผักกูด จากดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงภาพห้วยหลังบ้าน
อย่างมีชีวิตชีวาและเกิดความคิดว่าห้วยหลังบ้านเป็นสถานที่สำคัญสำหรับชีวิตประจำชาวบ้าน

ในเรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ได้กล่าวถึงสวนหมากสามารถเพิ่มรายได้ให้บ้านพิม ดังตัวอย่าง
บนพื้นที่เกือบสี่สิบไร่ที่พ่อแม่ของพิมทำสวนอยู่ เรียกว่าเป็น
สวนหมาก มีต้นหมากปลูกอยู่ริมร่องสวน ช่วยยึดดินริมร่องไม่ให้กร่อน
ร่วงทรายลงในหน้าฝน และเวลาที่ตักน้ำไว้บริหังร่องในหน้า
น้ำเค็ม ผลผลิตของต้นหมากคือลูกหมาก ทำรายได้เป็นประจำให้
ชาวสวนหมากทุกปี

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 : 27)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างฉากในชนบทที่เป็นสวนหมาก ในชีวิตจริง มีอาชีพ
ทำสวนหมากเป็นวิธีหนึ่งของชาวสวนใช้มาสร้างรายได้ และเลี้ยงครอบครัว ดังนั้นสวนหมากจึงเป็น
ฉากที่สมจริง สวนหมากของบ้านพิมมีพื้นที่กว้างขวาง แสดงให้เห็นว่า บ้านพิมเป็นชาวสวนผู้
ยิ่งใหญ่ในชนบท และให้ความสำคัญกับหมาก อาจจะมีเรื่องสำคัญหลายเรื่องเกิดขึ้นในสวนหมาก

ในเรื่อง แต่ก็แต่ก่อนได้กล่าวถึงสถานการณ์บ้านอดีตของพิม ดังตัวอย่าง
พิมเป็นลูกสาวคนทำสวน มีบ้านอยู่ในคลองที่แยกแม่น้ำ
บางปะกงเข้าไปประมาณ 1 กิโลเมตร สภาพความเป็นอยู่ของชนบท
สมัยนั้น ต้องใช้แต่เรือสัญจรไปมาอย่างเดียว

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 : 13)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างฉากที่เป็นบ้านอดีตของพิม แม้ว่าไม่ได้บรรยาย
รายละเอียดว่า ลักษณะของบ้านพิมเป็นอย่างไร แต่ได้กล่าวถึงที่ตั้งของบ้านพิม ในชีวิตจริง คนในชนบท
นิยมสร้างบ้านริมน้ำ เพราะมีอาชีพอาชีพเกษตรกรรม น้ำจึงเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อชีวิต
คนชนบท บ้านของพิมอยู่ใกล้ ๆ แม่น้ำบางปะกงจึงเป็นฉากที่สมจริง

สรุปได้ว่า ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเวนบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557
ผู้แต่งได้สร้างฉากที่สมจริง มีทั้งฉากในเมืองและฉากในชนบท ฉากในเมืองมีได้แก่ ลิฟต์ ห้องโถงใหญ่ของ
โรงพยาบาล บ้านของอามาโนในเรื่องอามาโนคอนโด บ้านของยาโนในเรื่องเกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก

และร้านขายตุ๊กตาในเรื่องต้นมะกอกหลานยาย ฉากในชนบทมีได้แก่ ห้วยหลังบ้านจ้อยในเรื่องลูกยางกลางห้วย สวนหมากและบ้านของพิมในเรื่องแต่ก็แต่ก่อน

3.5 บทสนทนา

บทสนทนา คือ ถ้อยคำที่ตัวละครใช้พูดคุยโต้ตอบกันในเรื่อง ไม่เหมือนกับการเล่าเรื่อง แต่มีส่วนช่วยในการดำเนินเรื่อง บทสนทนาไม่เพียงทำให้เรื่องสนุกและสมจริงมากขึ้น ยังช่วยให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนถึงบุคลิกภาพของตัวละครเป็นอย่างดี ช่วยให้เห็นภาพสังคม และช่วยให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงได้เห็นว่า บทสนทนาเป็นองค์ประกอบสำคัญของเรื่องและจะทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและติดตามอ่านเรื่อง บทสนทนาที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊กอวอร์ด” พ.ศ. 2556-2557 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.5.1 บทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่อง

บทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่องเป็นบทสนทนาที่ผู้แต่งนิยมนำมาใช้ เพราะมีบทบาทสำคัญในการดำเนินเรื่องแทนการบรรยายเรื่องราว ช่วยทำให้เหตุการณ์คลี่คลายไปสู่อีกเหตุการณ์หนึ่ง และการบ่งบอกการกระทำของตัวละคร

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ผู้แต่งได้ใช้บทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่อง กล่าวถึงโชคยอมรับคอมพิวเตอร์ของอาม่า แต่มีข้อแลกเปลี่ยน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ผมรับคอมพิวเตอร์ของอาม่ามาเฉย ๆ ไม่ได้หรอกครับ ผมขอเสนอข้อแลกเปลี่ยนเป็นว่า นอกจากจะพาอาม่าไปซูเปอร์มาร์เก็ตทุกวันเสาร์แล้ว ทุกวันอาทิตย์ผมยังจะขอเป็นอาสาสมัครช่วยอาม่าทำความสะอาดห้อง ทำงานบ้าน ซัดห้องน้ำด้วย”

“โอ้ย่า” เสียงอาม่าร้อง ปากยิ้ม นัยน์ตาก็ยิ้ม “อะลี่ยลี่ยจะดีกะอีวาคาขนาดนั้น... ล่ายลี ล่ายลี อีวชอบนั้ก พวกอาสาหมักนี้”

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 223)

ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นเป็นบทสนทนายกึ่งระหว่างตัวละครเอกโชคกับอาม่า ได้พูดคุยตกลงกันว่า โชคจะพาอาม่าไปซูเปอร์มาร์เก็ตและทำความสะอาดห้องอาม่ามาเป็นประจำมาตอบแทนอาม่าได้ให้คอมพิวเตอร์ บทสนทนานี้ก็สามารถช่วยดำเนินเรื่องไปสู่เหตุการณ์โชคไปทำความสะอาดห้องให้อาม่าแทนการบรรยายเรื่องของผู้แต่งและทำให้เรื่องสมจริงและไม่น่าเบื่อ ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจจะติดตาม

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ผู้แต่งได้ใช้บทสนทนาของตัวละครมาดำเนินเรื่อง ทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างสมจริง ตัวละครสองคนนี้พูดคุยกันว่า เมื่อได้ยินเสียงอาม่าเคาะข้างผนังห้องน้ำ ก็แสดงว่าอาม่าต้องการความช่วยเหลือ ดังตัวอย่าง

“พี่ทำอะไรนะ”

พี่ขวัญหัวเราะคิก ๆ แล้วว่า “จับฉ่ายของอามา”

“หา” ผมร้องเสียงดัง “แกทำกับข้าวมาให้เราด้วยรี”

“ใช่” พี่ยิ้มกริ่ม “แกเอาไม้เท้าเคาะข้างผนังห้องน้ำ เป็นสัญญาณว่าแกต้องการให้พี่ไปหา พี่ตกลงกับแกไว้ พี่ก็เลยเดินไป ปรากฏว่าแกทำจับฉ่ายหม้อเบ้อเร่อ แปลกใจอยู่ว่าแกไปเอาผักมาจากไหนเยอะเยาะ”

(อามาบนคอนโด. 2557 : 96)

จากตัวอย่างบทสนทาระหว่างตัวละครพี่ขวัญกับตัวละครโชค จะได้เห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ตัวละครสองคนนี้ได้พูดคุยถึงคือ เมื่อได้ยินเสียงเคาะข้างผนังห้องน้ำซึ่งเป็นสัญญาณขอความช่วยเหลือของอามา ต้องไปช่วยเหลือ การรู้สัญญาณขอความช่วยเหลือนั้นจะช่วยดำเนินเรื่องไปสู่เหตุการณ์ที่โชครู้ว่าอามาล้มในห้องน้ำและได้ช่วยทันได้อย่างมีเหตุมีผล ดังนั้นกลวิธีการใช้บทสนทนาจึงทำให้ดำเนินเรื่องได้อย่างน่าสนใจมากขึ้น

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย มีบทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่องว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละคร แม่ พร และจ้อย 3 คน ดังตัวอย่าง

“ช่วยบอกพ่อเอ็งไปจับงูเหลือมที่ห้วยต้นจิวหน้อยสิ คงขาย
ได้หลายสตางค์”

“ฮ้า งูเหลือม” พรตื้นเต้น “ตรงไหนล่ะน้ำจันทร์”

“แถวกอกกล้วยข้างขนำร้าง” มันนอนพุงกางอยู่ ไม่รู้กินอะไร
เข้าไป”

“ไปกันไหม พรุ่งนี้วันเสาร์” พรชวนจ้อย

“ไปสิ” จ้อยรับปาก ที่จริงเขากลัวงูทุกชนิด แต่หากไปกับพร
และยังครั้งนี้กับลุงเพิ่มด้วยแล้วละก็ จ้อยกลับรู้สึกสนุกไปล่วงหน้าเสีย
ด้วยซ้ำ

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 24)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า เหตุการณ์แม่เจองูเหลือมที่แถวกอกกล้วยข้างขนำร้าง และได้ให้พรไปชวนลุงเพิ่มมาจับงูเหลือม พรก็ได้ชวนจ้อยไปด้วย บทสนทณาระหว่าง 3 คนดังกล่าวนี้ได้ดำเนินเรื่องจากเหตุการณ์แม่พบงูเหลือมไปสู่เหตุการณ์แม่ พร จ้อย และลุงเพิ่มจับงูเหลือม การใช้บทสนทนาแทนการบรรยายเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกสมจริงและมีชีวิตชีวามากขึ้น

เรื่อง เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก ใช้บทสนทณาระหว่างยานกับเพื่อนในห้องเพื่อดำเนินเรื่องการเอาไข่มุกดำของแม่มาให้เพื่อนดู ดังตัวอย่าง

“นายมีไข่มุกดำจริง ๆ หรือไง” เจ้าก้างคนหนึ่งถาม “ถ้ามีก็เอามาให้พวกเราดูแทนที่จะยื่นหัวเราะเยาะอยู่อย่างนี้”

“แค่กรวดดำสวย ๆ ลักเม็ดนายยังหาไม่ได้เลยด้วยซ้ำ”
เจ้าฟันกระต่ายอีกคนสนับสนุน

“พຽຽນີ້ຂ້າງຈະເອົາໄຂ່ມຸກດຳຈຽຽງ ຯ ມາໃຫ້ດູ ພວກນາຍຈະໄດ້ເຫັນກັນລັກທີ່ວ່າໄອ້ກຽດດຳພວກນີ້ມັນຕລກຍັງໄງ” ພມຈຳໄດ້ວ່າຕອນທີ່ພູດໄປນັ້ນຍັງຄິດໄມ່ອອກເລຍວ່າຈະແອບເອົາໄຂ່ມຸກດຳຂອງແມ່ອອກມາຈາກຫີບດ້ວຍວິທີໃໝ່

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 34)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้บทสนทนาเล่าถึงเหตุการณ์ที่เพื่อนในห้องไม่เชื่อว่ายาโนมีไข่มุกดำ จึงทำให้ยาโนจะเอาชนะโดยรับปากว่าจะนำไข่มุกดำมาให้เพื่อนในห้องดูกับบทสนทนา ระหว่างยาโนกับเพื่อนชื่อเจ้าก้าง และเจ้าฟันกระต่าย ในเรื่องมีเหตุการณ์ต่อมาคือ ยาโนขโมยไข่มุกดำของแม่ แสดงให้เห็นว่าการพุดคุยครั้งนี้มีหน้าที่ช่วยดำเนินเรื่อง ได้นำเหตุการณ์หนึ่งไปสู่อีกเหตุการณ์หนึ่งอย่างสมเหตุสมผล ผู้อ่านเกิดความสนใจจะติดตามเหตุการณ์ต่อไป

เรื่อง แต่กั้แต่ก่อน ได้กล่าวถึงบทสนทนาการระหว่างพ่อ แม่ และพิม ดังตัวอย่าง

พ่อแม่และพิมได้หันหน้าคุยกัน พ่อจึงว่า

“เขาละทิ้งงาน และอาชีพในครอบครัวเขาไม่ได้ เขาหวังพ่อแม่ ก็เหมือนกันกับพิมที่หวังพ่อแม่และงานในบ้านของเรา ตัดเรื่องผิดในข้อตกลงของฝ่ายเขาทั้ง ถ้าเราใจกว้างมองเห็นให้เข้าใจเขาเท่ากับเข้าใจตัวเรา เขาก็ไม่ใช่คนเลวร้าย ในวันข้างหน้าเป็นเมื่อใดก็ตาม พ่อแม่ไม่ปิดกั้นพิมไว้ ถ้าพร้อมใจกันมีทางทำมาหากินไปอยู่รวมกันได้ ก็ไปเถอะลูก”

แม่เพิ่มเติมว่า

“แม่ไม่หวังพิมไว้เพื่อตัวเอง ที่แม่เรียกเป็นเงินสดเมื่อเขามาสู่ขอ ก็เพื่อให้เป็นทุนรอนของลูกในวันข้างหน้า เรียกมาเท่าไร พ่อแม่ก็เพิ่มอีกเท่านั้น ไม่ได้คิดเป็นค่าน้ำนมหรือขายลูกกิน ถ้าพิมแต่งงานไปอยู่กับคนมีฐานะมีสมบัติเก็บกิน ที่ขาดพ่อหรือแม่ พิมอาจสบายไม่ต้องทำงานหนักเพื่อสร้างฐานะ แต่ก็ต้องคิด ต้องเกรงใจเขาและญาติพี่น้องของเขาตลอด เมื่อได้ใช้จ่ายเงินของเขา โดยเงินนั้นไม่ใช่ได้มาจากการช่วยก่อร่างสร้างตัว มีปัญหาเกิดขึ้นได้เสมอ ไม่มีใครสมบูรณ์แบบ”

(แต่กั้แต่ก่อน. 2555 : 144)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า บทสนทนานี้ได้กล่าวถึงเรื่องราวของพิมที่ต้องแต่งงานโดยพ่อแม่สนับสนุนให้พิมย้ายไปอยู่กับครอบครัวของสามี และยังได้สั่งสอนให้พิมรู้ว่าจะใช้ชีวิตคู่อย่างไร การสนับสนุนของพ่อแม่มีส่วนช่วยพิมตัดสินใจจะไปอยู่กับครอบครัวของสามี และพิมจะเข้าใจสามีมากขึ้น จึงเป็นส่วนที่ช่วยให้เรื่องจบแบบสุภาพนุกรม ซึ่งสุดท้ายครอบครัวของพิมมีชีวิตอย่างอบอุ่นและมีความสุข ดังนั้นบทสนทนานี้ได้ช่วยให้เรื่องดำเนินไปได้อย่างดี

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย แม่ได้พูดคุยถึงเรื่องอาชีพที่สัมพันธ์กับการกระทำเรื่องการค้าขายมะกอกของเซอเม ดังตัวอย่าง

“หนูไม่เข้าใจ” เซอเมขมวดคิ้ว

“ยังเล็ก อาจจะไม่เข้าใจ แม่จะอธิบายคร่าว ๆ นะ”

เซอเมจ้องมองตาแป๋ว ตั้งใจฟังเต็มที่เพราะกลัวจะไม่เข้าใจ

“ถ้าเรียนวิทยาศาสตร์มีสูตรคำนวณมาก ต้องคิดเลขตลอด

เซอเมฝึกคิดเลขตอนขายมะกอกไป พอโตก็คล่องปรือ”

“เข้าใจแล้ว”

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 119)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ในบทสนทนาแม่พูดสั่งสอนให้เซอเมรู้ว่า การขายมะกอกเป็นเรื่องช่วยฝึกคิดเลข มีประโยชน์ต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ เมื่อก่อนเซอเมมีความคิดว่าการขายมะกอกให้เพื่อนในห้องเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่าย หลังจากสนทนากัน ความคิดของเซอเมได้เปลี่ยนแปลง เซอเมเริ่มเห็นคุณค่าของการขายมะกอก แสดงให้เห็นว่าบทสนทนานี้มีส่วนช่วยการดำเนินเรื่องต่อไปจนจบเรื่อง

สรุปได้ว่า กลวิธีการแต่งวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเวนบูคอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ผู้แต่งใช้วิธีการสร้างบทสนทนายกัหว่างตัวละครมาดำเนินเรื่องแทนการบรรยายวิธีนี้จะทำให้เรื่องสนุกสนานและสมจริงมากขึ้น ดึงดูดใจผู้อ่านให้ติดตามเรื่องราว และช่วยให้ผู้อ่านรับรู้สิ่งที่กำลังเกิดขึ้นต่อไปว่าเรื่องราวจะดำเนินไปสู่อีกเหตุการณ์หนึ่งอย่างไร

3.5.2 บทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยตัวละคร

บทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยตัวละคร คือ บทสนทนาที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับนิสัยใจคอ บุคลิกภาพ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ของตัวละครในเรื่อง ผู้อ่านจะรู้จักตัวละครมากขึ้น ผู้แต่งของวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเวนบูคอวอร์ด” พ.ศ. 2556-2557 นิยมใช้บทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยตัวละคร มีรายละเอียดดังนี้

เรื่อง อาม่าบนคอนโด มีบทสนทนาที่ได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยของโชค ดังตัวอย่าง

“ทำไมละ” พี่สาวผมย้อนทันควัน

“มันเรื่องส่วนตัวของแก” ผมว่า “บางทีเราก็ก็น่าเบื่อแล้วเรื่อง

ส่วนตัวของเราให้ใครฟัง...”

พี่สาวผมนี่

“แล้วอีกอย่างหนึ่ง” ผมว่า “ถึงเรารู้ว่าอาม่าเป็นใครมาจากไหน มันก็ไม่เกี่ยวอะไรกับเรา”

“นี่แหละคนรุ่นใหม่” พี่กระแทกเสียง “มีแต่โลกของตัวเอง ไม่สนใจโลกใคร ไม่สนใจเรา ไม่รู้จักใครทั้งนั้น เอาจริงเข้าแม่แต่ตัวเองก็ไม่รู้”

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 136)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า บทสนทนาแสดงถึงลักษณะนิสัยของตัวละครแทนการบรรยาย จะทำให้เรื่องประทับใจมากขึ้น และทำให้ลักษณะนิสัยของตัวละครที่ผู้แต่งนำเสนอมีความสมจริง ตัวละครโชคเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีความคิดว่า ชีวิตของแต่ละคนควรมีความอิสระ ไม่ควรก้าวกายเรื่องส่วนตัวของคนอื่น ๆ จึงละเลยความคิดเห็นของคนอื่น ๆ ซึ่งทำให้เป็นคนที่ไม่เห็นแก่ตัว สนใจแต่ตัวเอง ไม่ได้สนใจคนที่อยู่รอบตัว

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย มีบทสนทนายาวจ้อยกับลุงเพิ่ม ดังตัวอย่าง

“ตอนนั้นไอ้จ้อยพ่อเอ็งมันติดโป้จริง แต่หมดตัวหรือเปล่า

ลุงไม่รู้หรอก แม่เอ็งก็ทำอะไรมาถามลุง”

“ถ้ากล้าถามแม่ ผมคงไม่มาถามลุงหรอก” จ้อยย้อน “แล้วลุงเป็นเพื่อนพ่อ ลุงไม่รู้หรือว่าตอนนี้พ่ออยู่ที่ไหน”

“ถ้าแม่เอ็งไม่รู้ ลุงก็ไม่รู้แน่หรอก มันเป็นคนแบบนี้แหละ บางทีก็ทำงานจริงจัง บางทีก็ชอบเสี่ยงโชค ลุงได้ยินว่ามีคนเจอมันที่เขาศูนย์ที่นั่นเขาห่อชุดแร่กันหลายปีแล้ว บางคนร่ำรวยกันไม่รู้เรื่อง”

“แล้วลุงไม่อยากรวยกับเขาบ้างหรือ”

“ลุงพอแล้ว อยู่บ้านเรานี้ละ ไม่มีที่ไหนสุขสบายเท่า”

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 32)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า บทสนทนาได้สะท้อนลักษณะนิสัยของพ่อและลุงเพิ่มอย่างชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเห็นว่า ตัวละครพ่อเป็นคนทั้งทำงานจริงจังและชอบเสี่ยงโชค ส่วนลุงเพิ่มเป็นคนที่ไม่พอใจกับสิ่งที่มีอยู่ ไม่ต้องการแสวงหาโชคเหมือนพ่อ มีชีวิตเรียบง่ายและพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่

เรื่อง เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก มีบทสนทนาดำเนินถึง เศษหินตกลงมาจากฟ้าอย่าง ต่อเนื่อง บูยู ยาโน้ โจไมเคิลพยายามวิ่งลงจากเขา โจไมเคิลล้มลงระหว่างทางลงเขา ยาโน้กับโจไมเคิล มีบทสนทนากัน ดังตัวอย่าง

“พี่วิ่งไปก่อนเถอะไม่ต้องรอฉัน” โจไมเคิลพยายามร้องบอก
 “มาเถื่อนำ ถ้านายล้มอีกคราวนี้พี่ต้องช่วยอุ้ม มันจะยิ่ง
 ลำบากขึ้นไปอีกนะสิ”

“ฉันทำให้พี่วิ่งได้ช้า เดี่ยวจะโดนสะกิดหินเข้าอีกคนหรือ
 พี่รีบวิ่งไปก่อนเถอะ” โจไมเคิลยืนยัน แม้ว่าน้ำเสียงจะไม่สู้ดีเท่าไร
 “ไปเร็วสิ เดี่ยวก็ได้หาพิการกันทั้งคู่หรือ”

“นายจะบ้าหรือ” ผมถึงกับหัวเราะออกมา “แผลเล็กน้อย
 เดี่ยวแค่นี้คิดไปถึงหาพิการ แต่ถ้าหาพิการทั้งคู่ก็ถือว่ายุติธรรมดี
 ตอนคัดเลือกหัวหน้าหมู่บ้าน นายจะได้ไม่เสียเปรียบไป”

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 106)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า บทสนทนานี้ได้กล่าวถึงเรื่องราวที่โจไมเคิลล้มลง เขาบอกให้
 ยาโนไปก่อนจะได้ปลอดภัยจากเศษหินที่จะตกลงมา แต่ยาโนไม่ยอมทิ้งโจไมเคิลไว้คนเดียว แสดงให้
 เห็น ยาโนมีการกระทำช่วยเหลือน้องโจไมเคิล อยู่ข้าง ๆ เขาจะไม่เคยคิดจะทิ้งน้องหนีภัยไปคนเดียว
 เรื่อง แต่ก็แต่ก่อน มีบทสนทนาได้กล่าวถึงเหตุการณ์ลงมือฟันต้นพลู ดังตัวอย่าง

“ขอขยายเอาไว้กินสักค้ำงเถอะพ่อคุณ ยายอดหมากพลูไม่ได้
 หาวตาย แล้วยายก็อยู่แต่ในบ้าน ไม่ไปไหนเลย ไม่เอาน้ำหมากไป
 บ้วนที่ไหนให้เลอะเทอะ ไม่เอาไปกินที่ไหนให้ใครเห็น นะพ่อนะ
 สมเพชคนแก่เถอะ”

“อย่ามาขอให้ยุ่งเลย ต้องตัดให้หมด กินหมากไม่ได้แล้ว
 หลวงเขาห้าม ไม่ใช่กินหมากไม่ได้อย่างเดียวนะ โจงกระเบนก็ไม่ได้ให้
 นุ่ง ต้องนุ่งผ้าถุงผ้าโสร่งนะ รู้จักมั้งไหม ถ้าไม่เชื่อ ตำรวจมาจับไปขัง
 จะหาว่าไม่บอก”

“นะ พ่อมหาจำเริญ เว้นพลูไว้ให้ยายกินสักค้ำงเถอะ ”

ยายยังไม่ละความพยายาม

“ไม่ได้ ถึงจะนั่งไหวจันตายตรงนี้ ก็ต้องตัดทิ้งจันหมด”

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 : 65-66)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งใช้กลวิธีการสร้างบทสนทนาบอกลักษณะนิสัยตัวละคร
 ยาย ซึ่งเป็นตัวแทนของคนไทยสมัยเก่า นิยมกินหมาก การใช้บทสนทนาที่แสดงถึงลักษณะการนิยมกิน
 หมากของคนไทยและเหตุการณ์การสั่งห้ามในยุคสมัยหนึ่ง ทำให้ผู้อ่านรู้สึกมีความสมจริงและเข้าใจว่า
 หมากเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับยาย

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย มีบทสนทนาได้กล่าวถึงเหตุการณ์เมื่อเซอเมไปเที่ยวตลาดกับแม่ ดังตัวอย่าง

“เก่งจริง ๆ ขนาดป่าเป็นแม่ค้า ยังคิดไม่เร็วเท่าเลย วันนี้ลืมเอาเครื่องคิดเลขมาเลยแม่”

“หนูก็เป็นแม่ค้าคะ” เซอเมตอบอย่างภาคภูมิใจ
เมื่อป่าแม่ค้าทำหน้างุนงง แม่เลยหัวเราะใหญ่ แล้วตอบไป
“ฉันให้ลูกเอามะกอกเชื่อมไปขายที่โรงเรียนจะได้ฝึกคิดเงิน ทอนเงิน บ่อย ๆ เลยคล่องปรืออย่างที่เราเห็นนี่แหละจ๊ะ”

“ดีจังเลยนะ ทั้งขยัน ทั้งเก่ง โตขึ้นอนาคตไกลแน่ ๆ ”

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 135)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้บอกลักษณะนิสัยของเซอเมโดยผ่านบทสนทนา กล่าวถึง เซอเมที่คิดเลขเร็วกว่าแม่ค้า เพราะได้ฝึกคิดเลขในการขายมะกอกเชื่อม สะท้อนให้เห็นว่า เซอเมเป็นเด็กขยันและเก่งในการคิดเลข จึงเป็นการใช้บทสนทนาแทนการบรรยายลักษณะนิสัยของตัวละครที่ทำให้เรื่องสนุกสนานและสมจริงมากขึ้น

สรุปได้ว่า ผู้แต่งได้สร้างบทสนทนายาระหว่างตัวละครมาแสดงลักษณะนิสัยของตัวละคร ให้ผู้อ่านรับรู้ เพื่อจะได้ทำให้ผู้อ่านรู้จักตัวละครต่าง ๆ มากขึ้น และติดตามเรื่องต่อไป

3.5.3 บทสนทนาที่ให้คติและข้อคิด

การสร้างบทสนทนาที่ให้คติและข้อคิด หมายความว่าผู้แต่งใช้วิธีสนทนามาแนะนำเสนอแนวคิด และทัศนคติของตัวเอกที่มีต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในเรื่อง มีวัตถุประสงค์ไม่เพียงเพื่อให้ ความเพลิดเพลิน แต่ยังเพื่อผู้อ่านนำแนวคิดหรือทัศนคติเหล่านี้ไปใช้ในชีวิตจริง วรรณกรรมสำหรับเยาวชน ที่ได้รับรางวัล “เซเวนบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556-2557 ผู้แต่งสร้างบทสนทนาที่ให้คติและข้อคิด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้กล่าวว่าอาม่ากับโชคพุดคุยถึงซาลิ โชคบอกว่าตัวเองไม่ใช่ญาติของซาลิจึงไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับซาลิเท่าไร อาม่าสอนให้โชครู้ว่า โลกนี้ไม่ใช่มีแต่เราคนเดียวหรือครอบครัวของเราเอง จำเป็นต้องรู้จักคนอื่น ๆ ด้วย ดังตัวอย่าง

“อาต๋นน้อย” แกเริ่มสาธยาย “ลื้อลื้อมัย เลาม่ายลายอยู่คนเดียว
ในโลกนี้ ลื้อจะลื้อจักแต่คอบคัวของลื้อม่ายล่าย ลื้อต้องลื้อจักคงอั้ง ๆ
ด้วย...”

“ผมจะไปรู้จักเขาได้ไง...”

“ไอหยา...” แกร้อง ยืนเท้าสะเอวข้างหนึ่ง ถือไม้เท้าข้าง
หนึ่ง “ลื้ออยู่คองโดเลียวกัง ลื้อก็ต้องลื้อจักเขาสิ ลื้อต้องลื้อจักสังเกก

ลังกาหาข้อมงบ้าง เพราะเราต้องอยู่กับคงอึ้ง”

“แล้วที่อาม่าละ..ยังไม่ยอมรู้จักคนอื่นเลยมาถามผ่านผม
อยู่ได้”

“ฮ่า ๆ” อาม่าหัวเราะเสียงดังจริง ๆ “ลื้อลื้อล่ายยังงิ อี้ว่ามี
วิธีรู้จักคนอื่นหลายวิธี ถามลื้อก็เป็นวิธีหนึ่ง”

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 165)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สร้างบทสนทนาระหว่างอาม่ากับโชค เนื้อหาสาระ
ของสนทนาได้ให้คติข้อคิดในการดำเนินชีวิตว่า โลกนี้ไม่ใช่มีแต่เราคนเดียว คนเราอยู่ในสังคม ดังนั้น
ไม่เพียงแต่รู้จักและสนใจแต่ตัวเราเองหรือครอบครัวของเรายังไม่พอ เราต้องพยายามรู้จักและสนใจคนที่
อยู่รอบตัว

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย มีบทสนทนาระหว่างลุงเพิ่มกับจ้อยเกี่ยวกับเรื่องแม่จะให้จ้อยไป
เรียนในเมือง ดังตัวอย่าง

“เรื่องอื่นลุงไม่รู้ แต่เรื่องแม่ปลักไล่ไล่ส่งไม่รักเอ็งนี่ ลุงว่า
เอ็งคิดผิดแน่”

“แล้วทำไมแม่ถึงอยากให้ผมไปซะ”

“ลูกไม้ส่วนใหญ่ก็หล่นไกลต้น” ลุงเพิ่มพูด “แต่ลูกไม้
บางอย่างเห็นลูกยางไหมละ บางทีหล่นไกลต้นเป็นโยชน์ เจอที่เหมาะสม
มันก็เจริญเติบโตขึ้น ไม่มีใครจะไปกำหนดกะเกณฑ์อะไรได้”

จ้อยนิ่งฟังและหมดคำพูด

“นี่ก็ดี ๆ สิ ลุง ไม่ยากหรอกที่จะบอกได้ว่าแม่รักหรือไม่รัก
ขอเพียงอย่าทำหยาบคายพูดพล่อย ๆ กับความรักของแม่นัก”

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 125)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งใช้กลวิธีการสร้างบทสนทนาที่ให้คติและข้อคิดในเรื่อง
ความรักของแม่ ทำให้ผู้อ่านเชื่อว่าแม่เป็นคนที่รักจ้อย แม้ว่าแม่จะส่งจ้อยให้ไปเรียนต่อในเมือง และรู้
ว่าจะไม่มีแม่คนใดไม่รักลูกของตัวเอง ถ้าปล่อยลูกไปอยู่ไกล ๆ ลูกจะมีอนาคตที่สดใสและเป็นคน
ที่มีค่า แม่จะเป็นคนที่ยอมและสนับสนุนให้ลูกแยกไปอยู่ต่างหาก การให้ลูกแยกไปอยู่ไกลจากตัวเอง
ไม่ได้หมายความว่าแม่ไม่รักลูก แต่แสดงให้เห็นถึงความรักที่แม่ให้ลูกต่างหาก

เรื่อง เกาะที่มีความสุขในโลก ได้กล่าวถึงเรื่องที่บุญมอบเขี้ยวฉลามให้แก่พระเจ้าเพื่อให้
พระเจ้าพอใจและต่อมายานอกบุญมอกถึงเรื่องเขี้ยวฉลาม ดังตัวอย่าง

“บุญไม่เสียดายเขี้ยวฉลามหรือครับ” ผมละล้าละลัก

“หลานเสียดายหรือ” บุญถามกลับ

“เสียดายสิครับ ก็นั่นมันเป็นของที่หายากแล้วก็มีค่าด้วยนี่
ครับ” ผมตอบ

“ของจะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อมันได้เกิดประโยชน์เท่านั้น” บubuพูด
พลางเก็บของที่จำเป็นในการเดินทางและพักผ่อนในป่าไผ่ยาม

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 102)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งใช้กลวิธีการสร้างบทสนทนาที่ให้เกิดและข้อคิดในเรื่องคุณค่า
ของสิ่งของ ทำให้ผู้อ่านเห็นว่าbubuไม่ได้เสียดายที่ยกเขี้ยวฉลามให้กับพระเจ้า เพราะเชื่อว่า การทำให้
พระเจ้าพอใจจะมีประโยชน์ต่อชาวบ้าน ทำให้เห็นคติของbubu ซึ่งของที่มีค่าอาจจะไม่ใช่เป็นของที่หายาก
แต่ต้องเป็นของที่ทำให้เกิดประโยชน์

ในเรื่องแต่ก็แต่ก่อน พิมมีบทสนทนากับลูกไม้เอกและไม้โท ดังตัวอย่าง

“แล้วแม่ทำไงคะ ทำไง”

“แม่อีกตกตะลึงสิ มีอย่างที่ไหน มาเจอกะละมังไม่มีข้าว
เลยฉี่ใส่ไว้”

“ทำไมแม่ไม่ไล่มัน ไม่ก็เรียกวิลก็ให้ไล่ฟัด”

“แม่รู้ตัวว่าวิ่งไม่ทันมัน แล้วยังไม่คิดทำอะไรด้วย ถ้าเรา
อยากรู้ให้ชัดเจน เราต้องใจเย็น ต้องเห็นจริง ๆ รู้ให้จริง ๆ ฟรุ้งนี้แม่
จะเฝ้าดูใหม่ ให้ข้าววิลก็ให้มากจนมีเหลือ มันต้องมาอีก ทีนี้คงรู้
ชัดเจนว่า เวลามีข้าวมันมากินจนหมด แต่เมื่อไม่มีข้าวกลับฉี่ใส่ไว้
ก็ต้องเรียกว่า เป็นหมาฉลาดแกมโกง”

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 : 226)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้ให้คติและข้อคิดกับผู้อ่านโดยผ่านบทสนทนาระหว่าง
แม่กับลูก เมื่อแม่พิมคิดว่าสุนัขอาจจะเห็นกะละมังไม่มีข้าวจึงปัสสาวะใส่ไว้ แต่เขาไม่ได้ไล่หมาตัวนี้ทันที
เพราะยังไม่มีหลักฐานและอยากรู้เรื่องให้ชัดเจนก่อน สั่งสอนให้ผู้อ่านรู้ว่า เมื่อจะลงมือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
ต้องมีสติ ไม่ควรรีบทำโดยไม่ได้คิดใคร่ครวญ ต้องรู้เรื่องให้ชัดเจนและคิดให้รอบคอบก่อน

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย มีบทสนทนาบอกเล่าถึงความฝันของโจ๊ก ดังตัวอย่าง

“จั้นแสดงว่าโจ๊กอยากเป็นนักร้องจ๊ะ ไม่ได้อยากเป็น

นักอนุรักษ์ธรรมชาติหรอกนะ” ครูสวางค์อธิบาย

“แววตาของโจ๊กดูเปล่งประกายอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน”

แต่ผมอยากเป็นเหมือนเขาครับ เขาร้องเพลงเก่งเด่นเก่ง น่าชื่นชม
สุด ๆ ไปเลย”

“ครูจะบอกให้ฟังนะ บอกทุกคนเลยจ๊ะ คนเราต้องมี

เอกลักษณ์เป็นของตัวเอง อย่างนักร้องก็ไม่มีใครเหมือนกัน โจ๊ก
ชื่นชมเขานั้นไม่ผิด แต่เมื่อเราอยากเป็นนักร้อง เราต้องเป็นตัวเรา
หาเอกลักษณ์ของเราละ”

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 113-114)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้ให้คติและข้อคิดกับผู้อ่านโดยผ่านบทสนทนาระหว่าง
ครูกับโจ๊ก โจ๊กมีความฝันจะเป็นนักร้องเหมือนนักร้องที่เขาชอบคนหนึ่ง และคนนั้นเคยเป็นนักร้อง
ธรรมชาติ โจ๊กก็อยากเป็นเหมือนกัน ครูสอนว่าเมื่อโจ๊กเป็นนักร้องในอนาคตต้องเป็นตัวของตัวเอง
มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง ผู้อ่านจะได้รับคติและข้อคิดที่ว่า ทุกคนในโลกนี้ก็มีชีวิตที่แตกต่าง แต่ต้อง
มั่นใจและมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง

จากการวิเคราะห์บทสนทนาในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด”
พ.ศ. 2556 - 2557 สรุปได้ว่า การสร้างบทสนทนาเป็นกลวิธีการแต่งหนึ่งที่ผู้แต่งนิยมใช้ในการดำเนิน
เรื่องแทนการบรรยาย บทสนทนาในเรื่องมี 3 ประเภท ได้แก่ บทสนทนาที่ใช้ดำเนินเรื่อง บทสนทนา
ที่บอกลักษณะนิสัยตัวละคร และบทสนทนาที่ให้คติและข้อคิด บทสนทนาเหล่านี้ไม่เพียงแต่มีความ
เหมาะสมกับตัวละครและท้องเรื่อง แล้วยังได้ช่วยบอกลักษณะนิสัยของตัวละคร ให้คติและข้อคิดเชิง
บวก และสะท้อนภาพสังคมได้อย่างชัดเจน

สรุปได้ว่ากลวิธีการแต่งวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556
- 2557 ผู้แต่งใช้กลวิธีการแต่งเรื่อง ได้ใช้กลวิธีการแต่งตามแนวการแต่งวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี
ได้แก่ การตั้งชื่อบทด้วยคำ วลี และสำนวนภาษา มีการเปิดเรื่องโดยใช้นาฏการ การเล่าเรื่อง การใช้
บทสนทนา การพรรณนาฉากและบรรยากาศ และการใช้คำพูดของตัวละคร การดำเนินเรื่องโดยใช้กลวิธี
การสร้าง ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และภายในจิตใจของมนุษย์ มีวิธีการเล่าเรื่องแบบ
ตัวละครหลักเป็นผู้เล่าเรื่อง และแบบผู้แต่งเป็นผู้เล่าเรื่อง ในด้านการวางโครงเรื่องใช้วิธีการลำดับเรื่อง
ตามปฏิทิน ตามเหตุการณ์ และแบบย้อนต้น การปิดเรื่องใช้วิธีทิ้งปัญหาให้คิด และแบบสุชานาฏกรรม
ในด้านตัวละคร ผู้แต่งสร้างตัวละครที่เป็นบุคคลในชีวิตจริง ทั้งตัวละครเอกและตัวละครรอง สร้างฉาก
เป็นสถานที่ในเมืองและชนบท ใช้บทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่อง บ่งบอกลักษณะนิสัยตัวละคร ให้คติและ
ข้อคิด การใช้กลวิธีการแต่งดังกล่าวทำให้วรรณกรรมมีเนื้อสาระที่มีชีวิตชีวาและสมจริงมากขึ้น ช่วยให้
เรื่องดำเนินไปอย่างสมเหตุสมผลและน่าสนใจ นอกจากนี้ ยังดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ช่วยให้ผู้อ่าน
เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินจากเรื่อง และนำความคิด โลกทัศน์เชิงบวกที่ผู้แต่งนำเสนอ

บทที่ 4

แนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556-2557

แนวคิด คือ ทรรศนะ ความรู้สึกหรือความคิดที่ผู้เขียนนำเสนอในเรื่องเพื่อสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556-2557 ไม่เพียงแต่ให้ความสนุกสนาน ยังได้นำเสนอแนวคิดเชิงบวกแก่ผู้อ่าน โดยเฉพาะผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเยาวชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 โดยแบ่งเป็นเรื่องหัวข้อต่อไปนี้

4.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

- 4.1.1 ความเอื้อเฟื้อ
- 4.1.2 ความอดทน
- 4.1.3 ความขยัน
- 4.1.4 ความกตัญญู
- 4.1.5 การเชื่อฟังผู้ใหญ่
- 4.1.6 ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติตามสัญญา

4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีมารยาท

4.3 แนวคิดเกี่ยวกับความรัก

- 4.3.1 ความรักในครอบครัว
- 4.3.2 ความรักของหนุ่มสาว
- 4.3.3 ความรักระหว่างเพื่อนบ้าน

4.4 แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาสังคม

- 4.4.1 ปัญหาของเด็ก
- 4.4.2 ปัญหาของผู้ชาย

โดยมีรายละเอียดผลการวิจัย ดังนี้

4.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

คุณธรรม คือความงามความดีที่ได้รับการปลูกฝังขึ้นในจิตใจจนเกิดจิตสำนึกที่ดี จริยธรรม คือ การประพฤติปฏิบัติตามความดีงามแห่งคุณธรรมนั้น คุณธรรมจริยธรรมถือว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ ดังนั้นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่มนุษย์ โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ และจำเป็น วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ได้นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในด้าน ต่าง ๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.1 ความเอื้อเฟื้อ

ความเอื้อเฟื้อ คือ การกระทำที่แสดงถึงความมีน้ำใจต่อผู้อื่น เอาใจใส่ผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน และความเอื้อเฟื้อสามารถช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้คน ความเอื้อเฟื้อเป็นคุณธรรมที่ดั่งาม เป็นเครื่องหมายของคนดี ผู้แต่งของวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 – 2557 ได้นำเสนอแนวคิดในด้านความเอื้อเฟื้อ ดังนี้ เรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้กล่าวถึงความเอื้อเฟื้อของพี่สาวโชคที่ให้ความช่วยเหลือแก่อาม่า ดังตัวอย่าง

“บางทีอาม่าอาจจะปวดท้อง” พี่สาวผมว่า

“แล้วไงครับ” ผมย้อนถาม

“เราก็ควรไปช่วยแกหน่อย คนแก่อยู่คนเดียว พยอมาก็เป็น
แค่คนไข้ไม่ใช่ลูกไม่ใช่หลานสักหน่อย”

“ช่วยยังไงล่ะ”

พี่อีมหวาน “เราก็ไปเคาะประตูถามแก ถ้าแกต้องการ
ความช่วยเหลือ เราก็ช่วย ช่วยไม่ได้ก็ช่วยพาไปโรงพยาบาล”

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 38)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดคุณธรรมด้านความเอื้อเฟื้อโดยผ่านบทสนทนาาระหว่างตัวละครพี่ขวัญและตัวละครโชค ผู้แต่งเน้นให้เห็นว่าความเป็นคนต้องมีความเอื้อเฟื้อเอาใจใส่และพยายามให้ความช่วยเหลือโดยไม่จำเป็นต้องเป็นญาติพี่น้อง แต่เป็นคนที่อยู่อาศัยในสถานที่แห่งเดียวกันโดยเฉพาะคนที่อ่อนแอ เจ็บป่วย ดังเช่น อาม่า และคนอื่น ๆ ที่อาศัยในคอนโดเดียวกันก็ควรก็มีความเอื้อเฟื้อแก่อาม่า

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ยังให้แนวคิดอีกว่าเมื่อพี่วันจันทร์กำลังซื้อของ ได้เห็นอาม่ากลับมาจากโรงพยาบาลคนเดียว มี รพภ.พาอาม่าไปส่งถึงลิฟต์ พี่วันจันทร์จึงรีบไปช่วยอาม่าอย่างเต็มที่ ดังตัวอย่าง

...อาม่ามาคนเดียว อาม่าสามขาคนเดียว พี่วันจันทร์เป็นคน
เห็นภาพนี้ เธอเล่าว่า กำลังซื้อของอยู่ที่ร้านสะดวกซื้อใต้ถุนคอนโด
มองออกมาที่หน้าคอนโด เห็นอาม่าลงจากรถแท็กซี่เดินสามขา
กะเผลก ๆ เข้ามาคนเดียว มีพี่ รพภ. ถูกระเบ่าตามมาส่งหน้าลิฟต์
พี่วันจันทร์ก็เลยรีบจ่ายสตางค์แล้วออกจากร้านมาช่วยอาม่าหิ้วของ
ให้อาม่า กดลิฟต์ให้อาม่า แล้วก็พาอาม่าขึ้นไปบนห้อง

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 56)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดคุณธรรมจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อโดยผ่าน คำพูดและพฤติกรรมของตัวละครพีวันจันทร์ ได้สื่อแนวคิดว่า ทุกคนล้วนมีโอกาสพบปัญหาต่าง ๆ นานา ในการดำเนินชีวิต หากแก้ปัญหาด้วยตัวเองไม่ได้ ก็ต้องการความช่วยเหลือจากคนอื่น ๆ คนที่อาศัยอยู่ในที่เดียวกันก็ควรให้ความช่วยเหลือ อย่างเช่นในเรื่องนี้ได้กล่าวถึง ตัวละครอามาเป็นคนแก่ที่ไม่แข็งแรง เดินลำบาก และกดปุ่มลิฟต์ไม่เป็น อามาก็ต้องการความช่วยเหลือ และพีวันจันทร์ก็รีบไปช่วยอามาอย่าง เต็มที่ทันที

เรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ได้กล่าวถึงนิดไม่ได้ห่อข้าวมาโรงเรียนและไม่มีเงินติดตัวซื้อข้าวด้วย พิมจึงแบ่งอาหารให้นิด ดังตัวอย่าง

เวลาหยุดพักกลางวัน นิดไม่ได้ลงไปซื้อข้าวกินที่โรงอาหาร
ไม่ได้ห่อข้าวมาจากบ้านด้วย ... พิมเอาห่อข้าวออกมาวางกับม้านั่ง
ชวนนิดกินด้วย ถามเขาว่า

“นิดหิวไหม รังเกียจไหม จะกินลงไหม”

แล้วพิมก็นึกได้ว่า ถามอะไรโง่ ๆ ใครเขาจะกล้าตอบไม่ว่า
คำถามไหน พิมก็เลยเปิดห่อข้าว เอาซ้อนออกมาแบ่งไปทอดครึ่งใบ
ข้าวคนละครึ่ง แล้วส่งซ้อนให้นิด

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 : 72)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นเหตุการณ์ที่พิมแบ่งอาหารให้เพื่อนนิดรับประทานด้วยการกระทำของพิมทำให้เห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดที่ ความเอื้อเฟื้อเป็นคุณธรรมจริยธรรมที่งดงาม เราต้องช่างสังเกตว่า มีใครที่กำลังมีปัญหาและต้องการความช่วยเหลือ เราก็ควรต้องเตรียมตัวให้ความช่วยเหลือได้ตลอดเวลา ไม่ต้องรอให้ขอความช่วยเหลือแล้วจึงค่อยไปช่วยดังเช่น เมื่อพิมคิดว่านิดอาจจะหิว จึงแบ่งอาหารตัวเองให้นิดด้วยความเอื้อเฟื้อโดยไม่มีใครมาบังคับ

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย ได้ให้แนวคิดในตอนที่กำลังจ้อยป่วยหนักและแม่พาไปหาหมอ เมื่อต้องเดินข้ามสะพาน ลุงเพิ่มได้ช่วยแบกจ้อยเดินข้ามสะพาน ดังตัวอย่าง

“ต้องข้ามสะพานไม่ไผ่ไปอีกหน่อย ไหวไหม” แม่ถาม

อีกหน่อยของแม่นั้นคือระยะทางข้ามคลองกว้างใหญ่
จ้อยรู้สึกเวียนหัวตาลาย ลุงเพิ่มเดินเข้ามาจับไหล่จ้อย แกว่ทรุดตัวนั่ง
ยอง ๆ

“มา มาเกาะหลังลุงไป” แกพูด จ้อยหันไปทางแม่ แม่พยัก
หน้ายิ้ม

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 62)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ลุงเพิ่มช่วยเหลือจ้อยที่กำลังป่วยหนักไม่มีแรงเดินข้ามสะพาน ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดคุณธรรมจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อว่า เมื่อพบคนที่อ่อนแอกว่า เช่น ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วย ฯลฯ ซึ่งต้องการความช่วยเหลือ ก็ควรต้องพยายามช่วยเหลือให้พวกเขามีความสนุกสนาน ผ่านความยากลำบากที่เกิดขึ้นกับเขา

เรื่อง เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก ได้ให้แนวคิดในตอนที่กำลังถึงเมื่อเกิดแผ่นดินไหว เศษหิน ทำให้หัวใจไม่เคล็ดเกิดบาดแผล และยาโนช่วยใจไม่เคล็ดให้หนีจากแผ่นดินไหว ดังตัวอย่าง

ผมให้ใจไม่เคล็ดเอาแขนโอบไว้ที่บ่าของผมเพื่อช่วยผ่อน
น้ำหนักแทนขาข้างที่เจ็บ เรากะโผลกกะผลกลงเขาไปพร้อมกันอย่าง
ทุลักทุเลโดยมีบุญบั้งทำอยู่ไม่ไกล
“พี่วิ่งไปก่อนเถอะไม่ต้องรอฉัน” ใจไม่เคล็ดพยายามร้องบอก
“มาเถอะน่า ถ้านายล้มอีกคราวนี้พี่ต้องช่วยอุ้ม มันจะยิ่ง
ลำบากขึ้นไปอีกนะสิ”

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2557 : 105)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งสื่อแนวคิดคุณธรรมจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อโดยผ่าน เหตุการณ์ยาโนช่วยใจไม่เคล็ดหนีจากแผ่นดินไหว ได้สื่อแนวคิดที่ว่า เมื่อพบอันตรายหรืออุบัติเหตุ ถ้าเรามีความสามารถจะช่วยคนที่บาดเจ็บหรืออ่อนแอกว่าให้พ้นจากอันตราย เราต้องพยายามช่วยเหลือ ไม่ใช่สนใจแต่ตัวเอง ปล่อยให้ชีวิตผู้อื่นอยู่ในภัยอันตราย อย่างเช่นในวรรณกรรมเรื่องนี้ เมื่อแผ่นดินไหว ใจไม่เคล็ดรับบาดเจ็บจึงเดินช้า อาจไม่พ้นจากอันตราย และยาโนไม่ทิ้งใจไม่เคล็ดให้เผชิญภัยอันตรายเพียงคนเดียว แต่พยายามช่วยพาหนีไปด้วยกัน

4.1.2 ความอดทน

ความอดทน คือ การยอมรับสภาพความยากลำบาก ยืนหยัดไม่ท้อถอยในการทำ ความดี แม้ว่าจะมีอุปสรรคใดมาขวางกั้น ผู้แต่งของวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ได้เห็นความสำคัญของความอดทน และได้นำเสนอแนวคิดคุณธรรมจริยธรรมด้าน ความอดทน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เรื่องอาม่าบนคอนโดให้แนวคิดในตอนที่กำลังว่า พี่ขวัญเขียนจดหมายมาถึงโชคเพื่อบอกเล่า ให้รู้ว่า อาม่ามีชีวิตยากลำบาก แต่ไม่เคยยอมแพ้ ดังตัวอย่าง

ผมอ่านเรื่องของอาม่าด้วยความแปลกใจและมหัศจรรย์ใจ
ผู้หญิงแก่คนหนึ่งมาจากชีวิตที่ไม่สมบูรณ์นัก แคกลับต่อสู้ยืนหยัดมา
ได้จนอายุแปดสิบอย่างน่านับถือ ผมแปลกใจนิด ๆ ที่พี่สาว ไม่พูดถึง
เรื่องลูกสาวของอาม่าเลยแม้แต่น้อย แต่ไม่เป็นไร แคที่ได้อ่าน ผมก็
ถือว่าเป็นตัวอย่างชีวิตที่ยากลำบากไม่แพ้ชีวิตเราสองคนเลย

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 249)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า วรรณกรรมสอดแทรกเป็นคำสอนให้มีความอดทน และคนที่มีความอดทนจะเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับคนอื่น ๆ ได้นำเสนอแนวคิดที่ว่า แม้ว่าชีวิตของเราอาจจะเต็มไปด้วยความไม่สมบูรณ์แบบ แต่เราต้องมีความอดทน และพยายามต่อสู้กับชีวิต ยืนหยัดไม่ท้อถอย อย่างเช่นแม้ว่าชีวิตของอาม่ายากลำบาก และพบกับสิ่งที่เป็นปัญหาตลอดชีวิต แต่ก็ไม่เคยถอยหลัง ยอมแพ้แต่พยายามอดทนต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ จนถึงอายุแปดสิบปี

เรื่อง แต่ที่แต่ก่อน ได้ให้แนวคิดในตอนทีกล่าวถึง ตัวละครพิมต้องต่อสู้กับความกลัว เนื่องจากเขามีอายุน้อย และคลื่นลมแรงทำให้นั่งเรือกลับบ้านไม่ได้ จึงต้องถูกฝากไว้คนเดียวในโรงเก็บของหน้าบ้านครูใหญ่ ดังตัวอย่าง

พิมนั่งลงกับพื้น มองเรือผ่านลึบป่าจากไป สายตาพร่าเลือน
เพราะน้ำตาปริ้มเต็มดวงตา พิมกัดฟันกลั้นสะอื้น...

พิมปาดน้ำตาทิ้ง เรายังคิดว่าลูกหลานนะ เกอะน่า หนาวปีนี้
คลื่นลมจะแรงแล้วพิมจะต้องถูกฝากอีกสักกี่ครั้งก็ตาม พิมจะอดทน
หมดปีนี้แล้ว ปีหน้าฟ้าใหม่ คนที่โตกว่าในเรือ เรียนจบขึ้นจากเรือไป
แล้ว พิมก็จะได้เป็นผีพายแทน ไม่ต้องถูกฝากไว้อีกแล้ว

(แต่ที่แต่ก่อน. 2555 : 18)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดคุณธรรมจริยธรรมด้านความอดทนจากเหตุการณ์ที่พิมถูกฝากให้อยู่คนเดียวในโรงเก็บของหน้าบ้านครูใหญ่เพื่อรอคลื่นลมเงียบ พิมปลุกใจตนเองไม่ให้ร้องไห้และอดทนสู้สถานการณ์ทั้งที่ยังเป็นเด็กเล็กแต่ต้องอยู่ในโรงเก็บของคนเดียว และสู้กับความหนาว เธอปลอดภัยว่าปีหน้าจะไม่พบกับสถานการณ์เลวร้ายอีก แสดงให้เห็นว่าผู้แต่ง ให้ข้อคิดที่ว่าในชีวิตจริงทุกคนต้องพบกับสิ่งที่ไม่สมหวัง แต่ต้องมีความหวังเชื่อว่า ถ้าเรามีความอดทนแล้ว สิ่งที่ไม่สมหวังก็ผ่านไป

เรื่อง เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก ได้กล่าวว่าในประเทศของยาโน้ หมูเป็นสัตว์ที่มีความสำคัญ คือมีค่านิยมว่าหมูเป็นตัวกำหนดฐานะและมีค่าเป็นเงินใช้แทนค่าปรับและค่าเรียนวิชา ดังตัวอย่าง

...เรายังใช้หมูเป็นตัวกำหนดความมั่งคั่ง เมื่อใครต้องการ
ความยอมรับนับถือจากคนในหมู่บ้าน เขาต้องแจกจ่ายหมูให้หัวหน้า
และคนอื่น ๆ เมื่อมีคนทำผิด เขาต้องเสียค่าปรับด้วยหมู ถ้าใครอยาก
เรียนรู้งานฝีมือที่ถ่ายทอดต่อ ๆ กันมา เขาต้องจ่ายหมูเป็นค่าวิชา
เช่นเดียวกันกับที่ต้องมอบหมูให้แก่พ่อเจ้าสาว เพื่อแสดงว่าเป็นคน
มีความอดทนและขยันขันแข็งพอที่จะเลี้ยงหมูจำนวนมาก

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 6)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดคุณธรรมจริยธรรมด้านความอดทนโดยผ่านการเล่าเรื่อง ได้นำเสนอแนวคิดที่ว่า ความอดทนจะทำให้เราไม่ถอยหลัง และช่วยเราได้สิ่งที่เราฝันอย่างเช่นในเรื่องถ้าคนในประเทศของยาโนมีความอดทนในการเลี้ยงหมูก็ได้เลี้ยงหมูเป็นจำนวนมาก และได้เอาหมูไปแลกเปลี่ยนสิ่งที่ยากได้ เช่น ได้เรียน ได้แต่งงาน เป็นต้น

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย ให้แนวคิดในตอนที่ได้กล่าวว่า เอื้องชวนจ้อยและพรเก็บเงาะจ้อยกับพรไม่ตั้งใจที่ใช้ไม้ไผ่สอย จึงแข่งกันปีนลำต้นขึ้นไปเก็บ สุดท้ายแม้สองคนหันมารวมมือเปลี่ยนวิธีเก็บ แต่ก็ได้เงาะน้อยกว่าเอื้องที่มีความอดทนมากกว่า ดังตัวอย่าง

เอื้องชวนพรกับจ้อยไปเก็บ ต้นมันสูงโย่งอย่างกับคนผอม
แก้ง่าม มีไม้ไผ่ลำเล็กสำหรับสอยอยู่ใต้โคนต้น จ้อยกับพรผลัดกันลอง
สอยแล้วรู้สึกไม่ได้ตั้งใจ จึงแข่งกันตะกายปีนลำต้นขึ้นไปค่อย ๆ ไต่ไป
ปลิดลูกตามปลายกิ่งผอมบาง...

สองหนุ่มน้อยหันมารวมมือกัน พรไต่ไปตามปลายกิ่งให้มัน
โน้มลงมา จ้อยซึ่งลงมาปักหลักบนพื้นแล้วก็เขย่งขาปลิดลูกโดยสะดวก
แต่ทำยที่สุดแล้วความเยือกเย็นและความอดทนของเอื้องก็ชนะ

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 45)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดคุณธรรมจริยธรรมด้านความอดทนว่า ก่อนคนเราจะประสบความสำเร็จ เราจะต้องพบกับอุปสรรค ต้องมีความอดทน ยืนหยัดเป็นตัวของตัวเอง และไม่ยอมท้อต่ออุปสรรคที่เจอ พร้อมทั้งจะต่อสู้กับมันทุกเมื่อ อย่างเช่นในเรื่องนี้ เมื่อเอื้อง จ้อยและพรเก็บเงาะ เอื้องมีความอดทนมากกว่าจ้อยและพร เธอสามารถเก็บเงาะจำนวนมากที่สุด

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ได้ให้แนวคิดในตอนที่ได้กล่าวว่า ยายกับชะเอมได้พูดคุยถึงเรื่องที่ยายขมขมมะกอกไม่ได้ ดังตัวอย่าง

“ที่เอาไปเผื่อขายไม่ได้เลยสินะ”

“จ๊ะ”...

“เราน่าจะพยายามหน่อยนะชะเอม ยายจะบอกให้นะ
ถ้าชะเอมเป็นแม่ค้าจริง ๆ แล้วปล่อยให้ของเหลือกลับบ้านมาแบบนี้
จะขาดทุนเข้าใจไหม” ยายสอน

“ชะเอมไม่อยากขายแล้ว”

“งั้นยายก็ต้องพูดต่อว่าถ้าชะเอมเป็นแม่ค้าจะทอดทิ้งอย่าง
นี้ไม่ได้”

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 83)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดคุณธรรมจริยธรรมด้านความอดทน โดยผ่านคำพูดของยาย ยายสอนซะเอมว่า ถ้าเราต้องเลี้ยงตัวเองโดยการขายมะกอก เมื่อขายไม่ได้ก็ไม่ต้องถอยต้องอดทนและมีความพยายามต่อไป เป็นข้อคิดที่ว่า ในชีวิตเรา เมื่อเราทำสิ่งที่เราต้องทำไม่ได้ เราไม่ควรถอย ต้องอดทนและพยายามทำให้สำเร็จ

4.1.3 ความขยันหมั่นเพียร

ความขยันหมั่นเพียร คือ มีความตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนหรือการทำงานอย่างต่อเนื่อง การปฏิบัติหน้าที่อย่างกระตือรือร้น เพื่อได้ความสำเร็จด้วยความมานะอดทน นับว่าเป็นคุณธรรมจริยธรรมที่พึงงามและมีความสำคัญมากสำหรับเด็ก เยาวชน และผู้อ่านทั่วไป ผู้แต่งของวรรณกรรมสำหรับเด็กเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 จึงได้นำเสนอแนวคิดคุณธรรมจริยธรรมด้านความขยัน

เรื่อง อาม่าบนคอนโด กล่าวถึงประวัติความเป็นมาและอาชีพของพี่ขวัญ พี่ขวัญขยันทำงานตั้งแต่เช้า เลิกงานดึกและใช้เวลาช้านานอยู่กับงาน ดังตัวอย่าง

ผมตื่นขึ้นมาเพราะเสียงปลุกของพี่สาวยามเช้า แสดงว่าเธอกำลังจะไปทำงานแล้ว พี่ขวัญ พี่สาวของผมเรียนจบปริญญาตรีทางการละคร จบมาแล้วเธอก็ทำงานในบริษัทผลิตรายการโทรทัศน์ วุ่นวายอยู่กับเรื่องการเขียนบท การทำบท การคัดเลือกตัวนักแสดง พิธีกร การออกกองถ่ายและอะไรต่อมิอะไรอีกร้อยแปดพันเก้า ออกจากบ้านแต่เช้าและกลับดึกกลับคืน บางทีก็ค้างอยู่ตามกองถ่ายต่างจังหวัด

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 19)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งตั้งใจสื่อแนวคิดคุณธรรมจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียรให้กับผู้อ่านโดยผ่านการบรรยายของตัวละครโชค โชคกล่าวถึงการขยันทำงานของพี่สาว การขยันทำงานของพี่สาวทำให้ได้รับเงินเดือนและสามารถมีเงินที่จะจ่ายค่าเรียนของโชค แสดงให้เห็นว่าผู้แต่งตั้งใจสื่อแนวคิดที่ว่า คนเราต้องมีความขยันในการทำงาน เพราะความขยันในการทำงานสามารถช่วยเราให้มีเงินพอเพียงมาใช้ดำเนินชีวิตและการทำหน้าที่การทำงานอย่างต่อเนื่อง

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย ได้กล่าวถึงน้ำอ้อยที่เป็นคนเมือง แต่เมื่อมาอยู่ชนบทก็ปรับตัวให้เข้ากับสังคมชนบทได้อย่างดี ดังตัวอย่าง

ขากลับแม่เล่าเกี่ยวกับน้ำอ้อยให้จวงฟังเพิ่มเติม จวงอดฟังไม่ได้ว่า ผู้หญิงผิวพรรณผุดผ่องมีน้ำมีนวลกว่าผู้หญิงชาวบ้านทั่วไปอย่างน้ำอ้อยจะอยู่บ้านป่ามาช้านานแล้ว แถมคล่องแคล่วการทำงานทุกอย่าง ทั้งกรีดยาง ทำไร่ ทำครัว แม่บอกว่าตอนแรก ๆ เธอก็ทำอะไร

ไม่เป็นเลยเช่นกัน แต่เธอเป็นนักสู้ มีความเพียรพยายาม ความจำเป็น
ทำให้คนเราทำเป็น แม่สรุปให้

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 38)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดความขยันหมั่นเพียรโดยผ่าน
ประสบการณ์ของน้ำอ้อย ได้นำเสนอแนวคิดว่า ชีวิตเราอาจจะพบปัญหาต่าง ๆ ที่เราคาดไม่ถึง
สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเราอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ แต่ความขยันสามารถทำให้เราเอาชีวิตรอดได้
ตลอดเวลา ไม่ว่าที่ไหน พบปัญหาอะไร เราต้องขยันสู้ไม่ยอมแพ้ ดังเช่นน้ำอ้อย ผู้หญิงที่มาจากเมือง เมื่อ
ต้องใช้ชีวิตอยู่ในชนบท เธอก็ขยันปรับตัวไปเรียนรู้การทำงานหลายอย่างที่ไม่เคยทำ สุดท้ายเธอสามารถ
ปรับตัวให้เข้ากับชีวิตชนบทได้อย่างดี

เรื่อง แต่กี้แต่ก่อน ได้กล่าวว่า พ่อแม่ของพิมเป็นคนขยันทำงาน และใช้เวลาส่วนใหญ่
ของตนไปกับงาน จึงทำให้ชีวิตครอบครัวมีรากฐานที่ดี มีความมั่นคง ดังตัวอย่าง

ถึงแม้พ่อแม่ของพิมจะขยันอดทนทำมาหาได้ จนเป็น
ครอบครัวมีสตางค์ เป็นปึกแผ่นมั่นคง ก็ไม่เคยทำตัวผิดแปลกกว่า
เพื่อนบ้านชาวสวนด้วยกันเลย...เพียงแต่พ่อแม่ของพิม ไม่มีนิสัยชอบ
ไปนั่งคุยเล่นตามบ้านคนอื่นนอกจากจะมีธุระ เพราะเวลาส่วนใหญ่
ก็แทบจะไม่เพียงพอกับงานในสวนแล้ว

(แต่กี้แต่ก่อน. 2555 : 51)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดคุณธรรมจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียร
โดยผ่านการกระทำของพ่อแม่พิม ได้กล่าวว่าพ่อแม่ของพิมเป็นคนที่มีความขยันหมั่นเพียร ขยันทำสวน
ใช้เวลาทำงานเยอะกว่าคนอื่น ๆ จึงทำให้ครอบครัวเองมีเงินมากขึ้น มีฐานะดีกว่าเพื่อนบ้านได้สื่อ
แนวคิดว่า คนเราต้องมีความขยันหมั่นเพียร เพราะความขยันหมั่นเพียรเป็นคุณธรรมที่สามารถช่วยเรา
สร้างฐานะที่ดี และทำให้เรามีชีวิตดีกว่าคนอื่น ๆ

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ได้กล่าวถึงเมื่อชะเอมขายมะกอกไม่ได้ ยายสอนให้ชะเอม
พยายามไม่ยอมแพ้ พยายามขายให้ได้ ดังตัวอย่าง

“ชะเอมจะบอกยายว่ามะกอกเหลือเพียบเลย”

“เหลือเท่าไร” ยายยันกายลุกขึ้นมานั่ง มองไปยังถุงมะกอก
ที่วางข้าง ๆ

“เหลือเก้าถุง” ชะเอมตัดหางเสียงออก ด้วยไม่มีอารมณ์จะ

‘จ๊ะ จ๋า’ ก็ขายแล้ว

...

เราน่าจะพยายามหน่อยนะชะเอม ยายจะบอกให้นะ ถ้า

ชะเอมเป็นแม่ค้าจริง ๆ แล้วปล่อยให้ของเหลือกลับบ้านมาแบบนี้ จะ
ขาดทุนเข้าใจไหม” ยายสอน

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 81)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นเหตุการณ์ที่ชะเอมกับยายพูดคุยถึงเรื่องชะเอมขายมะกอก
ที่โรงเรียนไม่ได้ ยายสอนว่า เมื่อมะกอกขายไม่ออก ไม่ควรถอยหลัง แต่ต้องมีความพยายาม หาวิธีต่าง ๆ
จนถึงขายได้ ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดที่ว่า ความขยันหมั่นเพียรเป็นคุณธรรมจริยธรรมที่ต้งามในการทำงาน
เราต้องพบปัญหาต่าง ๆ ในการทำงาน บางทีอาจจะทำให้ไม่สบายใจ แต่เราต้องมีความพยายามหมั่นเพียรหา
วิธีต่าง ๆ มาแก้ไขปัญหา

4.1.4 ความกตัญญู

ความกตัญญู คือ การรู้พระคุณท่านที่เคยมีอุปการะคุณ หรือที่เคยมีบุญคุณต่อเราก่อน
แล้วตอบแทนหรือสนองพระคุณท่านผู้มีอุปการะคุณ ความกตัญญูเป็นคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์ การที่
เยาวชนได้รับการปลูกฝังคุณธรรมในเรื่องของความกตัญญูถือเป็นเรื่องที่ดี เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วย
อบรมและส่งเสริมพฤติกรรมของเยาวชนให้เป็นคนดีที่มีความกตัญญู

พ่อแม่เป็นผู้มีพระคุณอย่างยิ่งใหญ่ของลูก ๆ ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล
“เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 โดยเฉพาะเรื่อง แต่ก็ได้ก่อน ผู้แต่งได้ให้ข้อคิดความเป็นคนควร
มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ดังนี้

เรื่อง แต่ก็ได้ก่อน ได้กล่าวถึงพินิจกับพ่อแม่ว่าเธอจะไม่มีวันทิ้งพวกเขาไป ดังตัวอย่าง

พินิจบอกกับพ่อแม่ว่า ชีวิตของพินิจเป็นของพ่อแม่ พินิจไม่เคย
คิดจะทิ้งพ่อแม่และภาระที่มีทำอยู่ไปไหน ไม่ว่าจะเป็นการสืบเสาะ
มองหาของผู้ใหญ่ที่ผ่านมา หรือที่เคยคบหาด้วยตัวเอง เช่น ประยุทธ์
ก็แน่นอนว่าไม่ใช่คนที่ใช่...ถ้าพ่อแม่กลัวว่าต่อไปพินิจต้องขึ้นคาน
พินิจก็จะตามใจพ่อแม่ แต่มีข้อแม้ว่า พินิจจะไม่ย้ายไปไหน ถ้าต้อง
มีครอบครัวอย่างที่พ่อแม่ต้องการ ก็ต้องมาอยู่ทำมาหากินที่บ้านของ
เราหรือที่ใกล้ที่สุด เพราะฉะนั้น จะเป็นใคร เวลาไหน ที่มาทาบตาม
เพื่อจับคู่ให้ พ่อแม่ก็มีสิทธิ์ที่จะพิจารณา

(แต่ก็ได้ก่อน. 2555 :139)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดความกตัญญูโดยผ่านคำพูดของพินิจ นำเสนอ
แนวคิดเกี่ยวกับความกตัญญู ให้รู้ว่าลูกมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ดูแลเอาใจใส่พ่อแม่ไม่มีวันสิ้นสุด จะไม่มี
วันทอดทิ้งพ่อแม่ของตัวเอง แม้ว่าจะแต่งงานมีครอบครัวใหม่ ก็จะไม่ดูแลพ่อแม่เป็นอย่างดี นอกจากนี้
ลูกจะเป็นคนดี เพื่อพ่อแม่จะได้สบายใจ ไม่เป็นทุกข์ ห่วงใยลูกและลูกจะปฏิบัติตามคำสอนและ
ข้อเสนอแนะของพ่อแม่เสมอ

เรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ได้กล่าวว่าคุณแม่มีให้ย่ายทำให้ลูกทุกคนรักยายเหมือนแม่
ตั้งตัวอย่าง

แมร์ักยายมากเหลือเกิน ความกตัญญูห่วงใยของแม่ที่มีต่อ
ยายเป็นตัวอย่าง เป็นต้นแบบให้ลูกของแม่ทุกคนรับรู้และซึมซับไว้ได้
เป็นอย่างดี

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 :50)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดความกตัญญูของลูกต่อแม่โดยผ่านการเล่า
เรื่องที่ได้สื่อแนวคิดว่า ความรักความกตัญญูมีอิทธิพลต่อลูก เป็นตัวอย่างที่ดีของความรักที่ลูกให้แก่แม่
ลูกจะตอบแทนและยอมทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้แม่มีความสุข

ผู้มีพระคุณไม่เพียงแต่เป็นบิดามารดา หรือญาติผู้ใหญ่เท่านั้น แต่ยังหมายถึงทุกคนที่
เคยให้ความช่วยเหลือ เช่น เพื่อน อาจารย์ คนรอบข้าง เป็นต้น เรื่อง เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลกได้
กล่าวว่า หัวหน้าของหมู่บ้านรามันจัดงานเลี้ยงให้ชาวอเมริกัน 3 คนเพื่อขอบคุณที่นำอุปกรณ์การแพทย์
และเครื่องใช้สำหรับโรงเรียนมาให้ ตั้งตัวอย่าง

ค่านันพวกเขาย้ายจากที่นอนบนเรือมายังบังกะโลสำหรับ
นักเดินทางที่หมู่บ้านรามัน หัวหน้าของหมู่บ้านจัดงานเลี้ยงเล็ก ๆ
ให้พวกเขาเพื่อแสดงความขอบคุณสำหรับอุปกรณ์การแพทย์และ
เครื่องใช้สำหรับโรงเรียน

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 49)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณคนอื่น ๆ โดย
ผ่านการกระทำของหัวหน้า นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความกตัญญูว่า ไม่ว่าใครที่ให้ความช่วยเหลือ
แก่เรา เราต้องจดจำคุณที่ได้มาและพยายามตอบแทนเท่าที่ทำได้ ดังเช่นเมื่อมีชาวอเมริกัน 3 คนได้นำ
อุปกรณ์การแพทย์และเครื่องใช้สำหรับโรงเรียนมาช่วยพัฒนาหมู่บ้าน หัวหน้าที่เป็นตัวแทนของหมู่บ้าน
ก็มีความกตัญญู รู้จักตอบแทน จึงได้จัดงานเลี้ยงให้ชาวอเมริกัน 3 คนนั้น

เรื่อง อาม่าบนคอน โตได้กล่าวถึงป่าหน้าเขื่อนซื้อผ้าขนหนูให้โชคเพื่อขอบคุณโชคที่ช่วย
ดูแลอาม่า ตั้งตัวอย่าง

ตกเย็น หลังไปเตะฟุตบอลตามปกติ กำลังจะกลับขึ้นห้อง
ก็เจอเข้ากับป่าหน้าเขื่อนที่ใต้ถุนคอนโต แกยมให้ผมมาแต่ไกล พลาส่ง
ถุงที่ถือมาให้ผม “นี่โชค ป่าซื้อมาให้โชค เป็นการขอบใจโชคที่ช่วย
ดูแลอาม่า...

(อาม่าบนคอนโต. 2557 : 104)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า วรรณกรรมสอดแทรกเป็นคำสอนให้แนวคิดเรื่องความกตัญญู โดยผ่านตัวละครโชคและป้าหน้าเย็น ป้าหน้าเย็นซื้อผ้าขนหนูให้โชคเป็นของขวัญ เพื่อแสดงความขอบคุณต่อโชคที่ช่วยดูแลอามา ได้นำเสนอแนวคิดที่ว่า ความกตัญญูต่อคนที่มีพระคุณต่อเราเป็นคุณธรรมที่ดั่งงาม เมื่อได้พบอุปสรรคต่าง ๆ ก็จะมีคนเข้ามาช่วยเหลือ เราต้องรู้จักขอบคุณและตอบแทนคนที่ให้ความช่วยเหลือเช่นกัน

เรื่อง แต่กี้แต่ก่อนได้กล่าวถึง ครูของพิมให้โอกาสแก่พิมไปเป็นครู พิมมีหน้าที่ทำงานบ้านไม่พร้อมจะทำงาน แต่เธอก็แสดงออกด้วยการกราบขอบคุณครู ดังตัวอย่าง

“...เมื่อขออนุญาตคุณพ่อ คุณแม่ได้แล้ว ครูจะพาเธอไปพบ
ท่านอธิการเพื่อไปอบรม”

“พิมกราบขอบพระคุณครูเมตตา แล้วพิมก็ขอให้คำตอบ
คุณครูด้วยตัวเองโดยไม่ต้องให้คุณครูลำบากเดินทางไปพบพ่อแม่ว่า
พิมไม่ได้พร้อมทำงานนอกบ้าน พิมมีหน้าที่กับงานในบ้านอยู่เต็ม
มือแล้ว...”

(แต่กี้แต่ก่อน. 2555 :106)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดคุณธรรมจริยธรรมในด้านความกตัญญู โดยผ่านการกระทำของพิม เมื่อครูแนะนำงานให้พิม แม้ว่างานที่ครูแนะนำไม่เหมาะกับพิม อาจจะได้ช่วยอะไร แต่พิมก็กราบขอบคุณที่ครูมีความหวังดีช่วยเหลือพิม สื่อแนวคิดที่เราต้องให้ความสำคัญกับความกตัญญูต่อผู้ที่มีพระคุณ คนที่ดีกับเราหรือมีใจจะช่วยเหลือเรา แม้ว่าสิ่งที่เขาทำให้เราไม่ได้ช่วยเรา เราก็ต้องแสดงความขอบคุณแก่เขาที่เขาเต็มใจทำความดีกับเรา

เรื่อง แต่กี้แต่ก่อน ได้กล่าวว่า น้ำท่วมถึงพื้นยุงข้าว ทำให้มีข้าวแช่น้ำ พี่ชายลูกของลุงมาช่วยขนย้ายข้าว ดังตัวอย่าง

พื้นยุงข้าวน้ำก็ท่วมถึง ข้าวเปลือกที่เก็บตุนไว้เกือบเต็มยุง
แช่น้ำอยู่ในใกล้พื้น ยังดีที่ได้พี่ชายลูกของลุงช่วยเป็นหัวแรงจ้าง
คนงานถ่อเรือบรรทุกข้าวเปลือกเข้าไปจนถึงหน้ายุงข้าว โภยข้าว
เปลือกใส่เรือเลย ไม่ต้องแบกเดินเอาไปเทใส่เรือในคลองเหมือนหน
ก่อน ๆ ต้องนำข้าวเปลือกแช่น้ำท่วมนั้นไปขายเป็นข้าวนึ่งให้โรงสี
ที่คลองสวน ทั้งพ่อแม่และพวกเราพี่น้องยังระลึกถึงพระคุณของ
พี่ชายลูกของลุงคนนี้อยู่ไม่เคยลืม

(แต่กี้แต่ก่อน. 2555 :160)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดความกตัญญู โดยผ่านการกระทำของครอบครัวพิม เมื่อน้ำท่วมถึงพื้นยุงข้าวของบ้านพิม ลูกของลุงมาช่วยเหลือย้ายข้าวและทำให้ความสูญเสีย

ลดลง สมาชิกทุกคนของครอบครัวได้จำพระคุณของพี่ชายลูกของลุงไม่มีวันลืม ได้สื่อแนวคิดที่ว่า คนเรา ต้องมีความกตัญญูต่อผู้ที่มีพระคุณต่อเรา เมื่อมีคนมาช่วยเหลือในเวลาที่เราพบปัญหาต้องการความช่วยเหลือ เราต้องจำคุณที่เขาให้มาตลอดไป

4.1.5 การเชื่อฟังผู้ใหญ่

การเชื่อฟังผู้ใหญ่ คือ การทำตามหรือประพฤติตามคำสั่งของผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เป็นผู้คนที่มีความรู้และประสบการณ์ ดังนั้นการเชื่อฟังผู้ใหญ่จึงเป็นการกระทำที่ดี ผู้แต่งของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน ที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊ก อวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ได้นำเสนอแนวคิดการเชื่อฟังผู้ใหญ่ให้กับผู้อ่านดังนี้

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้ให้แนวคิดในตอนแรกที่กล่าวว่า พี่ขวัญให้โชคไปเยี่ยมอาม่า แม้ว่า เป็นสิ่งที่โชคไม่ค่อยอยากไปทำ แต่เขาก็ทำไปตามคำสั่งของพี่ขวัญ ดังตัวอย่าง

แต่ผมไม่ตอบโต้เธอหรอกครับ เสียเวลาเปล่าๆ เพราะพี่ก็จะ
แก๊ตวไปได้ น้ำชุ่มบ้างใสบ้าง สู้เอาเวลาที่ทะเลาะกับพี่ไปทำอย่าง
อื่นดีกว่า

แต่จะอย่างไรก็ตามผมก็ต้องทำตามคำสั่งของพี่ขวัญอยู่ดี
สองวันต่อมาผมก็ไปยืนหน้ามุ่มอยู่หน้าเตียงอาม่า เรียบเรียงประโยค
คำถามจากพี่สู่อาม่า

“อาม่าครับ พี่ขวัญให้มาถามว่าอาม่าอยากกินอะไรจะซื้อ
มาฝาก”

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 124)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดคุณธรรมจริยธรรมในด้านการเชื่อฟังผู้ใหญ่ โดยผ่านการกระทำของตัวละครโชค สื่อแนวคิดว่าการเชื่อฟังผู้ใหญ่เป็นพฤติกรรมที่ดีที่ปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ เป็นคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม ผู้ใหญ่เป็นคนที่มีความรู้และประสบการณ์ รู้อะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ ดังนั้นผู้ที่ยังเป็นเด็กต้องเชื่อฟังและทำตามคำสั่งผู้ใหญ่ ดังเช่นโชคเชื่อฟังคำสั่งของพี่ขวัญที่ให้ไปเยี่ยมคุณแลอาม่าที่โรงพยาบาล

เรื่อง แต่กี้แต่ก่อน ได้กล่าวว่าน้องชายจะไปเยี่ยมยาย แม่ฝากความคิดถึงให้กับยาย แต่น้องชายทำนอกคำสั่งเปลี่ยนความหมายเป็นว่าแม่ต้องการให้ยายมาหาเพราะธุระด่วน น้องชายจึงถูกแม่สั่งสอนดังตัวอย่าง

น้องชายให้เหตุผลว่า ก็แม่บอกว่าคิดถึงยายมาก เขาก็อยาก
ให้แม่ได้พบยายเร็ว ๆ มองเห็นความตั้งใจของเขาแล้ว แม่ก็ดูไม่ลง
แต่ก็สอนว่าเรื่องบางเรื่องอาจไม่เกิดผลเสีย แต่ไม่ใช่ทุกเรื่อง ต่อไป
อย่าเปลี่ยนคำสั่งตามที่ใจตัวเองคิดอีก เป็นเรื่องไม่ถูกต้อง

(แต่กี้แต่ก่อน. 2555 : 96)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดคุณธรรมจริยธรรมในด้านการเชื่อฟังผู้ใหญ่โดยผ่านคำสอนของแม่ สื่อแนวคิดว่าเป็นเด็กต้องเชื่อฟังผู้ใหญ่ เมื่อผู้ใหญ่สั่งให้ทำอะไรหรือพูดอะไร ต้องทำตามหรือพูดตามคำสั่ง ไม่ต้องเปลี่ยนความหมายของคำสั่งตามใจของตัวเอง ไม่อย่างนั้นก็จะเกิดความเสียหายได้ ดังนั้นในเรื่องเมื่อน้องชายเปลี่ยนคำพูดของแม่จึงถูกแม่ตำหนิ

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ได้ให้แนวคิดในตอนที่กำลังสอนให้ชะเอมเป็นเด็กดี ชะเอมสัญญากับตัวเองว่าจะทำตาม ดังตัวอย่าง

“ต้องเป็นเด็กดีนะลูก”

“จ๊ะพ่อ”

รอยยิ้มและดวงตาของพ่อ ทำให้ชะเอมสัญญาในใจว่าจะไม่

ทำให้พ่อผิดหวัง

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 123)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดคุณธรรมจริยธรรมในด้านการเชื่อฟังผู้ใหญ่โดยผ่านบทสนทาระหว่างพ่อกับชะเอม สื่อแนวคิดว่า ผู้ใหญ่ที่ต้องอบรมสั่งสอนเด็กให้ควรมีศิลปะในการพูดและโน้มน้าวเด็กได้ เด็กก็จะเชื่อฟัง อย่างเช่นพ่อสอนให้ชะเอมเป็นเด็กดี พ่อก็จะสั่งสอนโดยยิ้มแย้มแจ่มใสและแสดงความเชื่อมั่น ทำให้เด็กทำตามสิ่งที่ผู้ใหญ่สั่งสอนได้โดยง่าย

เรื่อง ลูกยางกลางห้วยได้ให้แนวคิดในตอนที่กำลังว่า จ้อยรู้สึกเสียใจตายเมื่อกินแกงไตปลาที่อร่อยใกล้หมด เขาเชื่อฟังและทำตามวิธีที่พี่ชายจวบแนะนำ จึงทำให้มีแกงไตปลากินต่อไปดังตัวอย่าง

แกงไตปลาอยู่ได้นาน สองพี่น้องจึงได้ร่อยหลายมื้อ จ้อยนึก

เสียใจเมื่อแกงใกล้จะหมด

“เอาน้ำเติมลงไปสิ แล้วใส่ปลาแห้งหรือปลากระป๋องไปบ้าง”

จวบแนะนำน้องชาย

จ้อยลองทำตามและพบว่าแกงไตปลาคืนชีพขึ้นมาอีกรอบ

รสชาติไม่ได้ลดหย่อนลงไปมากเลย

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 90)

ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เป็นเหตุการณ์ที่จ้อยเชื่อฟังและทำตามคำแนะนำของพี่ เอาน้ำและปลาเติมลงในแกง จึงได้แกงไตปลาที่อร่อยกินอีก จะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดว่าการเชื่อฟังผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ถูกต้อง ผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์มากกว่าเด็ก ดังนั้นถ้าทำตามคำพูดหรือคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ก็จะช่วยให้ประสบความสำเร็จได้

4.1.6 ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติตามสัญญา

ปฏิบัติตาม คือ กระทำตาม ดำเนินการไปตามระเบียบแบบแผน สัญญา คือ ข้อตกลงระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 ฝ่ายขึ้นไปว่าจะต้องมีการกระทำหรือห้ามมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง และ

บุคคลดังกล่าวทั้งหมดต้องปฏิบัติตามข้อตกลงนั้น ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติตามสัญญา ก็คือทำตัวเป็นที่น่าเชื่อถือ ทำตามสัญญาที่ตกลงไว้ ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติตามสัญญา ดังนี้

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้กล่าวถึงเรื่องราวของโชคที่สัญญากับอาม่าไว้ว่าจะทำความสะอาดให้อาม่า เป็นข้อแลกเปลี่ยนคอมพิวเตอร์ของอาม่า วันอาทิตย์โชคก็ไปทำความสะอาดตามสัญญา ดังตัวอย่าง

“ไอย่่า” ผมแกล้งร้องประโยคของอาม่า “ทำไมมันรก
เลอะเทอะ อย่างนี้”

อาม่ายืนยิ้มแล้วว่า “อ้าว...ก็มีอาสาหมักแล้วนี่...”

ผมก็ดพิน ก่อนเดินเข้าไปเริ่มต้นในห้องน้ำ แต่แล้วก็ต้อง
ตกตะลึงกับสภาพห้องน้ำอีกเหมือนกัน เพราะนอกจากข้าวของจะอยู่
ไม่เป็นที่เป็นที่แล้ว ยังมีคราบเลอะเทอะไปทั่ว เรียกว่าเห็นแล้วหมด
กำลังใจ แต่พอนึกถึงความเป็นลูกผู้ชายที่ต้องทำตามพันธสัญญา
แล้ว ผมก็พูดอะไรไม่ออก

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 224-225)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดเรื่องความซื่อสัตย์ที่ต้องปฏิบัติตามสัญญา โดยผ่านความคิดและการกระทำของตัวละครโชค ซึ่งโชคไปทำความสะอาดให้อาม่า แม้ว่าให้อาม่าสกปรกเลอะเทอะ โชคก็ทำตามสัญญา เพราะมีความคิดว่า ตัวเองเป็นลูกผู้ชาย ให้สัญญาไปแล้วก็ต้องซื่อสัตย์ แม้ว่าจะเป็นกรพูดสัญญา ก็ต้องทำความสะอาดให้อาม่าอย่างดีที่สุดที่ได้พูดไว้ แสดงให้เห็นถึงทรศนะของผู้แต่งว่า ความเป็นคน โดยเฉพาะเป็นลูกผู้ชาย เมื่อสัญญากับผู้อื่นแล้วต้องซื่อสัตย์โดยปฏิบัติตามสัญญา

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ยังกล่าวว่า พี่ขวัญเดินไปหาอาม่าเมื่อได้ยินเสียงอาม่าเคาะข้างผนังห้องน้ำ และได้ช่วยอาม่าทำอาหารตามสัญญา ดังตัวอย่าง

“พี่ทำอะไรนะ”

พี่ขวัญหัวเราะคิก ๆ แล้วว่า “จับฉ่ายของอาม่า”

“หา” ผมร้องเสียงดัง “แกทำกับข้าวมาให้เราด้วยรี”

“ใช่” พี่ยิ้มกริม “แกเอาไม้เท้าเคาะข้างผนัง
ห้องน้ำ เป็นสัญญาณ ว่าแกต้องการให้พี่ไปหา พี่ตกลง
กับแกไว้ พี่ก็เลยเดินไป ปรากฏว่าแกทำจับฉ่ายหม้อ
เบ้อเร่อ แปลกใจอยู่ว่าแกไปเอาผักมาจากไหนเยอะเยอะ”

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 96)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมในความซื่อสัตย์โดยที่ตัวละครได้ปฏิบัติตามสัญญาโดยผ่านการกระทำของตัวละครพี่ขวัญ ด้วยเหตุผลที่เคยสัญญากับอามาไว้แล้วว่าเมื่อได้ยินเสียงเคาะผนังซึ่งเป็นสัญญาณแสดงว่าอามาต้องการความช่วยเหลือ เมื่อได้ยินเสียงอามาเคาะผนังพี่ขวัญจึงไปหาตามสัญญา ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้ว่าการปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้เป็นแนวคิดเรื่องของความซื่อสัตย์ที่มีความสำคัญที่ผู้แต่งนำเสนอในวรรณกรรม

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ได้กล่าวถึงชะเอมสัญญากับยายในใจว่าจะไม่ทำให้ยายเสียใจอีกและพยายามปลุกต้นมะกอกเพื่อให้ยายมีความสุข ดังตัวอย่าง

ถึงชะเอมจะยังเด็กแต่ก็พอรู้ว่ายายเสียใจแค่ไหน ชะเอม
จะไม่ทำให้ยายต้องเสียใจอีก และจะแก้ไขเรื่องนี้ให้ดีที่สุด

ชะเอมสัญญากับยายในใจ...

แม้จะเหนื่อยแค่ไหน แต่เด็กหญิงก็ไม่รอช้ารีบหยิบ ‘สิ่งหนึ่ง’
ที่ตะกร้าหน้ารถ พร้อมกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่แอบซุกไว้หลังต้นมะม่วง
แล้วเดินข้ามสะพานไม้ไปยังฝั่งถนนทันที

สิ่งนั้นคือ ‘มะกอกต้นเล็ก’ ที่เป็นความหวังของชะเอม
ความหวังอยากให้ยายกลับมามีความสุขอีก

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 188-189)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดความซื่อสัตย์โดยปฏิบัติตามความตั้งใจที่เป็นสัญญาโดยผ่านความคิดและการกระทำของตัวละครชะเอม ได้สื่อแนวคิดว่า เมื่อตั้งใจทำอะไรก็เหมือนกับการให้สัญญากับผู้ใดผู้หนึ่ง เราต้องพยายามปฏิบัติตามสัญญานั้น ไม่ว่าจะพบปัญหาต่าง ๆ หรือจะยากลำบากอย่างไรก็ตาม ดังเช่นชะเอม เมื่อตั้งใจและสัญญาในใจว่าจะไม่ทำให้ยายเสียใจ เธอก็ซื่อสัตย์พยายามทำให้สำเร็จโดยปลุกต้นมะกอกให้ยาย เพื่อให้ยายมีความสุข

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่มีคุณค่าในด้านต่าง ๆ ได้แก่ แนวคิดความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือคนอื่น ๆ ความอดทน ความขยันความกตัญญู การเชื่อฟังผู้ใหญ่ และความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติตามสัญญา คุณธรรมจริยธรรมดังกล่าวเหล่านี้ทั้งหมดเป็นคุณสมบัติที่ดีของทุกคนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน เป็นแนวคิดพื้นฐานในการช่วยพัฒนาเด็กและเยาวชน ไปสู่เป้าหมายในชีวิตที่ดีและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไป

4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีมารยาท

มารยาท หมายถึง กิริยา วาจาที่สุภาพเรียบร้อยดี เป็นการแสดงที่มีแบบแผนในการปฏิบัติของบุคคล อันเหมาะสมตามความนิยมแห่งสังคม ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ผู้แต่งก็ได้นำเสนอแนวคิดด้านการมีมารยาท ดังนี้

เรื่อง อาม่าบนคอนโดได้ให้แนวคิดในตอนทีกล่าวว่า โขคไปเคาะประตูของห้องอาม่าอย่างมีมารยาท ดังตัวอย่าง

ผมทำตามแม่พระบอกทุกประการ มือถือถุงขนมยี่ห้อย
ค้บกรุงเทพฯ ไปยื่นเคาะประตูห้องอาม่า
“ก๊อก ๆ ” ผมเคาะสองครั้งตามที่พี่สั่ง พี่กำชับนักหนาว่า
อย่าเคาะรัว เพราะนั่นแสดงว่าไม่มีมารยาท

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 49)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดการมีมารยาทโดยผ่านการกระทำของตัวละคร โขคที่ปฏิบัติตามคำสั่งของพี่สาว ผู้แต่งนำเสนอแนวคิดว่า คนที่มีมารยาท มีการกระทำที่เรียบร้อยดี ไม่รบกวนทำความเดือดร้อนให้คนอื่น ๆ ดังเช่น โขคเคาะประตูสองครั้ง ไม่เคาะรัว เพราะการเคาะประตูแบบนี้จะทำให้ตกใจได้จึงต้องรู้จักมีมารยาทที่ดี ไม่ทำให้คนอื่น ๆ เดือดร้อน

เรื่อง แต่ก้แต่ก่อน ได้ให้แนวคิดในตอนทีกล่าวว่าเมื่อพิมเดินผ่านศาลาการเปรียญต้องเดิน เงียบ ๆ เพราะแม่สอนให้มามีมารยาทการเดินตั้งแต่เด็ก ดังตัวอย่าง

กว่าจะเดินไปถึงศาลาการเปรียญ อันเป็นที่เรียนของเด็ก
ชั้นเล็กจำเป็นต้องเดินผ่านกุฏิพระหลายกุฏิ ที่สำคัญคือผ่านกุฏิของ
หลวงพ่อ ท่านเจ้าคุณเจ้าอาวาสด้วย ทั้งเวลาเช้าและเย็นทุกวัน
คนทุกคนที่เดินผ่านจะปฏิบัติตัวเหมือนกัน เดินเงียบ ๆ ไม่พูด ไม่
คุย ไม่ทำเสียงดังอื่นใดเลย

พิมไม่รู้สึกเดือดร้อนเลย แม่สอนให้พิมเดินเบา ๆ มาแต่
ยังเล็ก ไม่ใช่ย่องหรือโหยงตัว แต่เดินด้วยฝีเท้าเบาจนเคยชิน ไม่เคยฝัน
แม้จะวิ่งบนพื้นบ้านไม้กระดาน ก็ต้องไม่มีเสียงดังตึง ๆ ...

(แต่ก้แต่ก่อน. 2555 : 20)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ได้ข้อคิดเกี่ยวกับการมีมารยาทว่า การสำรวมกิริยาในเวลาเดินคือเดินเบา ๆ ไม่ลงน้ำหนักเท้าจนเกิดเสียงดัง เป็นการกระทำของคนที่มีมารยาท แสดงออกด้วยการเดินเบา ๆ ซึ่งต้องควบคุมตัวเองตลอดเวลา และต้องฝึกตั้งแต่เล็กเหมือนชะเอมได้ฝึกมารยาทมาตั้งแต่เด็ก

เรื่อง แต่ก้แต่ก่อน ได้ให้แนวคิดในตอนทีกล่าวว่าพิมทำกับข้าวไปส่งให้คนช่วยขุดดิน ดังตัวอย่าง

ถาดกลมวางกับข้าวเค็ม ๆ สองถ้วย ซามตราไก่สองใบ
ตะเกียบสองคู่ พิมวางของห่างพอควร แล้วบอกให้รู้ “ลุงคะ เอาข้าวต้ม
มาส่งแล้วค่ะ” แล้วเดินกลับบ้าน แม่สั่งว่า ห้ามไม่ให้ไปนั่งคอยเขากิน
เพื่อรอเก็บหม้อ เก็บถาด

“อย่าไปนั่งเฝ้าเขาเขี้ยวนะ เสียมารยาท”

(แต่ก้แต่ก่อน. 2555 : 42)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอการมีมารยาทโดยผ่านเหตุการณ์พฤติกรรมที่ดีตามคำสั่งสอนของแม่ พิมพ์อาหารให้คนงานโดยไม่เร่งรัดหรือเฝ้าดูเวลาที่เขากิน นำเสนอแนวคิดว่ามีคนอื่น ๆ กินข้าวไม่ต้องเฝ้าดูหรือคอยเก็บจานเป็นเรื่องที่เสียมารยาท ไม่ควรทำ ควรทำให้เหมือนที่พิมพ์ทำจะได้เป็นคนที่มีมารยาท

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย ได้ให้แนวคิดในตอนที่กำลังกล่าวถึงเมื่อไปเที่ยวทะเล น้ำทะเลขึ้นทำให้จ้อยจมน้ำมีคนมาช่วยชีวิต เขาก็มีมารยาทยกมือไหว้ขอบคุณผู้มาช่วยเหลือ ดังตัวอย่าง

“พีนแล้ว ไม่เป็นอะไรแล้ว” ผู้ชายคนนั้นพูดกับจ้อย

“ไม่ใช่เด็กทะเลแถวนี้แน่ มาจากไหนล่ะ”

จ้อยตอบว่ามาจากในเมือง

“น้ำทะเลมีขึ้นมีลง ต้องคูตี ๆ” ผู้ช่วยชีวิตพูด

จ้อยยกมือไหว้เขา

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 152)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดการมีมารยาทด้านการไหว้โดยผ่านการกระทำของจ้อย ได้นำเสนอแนวคิดว่า “การไหว้” เป็นการกระทำที่แสดงการมีมารยาท นอกจากเป็นภาษาท่าทางที่ใช้แสดงความเคารพ การทักทายแล้ว ยังแสดงออกถึงความหมายของการขอบคุณ ดังนั้นเมื่อผู้ชายคนนั้นได้ช่วยชีวิตจ้อยแล้ว จ้อยก็ยกมือไหว้แสดงถึงความขอบคุณที่ได้ช่วยเหลือให้รอดชีวิต

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ได้ให้แนวคิดในตอนที่กำลังกล่าวถึงชะเอมกับยายพูดคุยกันเรื่องที่ชะเอมขายมะกอกไม่ได้ ดังตัวอย่าง

“ชะเอมจะบอกว่ามะกอกเหลือเพียบเลย”

“เหลือเท่าไร” ยายยืนกายลุกขึ้นมา นั่ง มองไปยังถุงมะกอกที่วางข้าง ๆ

“เหลือเก้าถุง” ชะเอมตัดหางเสียงออก ด้วยไม่มีอารมณ์จะ

‘จ๊ะ จ๋า’ กับยายแล้ว

“ที่เอาไปเผื่อขายไม่ได้เลยสินะ”

“จ๊ะ” ชะเอมรับคำอย่างเคย เพราะครั้งจะพูดว่า ‘อ้อ’ ก็รังแต่จะบาบเสียเปล่า

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 81)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดการมีมารยาทด้านการใช้คำพูดกับผู้ใหญ่โดยผ่านคำพูดของชะเอม ได้ให้ข้อคิดว่า เมื่อพูดคุยกับผู้อื่นโดยเฉพาะผู้ใหญ่ ต้องใช้คำที่สุภาพ ไม่แสดงอารมณ์ ความรู้สึกโกรธหรือไม่พอใจ เมื่อตอบคำถามของผู้อื่นใช้คำลงท้ายว่า “ค่ะ” “ครับ” หรือ “จ๊ะ” แสดงถึงความสุภาพ การใช้คำว่า “อ้อ” เป็นการใช้กับเพื่อนที่อยู่ใกล้ชิด เป็นคำที่ไม่สุภาพถ้าใช้กับผู้ใหญ่ ดังนั้นเมื่อชะเอมคุยกับยาย ต้องใช้คำว่า “จ๊ะ” แสดงความสุภาพและการเคารพต่อยาย

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการมีมารยาทที่ดี คนที่มีมารยาทดีต้องมีการกระทำที่เรียบร้อยดี ไม่รบกวนทำความเดือดร้อนให้คนอื่น ๆ เช่น การสำรวมกิริยาในการเดิน ไม่ส่งเสียงดัง รู้จักใช้กิริยา “การไหว้” ทักทาย แสดงความเคารพ ความขอบคุณ เมื่อพูดคุยกับผู้อื่น ๆ โดยเฉพาะผู้ใหญ่ ต้องใช้คำที่ถูกต้องและสุภาพ นอกจากนี้ยังไม่ควรมีกิริยาที่เสียมารยาท เช่น เมื่อคนอื่นกินข้าวไม่ควรเฝ้าดูหรือคอยเก็บจาน ผลการวิเคราะห์ทำให้เห็นว่าผู้แต่งให้ความสำคัญกับแนวคิดเกี่ยวกับการมีมารยาท แม้เป็นเรื่องที่ดูเล็กน้อยแต่สำคัญต่อการอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ มารยาทที่ดีเป็นสิ่งที่ไม่ได้ติดตัวมาแต่เกิด แต่ได้มาจากสิ่งแวดล้อมและการสั่งสอนจากผู้ใหญ่ เป็นสิ่งที่เรียนรู้และปฏิบัติให้เป็นนิสัยติดตัวตลอดไป

4.3 แนวคิดเกี่ยวกับความรัก

ความรัก หมายถึง การมีใจผูกพันด้วยความห่วงใย ผูกพันด้วยความเสน่หา และผูกพันด้วยฉันทุสสาว ความรักเป็นสิ่งที่ดีงามและพลังงานด้านบวก ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556-2557 ผู้แต่งนำเสนอแนวคิดความรักในด้านต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.3.1 ความรักระหว่างสมาชิกครอบครัว

ความรักในครอบครัว คือความรักที่เกิดขึ้นระหว่างสมาชิกครอบครัว เช่น ความรักระหว่างพ่อแม่กับลูก ความรักระหว่างปู่ย่าตายายกับหลาน ความรักระหว่างพี่น้อง ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556-2557 ผู้แต่งก็ได้สื่อแนวคิดที่เกี่ยวกับความรักในครอบครัวอย่างน่าสนใจ ได้แก่ ความรักระหว่างพี่น้อง ความรักระหว่างแม่กับลูก และความรักระหว่างยายกับหลาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ความรักระหว่างพี่น้อง

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้กล่าวว่าเมื่อตัวละครโซครู้เรื่องที่พี่สาวของตัวเองเสียใจเพราะว่าเลิกกับคู่รัก เขาก็เกิดความรู้สึกโกรธแทนพี่สาว ดังตัวอย่าง

*พี่สาวผมทำท่าเหมือนจะยิ้ม แต่รอยยิ้มก็ไม่ยอมเปิดออก
เธอเปล่งเสียงออกมาเบา ๆ ว่า “นอนละนะ ถ้ามีเสียงดังหน่อยก็
ขอโทษ ทนไม่ไหว”*

*ผมยืนนิ่ง พี่สาวปิดประตูไปแล้ว และผมกำลังโกรธ โกรธมาก
ไม่ได้โกรธพี่สาวผม แต่ผมโกรธไอ้คนนั้น ไอ้คนที่มันทำให้พี่สาวผม
ร้องไห้ น่าโมโหอีกเป็นครั้งที่เท่าไรแล้วก็ไม่รู้*

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 195-196)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดความรักระหว่างพี่น้องโดยผ่านการกระทำของตัวละครโซครอย่างชัดเจน แม้ว่าไม่ได้บอกแนวคิดโดยตรงด้วยคำพูดของตัวละคร แต่ผู้อ่านจะตีความ

จากการกระทำของตัวละครได้ ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดที่ว่า คนที่เป็นพี่น้องกันต้องรักกัน ห่วงใยกัน และจะรู้สึกไม่พอใจกับเรื่องหรือคนที่ทำให้พี่หรือน้องของตัวเองเสียใจ ดังที่เมื่อโชคเห็นพี่สาวเสียใจเพราะเรื่องผิดหวังจากความรัก ทำให้โชคโกรธครุ่นคิดของพี่ที่ทำให้พี่สาวเสียใจ

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ยังได้กล่าวว่าพี่ขวัญเป็นคนทำงานหนัก แต่เมื่อได้หยุดงาน เธอจะทำอาหารด้วยข้าวกล้องที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพให้น้องชายโชค แม้ว่าโชคไม่ชอบ แต่ก็รักษาน้ำใจของพี่สาวที่ทำอาหารให้เขา เขาจึงยินดีจะรับประทานอาหารนั้น ดังตัวอย่าง

พี่ขวัญตักข้าวสองจาน ควันขึ้นนุ้ย โอ ข้าวกล้องอีกแล้ว
ถ้าพี่อยู่บ้าน ผมก็ต้องกินข้าวกล้องเพื่อสุขภาพ เปื่อจริงๆ สำหรับ
ผม มันไม่อร่อยเท่าข้าวหอมมะลิสีขาวฟู แต่เอาเถอะ นาน ๆ พี่หุงข้าว
กินสักที ยังไงผมก็ยอม...

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 76)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดความรักระหว่างพี่น้องโดยใช้วิธีการบรรยายพฤติกรรมของตัวละครพี่ขวัญและโชคอย่างสมจริง สะท้อนให้ผู้อ่านเห็นผู้แต่งมีทรรศนะว่า พี่น้องต้องรักกันและกัน เช่น ตัวละครเอกพี่ขวัญและโชค เมื่อมีเวลาว่างพอ พี่ขวัญก็จะทำอาหารที่แสดงถึงความรักการเอาใจใส่ เป็นการกระทำด้วยความรักและต้องการให้สุขภาพของโชคดี ส่วนโชคแม้ว่าเขาไม่ชอบรับประทานข้าวกล้อง ก็รักษาน้ำใจของพี่สาวด้วยความรักที่มีต่อกัน ไม่ทำร้ายน้ำใจของพี่สาว และต้องการให้พี่ดีใจจึงยอมรับประทานอาหารที่พี่สาวทำให้

เรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ได้กล่าวว่าเมื่อคลื่นลมแรง พิมและพี่ชายถูกฝากไว้ในห้องพักอยู่ในโรงเก็บของหน้าบ้านครูใหญ่ ความรู้สึกทั้งหนาวและหิวทำให้พิมอยากร้องไห้ พี่ชายพยายามปลอบพิม ดังตัวอย่าง

เราสองคนพี่น้อง ก็ถูกลมพัดโกรกหนาวมาก ทั้งไม่กล้า
พอที่จะเดินตามสะพานยาวเข้าไปหลบหนาวถึงในบ้านของครูใหญ่
อะไรก็ไม่ทรมาณเท่าความหิว... พิมคอยจ้องมองข้ามแม่น้ำไป
อยากเห็นเรือที่จะพายมารับ สลับกับแหงนคอ ป้องตาดูดวงอาทิตย์
ทำไม่คอยนานจัง อยากร้องไห้แล้วนะเนี่ย
พี่ชายปลอบ “พิมอย่าร้องไห้ละ ยิ่งร้องไห้ยิ่งหิว ต้องอดทน
นะคอยว่าอีกเดี๋ยวเดี๋ยวเขาก็มารับ...”

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 : 17)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นการนำเสนอแนวคิดโดยผ่านการกระทำของพี่ชาย ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดที่ว่า พี่ชายเป็นคนที่รักน้อง มีหน้าที่จะดูแลปกป้องน้อง เมื่อประสบกับปัญหา แม้ว่าตัวเองก็ไม่แข็งแรงแต่ก็รู้จักปลอบใจและให้กำลังใจน้องก่อน อย่างเช่นเมื่อพี่ชายกับพิมต้องอยู่ในโรงเก็บของที่มีมืดและหนาวเย็น ทั้งสองคนรู้สึกกลัวและหิว พี่ชายก็ยังปลอบพิมให้พิมเข้มแข็งไม่ร้องไห้

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย ได้กล่าวว่าจ้อยไม่พอใจที่พี่ชายเปลี่ยนการทำงานบ้านโดยไม่ถามความคิดของเขา แต่เขาก็เชื่อมั่นว่าพี่ชายมีเหตุผลในการเปลี่ยนแปลง ดังตัวอย่าง

จ้อยไม่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น เขารู้สึกน้อยใจที่จวบคิดขยับขยาย โดยไม่ถามความเห็นเขาสักคำ คิดอีกทีพี่ชายแม้จะพูดน้อยคำแต่ไม่เคยใจไม่ไ้ระกำกับเขาจวบทำแต่งงาน อารมณ์เย็นและไม่เคยเอาเรื่องเอาราวใครจนคนรู้จักกันทั่ว หากจะเปลี่ยนแปลงอะไร จ้อยก็เชื่อว่าพี่ชายต้องมีเหตุผลดี ๆ

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 106)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวความคิดความรักระหว่างพี่น้องโดยผ่านความคิดของจ้อย แม้ว่าจ้อยน้อยใจที่พี่ชายไม่ได้ถามความคิดเห็นเขา แต่เขาก็รักพี่และเชื่อมั่นว่าสิ่งที่พี่ชายทำต้องมีเหตุผล เนื้อหาตอนนี้ได้ให้ข้อคิดว่า พี่กับน้องเป็นญาติใกล้ชิดกันและมีความรักความผูกพันกัน จึงให้อภัยต่อกันได้เสมอ

เรื่อง เกาะที่มีความสุขในโลก ได้กล่าวว่าเมื่อแผ่นดินไหว เศษหินทำให้หัวใจไมเคิลบาดเจ็บหัวใจไมเคิลเป็นห่วงพี่ชายจึงให้ยานอนหลับไปก่อน แต่ยานอนหลับไม่ได้หนีไปคนเดียว แต่พยายามช่วยใจไมเคิลหนีออกมาด้วยกัน ดังตัวอย่าง

“ฉันทำให้พี่วิ่งได้ช้า เดี่ยวจะโดนสะกิดหินเข้าอีกคนหรือ
พี่รีบวิ่งไปก่อนเถอะ” โจไมเคิลยืนยัน แม้ว่าน้ำเสียงจะไม่สู้ดีเท่าไร
“ไปเร็วสิ เดี่ยวก็ได้ขาพิการกันทั้งคู่หรือ”

“นายจะบ้าหรือ” ผมถึงกับหัวเราะออกมา “แผลเล็กนิดเดียว
แค่นี้คิดไปถึงขาพิการ” แต่ถ้าขาพิการทั้งคู่ก็ถือว่ายุติธรรมดี ตอน
คัดเลือกหัวหน้าหมู่บ้าน นายจะได้ไม่เสียเปรียบไป”

ใจไมเคิลหัวเราะตาม มือที่โอบไหล่ผมกระชับแน่นขึ้น

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 106)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดที่พี่น้องรักกันแม้จะต่างบิดามารดากันก็รักกันมาก ได้สื่อแนวคิดผ่านบทสนทนาว่า คนที่เป็นพี่น้องกันจะรักกัน เมื่อพบอุปสรรคต่าง ๆ มักจะเป็นห่วงใยและช่วยเหลือกัน อย่างเช่นเมื่อเกิดแผ่นดินไหว แม้ว่าใจไมเคิลบาดเจ็บก็เป็นห่วงยานอนหลับต้องการให้เขาหนีไปก่อน ส่วนยานอนหลับก็ห่วงใยใจไมเคิลจึงพยายามช่วยใจไมเคิลให้พ้นอันตรายหนีไปพร้อมกัน ไม่ยอมทิ้งใจไมเคิลไว้ตามลำพังคนเดียว

2) ความรักระหว่างพ่อแม่กับลูก

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยายได้กล่าวว่า เมื่อยายรู้เรื่องชะเอมทิ้งมะกอก ชะเอมได้บอกความจริงว่าไม่อยากขายมะกอกและมีความรู้สึกเสียใจจึงไม่ยอมกินข้าว พ่อได้มาเรียกชะเอมไปกินข้าว ดังตัวอย่าง

“เย็นแล้วลูก ไปกินข้าวกันเถอะ”

ชะเอมยิ่งร้องไห้หนัก เพราะดีใจที่พ่อไม่ถามถึงเหตุผลว่า
ชะเอมทิ้งมะกอกทำไม พ่อเข้าใจชะเอมเสมอ

“ชะเอมไม่หิว”

ตอบอย่างตื้อดิ่ง ชะเอมไม่อยากเจอหน้ายาย ไม่อยากเห็น
ดวงตาของยาย

“ไม่เข้าเรื่องแล้ว ไม่หิวได้อย่างไร ปกติกลับมากินทั้งขนม
ทั้งข้าวเย็น นี่ยังไม่ได้กินอะไรเลย หิวแยะแล้วลูก”...

“พ่อเอาข้าวมาให้กินในห้องไหม”

พ่อเสนอทางเลือกเพียงเพื่อให้ชะเอมกินข้าว...

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 149)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดโดยผ่านบทสนทนาระหว่าง
ชะเอมกับพ่อ พ่อเป็นห่วง เมื่อชะเอมไม่ยอมกินข้าว และแต่พยายามหาวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ชะเอมสบายใจ
และยอมกินข้าว ให้แนวคิดที่ว่า พ่อรักลูก ห่วงใยลูก ไม่ต้องการให้ลูกเสียใจหรือเป็นทุกข์

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้กล่าวถึงเมื่อลูกสาวของอาม่าเสียชีวิตไป อาม่าก็เกิดความรู้สึก
ท้อแท้ สิ้นหวังทุกอย่าง และรู้สึกชีวิตตัวเองไร้ความหมาย ดังตัวอย่าง

“อาตี ลืออยากลู้ไฉนัยว่า รูปภาพเด็กผู้หญิงคนนั้นเบิ่งใคร
อีเบิ่งลูกสาวอ้วเอง ชื่อโบตัน อิตายไปตั้งแต่อายุเท่าลื้อนั้งแหละ
เพราะอีไปเที่ยวทะเล นับแต่นั้นมา ชิวักอ้วก็ไม่มีควมหมายอะไร
อ้วทำงานทุกอย่างเพื่อให้ลื้อมี เพราะอ้วมีอีคนเดียวในชีวิตจริง ๆ”

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 230)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งต้องการให้แนวคิด ความรักความผูกพันระหว่างแม่
กับลูกโดยไม่ได้บอกโดยตรงผ่าน “ปาก” ของตัวละครอาม่า แต่ต้องตีความจากเหตุการณ์ในเรื่องจะได้
เห็นผู้แต่งนำเสนอแนวคิดที่ว่า แม่รักลูกและลูกเป็นคนสำคัญสำหรับแม่ การสูญเสียลูกทำให้ชีวิตไม่มี
ความหมาย ดังเช่น ลูกสาวโบตัน ลูกคนเดียวของอาม่าเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ อาม่าก็รู้สึกชีวิตไม่มี
ความหมายอีกต่อไป อาม่ารู้สึกไม่มีความหวัง เสียใจและท้อแท้ที่จะมีชีวิตต่อไป

เรื่อง ลูกยวากลางห้วย ได้กล่าวว่าจ้อยกับลุงเพิ่มมีสนทนากันเกี่ยวกับเรื่องจ้อย
มีความคิดว่าแม่ไม่ได้รักเขา ดังตัวอย่าง

“สงสัยแม่จะ...ไม่รักผม”

“มากไป ๆ...ดูแม่ไก่อูกไก่อ้นสิ”

แม่ไก่อจิกรังปลวกจนปลวกตัวเล็กตัวน้อยร่วงพูลงมา

กระจัดกระจายแทนที่จะจิกกินปลวกเสียเอง

แม่ไก่กลับส่งเสียงจิกจิก ๆ เรียกบรรดาลูกเจี๊ยบของมันให้
กรูกันเข้าไปจิกกิน ส่งเสียงกันขรม

“เรื่องอื่นลูงไม่รู้ แต่เรื่องแม่ปลักไล่ไล่ส่งไม่รักเอ็งนี่ ลูงว่า
เอ็งคิดผิดแน่”

“แล้วทำไมแม่ถึงอยากให้ผมไปซะ”

“ลูกไม้ส่วนใหญ่อีกหล่นไกลต้น” ลูงเพิ่มพูด “แต่ลูกไม้
บางอย่าง เห็นลูกยางไหมละ บางทีหล่นไกลต้นเป็นประโยชน์ เจอ
ที่เหมาะสมก็เจริญเติบโตขึ้น ไม่มีใครจะไปกำหนดกะเกณฑ์อะไรได้”

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 124-125)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดแม่รักลูกโดยผ่านบทสนทนาระหว่าง
ลูงเพิ่มกับจ้อย ลูงเพิ่มให้ข้อคิดว่า แม่ทุกคนรักลูก ดูจากแม่ไก่เลี้ยงลูกเจี๊ยบหรือต้นไม้ที่มีลูกที่แม่ของ
จ้อยให้เขาไปเรียนที่เมือง ก็แสดงว่าแม่รักเขา ต้องการให้เขามีอนาคตที่ดี แสดงให้เห็นแนวคิดที่ว่า แม่ทุก
คน แม้ว่าเป็นสัตว์หรือมนุษย์ก็ตาม และรักลูกของตัวเอง แม่ทุกคนก็ต้องการให้สิ่งที่ดีที่สุดแก่ลูกตัวเอง

ในเรื่อง เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก ได้กล่าวว่า ยาโนตั้งใจจะหามาเป็นขวัญวันเกิด
ให้แม่ ด้วยเหตุผลที่ไข่มุกดำสามารถช่วยให้แม่ไม่ฝืนร้าย เขาจึงขอความช่วยเหลือจากบูบู ดังตัวอย่าง

“บูบูต้องรู้แหล่งมหายมุกที่ลือกันว่าเป็นความลับนั้น
แน่ ๆ ไซไหมครับ” ผมรบเร้า

“ถึงจะรู้ว่ามหายมุกอยู่ที่ไหน แต่มันอันตรายเกินไปสำหรับ
เด็กอย่างหลาน”

“ผมไม่กลัวอันตราย และอยากให้แม่ได้ของขวัญที่ผมตั้งใจ
หามาให้ครับ” ผมยืนยันเสียงแข็ง

บูบูเงิบไปพักหนึ่งก่อนรับปากว่าจะพาผมพายเรือแคนูไป
งมหาไข่มุกดำ

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 58-59)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดให้รู้ถึงความรักของลูกที่มีต่อแม่ และลูกยอม
ทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้แม่ตัวเองมีความสุข มีสุขภาพแข็งแรง แนวคิดนี้สะท้อนผ่านการกระทำของ
ยาโน ด้วยเหตุผลที่อยากได้ไข่มุกดำมาเป็นของขวัญให้แม่ เขาจึงไม่กลัวอันตราย และขอร้องให้บูบูพา
ไปค้นหาไข่มุกดำ

ในเรื่อง แต่กั้แต่ก่อน ได้กล่าวว่า ก่อนพิมจะเดินทางไปอยู่ที่บ้านสามมี แม่ได้พูดคุยกับกับพิม ดังตัวอย่าง

แม่จะเย็บที่นอนให้ใหม่ เป็นที่นอนห้าพับสองหลัง แล้วซื้อ
นุ่นมาให้คนที่ชำนาญทำให้ แม่ยังบอกให้พิมเลิกทำขนมส่งขาย
เพราะจะเหนื่อยเกินไป

“ของอะไรที่ยังขาดไม่พร้อมก็บอกมา แม่ทำให้ จะกินจะอยู่
อย่าไปอดอยาก ต้องดูแลระวังลูกให้มาก...เงินทองขาดมือก็มาเอาที่
แม่นะลูก”

(แต่กั้แต่ก่อน. 2555 : 188)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดความรักที่แม่มีต่อลูกโดยผ่านคำพูดของแม่ เมื่อพิมต้องออกจากบ้านไปอยู่ที่บ้านสามมี แม่จึงเย็บที่นอนให้พิม เตือนให้พิมหยุดขายขนมดูแลตัวเองและลูกให้ดี และไม่ว่าพิมปัญหาอะไร ยังมีแม่อยู่ด้วย การกระทำและคำพูดของแม่ทำให้เห็นความอบอุ่นของความรักแม่ที่มีให้กับลูก ไม่ว่าจะลูกโตเป็นผู้ใหญ่มีครอบครัวใหม่ แต่ความรักของแม่จะไม่มีการหยุด ไม่ว่าจะห่างไกล แม่ก็รักลูก เป็นห่วงลูกตลอด และพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างเท่าที่จะทำได้ให้กับลูก

3) ความรักระหว่างปู่ย่าตายายกับหลาน

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้กล่าวถึงความรักของคุณยายและเรื่องราวที่พี่ขวัญกับโชคถูกแม่ทิ้งไป คุณยายได้รับทั้งสองคนไปเลี้ยงดูแลแทนแม่ ดังตัวอย่าง

ยายผู้มีลีลาหน้าอ่อนโยน ดวงตาแจ่มใส น้ำตาลอ่อน ไล่เสื้อผ้า
กลางเก่ากลางใหม่ จูงเราสองพี่น้องไปขึ้นรถเก๋งเก่า ๆ กอดเรา
สองคน พุดกับเราสองคนด้วยเสียงแผ่วเบา เรียกเราว่าขวัญกับโชค
โดยไม่พยายามตั้งชื่อเราใหม่ ไม่เรียกเราเป็นอย่างอื่น ๆ ในยามโกรธ
เรียกตัวเองว่า ‘ยาย’ ไม่เคยเปลี่ยนเป็น ‘ฉันท’ หรือ ‘กุ’ ไม่ว่าจะอยู่
ในอารมณ์ใด ๆ

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 206)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งสะท้อนให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับความรักที่คุณยายมีต่อหลานคือโชคและพี่ขวัญอย่างชัดเจน โดยไม่ต้องใช้คำพูดของตัวละครโดยตรง แต่ผ่านการกระทำที่คุณยายมีต่อหลาน ดังการกระทำที่คุณยาย “กอด” โชคและพี่ขวัญ และ “พุดกับ” หลานอย่างอ่อนหวานและมีความผูกพันดังที่คุณยายเรียกตัวเองว่า ‘ยาย’ มาตลอดเวลาและไม่แสดงอารมณ์โกรธแต่อย่างใด

เรื่อง เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก ได้กล่าวว่า บubuไม่ได้ลงโทษยาโนกับโจไม่เคิลเรื่อง
ที่ทั้งสองคนแอบดื่มคาวา ดังตัวอย่าง

...ผมกับโจไม่เคิลเคยแอบดื่มคาวาในพิธีแต่งงานประจำหมู่บ้าน ด้วยความอยากรู้จนสุดทนว่ารสชาติของมันเป็นอย่างไร นอกจากปากและลิ้นจะชาจนพูดไม่ได้แล้ว ผมยังง่วงจนจำอะไรหลังจากนั้นไม่ได้เลยด้วย เมื่อตื่นขึ้นมาบนที่นอนของตัวเองในตอนบ่ายของวันรุ่งขึ้นพร้อมอาการปวดหัวแทบระเบิด ผมถึงได้รู้ว่าแม่ต้องอุ้มผมกลับบ้านตั้งแต่นั้นยังไม่เลิก

บูบูไม่ได้ลงโทษอะไรเรา เพียงแต่พูดว่า เราสองคนคงเข้าใจดีแล้วว่าผลของการทำอะไรก่อนเวลาอันสมควรเป็นอย่างไร

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 26-27)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักของตาที่มีให้แก่หลาน โดยผ่านการกระทำของบูบู เมื่อหลานสองคนทำความผิด เขาไม่ได้ลงโทษพวกเขา แค่เตือนให้พวกเขาเชื่อฟังและคิดก่อนทำ ได้สื่อแนวคิดที่ว่า ตาเป็นคนที่รักหลานและต้องการให้หลานเป็นคนดีเติบโตตามวัย เมื่อหลานทำผิด การลงโทษจะไม่ช่วยแก้ปัญหา ต้องชี้ให้รู้โทษของการไม่เชื่อฟังและเตือนให้แก่ใจตัวเอง เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ได้กล่าวว่า ชะเอมกับยายมีสนทนากันเกี่ยวกับเรื่องที่ยายให้ชะเอมขยำมะกอกทำให้ชะเอมมีความทุกข์ ดังตัวอย่าง

“ไม่เป็นไรลูก ยายไม่โกรธ ยายสิ รู้สึกผิดมากที่ทำให้ชะเอมต้องทุกข์ใจขนาดนั้น”

“ไม่จ้ะยาย ชะเอมไม่ทุกข์ใจ มะกอก...”

...

“ยายบอกแล้วไงว่าไม่ต้องพูดถึงอีก ยายรักชะเอม ชะเอมจะต้องไม่ร้องไห้เพราะยายอีก”

“ชะเอมก็รักยาย ชะเอมจะไม่ทำให้ยายเสียใจอีก”

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 155)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักของยายที่มีต่อหลาน โดยผ่านบทสนทนาระหว่างชะเอมกับยาย ได้สื่อแนวคิดที่ว่า ยายกับหลานรักซึ่งกันและกัน เมื่อทำให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้สึกเสียใจ ก็จะรู้สึกที่ตัวเองทำผิด ก็จะแก้ไข เพราะหลานไม่ยอมให้ยายเสียใจ และยายก็ไม่อยากให้หลานเสียใจ

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ได้กล่าวว่า ชะเอมอยากให้อายมีความสุข จึงตั้งใจเอาใจยาย โดยปลูกต้นมะกอกให้ยายโดยไม่สนใจเรื่องอากาศที่ร้อนมาก ดังตัวอย่าง

แล้วที่สำคัญชะเอมอยากเห็นรอยยิ้มของยาย

เด็กหญิงลงมือขุดหลุมอย่างขะมักเขม้น แม่แดดในยามบ่าย

คล้ายจะร้อนจ้ำเพียงใด เหงื่อจะไหลออกมาอย่างกับน้ำแค่นั้น
แต่เซอเมก็ไม่สนใจ

เซอเมอยากให้ยายรู้ว่าเซอเมตั้งใจปลูกต้นมะกอกก็เพราะว่า
รักยาย

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 191)

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ให้แนวคิดจากเหตุการณ์ที่เซอเมตั้งใจปลูกต้นมะกอกให้ยาย เพื่อให้ยายรู้สึกมีความสุขและได้รู้ว่าหลานรักยายมาก จึงจะเห็นได้ว่าผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักที่หลานมีต่อยาย หลานเป็นคนที่รักยาย จึงจะพยายามทำให้ยายมีความสุข แม้ว่าตัวเองจะเดือดร้อนและจะพบกับปัญหาอะไร จะเหนื่อยมากน้อยอย่างไร หลานก็ไม่สนใจและไม่กลัวกับปัญหาเหล่านั้น

4.3.2 ความรักของหนุ่มสาว

ความรักระหว่างหนุ่มสาว คือ ชายหญิงที่ไม่ใช่ญาติพี่น้องกัน แต่มีใจผูกพันด้วยความห่วงใย ด้วยความเสนหาหรือความชอบ ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเวนบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ก็ได้นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวกับความรักระหว่างหนุ่มสาว ดังนี้

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย ได้กล่าวว่า ด้วยเหตุผลที่อยากมีชีวิตที่ดี พรตกลางจะไปทำแร่ที่เขาศูนย์เพื่อเก็บเงินเป็นต้นทุนทำสวนยาง ดังตัวอย่าง

“จ้อย ไม่นานนายก็จะเข้าเมือง เอ็งก็คงจะเรียนต่อไปเป็น
ครู เราอยากมีอนาคตกับเขาบ้าง”

“นายอยากทำอะไร”

“แค่ทำสวนยางที่เป็นของเราเอง ไม่ต้องมาก”

“ทำสวนยางก็อยู่บ้านเราสิ จะไปไหนทำไม”

“เราอยากได้เงินมาเริ่มต้น...”

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 142)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักระหว่างหนุ่มสาวโดยผ่านบทสนทนาระหว่างจ้อยกับพร พรชอบเอ็ง และอยากแต่งงาน สร้างครอบครัวด้วยกัน เขาจึงพยายามหางานอื่น ๆ ทำเพื่อหาเงินเป็นต้นทุนทำสวนยาง แสดงให้ผู้อ่านเห็นแนวคิดที่ว่า ความรักระหว่างหนุ่มสาวเป็นแรงผลักดันที่พัฒนาตัวเอง สร้างฐานะให้มั่นคง ทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อจะได้มีครอบครัวและมีอนาคตกับคนที่เรารัก

เรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ได้กล่าวถึงชายสองคนพยายามสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพิม ดังตัวอย่าง

หยกมีอาผู้ชายที่มีอายุมากกว่าพิม ชื่อประยูทธ เมื่อ
เรียนด้วยกันเกินอาทิตย์หยกจะรอคอยพิม เมื่อต้องเดินผ่านร้านเขา

ประยุทธ์จะออกมาทักทายทุกวันจนเกิดความคุ้นเคย แล้วก้าวหน้า
ต่อไปกลายเป็นเดินคุยและตามไปส่งจนถึงที่เรียนเป็นประจำ

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 : 134)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาวโดยผ่าน
การเล่าเรื่อง ได้สื่อแนวคิดว่า เมื่อเติบโตเป็นหนุ่มสาว ก็จะมีความรักเกิดขึ้นระหว่างผู้ชายกับผู้หญิง
จะพยายามหาโอกาสไปอยู่ใกล้ชิดกับคนที่รักและทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อเขา นอกจากนี้จะพยายามสร้าง
ความสัมพันธ์ให้สนิทสนมกันมากขึ้น เหมือนตัวละครผู้ชายหยกกับประยุทธ์ในเรื่องดังกล่าว เมื่อสองคน
รู้สึกชอบพิม ก็คอยมาเอาอกเอาใจทักทายกับพิม จนกว่าพิมจะเริ่มรักและพร้อมไปสร้างครอบครัวด้วยกัน
เรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้กล่าวถึงเมื่อโซครู้ว่าผู้หญิงที่เขาชอบไม่ได้ชอบตอบเขาอย่าง
จริงจัง เขารู้สึกเศร้าใจ ดังตัวอย่าง

ผมรู้สึกว่าโลกมันโคลงเคลง ไม่มีที่ให้ผมยืนอีกต่อไปอีกแล้ว
ผมเลิกไปโรงเรียน ปิดโทรศัพท์ อยากนอนอยู่แต่ในห้อง...

ผู้หญิงทำไมต้องทำอย่างนี้ ไม่ชอบก็ไปสิ ทำไมต้องทำให้
ชายหน้า

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 207-208)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาวโดยผ่าน
ความรู้สึกของโซค ได้สื่อแนวคิดว่า ความรักของหนุ่มสาวมีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตในอนาคต เมื่อเรา
รักใครคนหนึ่ง แต่เขาไม่ได้รักตอบเราและยังทำร้ายจิตใจเราด้วย ก็อาจจะทำให้เสียใจและมีพฤติกรรม
เชิงลบ ดังเช่นโซค เมื่อผู้หญิงที่เขาชอบไม่ได้ชอบเขาและทำให้เขารู้สึกชายหน้า เขาก็เกิดความเศร้าใจ
และมีความคิดเชิงลบ มีการกระทำที่ไม่เหมาะสม อาจจะทำร้ายตัวเอง ดังที่ปิดโทรศัพท์และไม่ยอมไป
เรียน

4.3.3 ความรักระหว่างเพื่อนบ้าน

เพื่อนบ้าน หมายความว่า ผู้ที่มีบ้านเรือนอยู่ใกล้กัน เป็นผู้ที่มีการเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิด
กับชีวิตประจำของเรา ผู้แต่งของวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเวนบุ๊กอวอร์ด” พ.ศ. 2556
– 2557 ก็ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักระหว่างเพื่อนบ้านอย่างชัดเจน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้กล่าวว่า หลังจากอาม่าเปลี่ยนผู้ดูแล คนในคอนโดก็ไม่ค่อยเห็น
อาม่าออกจากห้อง คุณน้ายิ้มปลอมจึงตั้งใจชวนคุณหมอซึ่งเป็นน้องชายของคุณอาทิตย์มาตรวจสุขภาพ
ของคนอยู่ในชั้นเดียวกัน เพื่อจะรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับอาม่า ดังตัวอย่าง

แต่อย่างไรก็ดี คนที่ไม่ยอมปล่อยให้เรื่องอาม่าเงียบหายไป
คือคุณน้ายิ้มปลอม ผมเห็นแกซุบซิบ ๆ กับคุณอาทิตย์อยู่หลายวัน
จนกระทั่งวันอาทิตย์หนึ่ง ตอนสาย คุณน้ายิ้มปลอมก็เคาะประตูห้อง
ของทุกคนบอกว่า “ออกมาที่ระเบียงหน่อยนะ จะมีเซอร์ไพรส์”

...คุณอาทิตย์ก็บอกกับทุกคนว่า

“น้องชายผมเองครับ เป็นคุณหมอประจำอยู่โรงพยาบาล...”

คุณอาทิตย์เอ่ยชื่อโรงพยาบาลใหญ่ของรัฐ “วันนี้ผมไปขอให้มาตรวจ
สุขภาพพวกเราชั้นลิบลิ้ครับ...”

...ผมจับได้ว่า การตรวจสุขภาพเป็นไปอย่างนั้นเอง มิได้
จริงจังอะไร พวกเราทุกคนก็ล้วนแต่สุขภาพแข็งแรงดี...

(อาม่าบนคอนโด. 2557 :50)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดความรักระหว่างเพื่อนบ้านโดยผ่าน
การกระทำที่มีน้ำใจไมตรีของตัวละครป้าหน้ายิ้มปลอมและคุณอาทิตย์ ดังที่เมื่อป้าหน้ายิ้มปลอมรู้สึก
แปลกใจที่ “อาม่าหายไป” และไม่ได้ปล่อยเรื่องผ่านไป แต่พยายามหาวิธีมาเพื่อรับรู้ปัญหาว่าเกิดอะไร
กับอาม่า แสดงให้ผู้อ่านเห็นความรักและความห่วงใยของผู้ที่เป็นเพื่อนบ้านกัน

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้กล่าวถึงเรื่องราวมีวันหนึ่ง พี่ทำแกงส้มเป็นอาหารเย็น และ
ป้าหน้ายิ้มปลอมได้เอาหมูทอดมาฝาก พี่ขวัญจึงแบ่งแกงส้มตอบแทน ดังตัวอย่าง

“กินข้าว โชค...วันนี้พี่ทำแกงส้มดอกแค...” ผมแอบเบะปาก
ผมไม่ชอบแกงส้มเลย เพราะมันดูไม่มีเนื้อไม่มีหนังอะไร มีแต่ผักขยุ่ม
รวมกันอยู่เป็นภูเขาเลากา

“น้ำดวงทิพย์เอาหมูทอดมาให้สองชิ้น พี่เลยแบ่งแกงส้มให้
คุณน้าไปถ้วยหนึ่งถ้วย”

(อาม่าบนคอนโด. 2557 :75)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ในเรื่องตอนนี้ได้นำเสนอแนวคิดว่า คนที่เป็นเพื่อนบ้านกันต้องม
ีความรักดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน รู้จักแบ่งปันด้วยน้ำใจไมตรี ดังที่ผ่านการกระทำของตัวละครพี่ขวัญ
กับป้าหน้ายิ้มปลอม ดังเช่นการแบ่งปันอาหารโดยไม่มีใครบังคับ แสดงให้เห็นความรักและน้ำใจระหว่าง
เพื่อนบ้านที่ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจทั้งสองฝ่าย

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย ได้กล่าวถึงเมื่อแม่ได้ข่าวจากพรว่า ฟ้าผ่าบ้านน้ำวางทำให้คนตาย
แม่ก็รีบออกจากบ้านไปเยี่ยมบ้านน้ำวาง ดังตัวอย่าง

จ้อยเห็นพรวิ่งผ่าสายฝนเข้าไปในบ้าน พุดอะไรสักอย่างกับ
แม่แล้วก็วิ่งออกจากบ้านไปอีกครั้ง ดูราวจะมุ่งไปทางโรงเรียน จะรีบไป
ไหนทำอะไรนะ จ้อยคิด

“ฟ้าผ่าบ้านน้ำวาง มีคนตายด้วย!” จี๊วะโกนลั่นออกมาจาก
บ้าน จ้อยกระโดดผูลงจากต้นชมพู

แม่สวมหมวกสานปีกกว้างเดินออกจากบ้าน จ้อยวิ่งตามติด ๆ
“จะตามไปทำอะไร คนตาย”

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 50-51)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความรักระหว่างเพื่อนบ้าน โดยผ่านการกระทำของแม่และพร ได้สื่อแนวคิดที่ว่า คนที่เป็นเพื่อนบ้านจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีน้ำใจห่วงใยกันตลอดเวลา ดังเช่นเมื่อพรรู้ว่าแม่มีเพื่อนบ้านถูกฟ้าผ่าตาย ก็รีบไปบอกให้เพื่อนบ้านอื่น ๆ รู้เพื่อจะได้ช่วยเหลือ เมื่อแม่ได้ข่าวก็รีบออกจากบ้านไปสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ เพื่อจะช่วยเหลือได้ทันที่

เรื่อง ต้นมะกอกหลานยาย ได้กล่าวถึงครอบครัวเซเมได้พูดถึงเรื่องการเก็บมะกอก ดังตัวอย่าง

“เราต้องทยอยเก็บไปขาย รอเยอะเดี่ยวหล่นลงคลองหมด
เสียดายของ” ยายว่าอย่างผู้มีประสบการณ์...

“นั่นสิ เมื่อตอนเย็นกลับจากตลาดก็เห็นหล่นลงน้ำไปเยอะ
แล้วนะ ไหนจะเพื่อนบ้านใกล้เคียงมาขอไป แต่ไม่บอกพวกเราอีก
ละ” แม่ว่าพลางหัวเราะเบา ๆ ท่าทางดูขบขันในประโยคสุดท้าย
นัก...

แต่แม่กับยายก็บ่น ๆ ไปอย่างนั้นเอง พอพวกเพื่อนบ้าน
เข้ามาเก็บมะกอกไปกินก็ยิ้มร่าพร้อมกับบอกว่า ‘เอาไปกินเถอะ’
ทุกที

(ต้นมะกอกหลานยาย. 2556 : 27)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า แม้ว่าแม่กับยายชอบบ่นเรื่องเพื่อนบ้านมาเก็บมะกอกโดยไม่ได้ขออนุญาตก่อน แต่ในความจริงแล้ว ทุกครั้งที่เพื่อนบ้านเข้ามาเก็บมะกอก แม่กับยายก็ยินดีที่จะให้อย่างเต็มใจ วรรณกรรมได้สอดแทรกให้เห็นความรักระหว่างเพื่อนบ้านที่มีความเอื้อเฟื้อกับเพื่อนบ้าน เมื่อมีสิ่งของดี ๆ ก็ไม่หวงแต่จะแบ่งให้เพื่อนบ้านและรู้สึกมีความสุขที่จะแบ่งให้เพื่อนบ้าน

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเวนบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ได้นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวกับความรัก มีได้แก่ ความรักระหว่างสมาชิกครอบครัวที่ทำให้ครอบครัวอบอุ่น มีความสุขและมั่นคง ความรักของหนุ่มสาวที่นำไปสู่การสร้างครอบครัวใหม่ในอนาคต และความรักระหว่างเพื่อนบ้านที่ช่วยให้ชุมชน สังคมมีความสุข แนวคิดที่เกี่ยวกับความรักเหล่านี้สามารถทำให้เด็กและเยาวชนเห็นความสำคัญของความรัก ได้สัมผัสความอบอุ่นของความรัก และยังสั่งสอนให้เด็กและเยาวชนรู้จักรักคนที่แวดล้อมอีกด้วย

4.4 แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาในสังคม

ปัญหาสังคม หมายถึง สถานการณ์ที่มีผลกระทบกระเทือนต่อคนจำนวนมากในสังคมและเห็นว่าควรร่วมกันแก้ปัญหาในให้ดีขึ้น ในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเวนบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556-2557 ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.4.1 ปัญหาของเด็ก

วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊กอวอร์ด” พ.ศ. 2556-2557 ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาของเด็กที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ดังนี้

1) ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้กล่าวถึงเรื่องราวที่ตัวละครเมื่อเป็นเด็กถูกพ่อแม่ทอดทิ้ง ทำให้โชคและพี่ขวัญล้วนรู้สึกไม่ติดพ่อแม่ของตัวเอง ลูก ๆ ก็จะไม่สนใจพ่อแม่ของพวกเขาตั้งตัวอย่าง

“พ่อแม่ผมไม่มีแม่บวก” ผมตอบอาม่าไปตรง ๆ นี่เป็นความในใจที่ผมไม่เคยบอกใคร ยกเว้นพี่สาวของผม เราสองคนคิดเรื่องนี้ด้วยกันมานานแล้ว เราเชื่อว่า พ่อกับแม่ของเราทั้งสองต่างไปมีครอบครัวใหม่และไม่สนใจเราทั้งสองคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแม่ที่เป็นคนเอาเราไปทิ้งไว้ที่บ้านสงเคราะห์ วันที่ย้ายมารับตัวเราออกไป ยายก็ทำหลักฐานทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน แม่ก็สามารถตามตัวเราได้อยู่แล้ว แต่ผมกับพี่สาวเชื่อว่า แม่ไม่เคยมา...”

(อาม่าบนคอนโด. 2557 :75)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า คำพูดของตัวละครโชคสะท้อนให้เห็นว่าการถูกพ่อแม่ทอดทิ้งทำให้โชคและพี่สาวของโชคขาดความรัก เกิดความรู้สึกแค้นและมีทัศนคติไม่ดีต่อพ่อแม่ของตัวเอง ซึ่งผู้แต่งนำเสนอแนวคิดนี้ว่า ในสังคมนี้ยังมีปัญหาเด็กถูกทอดทิ้งด้วยเหตุผลว่า พ่อแม่บางคนไม่มีความรับผิดชอบต่อลูก และเด็กที่ถูกพ่อแม่ทอดทิ้งนั้นขาดความรักความสนใจจากพ่อแม่จะมีปัญหาจิตใจและมีทัศนคติไม่ดีหรือเกลียดชัง

2) ปัญหาเด็กเห็นแก่ตัว

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้กล่าวว่าพี่สาวแนะนำให้โชคไปถามอาม่าโดยตรงว่า ความจริงเป็นอย่างไร แต่โชคปฏิเสธด้วยเหตุผลว่าเป็นเรื่องส่วนตัวของอาม่า และไม่เห็นเกี่ยวข้องกับตัวเองตั้งตัวอย่าง

“ทำไม่ละ” พี่สาวผมย้อนทันควัน

“มันเรื่องส่วนตัวของแก” ผมว่า “บางทีเราก็ไม่อยากจะเล่าเรื่องส่วนตัวของเราให้ใครฟัง...”

พี่สาวผมนิ่ง

“แล้วอีกอย่างหนึ่ง” ผมว่า “ถึงเรารู้ว่าอาม่าเป็นใครมาจากไหน มันก็ไม่เกี่ยวอะไรกับเรา”

“นี่แหละคนรุ่นใหม่” พี่กระแทกเสียง “มีแต่โลกของตัวเอง ไม่สนใจโลกใคร ไม่สนใจราก ไม่รู้จักใครทั้งนั้น เอาจริงเข้าแม่แต่ตัวเองก็ไม่รู้”

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 136)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดปัญหาในสังคมที่เด็กรุ่นใหม่ไม่สนใจคนรอบข้างโดยผ่านบทสนทนาระหว่างตัวละครโชคและพีชวิญ นำเสนอแนวคิดที่ว่า เด็กรุ่นใหม่สนใจแต่ตัวเองเหมือนอยู่ในโลกที่มีตัวเองคนเดียว ไม่สนใจคนอื่น ๆ ดังเช่นตัวละครโชคก็มีลักษณะนิสัยที่เป็นปัญหา คือเห็นแก่ตัว ไม่สนใจคนอื่น ๆ จึงทำให้เขาไม่สนใจและไม่ไปถามเรื่องของอามา ทำให้สังคมขาดความมั่นคง เพราะคนในสังคมไม่สนใจและเอื้อเฟื้อต่อกัน

3) ปัญหาเด็กหญิงขาดโอกาสทางการศึกษา

เรื่อง เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก ได้กล่าวว่า แม่เป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือ แต่บูบูที่เป็นพ่อไม่สนับสนุนให้แม่เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา ดังตัวอย่าง

แม่พูดอยู่เสมอว่า เสียหายที่ไม่ได้เรียนหนังสือต่อจนถึงชั้นมัธยม แม่ชอบอ่านหนังสือมากและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วจากการอ่าน แต่บูบูไม่สนับสนุนให้แม่เรียนต่อ บูบูไม่รู้ว่เด็กผู้หญิงจะเรียนหนังสือมาก ๆ ไปทำไม เพราะหน้าที่ของผู้หญิงก็คือการปลูกมันเทศ ดูแลหมู สานตะกร้า แล้วก็ทำเล็บเล็บ...

(เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก. 2555 : 11)

จากตัวอย่าง เป็นเหตุการณ์ที่บูบูไม่ยอมให้แม่เรียนต่อ แม้ว่าแม่ชอบอ่านหนังสือมาก เพราะบูบูมีความคิดว่าการเรียนหนังสือไม่มีประโยชน์ต่อลูกสาว เด็กผู้หญิงต้องเรียนทำงานบ้าน ช่วยครอบครัว ปลูกมันเทศ ต่าง ๆ ให้แนวคิดที่ว่า สังคมยังมีปัญหาเด็กหญิงขาดโอกาสทางการศึกษา และความคิดที่ผิดนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สังคมมีปัญหาเกิดขึ้นกับผู้หญิงที่ชอบเรียนแต่ไม่มีโอกาสได้เรียน

เรื่อง แต่ก็แต่ก่อน ได้กล่าวถึงเมื่อพิมเรียนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 ครอบครัวของเขาไม่สนับสนุนให้พิมเรียนต่อชั้นสูงต่อไปอีก ดังตัวอย่าง

แม่ไม่วางใจปล่อยให้พิมไปโดยลำพังแน่ ข้อสำคัญพี ๆ ก็ไม่ได้เรียนมากกว่าพิม ที่พ่อแม่ให้เรียนมาถึงแค่นี้ก็ประมาณว่าพอสมควรแล้วสำหรับลูกผู้หญิงบ้าน ๆ อย่างเรา

...

พี่ชายใกล้จะบวช พิมเรียนจบ ม.6 แล้ว มีภาระหน้าที่ต้องทำแทนพี่ ๆ ต่อไป ต้องทำครัว ทำความสะอาดบ้านเรือน ทำพลูรวมทั้งงานทุกอย่างไม่มีเว้น

(แต่ก็แต่ก่อน. 2555 :104)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาของเด็กหญิงโดยผ่านคำพูดของแม่ ได้สื่อแนวคิดที่ว่า สังคมยังมีปัญหาเด็กหญิงขาดโอกาสทางการศึกษา ความคิดของสมาชิกใน

ครอบครัวแบบเก่าและฐานะของครอบครัวเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาเรื่องนี้ ด้วยเหตุผลว่าลูกผู้หญิงมีภาระหน้าที่ทำงานบ้าน ไม่ต้องเรียนถึงระดับสูง บ้านพิมพ์ไม่ถือว่าร่ำรวย แต่ครอบครัวไม่สนับสนุนให้พิมพ์เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา

4.4.2 ปัญหาของผู้ชาย

วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาของผู้ชาย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ปัญหาผู้ชายไม่ซื่อสัตย์

เรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้กล่าวว่าคุณซาลิกับพี่วันจันทร์ทำให้ภรรยาคุณยิ้มปลอมเสียใจ แต่ต่อมาคุณยิ้มปลอมก็ดีขึ้น แต่พี่วันจันทร์มีแฟนใหม่จึงทิ้งคุณซาลิและลูกไป ดังตัวอย่าง

...ระยะนี้คุณน้ายิ้มปลอมอยู่กับความทุกข์แล้ว ทำทางเธอกลับไปสดชื่นเหมือนเดิมอีกครั้ง ไม่มีใครได้ยื่นคำว่าคุณซาลิออกจากปากของเธอ หรือแม้แต่หนูข่าวโศกก็ไม่เคยเอ่ยถึงพ่อ มีแต่อาม่าเท่านั้นที่กลับรู้ข่าวคราวความเคลื่อนไหวของวันจันทร์มากกว่าใครเพื่อน

“ตอนนี้วังจิงอิมี่แฟนใหม่แล้ว อีจาทิ้งลูกไว้กะคุณซาลิ”

(อาม่าบนคอนโด. 2557 : 253)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาสังคมที่ผู้ชายไม่ซื่อสัตย์ ไม่มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวโดยสร้างตัวละครคุณซาลิ ซึ่งเป็นสามีของคุณน้ายิ้มปลอมที่เป็นคนเจ้าชู้ไปมีภรรยาน้อยและมีลูก ทำให้ภรรยาต้องเสียใจ เป็นปัญหาของครอบครัว แต่สุดท้ายผู้ชายคนนี้ก็ถูกทิ้ง ทำให้ผู้อ่านได้แนวคิดที่ว่า ในสังคมปัจจุบันนี้ ผู้ชายบางคนเป็นคนเจ้าชู้ ไม่มีความรับผิดชอบและมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงหลายคนในเวลาเดียวกัน การกระทำดังกล่าวได้ทำให้มีปัญหาครอบครัวและสังคมมากขึ้น ทำให้ครอบครัวเกิดความเดือดร้อนและแตกแยก สร้างปัญหาแก่เด็กและเยาวชนอีกด้วย

2) ปัญหาผู้ชายติดการพนัน

เรื่อง ลูกยางกลางห้วย ได้กล่าวถึงจ้อยคิดถึงพ่อ เพราะไม่ได้พบพ่อเป็นเวลานาน เขาจึงไปถามลุงเพิ่มเรื่องเกี่ยวกับพ่อ และได้รู้ว่าพ่อชอบเล่นการพนัน ดังตัวอย่าง

เขาคิดถึงพ่อ นับตั้งแต่ขึ้นชั้น ป.2 แล้ว เขาก็ไม่เห็นหน้าพ่ออีกเลย บางทีลุงเพิ่มอาจจะรู้อะไร ดี ๆ

“จริงไหมลุงที่เขาว่าพ่อผมเล่นโปจนหมดตัว แล้วก็หนีหายไปจากหมู่บ้านเรา”...

“ตอนนั้นไอ้จ้อยพ่อเอ็งมันติดโปจริง แต่หมดตัวหรือเปล่า ลุงไม่รู้หรอก...”

(ลูกยางกลางห้วย. 2555 : 32)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาผู้ชายที่เป็นหัวหน้าครอบครัวติดการพนันโดยผ่านตัวละครพ่อของจ้อย ได้สื่อแนวคิดที่ว่า สังคมที่มีปัญหาเกี่ยวกับผู้ชายติดการพนัน มีผลกระทบต่อครอบครัว เพราะใช้เงินไปเล่นการพนันจนหมดตัว จึงทำให้ชีวิตและครอบครัวของตัวเองมีปัญหาแตกแยก ลูกไม่ได้รับความอบอุ่น ดังเช่นพ่อของจ้อยติดการพนันและเสียเงินจำนวนมาก ไม่สามารถเลี้ยงดูครอบครัวจึงหนีไป ไม่กลับบ้านหลายปี ทำให้ชีวิตจ้อยขาดความรักของพ่อ แสดงให้เห็นว่าสังคมมีปัญหาสาเหตุมาจากการขาดรับผิดชอบจากผู้ชายที่เป็นหัวหน้าครอบครัว

จากการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาสังคม สรุปได้ว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาสังคมที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่มีอยู่จริงในสังคมและอาจจะเกิดเสียหายต่อสังคม ดังนั้นต้องให้ความสำคัญกับปัญหาเหล่านี้ และพยายามหาวิธีแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 สรุปได้ว่า แนวคิดที่ผู้แต่งปรากฏชัดเจนและแฝงในเรื่องมีความสำคัญต่อผู้อ่าน ทั้งที่เป็นผู้ใหญ่ เด็ก และเยาวชน ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม แนวคิดเกี่ยวกับการมีมารยาท แนวคิดเกี่ยวกับความรัก แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาสังคม ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดที่เป็นข้อคิดเตือนใจ และยังนำเสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวและสังคมที่ผู้อ่านสามารถนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของตัวเองได้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแต่งในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 และเพื่อวิเคราะห์แนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 โดยศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” จำนวน 5 เล่ม และมีผลสรุปการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 มีผลวิจัยสรุปดังนี้

1. กลวิธีการแต่งในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” มีลักษณะดังนี้

1.1 การตั้งชื่อบท พบว่าผู้แต่งใช้กลวิธีการตั้งชื่อบทด้วยคำ การตั้งชื่อบทด้วยวลี และการตั้งชื่อบทด้วยสำนวนภาษา โดยเฉพาะการตั้งชื่อบทด้วยวลี มีวิธีการแบบต่าง ๆ ได้แก่ การตั้งชื่อด้วยการสรุปเหตุการณ์สำคัญ ชื่อตัวละครสำคัญหรือคำเรียกแทนตัวละครสำคัญ และฉากสำคัญ วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 มีเนื้อเรื่องเหมาะสมกับชื่อบทและทำให้เรื่องราวน่าสนใจ

1.2 การวางโครงเรื่อง พบว่า วรรณกรรมใช้กลวิธี 3 วิธี ได้แก่ การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง ในด้านการเปิดเรื่อง ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการเปิดเรื่องหลายวิธี ได้แก่ การเปิดเรื่องโดยใช้นาฏกการ การเล่าเรื่อง การใช้บทสนทนา การพรรณนาฉากและบรรยากาศ และด้วยคำพูดของตัวละคร ในด้านการดำเนินเรื่อง การดำเนินเรื่องมีจุดเด่นในด้านการสร้างความขัดแย้ง การเล่าเรื่อง และการลำดับเรื่อง ในด้านการสร้างความขัดแย้งในเรื่อง ได้สร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และภายในจิตใจของมนุษย์ ในด้านการเล่าเรื่อง มีการเล่าเรื่องแบบตัวละครหลักเป็นผู้เล่าเรื่อง และ ผู้แต่งเป็นผู้เล่าเรื่อง ในด้านการลำดับเรื่อง ได้ลำดับเรื่องตามลำดับปฏิทิน ตามความขัดแย้ง และลำดับเรื่องย้อนต้น ส่วนการปิดเรื่อง ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการปิดเรื่อง 2 วิธี ได้แก่ การปิดเรื่องแบบทิ้งปัญหาไว้ให้คิด และการปิดเรื่องแบบสุชานาฏกรรม

1.3 ตัวละคร พบว่า ผู้แต่งได้สร้างตัวละคร 2 ลักษณะ ได้แก่ ตัวละครเอก และตัวละครประกอบ ในเรื่องมีตัวละครเอกที่เป็นเด็กและเยาวชนทั้งหมด 5 ตัว ได้แก่ โชค (อาตี๋) พิม จ้อย ยาโน และเซแอม มีตัวละครเอกที่เป็นผู้ใหญ่ในเรื่องทั้งหมด 4 ตัว มีได้แก่ อาม่า คุณยาย บุญ และลุงเพิ่ม

ส่วนตัวละครประกอบ มีตัวละครประกอบที่เป็นเด็กและเยาวชนทั้งหมด 4 ตัว ได้แก่ พี่จืด พร พี่ขวัญ (อาหมาย) และโจไมเคิล มีตัวละครประกอบที่เป็นผู้ใหญ่ในเรื่องทั้งหมด 4 ตัว ได้แก่ คุณนายยิ้มปลอม (ดวงทิพย์) ยาย แม่ และยายสมศรี ตัวละครดังกล่าวทั้งหมดเป็นตัวละครที่มีความสมจริงและมีส่วนช่วยในการดำเนินเรื่อง ที่ช่วยทำให้ผู้อ่านสนใจที่จะอ่านเรื่องราวต่อไป

1.4 ฉาก ผู้แต่งได้สร้างฉากที่สมจริง มีทั้งฉากในเมืองและฉากในชนบท ฉากในเมือง ได้แก่ ลิฟต์ในคอนโดมิเนียม โรงพยาบาล ห้องพักอาศัยของอามาในเรื่องอามาบนคอนโด บ้านของยานโนในเรื่องเกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก ร้านขายตุ๊กตาในเรื่องต้นมะกอกหลานยาย ฉากในชนบท ได้แก่ ห้วยหลังบ้านจ้อยในเรื่องลูกยางกลางห้วย สวนหมากและบ้านของพิมในเรื่องแต่ก็แต่ก่อน

1.5 บทสนทนา พบว่าบทสนทนาในเรื่องมี 3 ประเภท ได้แก่ บทสนทนาที่ใช้ดำเนินเรื่อง บทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยตัวละคร และบทสนทนาที่ให้คิดและข้อคิด บทสนทนาเหล่านี้มีความเหมาะสมกับตัวละครและท้องเรื่อง เป็นบทสนทนาที่บอกลักษณะนิสัยของตัวละคร ให้คิดและข้อคิดเชิงบวกและสะท้อนภาพสังคมได้อย่างชัดเจน

2. แนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเวนบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557
สรุปผลการวิจัยมีดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่มีคุณค่าในด้านต่าง ๆ ได้แก่ แนวคิดความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือคนอื่น ๆ แสดงถึงความมีน้ำใจต่อผู้อื่น ความอดทน ยอมรับสภาพความยากลำบาก ยืนหยัดไม่ท้อถอยในการทำ ความดี ความขยัน เป็นการกระทำที่มีความตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนหรือการทำงาน ความกตัญญู เป็นพฤติกรรมที่รู้พระคุณผู้ที่เคยมีอุปการะคุณ หรือที่เคยมีบุญคุณแล้วตอบแทนหรือสนองพระคุณ การเชื่อฟังผู้ใหญ่ เป็นพฤติกรรมที่เคารพผู้ใหญ่ และความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติตามสัญญา เป็นพฤติกรรมปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างบุคคลว่าจะต้องมีการกระทำหรือห้ามมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง คุณธรรมจริยธรรมดังกล่าวเหล่านี้ทั้งหมดเป็นคุณสมบัติที่ดีของทุกคนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน เป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาตนที่จะช่วยพัฒนาเด็กและเยาวชน ไปสู่เป้าหมายในชีวิตที่ดี

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีมารยาท พบว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวกับการมีมารยาทที่ดี มีการกระทำที่เรียบร้อย ไม่รบกวนทำความเดือดร้อนให้คนอื่น ๆ การสำรวมกิริยาการเดินที่ไม่ส่งเสียงดัง รู้จักใช้กิริยา “การไหว้” ทักทาย แสดงความเคารพ ความขอบคุณ และเมื่อพูดคุยกับผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ใหญ่ ต้องใช้คำที่ถูกต้องและสุภาพ นอกจากนี้ยังไม่ควรทำสิ่งที่เสียมารยาท เมื่อคนอื่นกินข้าวไม่ควรเฝ้าดูหรือคอยเก็บจาน ทำให้เห็นว่าผู้แต่งให้ความสำคัญกับแนวคิดที่เกี่ยวกับการมีมารยาทที่ต้องปฏิบัติต่อผู้อื่น

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความรัก พบว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวกับความรัก ได้แก่ ความรักระหว่างสมาชิกครอบครัวที่ทำให้ครอบครัวอบอุ่น มีความสุขและมั่นคง ความรักของหนุ่มสาวที่นำไปสู่การสร้างครอบครัวใหม่ในอนาคต และความรักระหว่างเพื่อนบ้านที่ช่วยให้ชุมชน สังคมมีความสงบสุข แนวคิดที่เกี่ยวกับความรักเหล่านี้สามารถทำให้เด็กและเยาวชนเห็นความสำคัญของความรัก ได้รับความอบอุ่นของความรัก และยังสั่งสอนให้เด็กและเยาวชนรู้จักรักคนที่อยู่แวดล้อมอีกด้วย

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาในสังคม พบว่า ผู้แต่งได้สื่อแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาสังคมในด้านปัญหาของเด็กและปัญหาของผู้ชาย ปัญหาของเด็กได้แก่ ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง เด็กเห็นแก่ตัว และเด็กหญิงขาดโอกาสทางการศึกษา ปัญหาของผู้ชาย ได้แก่ผู้ชายไม่ซื่อสัตย์ และผู้ชายติดการพนัน ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่มีอยู่จริงในสังคมและอาจจะเกิดผลกระทบที่ไม่ดีต่อเด็กหรือเยาวชน ดังนั้นต้องให้ความสำคัญกับปัญหาเหล่านี้ และพยายามหาวิธีแก้ไขปัญหา

5.2 อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์เรื่องกลวิธีการแต่งและแนวคิดในในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 มีประเด็นการอภิปรายผลดังนี้

1) ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 พบว่า วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 มีกลวิธีการแต่งที่มีองค์ประกอบ 5 ประการสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่าวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ได้ใช้กลวิธีการแต่งแบบเดียวกับวรรณกรรมประเภทนวนิยาย มีคุณค่าและให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน เช่น การตั้งชื่อบท การวางโครงเรื่อง ซึ่งได้ใช้วิธีที่หลากหลายมาเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง ปิดเรื่อง การสร้างบทสนทนา นอกจากนี้ ผู้แต่งยังสร้างฉากและบรรยากาศที่สมจริง สร้างตัวละครเอกและตัวละครรอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการแต่ง วรรณกรรม ดังที่ วัชรวิ เกิดคำ (2550) และศิวกานต์ ปทุมสูติ (2553 : 260-262) ได้อธิบายว่า กลวิธีการแต่งช่วยให้วรรณกรรมมีเรื่องราวน่าอ่านตั้งแต่ต้นจนจบ และมีคุณค่าให้ความรู้ ข้อคิด และความบันเทิง นอกจากนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Jiang Nannan (2555) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง กลวิธีการแต่งและแนวคิดในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ โดย งามพรรณ เวชชาชีวะ ซึ่งพบว่า ผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการแต่งที่น่าสนใจในงานเขียน ไม่ว่าจะเป็นกลวิธีการตั้งชื่อ การวางโครงเรื่อง การสร้างตัวละคร การสร้างบทสนทนา การสร้างฉากและบรรยากาศที่เหมาะสม ทำให้เรื่องน่าสนใจ น่าติดตามมากขึ้น

2) ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 พบว่าแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือคนอื่น ๆ ความอดทน ความขยัน ความกตัญญู การเชื่อฟังผู้ใหญ่ และความซื่อสัตย์ ในการปฏิบัติตามสัญญา แนวคิดเกี่ยวกับการมีมารยาท แนวคิดเกี่ยวกับความรัก ได้แก่ ความรักระหว่าง

สมาชิกครอบครัว ความรักของหนุ่มสาว และความรักระหว่างเพื่อนบ้าน แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาสังคม ได้แก่ ปัญหาของเด็ก และปัญหาของผู้ชาย เป็นผลการวิจัยที่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า แนวคิดที่ปรากฏในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2556 - 2557 มีได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความรักระหว่างสมาชิกครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เช่น ความกตัญญู ความขยัน ความประหยัด การมีมารยาท ความเป็นคนดี เป็นต้น แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาสังคม เช่น ปัญหาของวัยรุ่น ปัญหาของผู้ชาย ปัญหาของผู้สูงอายุ เป็นต้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ กาญจนา วิชญาปกรณ์ (2534 : 72-74) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะสำคัญของแนวคิด คือ การสะท้อนภาพชีวิตไปตามทรรศนะของผู้แต่งผ่านตัวละคร ซึ่งผู้อ่านไม่จำเป็นต้องยอมรับว่าแนวคิดนั้นถูกต้องเสมอไป แต่ควรพิจารณาว่าอำนวยความสะดวกหลากหลายแก่ตน คือได้รับประสบการณ์โดยอ้อมและได้ข้อคิดเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตหรือใช้สำหรับเป็นวิจารณ์ญาณในเรื่องต่าง ๆ หากต้องพบกับสถานการณ์ที่เคยอ่านโดยบังเอิญ การพิจารณาแนวคิดให้พิจารณาถึงความสมจริง ความชัดเจน และคุณค่าทางปัญญา ที่ผู้แต่งแสดงไว้ผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ตัวละคร ฉาก การเล่าเรื่อง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของพัชรีดา หน่อแดง (2552) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดในนวนิยายที่ได้รับรางวัลของปิยะพร ศักดิ์เกษม พ.ศ. 2537 - 2550” ผลการวิจัยพบว่า ผู้เขียนได้เสนอแนวคิดด้านการดำเนินชีวิต และแนวคิดเกี่ยวกับสังคมโดยการแสดงให้เห็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม ตีแผ่ให้เห็นธรรมชาติธาตุแท้ของมนุษย์ แสดงแนวคิดด้านความเสียสละต่อสังคม และแนวคิดที่สะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงความจริงของชีวิต ปลูกจิตสำนึกในเรื่องความถูกต้องดีงาม ความรับผิดชอบต่อสังคมและชาติ รวมทั้งเสนอความจริงของสังคม ปลูกเร้าสำนึกผู้อ่านให้ใช้วิจารณ์ญาณพิจารณาไตร่ตรองแก้ไขหรือได้มุมมองใหม่เกี่ยวกับชีวิตและสังคม

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรศึกษาวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกลวิธีการแต่งและแนวคิดวรรณกรรมสำหรับเด็กหรือเยาวชนที่ได้รับรางวัลจากหน่วยงานรัฐหรือเอกชนอื่น ๆ
2. ควรศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” ในปีอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- กัตัญญู ชูชื่น. (2543) **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวรรณคดีไทย**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- กรมวิชาการ. (2541) **รายงานการวิจัย เรื่อง สภาพการผลิตและพัฒนาหนังสือสำหรับเด็ก**.
กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัลยานันท์ สิงจันทร์. (2548) **ตัวละครเด็กในวรรณกรรมรางวัล “หนังสือดีเด่น” ของ มกุฏ อรดี**.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กาญจนา ปราบปัญจะ. (2553) **การศึกษาลีลาการใช้ภาษาและกลวิธีการเขียนของ ว.วชิรเมธี**.
ปริญญาโท ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กาญจนา วิชญากรณ์. (2534) **หลักเบื้องต้นในการศึกษาเรื่องสั้นและนวนิยาย**. พิษณุโลก :
ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กาญจนา สืบแจ็ก และคณะ. (2546) **วิเคราะห์แนวคิดที่ปรากฏในวรรณกรรมของโชคชัย บัณฑิต**.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์. (2542) **เอกสารคำสอน วิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก(ไทย 427)**.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เชมมิกา สรรเสริญ. (2553) **การวิเคราะห์ภาพพจน์ในวรรณกรรมเยาวชน กรณีศึกษา
วรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชา
ภาษาศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คามิน คมนีย์ (2555) **ลูกยางกลางห้วย**. กรุงเทพมหานคร : สถาพรบุ๊คส์.
- จินตนา ไบกาชุย. (2534) **การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาสน์.
- _____. (2541) **เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร : องค์การคำครุสภา.
- ชัมย์ภร แสงกระจ่าง. (2557) **อาม่าบนคอนโด**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : คมบาง.
- ชไมพร พรเพ็ญพิพัฒน์. (2549 : 3) **คมความคิดในวรรณกรรมร่วมสมัย**. กรุงเทพมหานคร :
วัฒนาพานิช.
- ชูชาติ คุ่มขำ. (2549) **วิเคราะห์วรรณกรรมสารคดีที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ด
ปี 2543 – 2546**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) พิษณุโลก :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ถวัลย์ มาศจรัส. (2539) การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท ต้นอ่อน แกรมมี่ จำกัด.

ทวีศักดิ์ ญาณประทีป. (2549) การเขียนวรรณกรรมสำหรับวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นิคม กองเพชร. (2543) กลวิธีการแตงนวนิยายของขวัญไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด มหาชน. (2558) โครงการประกวดหนังสือดีเด่นรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” ครั้งที่ 12 ประจำปี 2558. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://contestwar.com/contest/4803> (2 กรกฎาคม 2558).

บุญชริกา เกื้อคลัง. (2547) การเล่าเรื่องในวรรณกรรมเยาวชนของอัศศิริ ธรรมโชติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร) สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. (2539) แนวนวนกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

ประพิศ คุณาวุฒิ. (2555) แต่ก็แต่ก่อน. กรุงเทพมหานคร : เพื่อนดี.

ปริยาภรณ์ มาสาซ้าย. (2546) วิเคราะห์เรื่องสั้นของ วรรณ บุญยัง. รายงานการค้นคว้าแบบอิสระ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พรรณทิตา ปานเอี่ยม. (2554) การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วปี พ.ศ. 2552 ประเภทนวนิยาย. การค้นคว้าแบบอิสระ อ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ) นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พัชรिता หน่อแดง. (2552) วิเคราะห์แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดในนวนิยายที่ได้รับรางวัลของปิยะพร ศักดิ์เกษม พ.ศ. 2537-2550. การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ไพโรธ เลิศพิริยกุลม. (2539) วรรณกรรมปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายเอกสารตำรา สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏธนบุรี.

ภาวिका ชัมเจริญ. (2538) วิเคราะห์ท่วงทำนองและกลวิธีการประพันธ์นวนิยายของประภัสสร เสวิกุล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- มิ่งฟ้า พึ่งรัตน์มงคล. (2550) **วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์ : การวิเคราะห์โครงเรื่อง และกลวิธีการนำเสนอโครงเรื่อง**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รัถพร ชังธาดา. (2531) **หนังสือสำหรับเด็ก**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2542) **การจัดทำหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556) **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- ลมูล รัตตากร. (2529) **การเขียนและการแปลหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร : ชมรมเด็ก.
- ลลิตา ศุภธนสินเชษฐ. (2551) **การวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2544 – 2547**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาไทยศึกษา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ลัดดา ราตรีพฤกษ์. (2541) **วิเคราะห์แนวคิด กลวิธีเสนอแนวคิด และศิลปะการใช้ภาษาใน วรรณกรรมของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม**. ปริญญาโท กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ลินดา โกมลารชุม. (2557) **เกาะที่มีความสุขที่สุดในโลก**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : แพรวเยาวชน อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- วรรณะรัตน์ ไชยวงศ์. (2550) **การวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและคุณค่าของนวนิยายแปลเกาหลี**. การค้นคว้าแบบอิสระ กศ.ม. (สาขาวิชาการสอนภาษาไทย) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วราภรณ์ บำรุงกุล. (2530) **เอกสารคำสอนวิชาไทย 427 : วรรณกรรมสำหรับเด็ก**. พิษณุโลก : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัชรีย์ เกิดคำ. (2550) **ทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพ**. กรุงเทพมหานคร : พัฒนาวิชาการ.
- วินัย รอดจ่าย และคณะ. (2534) **การเขียนและจัดทำสื่อหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร : ตะเกียง.
- วิภา กงกะนันท์ (2533) **วรรณคดีศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- วิริยะ สิริสิงห. (2537) **การสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ศรัญญา สงสัย. (2556) **ต้นมะกอกหลานยาย**. กรุงเทพมหานคร : รักษ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศิวกานท์ ปทุมสูติ. (2542) **การอ่านเพื่อชีวิต**. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้าของคุรุสภา.
- _____.(2553) **คู่มือการอ่านคิดวิเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์เรียนรู้ทุ่งสักอาศรม.
- สมพร จารุณี. (2541) **คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้าคุรุสภา.
- สมพร มั่นตะสูตร แพ่งพิพัฒน์. (2534) **การอ่านทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- สนั่น มีขันหมาก. (2537) **วิจารณ์วรรณกรรมสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาณี ขุนรักษ์. (2542) **วิเคราะห์แนวคิดในเรื่องสั้นและนวนิยายของพนม นันทพฤกษ์**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุรางค์ แพรกทอง. (2535) **การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนของ มาลา คำจันทร์**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย สายวรรณคดี) สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- หทัยวรรณ ไชยะกุล. (2544 : 66) **วรรณกรรมศึกษา**. เชียงใหม่ : ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อนันต์ ศรีศักดิ์. (2554) **ความรู้พื้นฐานทางวรรณกรรมไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- อภันตรี กันเดช. (2549) **การวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลตั้งแต่ พ. ศ. 2506 ถึง พ.ศ. 2548**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัมพร สุขเกษม และ บรรพต ศิริชัย. (2544) **การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.
- อาภรณ์ ชาญชัยสกุลวัฒน์. (2536) **การวิเคราะห์นวนิยายที่ได้รับรางวัลซีไรท์**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อิรวดี ไตลังคะ. (2543) **ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง**. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาวรรณคดี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Chen Jialing. (2555) **ภาพสะท้อนและกลวิธีการเขียนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีน**

บรรณานุกรม (ต่อ)

ชนบทของกิมหลั่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

Jiang Nannan. (2555) **กลวิธีการแต่งและแนวคิดในนวนิยายชุด ความสุขของกะทิ โดย
งามพรรณ เวชชาชีวะ.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

Wikipedia. (10 มีนาคม 2556) **วรรณกรรมเยาวชน.** [ออนไลน์] แหล่งที่มา :
<http://th.wikipedia.org/wiki/วรรณกรรมเยาวชน> (2 กรกฎาคม 2558).

ภาคผนวก

เอกสารรับรองคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

เอกสารรับรอง

(Certificate of Exemption)

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่ 28 กันยายน 2558

ชื่อเรื่อง กลวิธีการแต่งและแนวคิดในวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัล
“เซเว่นบุ๊ก อวอร์ด” พ.ศ. 2556-2557

ชื่อนักวิจัย/หัวหน้าโครงการ Miss Wang Rui

คณะวิชา/หลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ขอรับรองว่า งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับประกาศ
เฮลซิงกิ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.จริยวัตร คมพยัคฆ์)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่รับรอง

วันที่ 28 กันยายน 2558

เลขที่รับรอง

อ.342/2558

วันที่ให้การรับรอง: 28 กันยายน 2558

วันหมดอายุไปรับรอง: 27 กันยายน 2560

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	MISS WANG RUI
วัน เดือน ปีเกิด	15 มิถุนายน พ.ศ. 2535
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 66/84 อาคารชุดลุมพินี วิลล์ อ่อนนุช-ลาดกระบัง แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520
ประวัติการศึกษา	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย
ประวัติการทำงาน	ล่ามและนักแปลภาษาจีน-ไทย ที่ บริษัท ไลท์ ไฟเบอร์ (ไทยแลนด์) จำกัด นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดชลบุรี 20230
พ.ศ.2557-2558	
พ.ศ.2558-ปัจจุบัน	ล่ามและนักแปลภาษาจีน-ไทยที่ สมาคมการค้าและการลงทุนเอเชีย-สากล อาคารฟอรัมทาวเวอร์ ชั้น 28 เลขที่184/180 ถนนรัชดาภิเษก แขวงห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10310